

nummer 90/91
juni/juli 1976
prijs f 4,60

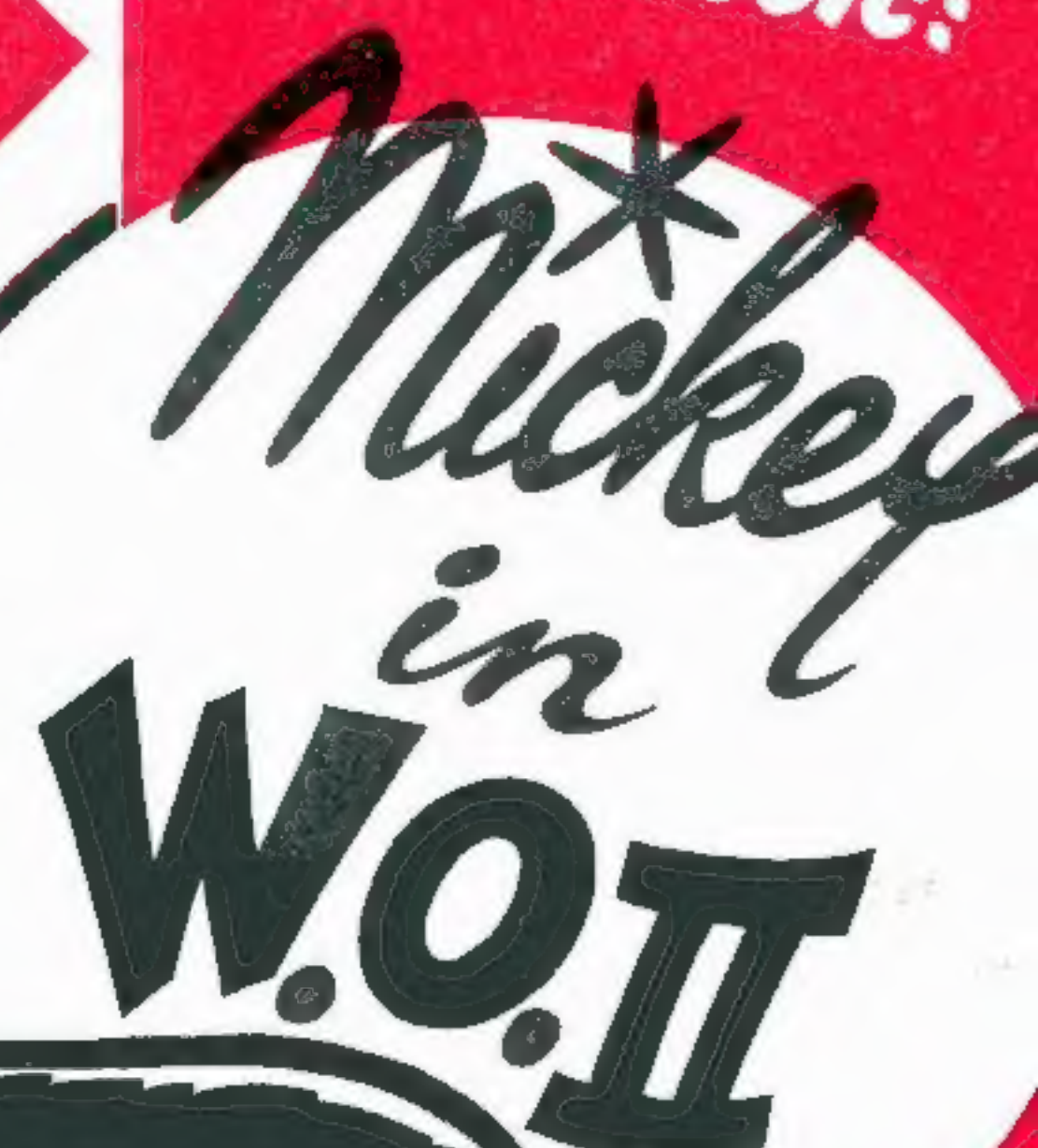
STRIPSCHRIFT

DUBBELNUMMER

64
pagina's

**The art of
Walt Disney
Art Babbitt
Floyd Gottfredson
Mickey Maandblad**

**en de
complete
classic:**

Mickey
in
W.O.I.

STRIPSCHRIFT

juni/juli 1976 nummer 90/91

uitgegeven door Thespa
Uitgeverij, Koninginneweg 164,
Amsterdam, tel. 020-79 13 19
voor Het Stripschap.

Nederlands Centrum voor be-
langstellenden in strips, goed-
gekeurd bij KB 30 september
1968.

Doel: de waardering bevoor-
deren voor strips in het algemeen
en Nederlandse strips in het
bijzonder.

Abonnementen op Stripschrift
die in de loop van het abonne-
mentsjaar worden opgegeven,
kunnen slechts voor een gehele
jaargang worden afgesloten.

Opgave via giro 20 99 48 t.n.v.
Stripschrift, Koninginneweg
164, Amsterdam.

Stripschrift is verkrijgbaar:
via een abonnement (jan t/m
dec.) à f 28,50

giro 20 99 48 t.n.v. Stripschrift,
Koninginneweg 164, Amster-
dam; of via een lidmaatschap/
abonnement van het Stripschap
à f 35,-; giro no. 15 13 000
t.n.v. de penningmeester van
het Stripschap te Amsterdam;
in de losse verkoop à f 2,95.
Houders van een CJP-paspoort
kunnen zich bij hun CJP-buro
opgeven en betalen de geredu-
ceerde abonnementsprijs van
f 25,50 voor een kalenderjaar.
Lopende (bestaande) abonne-
menten kunnen niet omgezet
worden!

Redactie: Hans van den Boom,
Kees de Bree, Rob van Eijck,
Wim van Helden, Martin
Wassington.

Redactieadres: Postbus 9494,
Amsterdam.

Nieuwsredactie: Kees de Bree,
Martin Wassington, postbus
9494, Amsterdam.
020/17 13 32 - 18 34 88.

Vaste medewerkers: Domien
ten Berge, Har Brok, Reinolt
Duerings, Evert Geradts, Nico
Noordermeer, Guus Ong.

NIETS UIT DEZE UITGAVE
MAG WORDEN VERVEEL-
VOUDIGD EN/OF OPEN-
BAAR GEMAAKT, DOOR
MIDDEL VAN DRUK, FOTO-
KOPIE, MICROFILM OF OP
WELKE ANDERE WIJZE
OOK, ZONDER VOORAF-
GAANDE SCHRIFTELIJKE
TOESTEMMING VAN STRIP-
SCHRIFT EN AUTEURS.

DE VERANTWOORDELIJK-
HEID VOOR DE GEPLAAT-
STE ARTIKELEN BERUST
BIJ DE AUTEURS.

1. KUIFJE
— en de Picaro's
HERGÉ
Uitgeverij Casterman

2. ASTERIX (1)
De grote Oversteek
UDERZO-GOSCINNY
Uitgeverij Oberon B.V.

3. COMANCHE
Nacht over de Woestijn
HERMANN-GREG
Uitgeverij Helmond

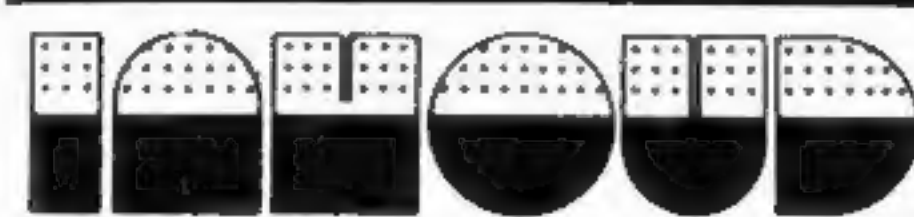
4. LUC ORIËNT
Het 6e Continent
PAAPE-GREG
Uitgeverij Helmond

5. O.B. BOMMEL (3)
Grofstoffelijke Trillingen
TOONDER
Uitgeverij De Bezige Bij

6. TANTE LENY
Tante Leny presenteert
no.21
REDAKTIE TANTE LENY
Uitgeverij Drukkerwerk

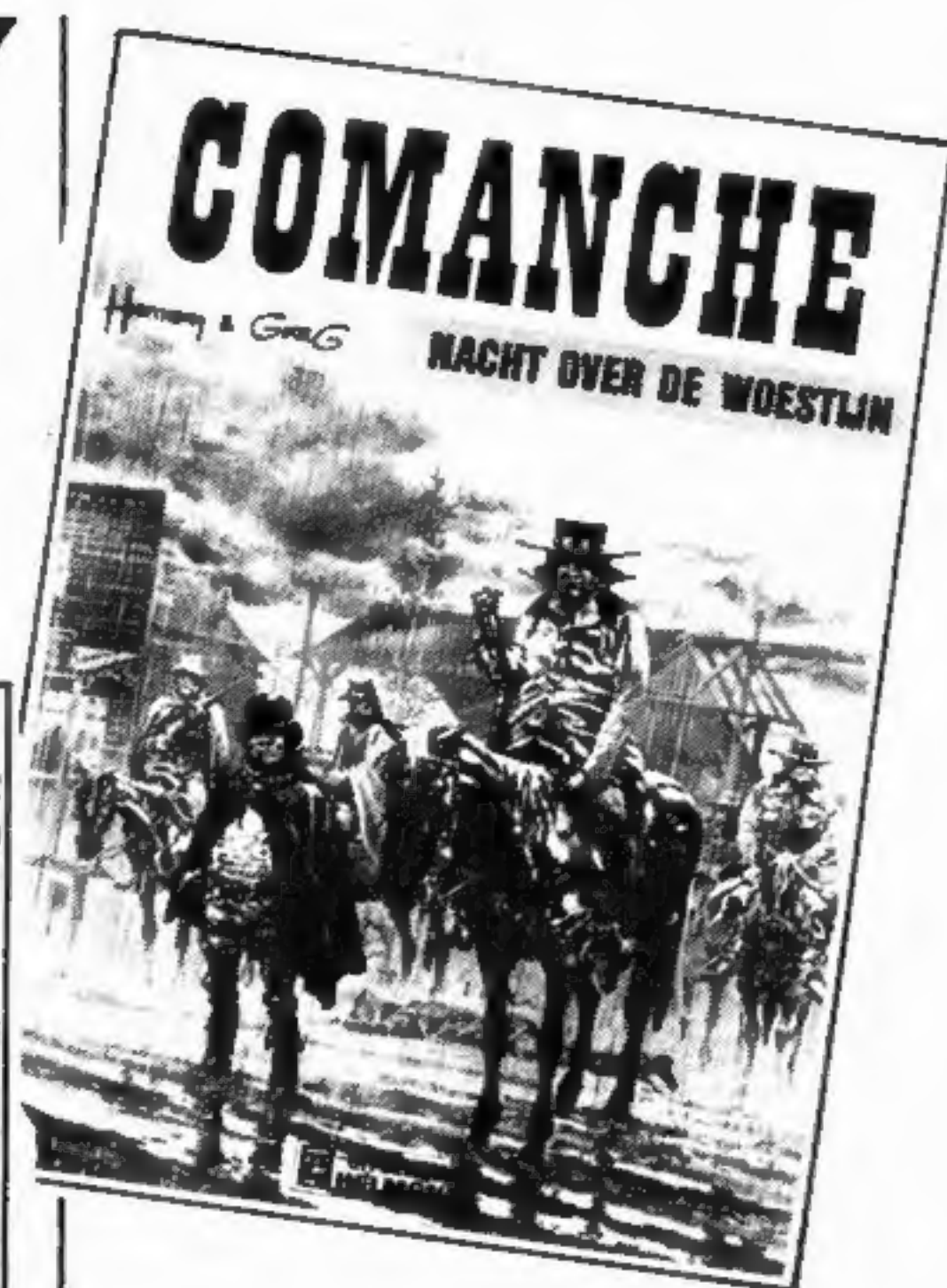
7. SIMON VAN DE RIVIER
De Stam der Ruiters
AUCLAIR
Uitgeverij Helmond

STRIP TOP TICA

STRIPTOPTIEN	2
PROFESSOR PI	2
WALT DISNEY	3
ART BABBIT	5
FANTASIA	9
VAN OUDE GLORIE EN EEN NIEUWE BLOEI	11
WE ZIJN WEER TERUG	13
STRIPS RESTAUREREN	16
MICKEY MOUSE ALS OORLOGSVRIJWILLIGER	
FLOYD GOTTFREDSON	17
BARKS INDEX	20
MICKEY RODENT	22
STRIPSCHAP	26
DICK BOS	27
BOEKBESPREKINGEN	29
RUILADVERTENTIES	30
NIEUWS	31

Dit nummer kwam
tot stand met de spon-
tane medewerking van
de Donald Duck redac-
tieleden Cees de Groot,
Daan Jippes en Thom Roep

8. RIK RINGERS
Buitenaardse Wezens vallen
aan
TIBET-DUCHATEAU
Uitgeverij Helmond

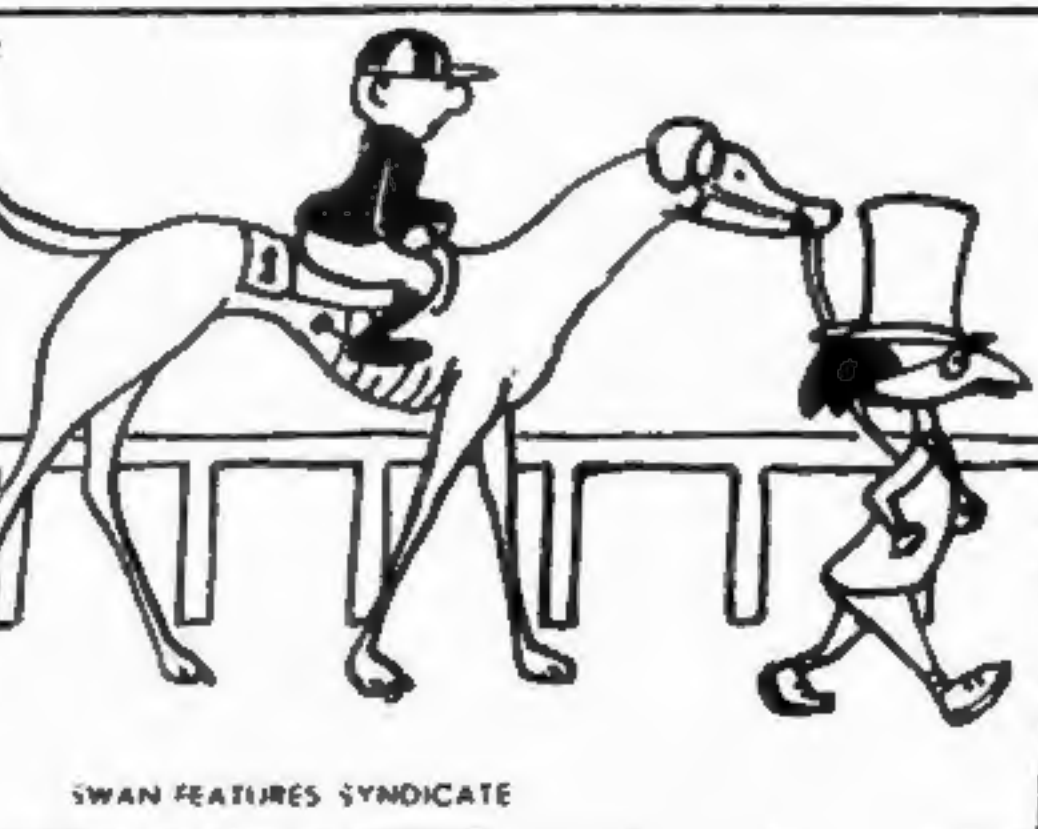
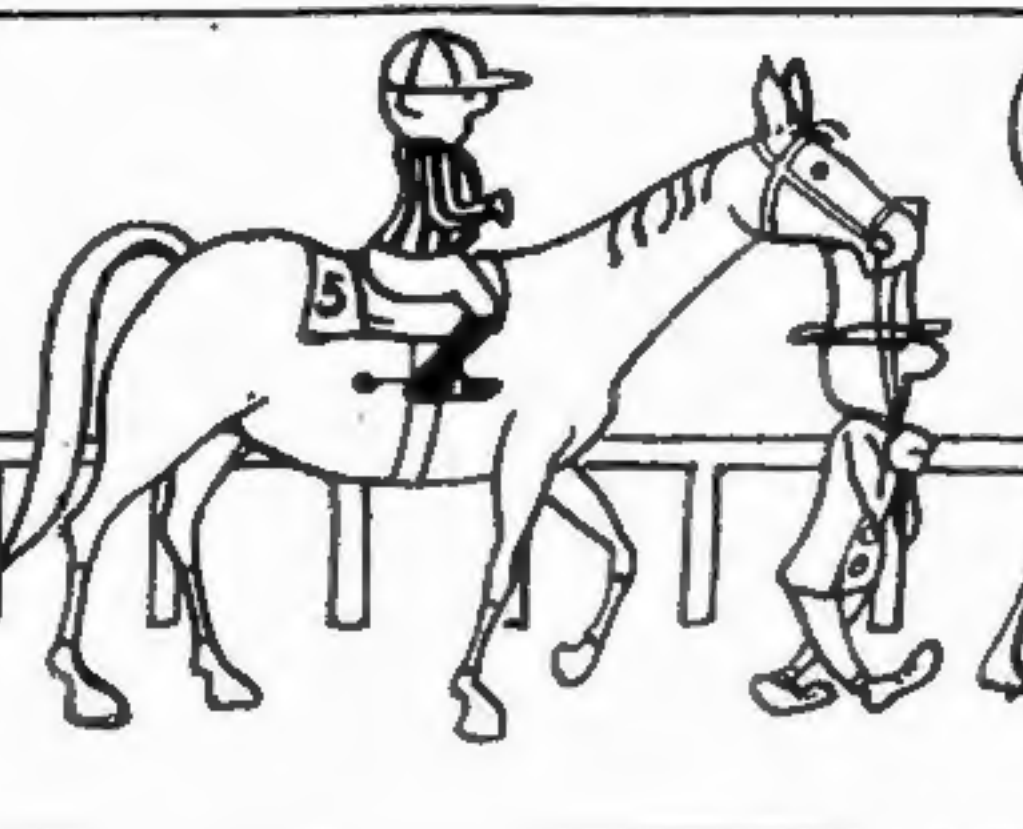
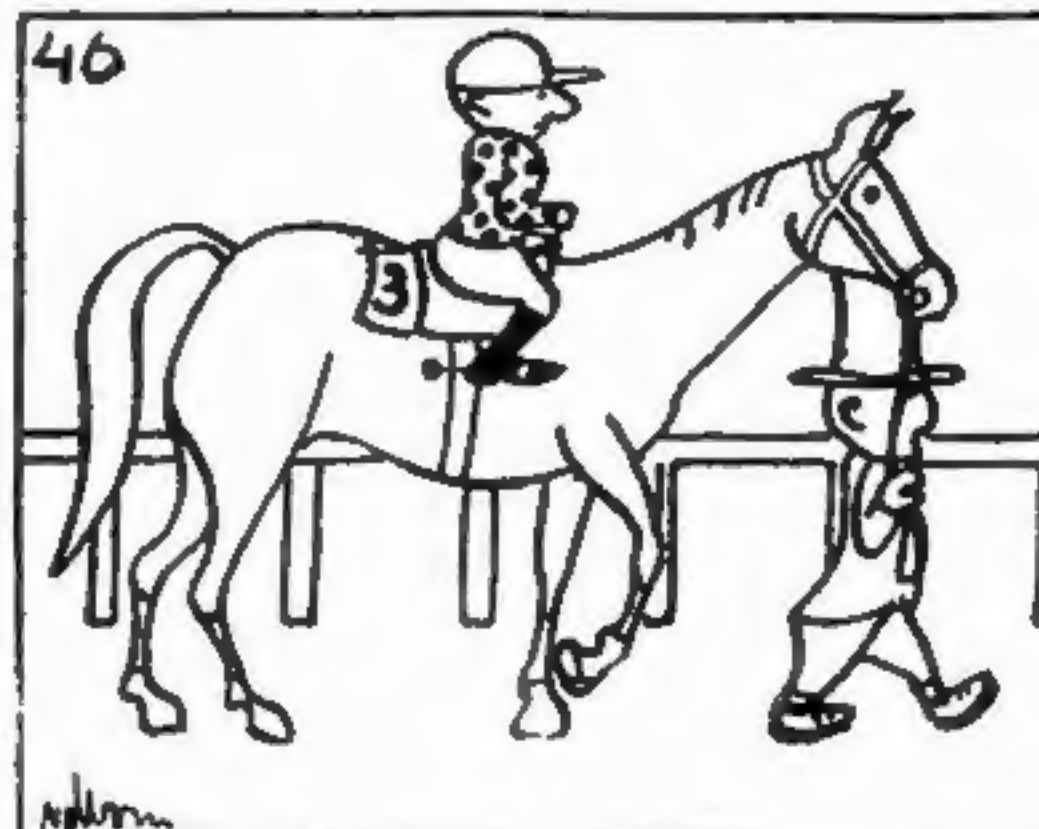
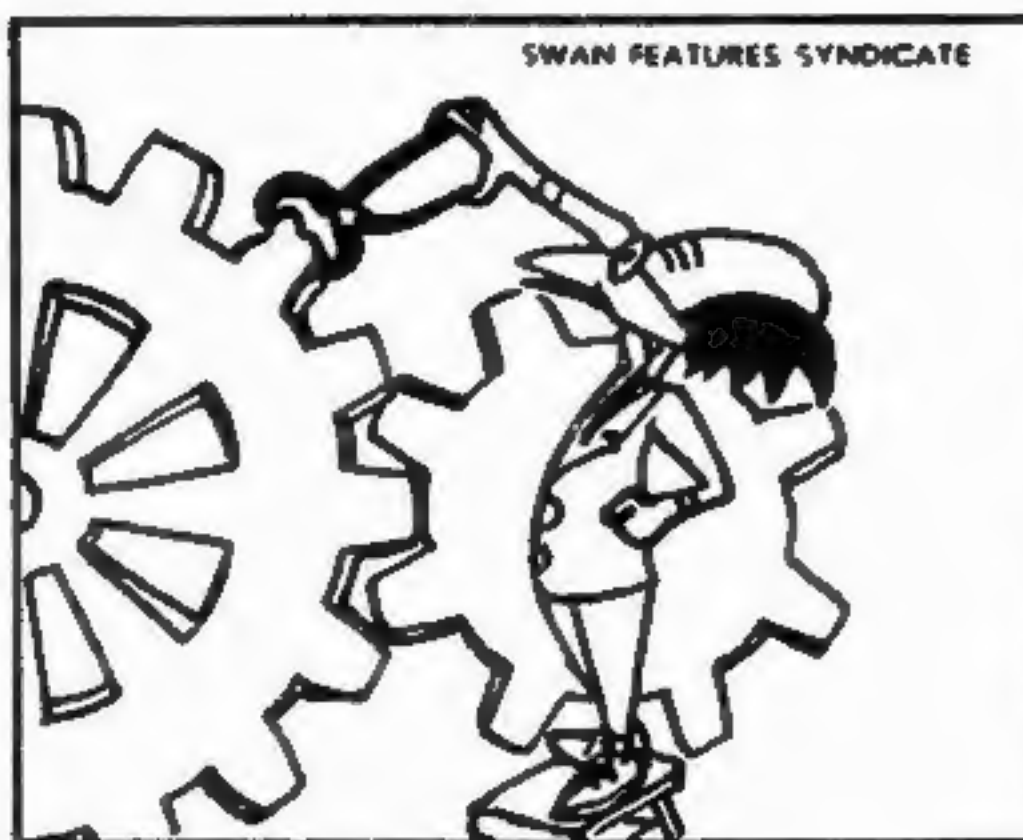
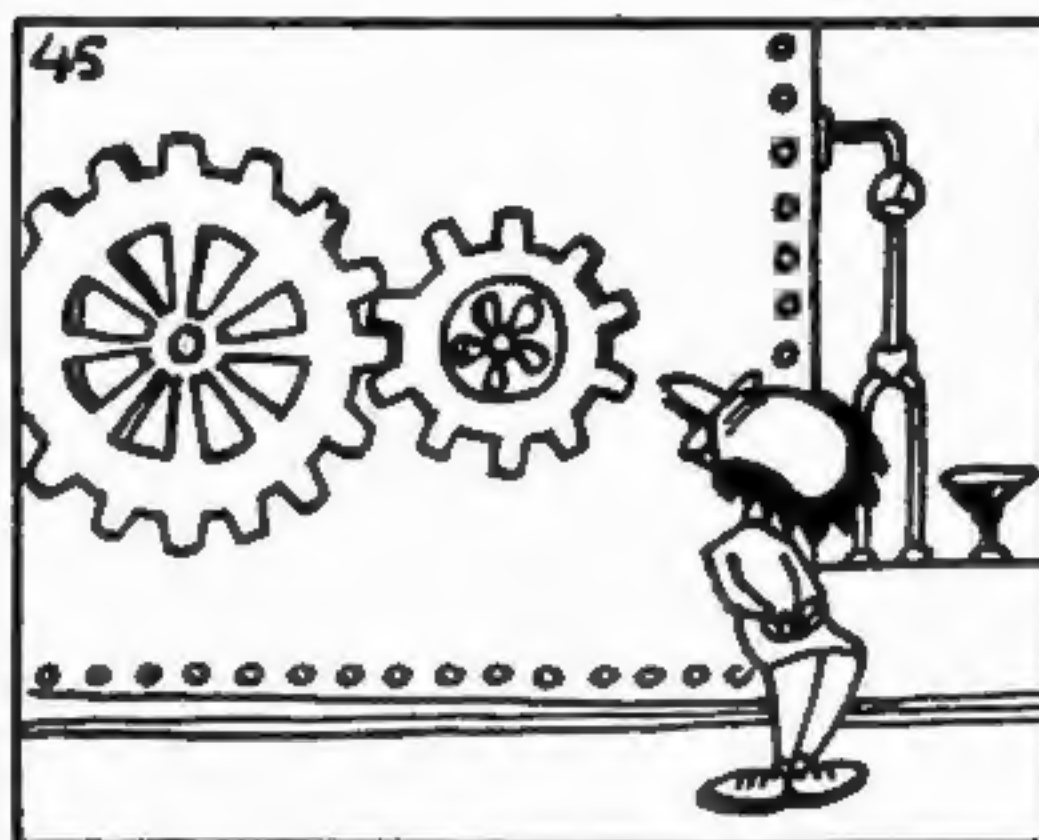
9. TOM POES
De betoverde Spiegel/Het
Monsterei
TOONDER
Uitgeverij De Bezige Bij/Het
Stripschap

10. PRINS VALIANT
Angor Wrak
FOSTER
Uitgeverij Semic Press

Het tussen (haakjes) vermelde
getal geeft de notering op de
vorige Toptienlijst aan. Gege-
vens voor deze Toptien werden
verstrekkt door: Athenaeum
Nieuwscentrum, De Blauwe
Lotus, De Bijenkorf, Druk-
werk, De Jacobijn, Lambiek,
De Leeswinkel, Nero, Old
Comic House, Panda, Plaatjes-
Boekjes, Richard, Sjors,
Wammes, Wammes Waggel en
Wout.

MWMGW

professor pi

SWAN FEATURES SYNDICATE

WALT DISNEY

DROOMKONING EN KULTUURVERVALSER

door Kees de Bree

Met onsterfelijke strip- en tekenfilmkreaties als Mickey Mouse, Donald Duck, De 3 Neefjes, Oom Dagobert, Goofy, Pluto, Dumbo, De Grote Boze Wolf en de 3 Biggetjes veroverde hij de wereld. Hele generaties bewonderen zijn avondvullende tekenfilms. Knappe bewerkingen van sprookjes waarmee Walt Disney, ongewild, de grootste cultuurvervalser van deze eeuw werd. Want hoeveel mensen denken niet dat 'Sneeuwwitje en de 7 Dwerfen', 'Pinocchio', 'Bambi', 'Cinderella' of 'Alice in Wonderland' originele gees-

Het is de Nederlandse vertaling van de luxueuze paperback 'The Art of Walt Disney' door Christopher Finch, waarvan in Amerika vorig jaar binnen 7 maanden meer dan een half miljoen exemplaren werden verkocht. Je vraagt je af wat voor aantrekkingskracht er van Walt Disney en zijn creaties uitgaat dat 10 jaar na zijn dood de halve wereld op zijn kop staat. Wie was hij? Hoe kon hij zo gigantisch beroemd worden? Hoe werkte hij? Waarom verwezenlijkte hij onmogelijk geachte projecten ondanks

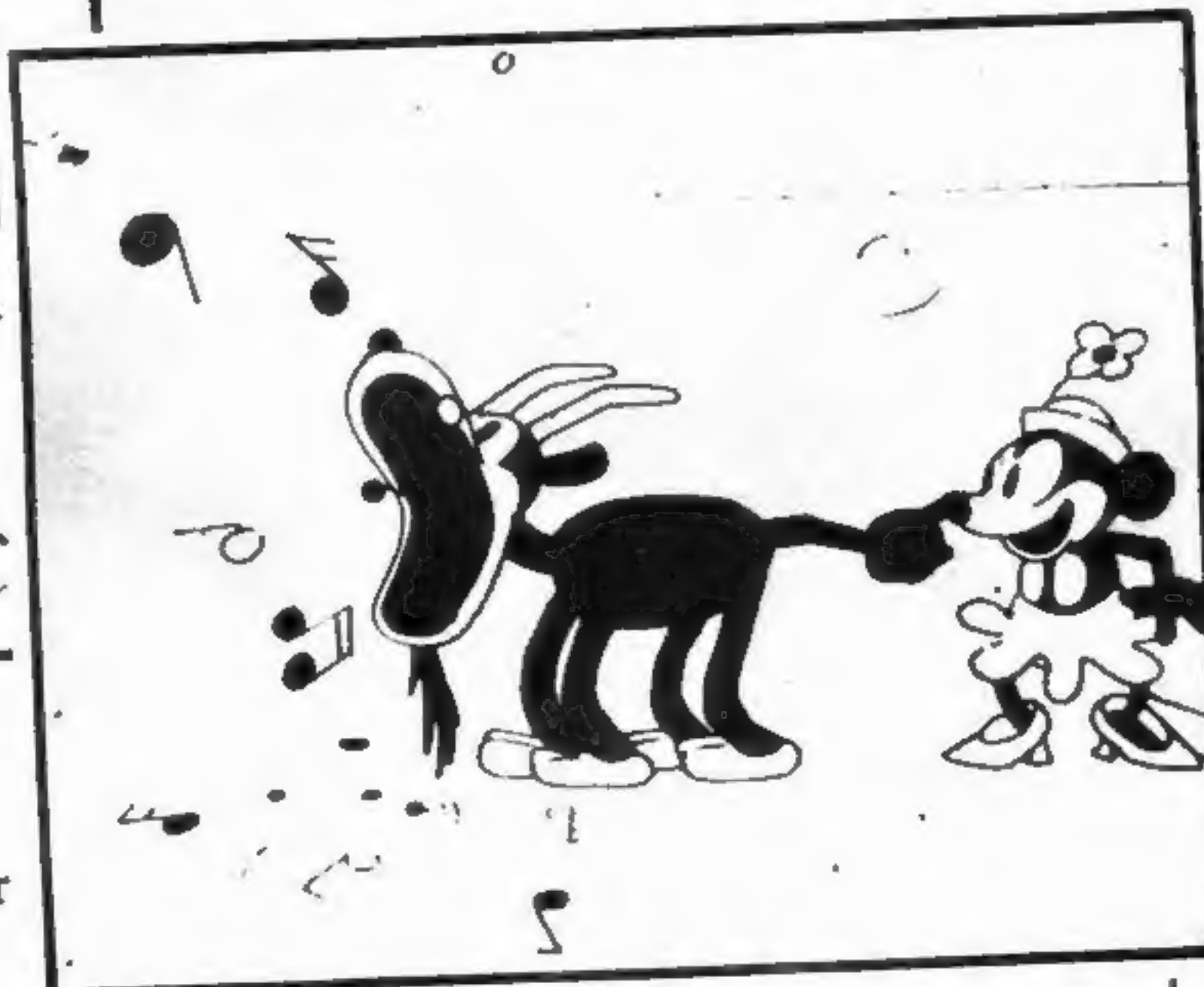
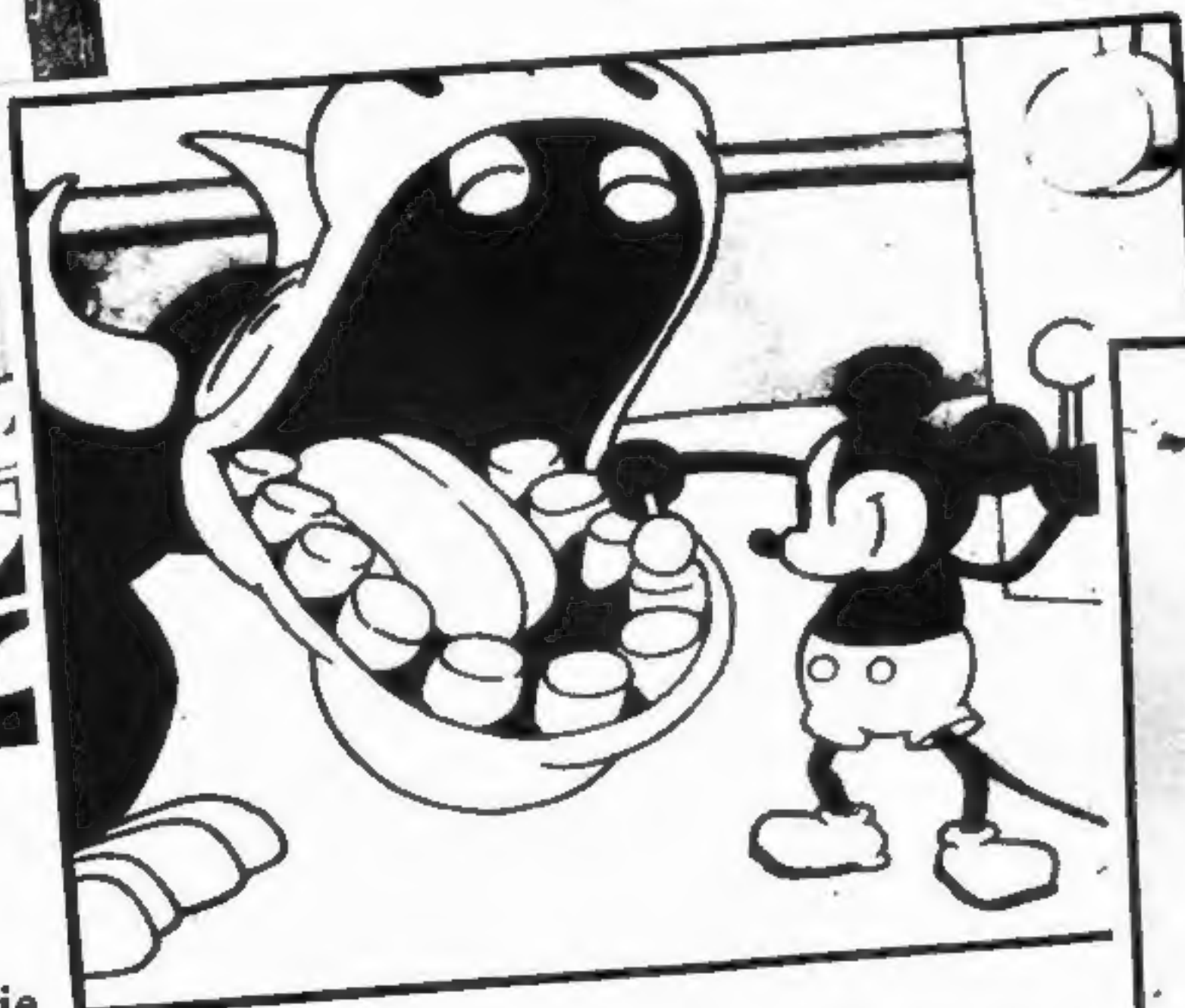
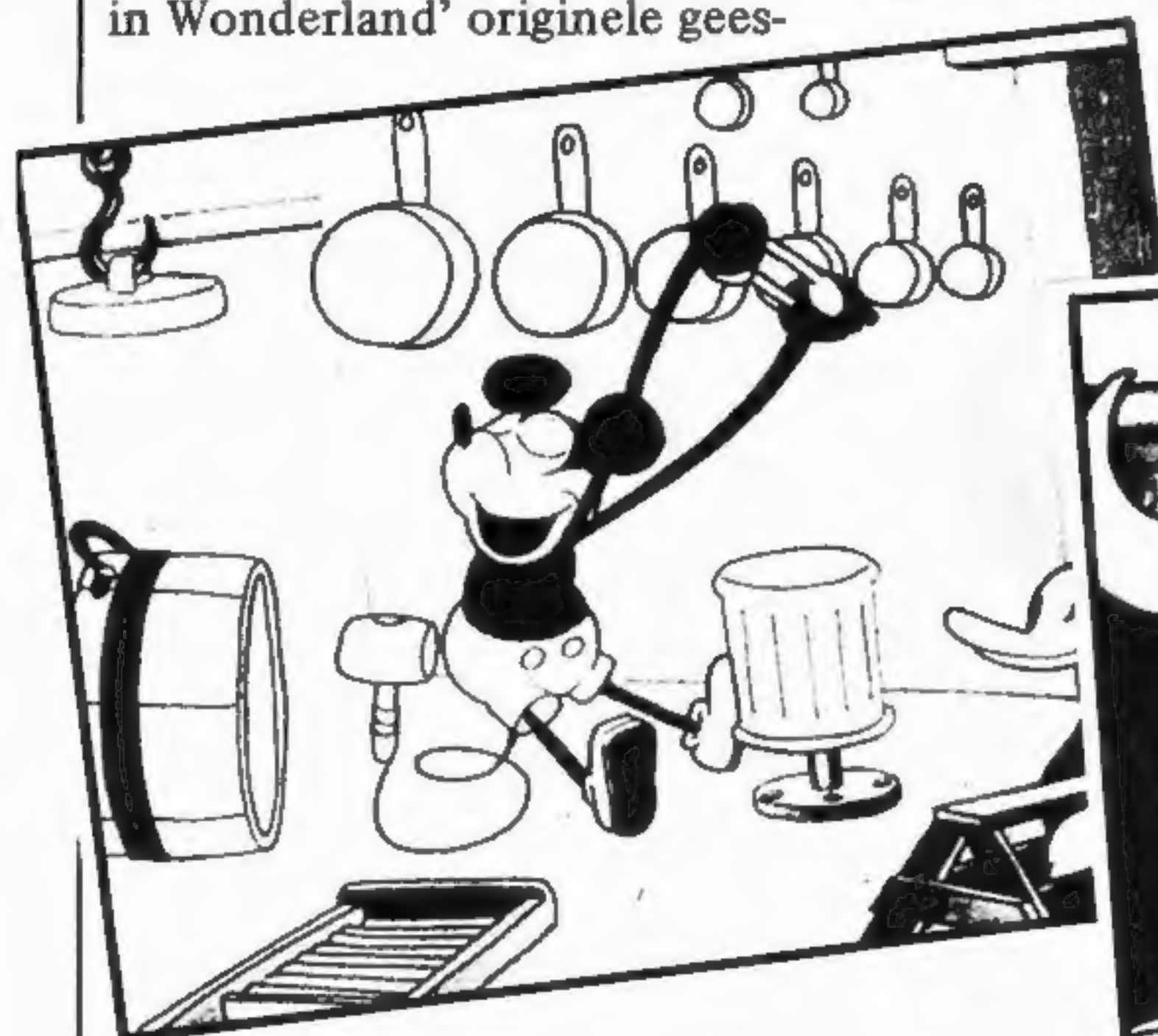
zijn afnemende gezondheidstoestand?

het sprookje zou verzwegen worden dat het jongetje niet alleen met behulp van de muis de droomwereld had gebouwd maar dat er nog veel meer aardige en nijvere jongetjes aan mee hadden gewerkt en in de onverbiddelijke bestseller zou waarschijnlijk verzwegen worden hoeveel koppen het had gekost om die toppositie te bereiken.

Een combinatie tussen een sprookje en een spijkerhard verhaal zou ook best aardig zijn, wellicht wat serieuzer om te zien, moet Christopher Finch gedacht hebben toen hij ruim 3 jaar geleden zijn boek 'The Art of Walt Disney' schreef. Een wolkje werkelijk-

door zijn gezicht iemand bijbleef, was een besef van vastberadenheid en doelgerichtheid dat zelfs uit zijn meest ontspannen houdingen sprak.' Finch geeft hier zonder dat hij het zelf weet een uitstekende typering van Disney. Zijn gezicht, zijn vastberaden houding, dat zijn de dingen waarmee Disney zijn wereldberoemde tekenfilms gemaakt heeft en niet met zijn handen. Hij was geen bovenmatig begaafd tekenaar en heeft zich daar ook vrij kort mee bezig gehouden. Na de oprichting van de eerste echte Disney-studio in 1921 heeft hij ongeveer 5 jaar zelf meegetekend, daarna liet hij alles volledig over aan bekwaame medewerkers.

Middelmatig
Finch vermeldt dat correct
maar probeert even later op

teskinderen van Disney zijn? Zonder dat de belangstelling voor Walt Disney en zijn creaties ooit weg is geweest, kun je momenteel spreken van een Disney hausse. Niet alleen Nederland, maar geheel Europa, raakt weer in de ban van de ongekroonde koning van de tekenfilm. Tal van oude tekenfilms zullen dit jaar opnieuw in ons land vertoond worden, waaronder de lange tijd verguisde klassieker 'Fantasia' uit 1940. Eén van de best verkochte stripbladen voor de jeugd, Donald Duck, herdrukt momenteel oude 'gouden' Duck-verhalen terwijl selecties van de beste verhalen in albums worden gebundeld. TV-specials over en van Disney worden uitgezonden, Nederland krijgt in navolging van Engeland een speciaal Disney-theater waarin uitsluitend Disneyfilms worden gedraaid en als klap op de vuurpijl brengt uitgeverij Landshoff in samenwerking met de CPNB het boek 'Walt Disney, van Mickey Mouse tot Disneyland' als 'Boek van de maand juni '76'.

Sprookje

Over zijn leven zou je een sprookje kunnen schrijven, een sprookje over een aardig jongetje dat ervan droomde in de toekomst alle mensen in een droomwereld te laten leven. Het, uiteraard onbaatzuchtige, jongetje droomde dat hij zelf die droomwereld zou maken. En zie, plotseling kwam er een tovermuis uit de hemel vallen. Hij zwaaide met zijn staf, mompelde wat en pffft de droom van het jongetje was werkelijkheid. Aan de andere kant zou je van zijn levensbeschrijving een onverbiddelijke bestseller kunnen maken waarin de keiharde strijd beschreven wordt van een arme jongeman die zich meedogenloos een weg vecht naar de onaantastbare toppositie van heerser over een miljardencomplex. In beide gevallen zou de titel kunnen luiden: 'Van boerenzoon tot miljonair' en in beide gevallen zouden leugen en waarheid hand in hand gaan. In

heid, een snufje romantiek en natuurlijk veel over de droomwereld (de tekenfilm) zelf.

Als dat er bij de mensen niet inging!

Finch besloot niets aan het toeval over te laten. In de inleiding van zijn boek gaf hij direct wat kleur aan de zaak: 'Tegen de tijd dat hij dertig jaar oud was, stond Walt Disney, de schepper van Mickey Mouse, midden in de publieke belangstelling. Zijn uitspraken - zowel de vluchtige als de doordachte - werden in tientallen talen vertaald en zijn beeltenis prijkte in ontelbare kranten en tijdschriften. Een smal snorretje en een pasklare glimlach gaven hem een Clark Gable-achtige charme, die hij gemeen had met veel jonge Amerikanen uit die tijd, evenals zijn voorkeur voor sportjasjes en truien met gedurfde dessins. Wat hem onderscheidde van de rest, en waar-

merkwaardige wijze de minder geslaagde films in de schoenen van de medewerkers te schuiven: 'Onfeilbaar was hij natuurlijk niet. Hij heeft wel degelijk middelmatige films gemaakt en zelfs een paar complete mislukkingen (doorgaans waren de ergste mislukkingen de films die niet zijn persoonlijke belangstelling hadden). Waar het om gaat is dat Disney, als elke kunstenaar, verdient naar zijn beste werk beoordeeld te worden, en op zijn best was hij een van de vitaalste en vindingrijkste filmmakers uit de geschiedenis van het witte doek'. Het zijn dit soort opmerkingen die maken dat je zo verschrikkelijk op je hoede moet zijn bij het lezen van 'The

Art of Walt Disney' ofwel 'Van Mickey Mouse tot Disneyland'. Je krijgt een handvol waarheid maar daarnaast een handvol drogredenen die helpen de waarheid verkeerd te interpreteren. Zo zegt Finch in bovenstaand citaat dat de slechte films op rekening van Disney's medewerkers geschreven moeten worden, (daar was hij immers zelf weinig bij betrokken), maar dat de goede films geheel en al op Disney's naam geschreven moeten worden. En dat is exact dezelfde filosofie die Walt Disney zelf tot aan 1937, het jaar waarin zijn eerste avondvullende film 'Sneeuwwitje' voltooid was, uitdroeg: 'Het vermelden van medewerkers brengt alleen maar jaloezie teweeg onder de Disney-familie'. De enige uitzondering die hij een tijdlang maakte was voor zijn vriend en medewerker Ub Iwerks, de man die met goed fatsoen de werkelijke schepper van Mickey Mouse genoemd kan worden, en daarbij dus de man die de basis legde voor het immense Disney-imperium. Want dat in 1928 met Mickey Mouse de victorie begon voor de tot op dat ogenblik moeizaam rondkomende Disney Studio's mag als bekend worden verondersteld.

tamelijk onbekend. Naast zijn tekenfilmwerk heeft hij nog een paar dagafleveringen van de eerste Mickey Mouse-dagstrip gemaakt en met zijn naam mogen ondertekenen. Na zijn tijdelijk vertrek bij Disney werden zijn rechten echter voor een schijntje opgekocht en begon het krampachtig verdedigen van de naam Disney pas goed. Sinds kort weten we eigenlijk pas welke tekenaars verantwoordelijk zijn voor welke films of scènes. Een groot aantal van hen wordt gelukkig genoemd in het boek van Peter Finch: Art Babbitt, Fred Moore, Bill Tytla, Les Clark, Ward Kimball en Dick Huemer. Vooral Bill Tytla en Art Babbitt zijn van onschatbare waarde geweest voor Disney omdat zij niet alleen hun technische vaardigheid inbrachten maar ook vele nieuwe tekenfilmhelden hebben ontworpen waar de studio's veel succes mee hadden. En juist het feit dat ze bepaalde figuren bedacht hebben mis je in 'Van Mickey Mouse tot Disneyland'. Datzelfde geldt

doeken doen. En dan praat ik nog niet eens over Al Taliaferro van wie alleen bekend is dat hij de Mickey Mouse strip heeft geïnktd voordat hij de Donald Duck-dagstrip overnam. Kortom, niets van dat al in 'Van Mickey Mouse tot Disneyland'. Nu weet ik wel dat het geen boek over strips is, maar dat Fynch het onderwerp laat schieten vind ik vreemd temeer daar hij alle andere facetten (speelfilm, Disneyland) van het Disney-rijk wel aan de orde brengt. En strips zijn van een niet weg te cijferen commercieel belang geweest voor Disney. Met de inkomsten uit strips bekostigde hij een deel van zijn geldverslindende tekenfilmproductie. Maar, eerlijk is eerlijk, over het leven van Disney zelf wordt ook verrassend weinig gezegd. Opvallende dingen uit zijn mond zijn schaars en uit de interviews met Babbitt en Gottfredson in dit Stripschrift kom je praktisch evenveel over Disney te weten als na het lezen van Finch's boek. Finch gaat wel uitgebreid op de tekenfilms in,

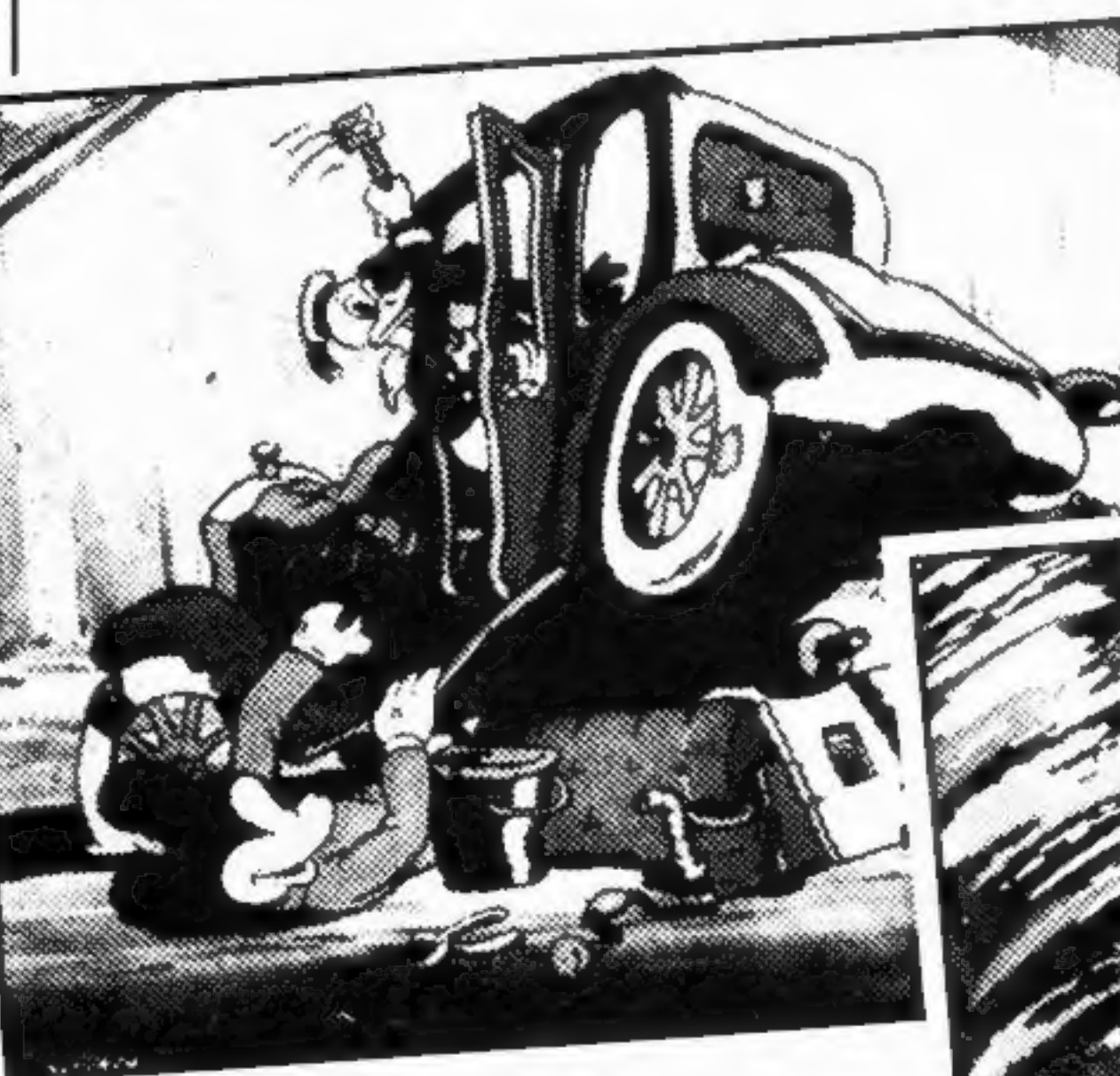
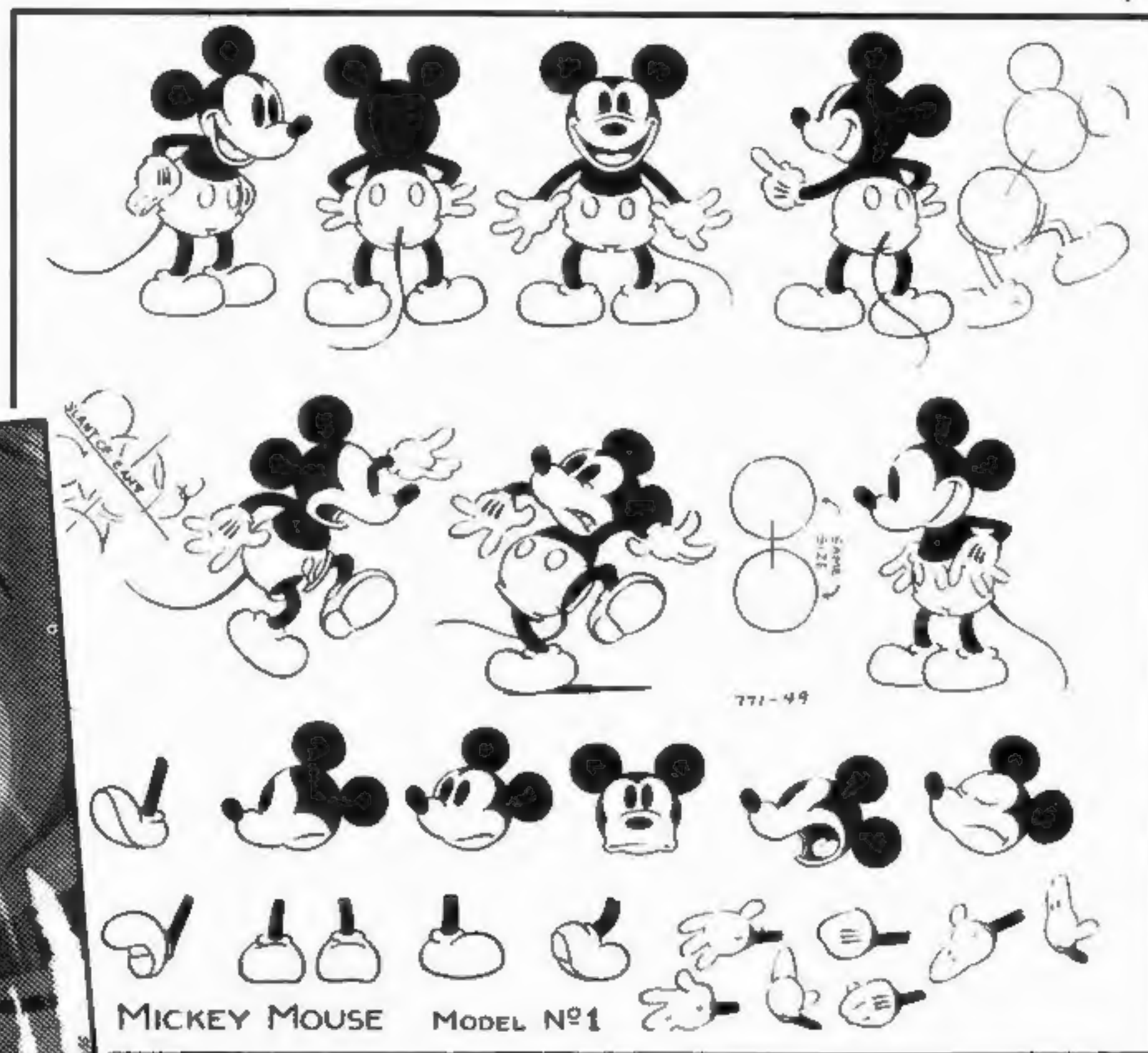
(Sneeuwwitje, Pinocchio, Fantasia, Dumbo, Bambi, Onderbrekingen en vernieuwingen en latere tekenfilms). 4. Speelfilms (acteurs en dieren, Davy Crockett, andere helden, Mary Poppins). en 5. Het Magische Rijk, waarin Disney's grote droomprojecten Disneyland en Walt Disney World kleurrijk worden beschreven.

Juweeltjes

Maar het kleurrijkste verhaal kan niet op tegen de honderden prachtige illustraties (waarvan het merendeel in kleur) die het boek verluchten en die een duidelijker taal spreken dan alle boeken samen. De schetsen, detailstudies, lay-out tekeningen, karakteraanwijzingen en uitgewerkte pasteltekeningen spreken voor zich. Zij laten, beter dan wat ook, de aan het waanzinnige grenzende precisie zien waarmee een tekenfilm gemaakt wordt. Juweeltjes van tekeningen, museumrijp, zomaar als onderdeel van de duizenden die er nodig zijn voor één film. Zij alleen maken het kopen van dit

Een vroeg 'model sheet' van Mickey Mouse, dat laat zien hoe eenvoudig het ontwerp in wezen was

Nadat Mintz, de distributeur van de Disneyfilms, de rechten van 'Oswald the Rabbit' had opgeëist na een meningsverschil met Disney, moest de studio een nieuw tekenfilmfiguurtje hebben. Disney en zijn medewerkers vergaderden en het idee om een muis als hoofdpersoon te nemen kwam naar voren. De begaafde tekenaar Ub Iwerks kreeg opdracht het idee verder uit te werken. Hij gaf de uiteindelijke vorm aan Mickey Mouse, zoals hij ook helemaal alleen in een afgesloten ruimte, zonder ramen of air-conditioning, de eerste 3 korte Mickey Mouse filmpjes 'Plane Crazy', 'Gallop in' 'Gaucho' en 'Steamboat Willie' heeft getekend. Een deel van Disney's medewerkers was namelijk weggekocht door Mintz. Ze dienden nog wel hun kontrakt bij hem uit, maar ze mochten niets te weten komen over de nieuwe filmpjes. Mickey Mouse werd een wereldsucces, Disney's naam beroemd en Ub Iwerks bleef

voor onbetaalbare striptekenaars die hun levenlang aan één strip getekend hebben, de hele sfeer gemaakt hebben, maar wel anoniem moesten blijven en genoeg moesten nemen met weinig geld. Grote voorbeelden; Carl Barks, de tekenaar van de beste Donald Duck-verhalen en Floyd Gottfredson, die nu al ruim veertig jaar de Mickey Mouse dagstrip tekent.

Ziekelijk

Hoe ziekelijk de Disney studio's hun rechten en hun naam bewaken blijkt uit het feit dat zij de journalisten Thompson en Lupoff geen toestemming gaven om Mickey Mouse-illustraties af te drukken bij hun artikel waarin ze op normale wijze Gottfredson's aandeel in de Disney-productie uit de

en in het bijzonder op Fantasia. Dat was de film die Disney zag als het grote eerherstel van Mickey Mouse die het nadat Donald Duck zijn intrede had gedaan in de filmwereld qua populariteit af had moeten leggen tegen de opgeblazen kwetterende eend. Finch gaat hier secuur te werk. Hij vermeldt alle data, bijzonderheden, hoeveelheid tekeningen, kleuren, tekenaars van de afzonderlijke scènes, de achtergronden en geeft als zodanig een uitmuntend beeld van de wereld achter de wereld van Walt Disney. Hij heeft zijn boek onderverdeeld in de volgende 5 hoofdstukken: 1. Inleiding, 2. Een nieuwe Kunstvorm (het begin, Mickey Mouse, de Silly Symphonies, Zes klassieke tekenfilms, de Hyperion-tijd). 3. De lange tekenfilms

boek meer dan waard. Zij vergoelijken ook de wisselvallige tekst van Finch die Disney nu eens tot mythe verheft en dan weer wankelmoedig en twijfelend zegt: 'In zekere zin kan Disney Mickey zelfs beschouwd hebben als zijn tweede ik. In ieder geval heeft hij altijd een speciale genegenheid voor de Muis behouden, wat doet vermoeden dat hij bij elk stadium van zijn geboorte nauw betrokken is geweest.' Je ziet de vraagtekens boven het hoofd van Finch. Hij is voorzichtig en dat is niet nodig. Wij kennen het antwoord al: *Walt Dizzy!*

Christopher Finch. *Walt Disney - Van Mickey Mouse tot Disneyland*. Vertaling Roni Kaal Uitgeverij Landshoff, Amsterdam. Prijs f 13,50 (na 3 juli 1976: f 22,50).

Hoe hebt u met tekenfilms te maken gekregen?

Babbit: Dat is min of meer bij toeval. Die hele tekenaffaire is een toeval, waar ik niet zo erg blij mee ben. Iedereen denkt dat ik teken omdat ik het niet kan laten, dat ik ervan houd, maar de waarheid is dat ik me voel als een tandarts die 's avonds als hij thuis komt geen tanden meer wil trekken. Ik teken nooit voor mijn plezier en je zult in mijn huis ook geen tekeningen aan de muur vinden.

Vanaf de tijd dat ik op de highschool zat wilde ik psychiater worden, en dat was nog voor dat woord uitgevonden was. Ik had al twee professoren in Wenen uitgezocht, bij wie ik wilde gaan studeren. Maar toen ik in New York, in 1924, aan mijn medische vooropleiding wilde beginnen raakte mijn vader verlamd, zodat ik een baan moest gaan zoeken. Omdat ik nog niet wist hoe weinig ik van tekenen afwist, leek dat mij het enige wat ik kon doen. Ik tekende handtasjes, houtsnijwerk voor piano's, houtgesneden letters, mode en bloemetjesranden. Vél bloemetjesranden, want zo'n versiering moest iedere advertentie uit die tijd hebben. Je kan je indenken hoe lang dit geleden is; Hupmobile automobielen was een van mijn opdrachtgevers.

Hoe belandde u van de reclame in de tekenfilmerij?

Babbit: Ongeveer ten tijde van de beurskrach in 1929, hoorde ik dat Paul Terry een animatieafdeling op wilde richten voor tekenfilms met geluid. Nu had ik als reklametekenaar wel cartoons getekend en het vooruitzicht bewegende cartoons te kunnen maken was erg stimulerend. De eerste week kleurde ik overdag celluloids in, en 's

Art Babbit

Art Babbit is een van de grote namen achter de tekenfilms van Walt Disney. Samen met Fred Moore en Bill Tytla bepaalde hij het gezicht van tekenfilms als *Sneeuwwitje*, *Pinocchio*, *Fantasia* en *Dumbo*.

Tegenwoordig maakt Babbit voornamelijk reclamefilms. Daarnaast geeft hij les, onder andere bij de tekenstudio's van Dick Williams in Londen.

Mike Barrier (van Funnyworld) zocht hem op in Hollywood en maakte een interview, dat wij in dit nummer van Stripschrift afdrukken.

Gepetto uit Pinocchio (1939) getekend door Art Babbit

nachts waste ik ze uit voor een penny per stuk. Daarna deed ik ongeveer twee maanden in-between werk en daarna werd ik automatisch animator. In 1932 kwam ik bij Disney, waar natuurlijk niemand op mij zat

te wachten. Ik had aanbevelingsbrieven voor alle andere cartoonstudio's, maar geen brief voor Disney's. Maar dat was de enige studio waar ik solliciteerde, de enige plaats waar ik wilde werken. Ik had

een paar van zijn korte films gezien in de bioscoop en ik wist dat ik daar naar toe wilde. Maar voor de zekerheid had ik toch maar een retourtje gekocht voor de trein.

Wat sprak je zo aan in de Disney films?

Babbit: Allereerst was er een enorme vooruitgang in vakmanschap. Zelfs als een film mislukte had hij toch nog een bepaalde 'eerlijkheid'. Ze waren grappig; het publiek reageerde enorm op sommige films, zoals *The Skeleton Dance*.

Grote brief

Walt te spreken krijgen was niet gemakkelijk. Hoe vaak je ook belde, je kreeg de meester toch niet te pakken. Tenslotte herinnerde ik me een oude truc uit de reclame. Ik schreef een grote brief naar zijn secretaresse - en met groot bedoel ik dat die ongeveer zes bij zeven meter was. Ik kreeg prompt een telefoontje om eens met Walt te komen praten. Omdat Bill Tytla toen ook bij Terry werkte, kwam hij in het gesprek met Walt nogal eens ter sprake. En Walt zei: 'Ja, ik heb over hem gehoord, wanneer kunnen we die vent hierheen krijgen?' Hij was in mij in 't geheel niet geïnteresseerd. Hij zei dat hij mijn naam zou noteren. Ik vroeg hem tenminste zo vriendelijk te zijn te wachten met het weggooien van het papiertje tot ik de deur uit was. Maar ik kreeg toch na een dag of twee een telefoontje om te komen werken. Financieel werd alles nogal vreemd geregeld. Eerst beweerde hij dat er geen plaats voor me was; daarop zei ik dat ik maar één vierkante meter nodig had. Toen zei hij dat hij het niet

Disney-studio in aanbouw, in 1931.

kon betalen. Ik bood hem aan drie maanden voor niets te werken. Na afloop daarvan kon hij me ontslaan als ik slecht werk leverde, of betalen wat ik waard was.

Accepteerde hij dat?

Babbit: Nee, ik begon met \$45 per week en dat was een behoorlijke gok voor hem. Hij wist wel aan welke films ik meegewerkt had, maar hij kon uiteraard niet zien wat ik precies had getekend. Maar binnen anderhalf jaar verdiende ik 300 \$ per week. Mijn contract werd voortdurend veranderd.

Er schijnt nogal een strakke hiërarchie geweest te zijn, een groot onderscheid tussen hoog en laag in de studio?

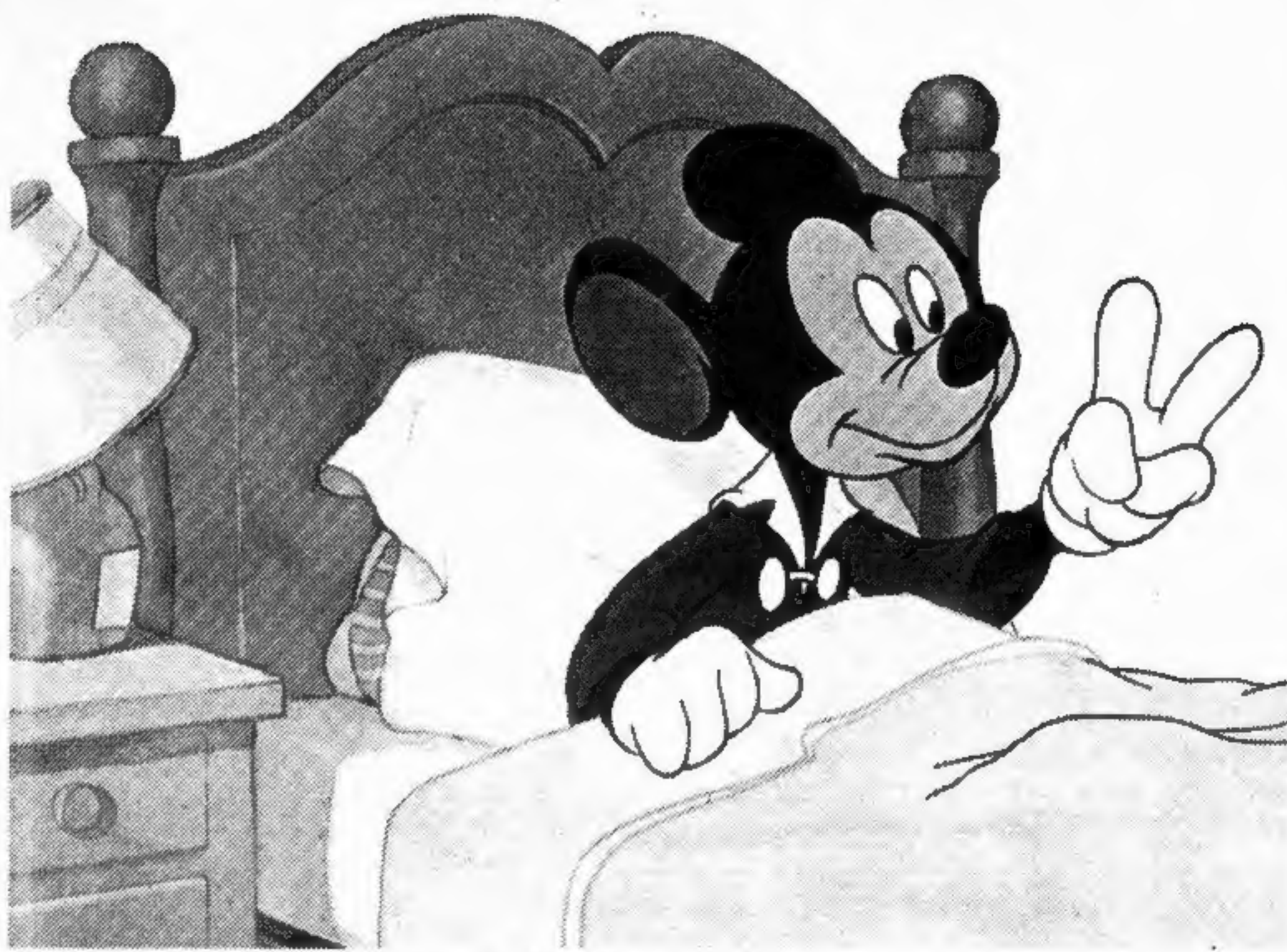
Babbit: Dat kon je aan talloze dingen zien. Het tapijt op de grond (of het ontbreken ervan) was een maatstaf van standing. Ook het lidmaatschap van de gymnastiekclub was afhankelijk van het inkomen. Als je minder verdiende dan 100 \$ per week kon je geen lid worden en als je meer verdiende dan 100 \$ werd je geacht lid te worden.

Wat waren uw eerste indrukken van Walt als persoon?

Babbit: Ik geloof dat we elkaar irriteerden vanaf het moment dat we elkaar zagen. Naarmate de jaren verstreken werd dat steeds sterker. Het kon mij niets schelen wat hij van mij dacht, als hij m'n werk maar respecteerde.

Wrijvingen

Hij vond het ook altijd erg hinderlijk als iemand hem tegensprak. Daar kon hij niet goed tegen. Nu moet ik in alle eerlijkheid zeggen dat de tekenfilmindustrie zonder zijn moed en doorzettingsvermogen nooit zo gegroeid zou zijn. Om je een indruk te geven van de wrijvingen die er tussen ons waren: Kort nadat ik er in dienst kwam gaf ik mijn laatste 18 dollar uit aan een stilleven van Cezanne. Ik bewaarde het op mijn tekentafel. In die tijd hing Disney's avonds nogal eens in de studio rond - hij ging trouwens nooit met andere vrouwen uit, dat was nog een punt in zijn voordeel, hij bracht zijn nachten door met door de studio te zwerven - en een keer had hij het schilderij gezien. Hij kwam bij me binnen, bekeek het schilderij op mijn bureau en zei 'ik vind het niet mooi'. Niemand vroeg het hem, hij zei het uit zichzelf. Ik vroeg hem waarom hij dat vond. 'Nou, de bovenkant van die pot is

Een scène uit 'A Gentleman's Gentleman' (1941)

scheef'. Ik probeerde het hem uit te leggen met een voorbeeld uit zijn eigen vak, door de 'scheefheid' van de pot in verband te brengen met het feit dat de arm van Mickey Mouse in sommige situaties twee maal zo lang is als normaal. Maar hij had het laatste woord: 'Toch vind ik het niet mooi'. Een paar maanden later zat ik aan iets te werken dat niets met dit incident te maken had - een oud mannetje in een rommelwinkel of zoiets - en ineens stond hij over mijn schouder mee te kijken. 'Weet je wat ik in dit personage graag zou zien', zei hij, 'een beetje gevoeligheid, een beetje overdrijving, zoals Cezanne dat heeft in zijn stilleven'. In het begin van de dertiger jaren nam ik pianolessen, om wat meer van muziek te weten te komen. Walt hoorde ervan en midden in een vergadering vroeg hij me waar dat goed voor was, of ik soms een mietje was.

Ward Kimball vertelde mij dat er in de dertiger jaren een scherp onderscheid was tussen de oudere animators zoals Ben Sharpsteen, en de jongeren die wat van kunst afwisten en technisch beter waren. Aan welke kant van de lijn zat u?

Babbit: In mijn geval was dat heel duidelijk. Ben Sharpsteen deelde mij in bij 'The New America', samen met Bill Tytla, Ward Kimball en anderen. Een groot deel van de mensen die achtergronden tekenden of lay-outs maakten waren geschoold. Maar er was een 'oude school' van mensen die een hekel hadden aan alle nieuw verworven kennis.

Walt was toch min of meer op de hand van de nieuwelingen?

Babbit: In zekere zin. Ik zal je een voorbeeld geven van zijn denken op een zeker ogenblik, later veranderde dat. Ik had bij mij thuis een soort tekenschooltje opgericht. Later

verhuisde die school naar de studio en Walt zei dat hij een echte leraar ervoor zou aantrekken. Ik vond dat prima en wilde er graag naar toe. Maar hij zei: 'Ik wil niet dat jij de lessen volgt. Dat zou je tekeningen maar bederven'.

Goofy

Hoeveel vrijheid had je bij het animatiewerk?

Babbit: Je werd voorzien van modelsheets van de personages; je werd voorzien van situatieschetsen van verschillende scènes met de houdingen van de figuren. Soms waren die schetsen erg goed en soms afschuwelijk, dat hing af van de layoutman die ze maakte. Maar in zekere zin is een animator als een acteur. Hij moet alle stukjes informatie interpreteren en daarin is hij wel tamelijk vrij. Goofy bijvoorbeeld was oorspronkelijk zomaar een bijfiguur: een half hond-half mens achtig individu, dat nooit uit de verf kwam. Door mijn invloed werd zijn rol steeds groter. Dat begon allemaal met de film 'Mickey's Service Station'. Daar kwam een korte scène in voor van Goofy als monteur. Hij steekt zijn hand in een motorblok, en die hand komt achter hem weer tevoorschijn. Goofy schrikt ervan, pakt een schroefsleutel en als zijn hand weer achter hem verschijnt geeft hij er een mep op. Ik vond dat een enorm leuke scène en heb zitten onderhandelen om hem te krijgen. Als ik zoveel meter Pegleg Pete deed kreeg ik de Goofy-scène, besliste Disney. Ik ben eraan begonnen en wat oorspronkelijk een stukje film van ongeveer twee meter was werd uiteindelijk meer dan zeventien meter! Dat maakte me trouwens niet zo populair. . . Later kwamen er meer Goofy-films: *On Ice* bijvoorbeeld, en *Moving Day* waarin Goofy achtervolgd wordt door een piano.

U was dus de Goofy-specialist?

Babbit: Toen wel. Met de latere sportfilms van Goofy

Snow White

and the Seven Dwarfs

by WALT DISNEY

TO FURTHER HER PLOT AGAINST SNOW WHITE'S LIFE THE QUEEN DRINKS A MAGIC POTION WHICH CHANGES HER INTO AN OLD AND FEEBLE PEDDLER WOMAN.

HEH-HEH-HEH! A PERFECT DISGUISE! SHE'LL THINK I'M A HARMLESS OLD WOMAN -- HARMLESS! HEH-HEH-HEH!

AND NOW -- SOMETHING TO TAKE TO LITTLE SNOW WHITE! SOMETHING SHE'LL LIKE -- AH! THE VERY THING!

THE POISONED APPLE -- SLEEPING DEATH!

ONE BITE -- AND HER EYES WILL CLOSE IN THE SLEEPING DEATH! THEN I'LL BE FAIREST IN THE LAND!

MEANWHILE, THE SEVEN LITTLE MEN HAVE ACCEPTED SNOW WHITE AS THEIR HOUSEKEEPER AND SHE IS HAPPILY COOKING THEIR DINNER.

SOUP! GRACIOUS! WHAT TERRIBLE MANNERS! JIMINY CRICKETS! SMELLS GOOD!

DINNER'S NOT QUITE READY! AND BESIDES, YOU HAVEN'T WASHED YET!

W-WASH? WHAT FER? 'TAINT NEW YEARS! NOW! NOW! GO RIGHT OUT AND WASH!

COURAGE, MEN! IT WON'T HURT -- MUCH! GOSH -- IT'S COLD! FINE BUNCH O' WATER-LILIES! WASHIN' --- JEST TO PLEASE A WOMAN! HEH! LIKE TO SEE ANYBODY MAKE ME WASH! AND WET, TOO!

LEMME GO! LEMME LOOSE, Y' IDJITS! YOU'LL PAY FER THIS! HOLD HIM, MEN! STRING HIM UP! BRING HIM TO THE TUB!

SOLSE HIS WHISKERS! DON'T SPARE THE SOAP! I'LL -- BLUB-B --- YOU OLD -- BLUBBLE --- JEST WAIT --- GLUB -- BUB-B!

DINNER! MOORAY!

had ik niets meer te maken. Ook in *Clock Cleaners* heb ik hem niet getekend, dat is gedaan (en uitstekend) door Woolie Reitherman en Bil. . . hè hoe heette die ook weer, hij werd later director (waarschijnlijk Bil Roberts, MB).

Waren er naast Goofy nog meer personages waarin u gespecialiseerd was?

Babbit: Ja, de meeste animators hadden bepaalde specialiteiten. Ik deed vooral babies, dronkelappen, schurken en idioten. Later kreeg ik veel muzikale gedeeltes te doen, of de animatie van vrouwen (o.a. de koningin in *Sneeuwwitje*).

Wat deed u nog meer in *Sneeuwwitje*?

Babbit: Voornamelijk de koningin en wat van de dwergen, maar niet veel. Norm Ferguson deed de koningin als heks, ik had haar als koninklijke hoogheid. En verder was ik een van de animation supervisors. Dat is iemand die naast zijn eigen scenes verantwoordelijk is voor een aantal andere stukken die door assistenten en jongere animators worden gedaan. Een soort coördinator.

De koningin in *Sneeuwwitje* was waarschijnlijk erg moeilijk te animeren?

Babbit: Daar had ik niet zoveel moeite mee. Bij de dwergen daarentegen kreeg ik grote problemen. Opeens, zonder duidelijke redenen, raakte ik mijn soepelheid kwijt en daar heb ik een hele tijd mee gesukkeld. Dankzij Fred Moore en Ham Luske, die me op dingen wezen

die ik had moeten weten, en eigenlijk ook wel wist, kon ik verder gaan. Maar over mijn werk aan die dwergen ben ik toch nooit helemaal tevreden geweest. De koningin was in orde, maar bij de dwergen tekende ik veel te stijf.

Waarop wezen Moore en Luske u?

Babbit: Beweeglijkheid bijvoorbeeld. Voornamelijk in het gezicht, iets wat ik altijd al had geweten, maar ineens niet meer deed. Als een personage iets zegt heeft dat invloed op zijn hele gezicht. Het is niet alleen zijn mond die los in zijn gezicht staat, het is zijn hele gezicht.

Extreem realisme

Walt Disney is vaak aangevallen

over het extreem realisme van films als *Bambi* en *Sleeping Beauty*.

Babbit: Die films waren zeer natuurgetrouw, maar het was geen opzet om zo dicht bij de natuur te blijven. De animators waren gewoon nog niet klaar om de volgende stap te nemen.

En dat was het vermengen van naturalistische en karikaturale personages. . . ?

Babbit: Inderdaad. Er zijn ook nu nog maar weinig tekenfilms die een idee hebben over hoe ze live-action moeten gebruiken. Je moet het gebruiken als een informatiebron, meer niet. Bijvoorbeeld: ik ben geen tap-dancer, er wordt ook niet van me verwacht dat ik het kan. Ik kan ook geen tap-dancer huren die de acht maanden die ik voor de diverse

scènes nodig heb op de studio blijft rondhangen. Daarom gebruik ik een film van een tap-dance als inspiratie. Dan ga ik iets tekenen dat op deze 'live-action' lijkt, er een karikatuur van maakt. Ik kan de timing veranderen, ik kan de gekste dingen ermee uithalen. Het is een beginpunt, een informatiebron. Meer mag het niet zijn.

Toen de studio's met *Sneeuwwitje* begonnen, was dat een natuurlijke evolutie of voelde iedereen dat er nu een grote stap in de richting van een ander soort animatie werd gedaan?

Babbit: We waren erg naïef over de verantwoordelijkheid die we hadden. We deden er niet nonchalant over, omdat we in die tijd over geen enkele film nonchalant deden. Alles was toendertijd belangrijk. Hoe de verschillende dwergen te karakteriseren, hoe ze duidelijke persoonlijkheden te geven, zowel wat betreft uiterlijk als karakter. Sommige waren duidelijk te onderscheiden; Sneezy bijvoorbeeld, of Grumpy, of Sleepy. Meestal was er wel iets waaraan je houvast had. Maar als je verder ging, in hun lopen, werd het moeilijker. Niet iedereen had een eigen loopje, maar Dopey wél. Het gedrag van Dopey was gebaseerd op een zekere Collins, die acteur was in kluchten, beroemd werd dankzij de tekenfilm, maar stierf voordat hij zijn bekendheid te gelde kon maken.

Grumpy deed me altijd aan Popeye denken, in gedrag en stem.

Babbit: Ik geloof niet dat men probeerde Popeye te imiteren. De stem van Grumpy was trouwens van Pinto Golvig, die ook meestal Goofy's stem deed.

Wie deden er nog meer veel werk aan Sneeuwwitje?

Babbit: Fred Spencer deed het meeste werk aan Dopey; Bil Tytla deed van alles wat, maar vooral Grumpy, Fred Moore deed wat Dopey, een gedeelte van Doc, enzovoorts.

Wat mij in de Disney-film altijd verbaast is de hoeveelheid beweging in ieder beeldje. Was de coördinatie daarvan niet een gigantisch werk?

Babbit: Natuurlijk werkten we wel op een heel ander schema in die tijd. Neem de chinese dans in de Notekrakersuite (in Fantasia), die ongeveer een minuut duurt. Daar heb ik 2 1/2 maand over gedaan, en dan reken ik nog niet eens het werk van de assistenten, in-betweeners, inkters, enzovoorts.

Pinocchio

Was Walt snel bereid geld uit te geven om iets te veranderen als het eruit zag dat het beter kon?

The Skeleton Dance, aanleiding van Babbits sollicitatie.

Babbit: Dat klopt. Ik heb meegemaakt dat Walt een hele scène van Pinocchio eruit haalde. Een goede scène, maar hij vond dat het verhaal niet goed verteld werd en hij had gelijk. Dat was een goede eigenschap van hem, en ik bedoel het niet zo boosaardig als het klinkt: hij had de aangeboren slechte smaak van het gemiddelde publiek.

Wat was uw aandeel in Pinocchio?

Babbit: Dat was voornamelijk Gepetto. Ik had wat kleine scènes, zoals de Franse marionetten, maar dat waren opvullers. Bill Tytla, Fred Moore, Stokes, Bil Shull deden allemaal wel kleine stukjes van Gepetto, maar niet veel. Wat betreft Moore en Tytla: zij werden bij Gepetto weggehaald omdat ik daar wel lekker mee opschoot en enkele andere figuren hun aandacht veel meer nodig hadden.

Fantasia

In Fantasia deed ik naast de Chinese dans o.a. de goden Vulcanus en Zeus, in die afschuwelijke pastorale. Met de centaurs en centaures had ik niets te maken, dat was Freddy Moore's baby.

Weet je trouwens dat Fantasia niet de eerste keer is dat geluid, actie en kleur werden gecombineerd? Op een van de planingsvergaderingen voor de film bleek dat Tschaikowski rond 1880 al met een kleurenorgel had geëxperimenteerd, en dat was een hele schok voor Disney.

Toen u bij Disney begon, had u toen vertrouwen in uw capaciteiten?

Babbit: Ik moet toegeven dat niet alleen toen, maar ook nu nog, ik iedere keer als de dood ben wanneer ik met een scène begin. Ik weet verdomd goed dat ik het niet kan, en dat ik hem toch niet zal kunnen afmaken als ik er aan begin. Indien het werk dan toch goed lukt ben ik dolblij.

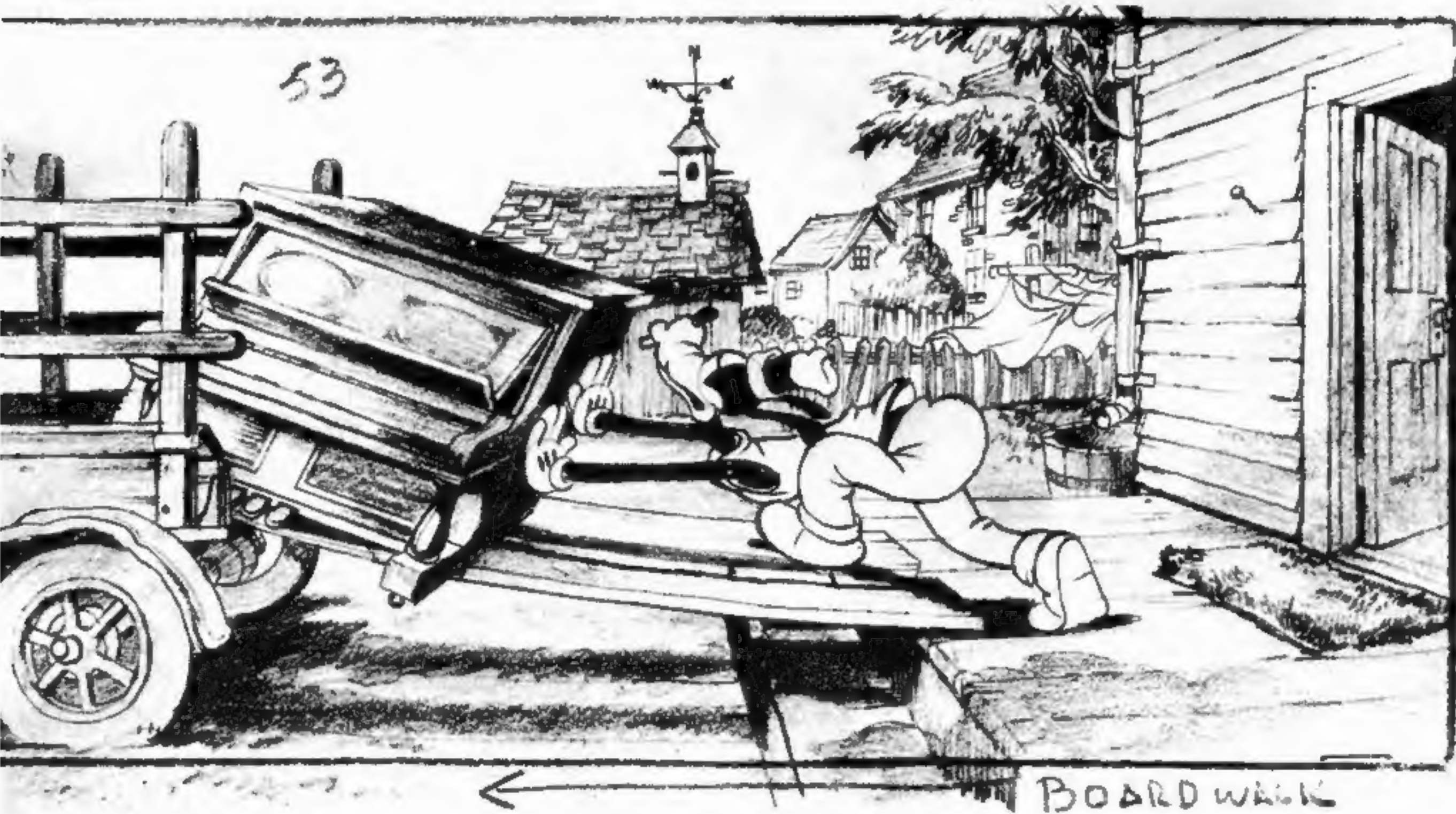
Waren er animators in de studio die de technische vaardigheid misten, maar toch een zekere gave voor animatie hadden?

Babbit: Ja, Norm Ferguson bijvoorbeeld. Artistiek gezien moest Norm nog enorm veel leren. Zijn animatie was erg ruw, maar de acties en de uitdrukkingen waren fantas-

tisch. Hij had een hoop assistenten nodig die zijn schetsmatige tekeningen afmaakten. De grote vitaliteit in zijn tekeningen maakte goed wat hij in tekentechniek te kort kwam.

De animatie bij de Disney Studio's ging in de dertiger jaren duidelijk in een bepaalde richting. Vanzelfsprekend gingen niet alle animators in hun ontwikkeling met dezelfde snelheid dezelfde richting op. Gaf dat geen problemen?

Babbit: Ze zijn me niet opgevallen. Iedereen was blij met elkaar's successen. Er gebeurde bijvoorbeeld iets ongehoords: ik kreeg een bewonderende brief van een Disney-animator over mijn werk aan de Chinese dans. De jaloezie die er ongetwijfeld was bleef goed verstoppt. Wat we probeerden te doen was alle nieuwe kennis zoveel mogelijk met elkaar te doen. De ontwikkeling ging langzaam-aan, omdat we tussen de grote films door ook veel korte maakten. Ik herinner me dat ik de gegevens van zo'n korte film 'Country Cousin', bij de director Wilfred Jackson ophaalde, nadat ik juist mijn werk aan 'Moving Day' voltooid had. Walt kwam de kamer binnenstormen - hij had de neiging je al het hoofd op hol te brengen over de volgende film als de vorige nog niet eens klaar was - en hij zei: 'Ik wil graag dat je 'Country Cousin' net zo doet als 'Moving Day'. Natuurlijk was er geen enkel verband. Ik zei dat ik dan extra geld moest hebben om research te doen. Dat sloeg in als een bom en hij zei: 'Hoe bedoel je, geld voor research? De boekhouding klaagt nu al over de uitgaven.' Toen zei ik: 'Als ik een dronken muis moet tekenen, dan moet ik weten hoe het voelt om onder de olie te zijn'. Hij keek toen zo'n beetje schuin naar mij en ging weg. Maanden later, toen de film bij de voorvertoning een succes was, wachtte hij me bij de kassa op, stootte me met zijn elleboog aan en zei: 'Hey, Art, een borreltje?' Toen zei ik hem maar dat ik al een afspraakje had. . . .

Fantasia

FAKE OF FENOMEEN?

Fantasia was na Sneeuwwitje en Pinokkio de derde lange tekenfilm van Disney. Een revolutionaire opzet waarbij men voor het eerst in 1940 op het filmdoek naar muziek kon kijken en naar beelden kon luisteren, aldus de publiciteitsbrochure die ter gelegenheid van de Engelse hervertoning van de film verscheen.

jaren dertig Mickey het in populariteit moest afleggen tegen Donald, besloot Walt zijn lievelingskarakter eens extra in het zonnetje te zetten. Bovendien speelde hij met de gedachte om klassieke muziek te gebruiken als thema voor een tekenfilm. Het symfonisch gedicht van Paul Dukas *De Tovenarsleerling* leende zich daar bijzonder goed voor aangezien het illustratieve element er als het ware in opgesloten zit. Dit gecombineerd resulteerde in de rol van Mickey als tovenaarsleerling in een vijftien minuten durende tekenfilm. Er werd zeer nadrukkelijk op muziek geanimeerd, dit wil zeggen: soundtrack en storyboard werden eerst gemaakt en ver-

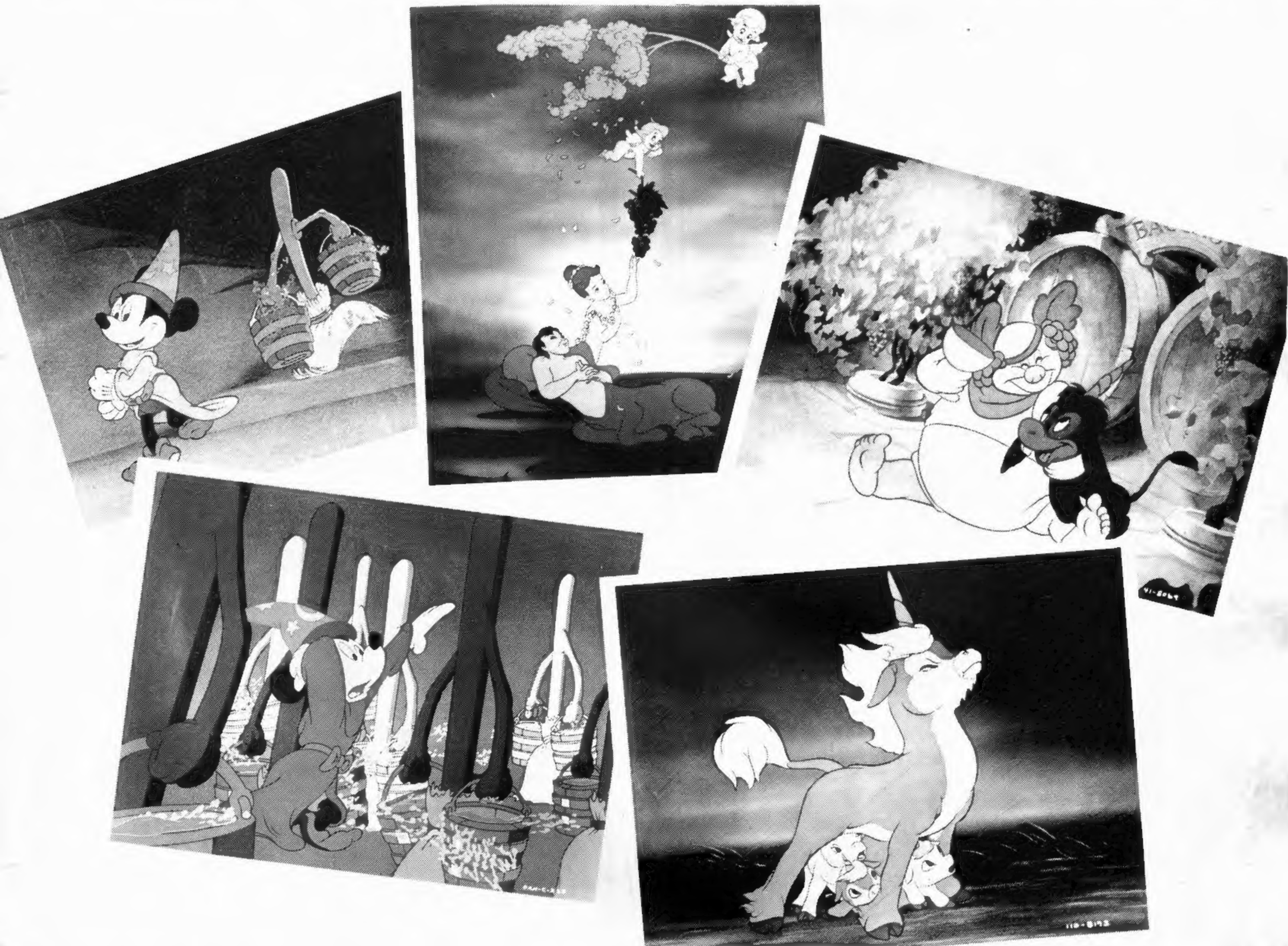
abstrakte tekenfilm), de *Notenkrakersuite* van Tschaikowsky, de eerder genoemde *Tovenaarsleerling* van Dukas, *Sacre du Printemps* van Strawinsky, *De Pastorale* van Beethoven, de *Urendans* uit de opera *La Gioconda* van Ponchielli en ten slotte een combinatie van gedeelten uit *Nacht op de Kale Berg* van Moussorgsky en het *Ave Maria* van Schubert.

Censuur

Tijdens het maken van de film sloeg de censuur toe. Er werden aanmerkingen gemaakt op de feeën en fauntjes die topless rondwaalden. Het kwam niet van pas om in een film die ook voor kinderen bestemd was de tepels van vrouwelijke

als Walt Disney, een mooie gelegenheid om de 'blitz' te maken. Hij had de opmerkelijke behoefte om zich te omringen met coryfeeën uit de wereld van kunst en cultuur zoals Gary Cooper, Laurel & Hardy, Spencer Tracy, Marlene Dietrich, Shirley Temple, Strawinsky en Salvador Dali - die nog enige maanden in 1946 op de Disney Studio's werkte.

De staf van tekenfilm-artiesten, waarover Disney in de dertiger en veertiger jaren kon beschikken, heeft van Fantasia een zeer bijzondere tekenfilm gemaakt. Mensen als Joe Grant, Dick Huemer, Art Babbitt, Les Clark, Art Riley, Fred Moore, ploeterden maandenlang om

De aanleiding tot het maken van de film was in feite de come-back van Mickey Mouse, die Walt al geruime tijd had voorbereid. Disney moet meer van Mickey hebben gehouden dan van Donald Duck. Aan de conceptie van Mickey had hij, naast Ub Iwerks, nog zelf deelgenomen, maar aan Donald heeft hij nooit zelf getekend. Disney's moralistisch sentiment sloot trouwens beter aan bij de gedragingen van de zachtmoedige muis dan bij die van de opvliegende eend. Toen tegen het einde van de

volgens gingen de animators en de in-betweeners aan de slag. Leopold Stokowski, toenmalige dirigent van het Philadelphia Orchestra, zag het filmpje en was zo enthousiast dat hij Disney overhaalde om een serie muziekstukken, uitgevoerd door voornoemd orkest en gedirigeerd door Stokowski zelf, op een soortgelijke wijze op het celluloid te bewerken. Zo ontstond Fantasia. Zeven muziekstukken op een zeer speciale manier 'vertoken-filmd', een *fuga* van Bach (Bij mijn weten het eerste stuk

wezentjes zo achteloos te tonen. Geschrokken en voor zijn doen weinig standvastig, ging Walt Disney door de knieën. Hij liet de boezems keurig met bloemenkransen bedekken. En in de gevallen waar de bloemen ontbreken zie je vreemd gladde bovenlijfjes. De tepels zijn stomweg weggeretoucheerd. Al met al zal het duidelijk zijn dat Fantasia een zeer pretentius gebeuren is en voor iemand met een intellectueel (en wellicht ook artistiek) minderwaardigheidscomplex

een perfect resultaat te verkrijgen.

Van Fantasia wordt wel gezegd dat de film balanceert op het slappe koord tussen kitsch en kunst, tussen nep en oorspronkelijkheid. Het is aan de toeschouwer om dat uit te maken, maar dat het een opmerkelijk schouwspel is, staat vast. En er zijn staaltjes animatietechniek in te bewonderen, die wel nimmer meer vertoond zullen worden.

Cees de Groot

IN ZIJN WEKELIJKSE SPEKTAKEL-
STUK PRESENTEERT

EPPO

IN NUMMER 26 HET
OPTREDEN VAN ZIJN
WERELDBEROEMDE
HELD: **DE GENERAAL**

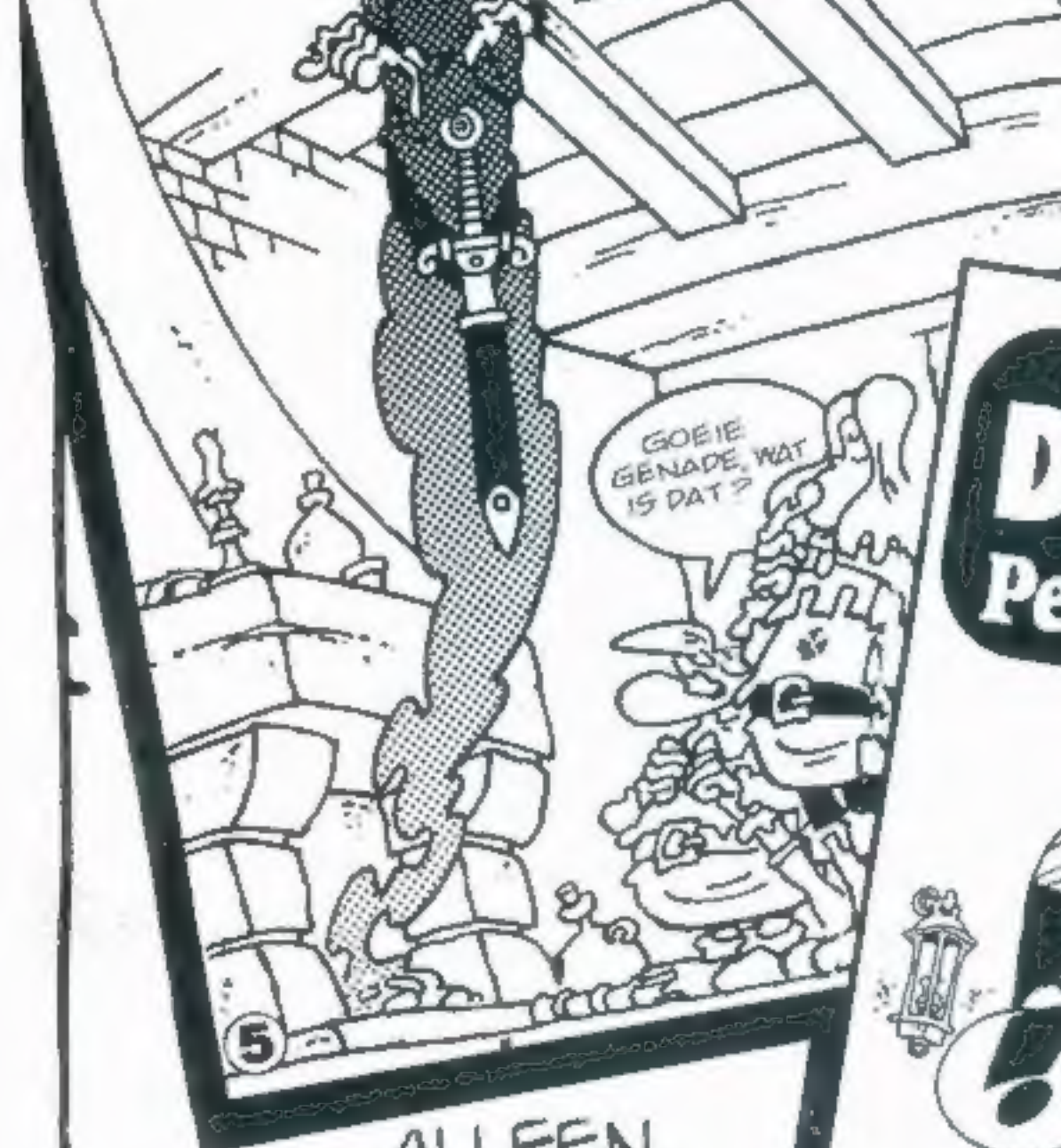

IN EEN WEDEROM ADEMBENEMENDE POGING OM
EINDELIJK DIE MACHT EENS EEN KEER TE GRU-
PEN. DIT MAAL GAAT HIJ ZELFS GEEN PARA-
CHUTESPRONG UIT DE WEG.

VOOR DE LIEFHEBBERS VAN EENVOLDIG PUZZELWERK EN
HET VERZINNEN VAN KRANKZINNIGE NAMEN HEEFT EPPO
EEN WEDSTRIJD BEDACHT. NATUURLIJK ZIJN ER WEER
VELE HELE MOOIE PRIJZEN TE WINNEN. LEES EPPO 27 MAAR.
PLAATS-BESPREKEN-ANTWOORDNUMMER 7059
AMSTERDAM

IN ZWART EN WIT
SERIE VAN OBERON
KOMEN BINNENKORT
TWEDE SPIKSPLINTER-
NIEUWE ALBUMS
UIT VAN
**PETER
DE
SMET, N.L.:**

Joris P.K.
Het Zwingende Zwaard
Peter de Smet

Joris P.K.
De Valse Koning
Peter de Smet

ALLEEN
VERKRIJGBAAR BIJ
HET STRIPSCHAP, DE
STRIPANTIQUARIATEN
EN ANDERE GEREN-
NOMMEERDE STRIP-
WINKELS.

**RESERVEER
TIJDIG DE OPLAGE
IS BEPERKT!**

* VERSCHIJNEN ROND HALF JUNI

4.95 ★

VAN WULFTEN STUDIO

WIL JE IETS OVER WALT HOREN? *

DE MEESTE
VRIJE BALLOENISTEN
HEBBEN VOOR HEM
GESCHREVEN OF GETEKEND...
ALS SLAVEN VAN HET
DAGOBERT-KAPITAAL ONDER
HET JUK VAN DUCK GEBUCKT.
NU ZIJN ZE BAAS IN EIGEN
BLAD: **DE VRIJE BALLOEN**.
MAAK F1120 OVER OPGIRO
3464408 T.N.V. J. VAN HAASTEREN-
VERHOLT TE HENSBROEK
EN JE KRIJGT DE EERST-
VOLGENDE VIER VRIJE
BALLOENEN THUIS-
GESTUURD!

* NEE, WE BEDOELEN GEEN
BLAASINSTRUMENT, SUKKEL!
DAT SPEL JE TROUWENS
ANDERS!

Disney strips en de Nederlandse Donald Duck

Van oude glorie en een nieuwe bloei

door Wim van Helden (en Daan Jippes, Cees de Groot en Thom Roep voor de *solid facts*)

Aan de dit jaar niet geheel succesvolle avonturen van Johan Cruijff in Barcelona hebben we kunnen zien dat een genie slechts dan volledig tot zijn recht komt als er - eveneens creatieve - mensen zijn die zijn vondsten aanvoelen en kunnen helpen uitvoeren. Waar Marcial, Sotil en Asensi bij Barcelona in gebreke bleven, zorgden Geels, Krol, Jansen en Rensenbrink voor het uitbouwen van Cruijff's briljante ideeën tot verpletterende overwinningen op Polen en België.

Hoe zou het met *Walt Disney* gegaan zijn als hij minder getalenteerde medewerkers had gehad? Daar is weinig van te zeggen, en de tijd is inmiddels al zover verstreken dat het er ook eigenlijk weinig meer toe doet. Disney's medewerkers, zowel de tekenaars en schrijvers als de *managers* en *merchandisers*, hadden allemaal véél talent. Zo veel talent, dat de kwaliteitsprodukten in een even hoog tempo de Disney-studio's uitstroonden als het grote geld erin. Dit gold voornamelijk voor de film-producties, maar ook de Disney-comics productie kende gouden tijden. Ze was in de vroege vijftiger jaren de oplage van *Walt Disney's Comics and Stories* maar liefst 3 miljoen en dat ondanks de concurrentie van de EC comics en andere striptoppers.

King Features, Dell, Western

De grote Walt was er niet gek op als zijn medewerkers te veel op de voorgrond traden. Bij

tekenfilms verschijnt er echter altijd een lijst met de namen van de belangrijkste mensen die eraan hebben meegewerkt, zo ook bij de Disney-tekenfilms. Maar bij de Disney-strips werd uitsluitend Disney's eigen naam vermeld. Alleen in januari 1930, bij de alleroudste Mickey-strips werd de naam van Disney's kompanjon van het eerste uur Ub Iwerks, naast die van Disney genoemd. Maar sinds Iwerks na onenigheid met Disney in februari 1930 weging was het alleen nog maar Walt Disney wat de klok sloeg. Nou heeft Disney zelf inderdaad een tijdje actief aan de Mickeystrips gewerkt: hij schreef de scenario's voor de afleveringen van de eerste vier maanden, maar zelf eraan getekend heeft hij nooit. Gedurende de eerste drie-en-een-half week was de tekenaar Ub Iwerks, daarna zijn deze strips steeds door anderen getekend; door tekenaars waarvan de meesten niet in dienst waren van Disney, maar van het

King Features Syndicate, waar deze strips in licentie vervaardigd werden. Deze eerste Disney-strips waren allemaal krantestrips; het idee om ermee te beginnen was niet van Disney zelf, maar van dit *King Features Syndicate*, dat er wel wat in zag om strips te krijgen met hoofdfiguren uit de zeer populaire Disney-tekenfilms. Vanaf 1940 verschenen er naast de krantestrips ook *comics* (striptijdschriften) met Disney-strips. Deze comics werden uitgegeven door *K.K. Publications*, verbonden aan het *Dell concern*. In 1962 werden de *K.K. Publications* overgenomen door een andere uitgeverij, de *Western Publishing Company*.

De Disney-strips voor de *Dell-comics* startten met het maandelijks verschijnende *Walt Disney's Comics and Stories* (voortaan in dit artikel afgekort tot *C&S*). Deze *C&S* bevatten altijd een verhaal van Donald Duck (10 pagina's) en een aflevering van een vervolgverhaal met Mickey Mouse. Verder verschenen er afwisselend verhaaltjes van Big Bad Wolf, Hiawatha, Goofy en Bucky Bug (Tokkie Tor). Wat later startten bij *Dell* ook reeksen comics die twee- of driemaandelijks gepubliceerd

werden en die geheel aan één figuur gewijd waren; Donald Duck, Mickey Mouse en later ook *Uncle Scrooge* (Oom Dagobert) *Scamp* (Rakker) etc. Voor het - eveneens in licentie - vervaardigen van deze strips beschikte *Dell* (later dus *Western*) ook weer over eigen tekenaars. Van al deze voor *King Features* en *Dell/Western* werkende tekenaars hebben de meesten Disney zelf nooit in levenden lijve gezien. Hun enige band met de *Disney-studio's* was dat ze hun werk eerst ter goedkeuring naar deze studio's moesten sturen voordat het gepubliceerd kon worden.

Maar wie waren ze dan eigenlijk, deze tekenaars; deze naamlozen, die in volstrekte anonimiteit meewerkten aan het opzetten, verstevigen en uitbouwen van het grote *Disney-imperium*? Wie tekenden de Mickey Mouse strips in de kranten, wie in de comics? Wie tekende die korte gags van Donald Duck? En wie tekende Donald Duck in de comics? Wie maakten de Grote Boze Wolf, Hiawatha en Tokkie Tor?

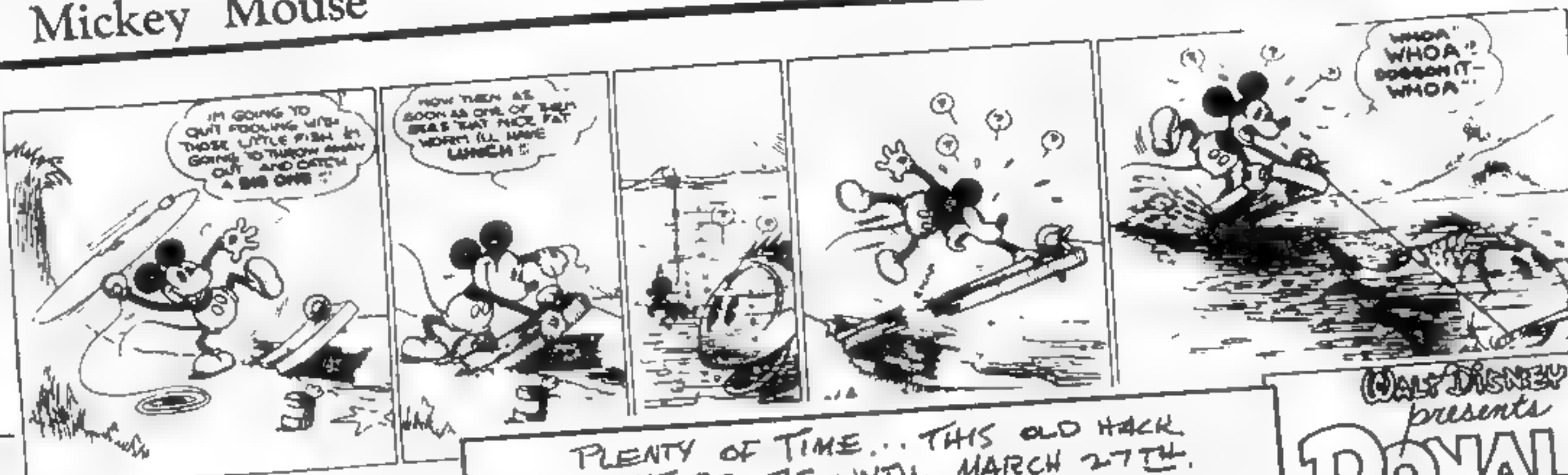
Ub Iwerks in 1929.

13 januari 1930 startte de Mickey Mouse strip: Dit is de aflevering van 10 februari 1930. Tekst: Disney, tekeningen: Iwerks; geinkt door Win Smith.

Mickey Mouse

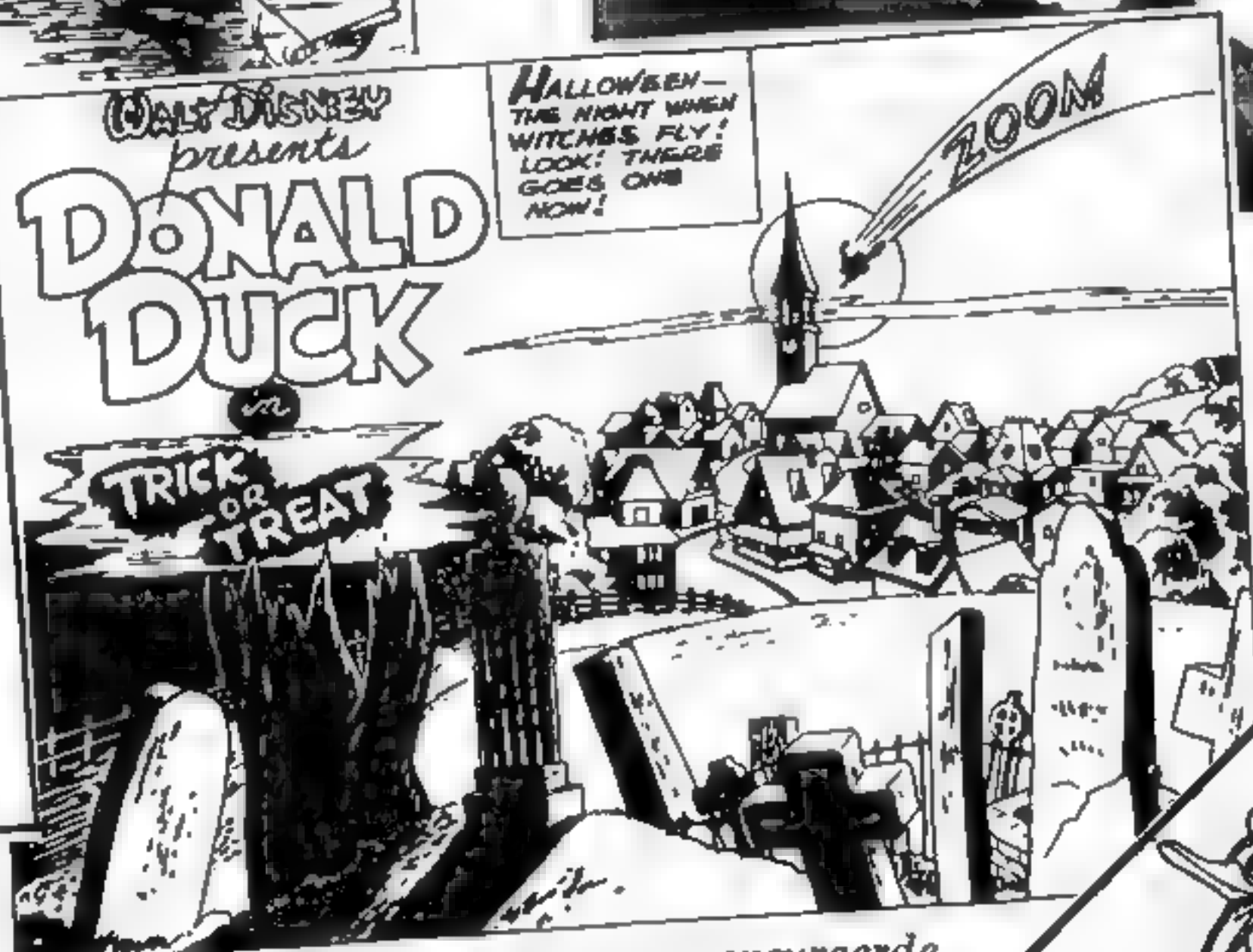
By Walt Disney and UB Iwerks

PLENTY OF TIME... THIS OLD HACK WON'T BE 75 UNTIL MARCH 27TH. MEANWHILE HE STILL FEELS NO OLDER THAN 74 YEARS, 11 MONTHS, AND SOME DAYS.

Uit een brief van Carl Barks aan Freddy Milton.

Uit de Amerikaanse versie weggecensureerde openingsplaatje van 'Trick or Treat'

Donald Duck, door Al Taliaferro.

Namen, namen en nog eens namen

De antwoorden op een aantal van deze vragen zijn inmiddels, dankzij het speurwerk van een aantal *Disney-freaks* over de gehele wereld, bekend, hoewel de zaken soms nog ingewikkeld genoeg liggen.

De man die de dagstrips van Mickey Mouse van Ub Iwerks overnam was *Floyd Gottfredson*. Hij tekent de krantestrips van Mickey Mouse tot op de dag van vandaag, maar weer niet alle krantestrips. Naast de dagstrips bestonden er namelijk ook z.g. *sunday-strips*, voor de speciale zondagbijlagen der Amerikaanse kranten. Deze *sunday-strips* waren deels ook van Gottfredson, maar veelal werden ze door andere mensen

vraag, waarna de woordjes *wordt vervolgd*). Dit kon niet verwezenlijkt worden met het al kant en klare materiaal van Gottfredson en de Mickey Mouse verhalen voor de comics werden toen ter hand genomen door een nieuwe man: *Paul Murry*. Murry ging in het begin nog uit van de scenario's van de oude Gottfredson-verhalen, maar sinds ongeveer 1953 is hij eigen scenario's gaan gebruiken.

De Mickey Mouse vervolgstrips uit de huidige C&S zijn nog steeds door Murry getekend. De verhalen van de Grote Boze Wolf werden getekend door *Harvey Eisenberg*, een man die ook een aantal verhalen van Hiawatha en Tokkie Tor getekend heeft. Aan Hiawatha en Tokkie Tor hebben ook nog andere mensen getekend, bijvoorbeeld *Carl Bruettner*. Al

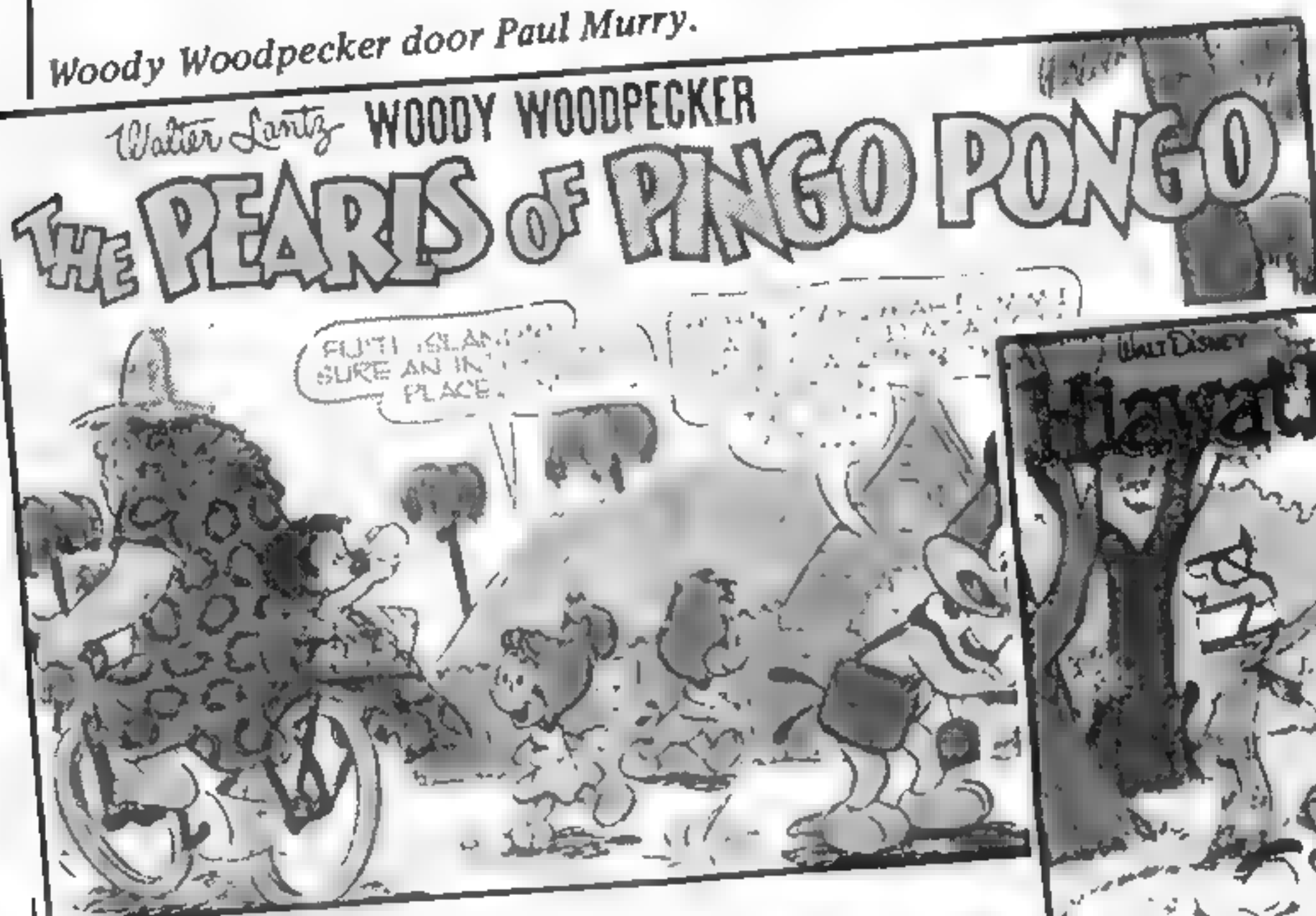
pensionering in 1967, voor alle Donald Duck verhalen uit de C&S, en voor vele grote en kleine verhalen uit Donald Duck, Uncle Scrooge, *Gyro Gearloose* (Willie Wortel) etc. Er zijn mensen (en dat zijn de geksten nog niet) die de Duckstrips van Barks beschouwen als het beste dat er tot nu toe op stripgebied gemaakt is. Erg moeilijk blijkt het vinden van de herkomst der diverse scenario's. Mensen als Barks en Murry schreven veelal hun eigen scenario's, maar voor het overige zijn de scenario's - behalve van de tekenaars zelf - afkomstig van allerlei medewerkers van King Features, Dell, Western, en van free-lance tekstdschrijvers. Ook de Disney-studio's leverden scenario's. Zo werden veel van de scenario's voor de Mickey verhalen in de veertiger en vijftiger jaren gemaakt door *Bil Wash*, die ook producer was voor Disney's live-action films.

antwoordelijk waren, is in het algemeen matig geweest. Totdat, een paar jaar geleden, verse talenten als *Van der Kroft*, *Plijnaar*, *Van Schuylenburg* en vooral *Jippes* doorbraken. Het tekenwerk zoals dit nu door de Nederlandse Disney-groep wordt afgeleverd ziet er beter uit dan wat er op dit moment elders (ook in de USA!) gemaakt wordt.

Donald Duck

Het Nederlandse Disney tijdschrift Donald Duck maakt momenteel weer goede tijden mee. Nu is het zakelijk nooit slecht gegaan met de Donald Duck, maar kwalitatief gezien waren vooral de latere jaren zestig en eerste paar jaren zeventig zeer mager. De ommekeer begon zich in 1973 te manifesteren; vanaf toen groeide de Donald Duck in snel tempo naar een kwaliteitsniveau toe, dat sinds eind 1974 konstant hoog is gebleven: een nieuwe bloei is aangebroken.

Woody Woodpecker door Paul Murry.

Hiawatha door Jan van Haasteren.

De Boze Wolf door Eisenberg.

zoals *Manuel Gonzales* getekend. Deze zondagstrips zijn later op allerlei manieren verknippt en opnieuw gemonteerd, en zo weer gepubliceerd. In deze (verknippte) vorm kennen we ze ook uit de Nederlandse Donald Duck als de Mickey verhalen uit de oude Disney-doos. Ook bij de gagstrips van Donald Duck was er weer verschil tussen dagstrips en zondagstrips. De dagstrips waren gags van 'n paar plaatjes, de zondagstrips waren groter, tot een hele pagina toe. Zo werden vele getekend door *Al Taliaferro*. De éénpagina gags zoals die dit jaar achterop de Nederlandse Donald Duck staan zijn allemaal *sunday strips* van Taliaferro.

Voor de Walt Disney's C&S van Dell werden, wat de Mickey verhalen betreft, in het begin de krantestrips van Gottfredson verknippt en in afleveringen gepubliceerd, maar dit beviel niet zo best. Men wilde weliswaar graag vervolgverhalen van Mickey, maar dan zo, dat ze in drie afgeronde porties gepubliceerd konden worden; drie delen dus die enigszins op zichzelf stonden, maar waarvan de eerste twee telkens eindigden met een *cliffhanger* (een spannend moment of open

deze tekenaars hebben overigens ook aan andere strips uit het Dell-pakket gewerkt. Zo bestaan er *Tom & Jerry* verhalen van Eisenberg, en *Woody Woodpeckers* van Murry.

De verhalen van Rakker zijn van *Al Hubbard*, iemand die in de vroege jaren vijftig als jong broekje bij de Disney-studio's kwam, maar die daar nu als grote man geldt. De stijl van Hubbard is ook te herkennen in *Robin Hood*.

En dan was er nog een zekere *Carl Barks* (Karel Blaft) die Donald Duck voorzag van vele bij- en nieuwe hoofdfiguren. Als thuishaven voor de Duck-familie creëerde hij *Duckburg* (Duckstad), dat overigens (zoals *Ron Kaal* al eens gesignaleerd heeft) vrijwel volledig door honden bevolkt wordt. Carl Barks zorgde tot zijn

Donald Duck door Jippes.

Mickey Mouse door Murry, uit een verhaal (uit 1953) dat zijn eerste is op 'n eigen scenario (DD 1957/43-45).

Buitenlandse Disneys

Buiten Amerika worden ook, in licentie, strips getekend over Disney-figuren. De grootste produktie (uitsluitend kwantitatief) komt uit de studio's van *Mondadori* in Italië. Nederland heeft vanaf ongeveer 1953 een Disney-comic produktie gehad. De kwaliteit van deze Nederlandse Disney strips, waarvoor mensen als *Luckaks*, *Voges* en *Van Haasteren* ver-

Een overeenkomst met de jaren vijftig (voornamelijk dus de kwaliteitsjaren 1952-1955) is dat de strips uit de huidige Duck's ook voor een groot deel oud Amerikaans werk zijn. Voorlopig is er nog voldoende van dat oude Amerikaanse werk dat gepubliceerd kan worden, maar het raakt ooit op. En dan?

Met deze klemmende vraag - en nog andere - op onze blocnotes stapten *Gerard Aartsen* en schrijver dezes op vrijdag 9 januari 1976 in de late namiddag (20 minuten te laat voor de afspraak, oh schande) het gebouw van de VNU binnen, op zoek naar *Cees de Groot*, chef-redakteur van Donald Duck. Onder het nuttigen van meerdere glazen rosé (*sherry* is uit, *rosé* is in) voerden we een interessant, leerzaam en toch gezellig gesprek, waarvan de essentialia nu volgen. (Bij de antwoorden van Cees de Groot staan af en toe *tussen haakjes* kursieve cijfers of woorden. Dit zijn door de samenstellers van het interview ter wille van de duidelijkheid aangebrachte toevoegingen.

Cees de Groot, chef-redakteur van Donald Duck

We zijn weer terug!

Interview door Gerard Aartsen en Wim van Helden.

Donald Duck (voortaan DD) is nu een succesvol blad. Is dat altijd zo geweest?

Ik ken de preciese cijfers vanaf 1952 niet, maar voor zover ik het kan overzien is het van het begin af aan wel succesvol geweest. Nr. 1 van 1952 had een enorme oplage en sinds 1960 was de oplage steeds groter dan 300.000. Hij is zelfs 390.000 geweest. Toen DD bij de *Geïllustreerde Pers* werd weggehaald en bij *Oberon* werd ondergebracht is de prijs stevig aangepakt. Het werd indertijd als een goedkoop produkt naast *Margriet* verkocht. *Oberon* heeft de prijs in een

Dat weet ik niet, dat heb ik bij Duck niet ervaren. De daling die er begin zeventiger jaren optrad weet men aan de verhoogde prijzen. We doen al een jaar of twee de dingen die we eigenlijk willen doen in Duck. Veel Barks, veel Murry, de oude Mickey Mouse terughalen, enzovoort. En dat werkt. Dat is 'n commercieel prettig effect. Het is eigenlijk ideaal.

DD heeft nooit opiniepeilingen gehouden, zoals Pep en Robbedoes?

Die zijn er één of twee keer geweest, in een periode van

kan die onderzoeken niet helemaal negeren. Als een bepaald figuurtje volstrekt niet gewaardeerd wordt, dan kan je niet zeggen: daar trek ik me niets van aan; je moet er dan toch iets aan doen. Aan de andere kant creëer je populariteit, hè? Als je maar Broer Konijn eke week achter op de Duck zet, dan wordt-ie wel populair, daar kan je 'n beetje op werken. Maar met de Barks verhalen blijken we hartstikke goed te zitten en met de oude Mickey verhalen ook. En dat zijn toch wel de belangrijke

ik had eerst gewerkt bij een uitgeverij voor jeugdboeken. Hetty is toen weggegaan, Renée is weggegaan en *Paul Dekkers* werd hoofdredakteur. Toen is eigenlijk die Barks toestand begonnen. Later kwam *Thom Roep* erbij. Sinds 1 januari vorig jaar zitten we met *Thom Roep*, *Marjolein Winkel*, *Harry Balm* voor de lay-out, en *Wim van Etten* als revisor. En *Kitty Smit* zit er vanaf oktober of november bij. Wat het redaktiewerk betreft is er eigenlijk geen vaste verdeling. Het is niet zo dat er twee vertalen en anderen plots schrijven of zo. We werken veel

De Duck redactie; zittend vlnr: *Marjolein Winkel* en *Kitty Smit*; staand vlnr *Cees de Groot*, *Ineke de Graaff*, *Thom Roep*, *Wim van Etten*, *Daan Jippes* en *Harry Balm*.

jaar tijd bijna verdubbeld en dat heeft zijn konsekwenties gehad voor de oplage. In '71/'72 was die nog maar 340.000 en in '73 daalde hij zelfs tot 330.000. En nu zitten we op 370.000. Wij zijn dus weer terug. Maar we krijgen nu het probleem dat er minder kinderen zijn. De jeugd van Nederland halveert in de tweede helft van deze eeuw. In de groep van 12-13 jarigen is dat op dit moment nog niet te merken, maar in de groep 4-5 jarigen wel en dat zijn straks natuurlijk Duck lezers.

Bepalen jullie 'het succes' alleen uit de oplagecijfers? Nee, er zijn verschillende criteria, ook bijvoorbeeld wat je zelf als kwaliteit beschouwt.

Als jullie zelf de indruk hebben dat de kwaliteit goed is, maar de oplage daalt, grijpt de VNU dan in?

tien jaar. Maar we doen het nu anders, niet door middel van het blad, maar met een onderzoeksbureau. Het bureau krijgt een lijst van abonnees en pikt er daar een aantal uit voor het onderzoek. Je ondervraagt zo dus alleen abonnees, de losse verkoop sluit je uit.

Blijkt het dan dat de lezers het leuk vinden wat jullie doen, of passen jullie je steeds aan aan de uitslagen van die onderzoeken?

Er zitten twee aspecten aan. Je

bouwstenen van de huidige Duck.

Kan je iets vertellen over de redactie: hoe ben je er zelf ingekomen, sinds wanneer werken jullie als team en hoe zijn de taken verdeeld? Aanvankelijk was *Hetty Hagebeuk* hoofd van een redactie voor DD en *Pep* samen, maar zij liet het werk voor DD voornameijk over aan *Renée van Utteren*. Later kwam ik erbij,

als team. We lezen elkaars teksten door en zijn er momenten waarop we zeggen: dat weten we nog niet precies, dan overleggen we dat en besluiten dat samen. Vertalen gebeurt ook in team-verband. Tja, *Thom* zit er al een flinke tijd en ik ook en er zijn bepaalde dingen die wij op onze routine doen. Het is wel zo dat *Thom* zich gespecialiseerd heeft in het

opsporen van al het Barks materiaal van over de hele wereld. Het is werkelijk ongelooflijk waar je dat allemaal vandaan moet halen. We publiceren *give-aways*. Dat waren dingen die bij bepaalde commerciële produkten in Amerika verkocht werden, daar heeft Barks ook wel eens wat voor gedaan. Stukjes *merchandising* in feite. Die dingen publiceren wij; die zijn nog nooit elders als stripverhaal in een tijdschrift verschenen.

Als jullie iets willen hebben uit een blad in Brazilië, hoe komen jullie daar dan aan?

Dan schrijven we, direkt aan de redaktie. Verder hebben we een uitwisseling van materiaal met de Deense Duck. Nou ja, we halen de verhalen overal vandaan. Er zijn verhalen die kunnen we alleen maar op kopieën krijgen. De *Sheriff van Bullet Valley* (1976/7-9) bijvoorbeeld hadden we alleen maar op kopieën. Die hebben we op de lichtbak moeten leggen en die zijn overgeïnt door *Joanika Ring*, de vrouw van *Börge Ring*. *Wilbert Plijnaar* heeft dat ook wel gedaan en natuurlijk *Daan Jippes*.

Hoe nauw is Jippes bij de DD betrokken?

Hij is in feite *free-lance art director* van het hele Disney gebeuren. Hij begeleidt de Nederlandse produktie, wat we zelf aan Disney materiaal vervaardigen. Hij communiceert met tekenaars om de vormvastheid te krijgen die we graag willen hebben in ons Disney werk. Daan is daar een erg goeie kracht in. Verder schetst hij alle voorplaten, die weer door andere tekenaars - als *Eddy van Schuylenburg*, *Robert van der Kroft*, *Wilbert Plijnaar* - worden uitgewerkt. Heel incidenteel plaatsen we ook nog wel 'ns een oude, niet-Nederlandse, voorplaat.

Zijn er veel Barks verhalen die gerestaureerd zijn?

De herdrukken van verhalen die in de vijftiger jaren in de DD hebben gestaan zijn allemaal 100% Barks. Maar er zijn oude verhalen die wij ook alleen maar op kopie kunnen krijgen en die worden dan opnieuw in de inkt gezet. Daan (Jippes) heeft bijvoorbeeld *De Race naar de Stille Zuidzee* (1975/27) geïnt. Waar wel altijd iets aan gedaan moet worden zijn die oude Mickey verhalen. Dat waren krantestrips en daar zitten rasters in. Die worden weggewit door *Richard Studio's*, onze vaste letterstudio.

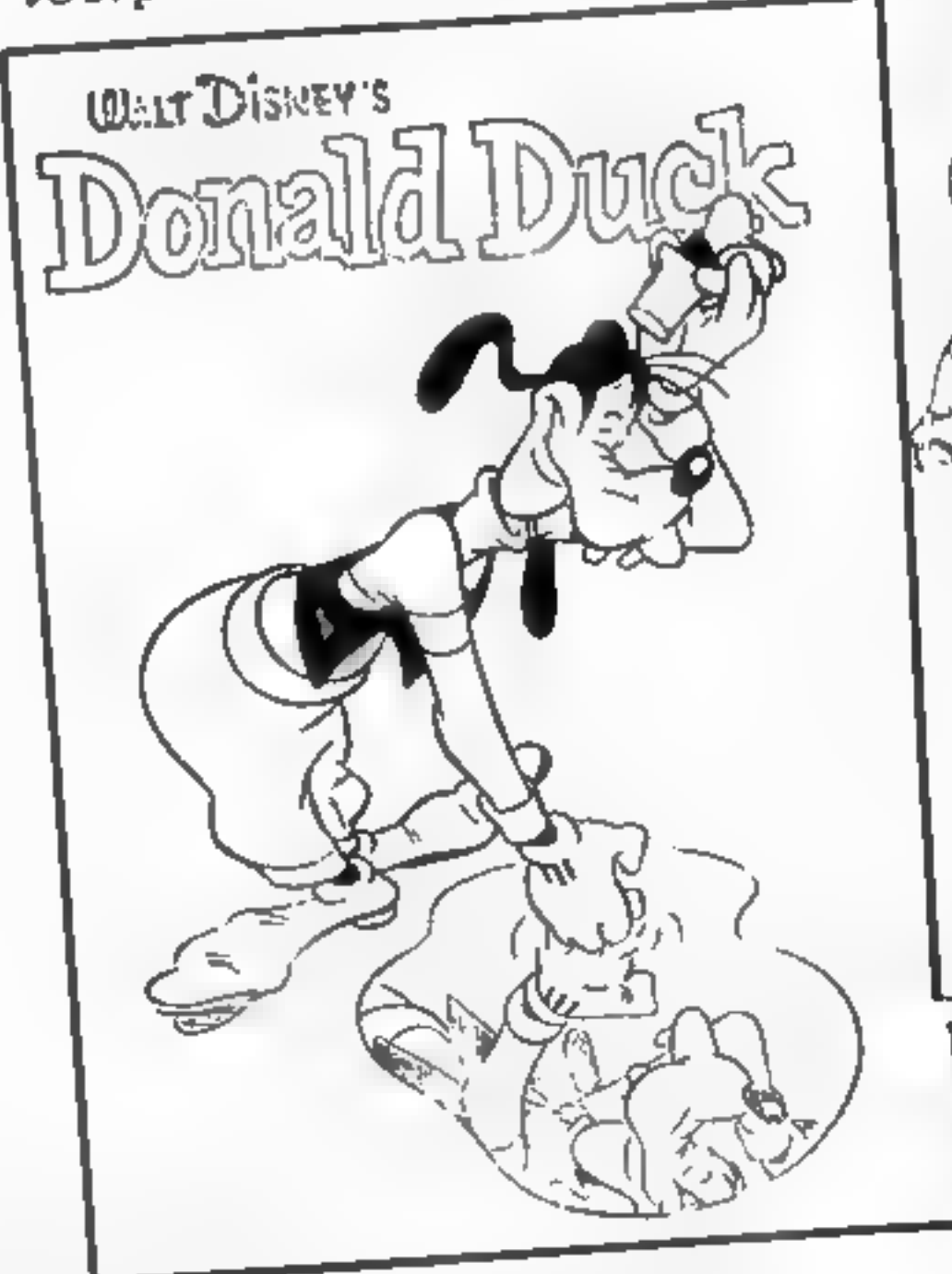
Hoe kom je aan die kopieën? Die worden betrokken bijvoorbeeld van *Fred Milton*, uit Zweden; die heeft een aantal kopieën die wij niet hebben, zoals het *Melkboer-verhaal* (1974/47), dat ook nooit elders was verschenen. Van

andere zeldzame verhalen heeft hij kopieën opgestuurd en Daan is die dingen op de lichtbak opnieuw gaan inkten. Hij heeft ze vergroot... ah, dat is werkelijk ongelooflijk hoe hij dat deed, want je zag die plaatjes soms nauwelijks meer en toch heeft-ie ze perfekt geïnt.

Nog één keer Daan Jippes. Die heeft ook al eens wat eigen werk (Albums Donald Duck en andere verhalen nr.20, blz. 71 en nr. 21 blz. 76-80, DD 1975/3) afgeleverd. Gaat hij daarmee door?

Daan zit één dag in de week bij ons en doet er nog wel wat werk voor ons naast, maar in principe wil-ie ook wat tijd vrijhouden om andere dingen te doen; 'n strip maken voor

voorplaten van Daan Jippes.

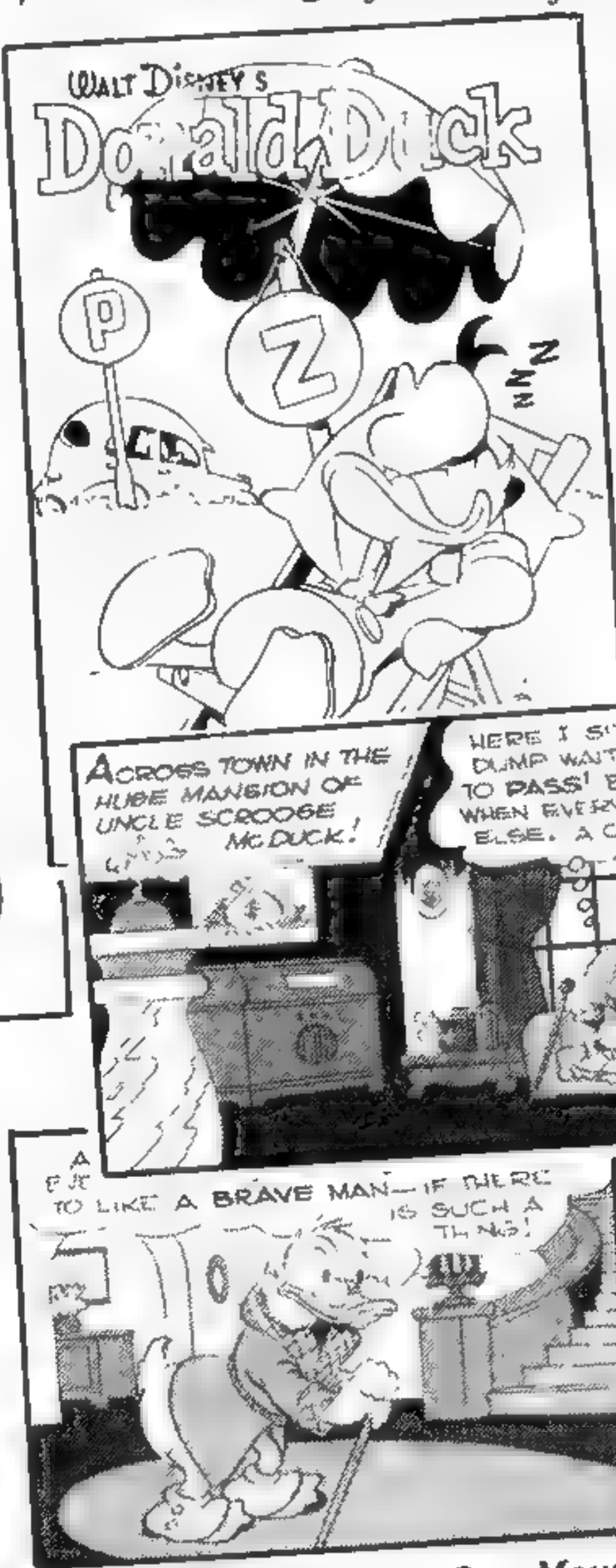

Eppo of wat dan ook. Hij had een schitterend scenario geschreven, tien pagina's, over het jaarlijkse Duckstad feest voor de armen, maar dat ligt er al twee jaar. Hij komt er gewoon niet aan toe en je kan hem er niet toe dwingen natuurlijk. Ik had liever veel pagina's van hem, maar hij is geen veel-tekenaar. Hij is een erg goeie tekenaar.

We krijgen de indruk dat er wat de Barks-verhalen betreft wel eens wat verloren gaat aan grappen en plotting. Zo wordt de vaak sarkastische konversatie tussen Donald en de neefjes afgezwakt.

Het probleem met de Nederlandse versie van Donald Duck is natuurlijk dat het een kinderblad is en in Amerika is dat nauwelijks het geval. Dat kan je dan ook zien aan het taalgebruik bij Barks, dat is erg volwassen. Maar ook al zou je alle grappen proberen te vertalen, dan krijg je toch niet die flitsende konversatie zoals Barks die neergeschreven heeft. We proberen zo veel mogelijk de typisch Barksiaanse grappen over te nemen. Absurde opmerkingen als: 'Ik ben altijd erg blij als ik iemand die slobkouzen draagt, met Kerstmis een tientje kan geven', die houden we er zonder meer in. Ook proberen we altijd veel aandacht te schenken aan het vertalen van namen, wat bij

Barks erg moeilijk is. Er zijn ook dingen die we iets aanpassen, maar dan vinden we dat we het dichter naar Barks toebrengen. Ik kan me herinneren van dat *Regenmaker* verhaal (1955/26), dat Donald regen kon maken waar het nodig was en dan kwam er geen spatje naast het doel. In de originele versie zegt de boer die erbij staat ongeveer: 'Zo goed kan hij dat, zelfs die druppel is doormidden' en dat komt in de oorspronkelijke Nederlandse tekst helemaal niet aan de orde. We proberen dat in de vertaling bij een herdruk er weer in te brengen. Maar helaas is het niet mogelijk om altijd

Scenes uit *Christmas on Bear Mountain*.

exact die dingen te doen die Barks deed in zijn strips.

Hoe is voor jullie de Barks-revival begonnen?

Het is allemaal in Amerika begonnen; ik geloof wel dat wij er wat dat betreft vrij snel bij waren. Maar bijvoorbeeld *Evert Geradts* heeft er ook veel aan gedaan. Die heeft artikeltjes in *Hitweek* of *Aloha* geschreven, over Barks. Dat was voor het eerst dat ik over Carl Barks hoorde, als naam.

Hebben jullie voor de herdrukken van Barks nog een tijdgrens aangelegd?

Ja, we proberen het tot en met '57-'58 van de Nederlandse Duck te houden.

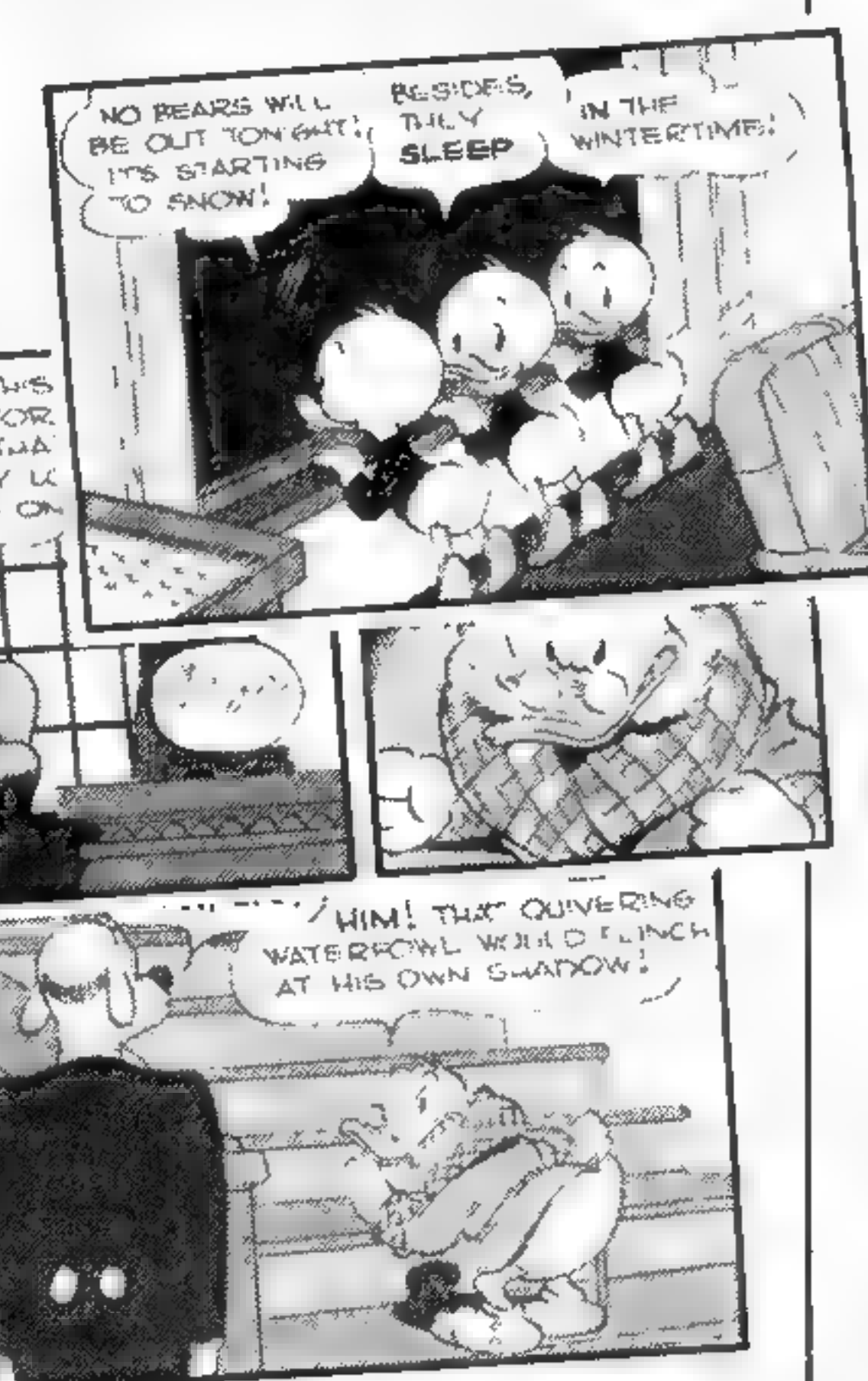
Er verschijnen wel eens DD verhalen, in de oude Barks-stijl getekend, die de indruk maken dat er sterk in geknipt is.

Ja, die komen uit Engelse comics en er zijn inderdaad

stukken uit. We hebben er een aantal zo gebruikt, maar we proberen het zo min mogelijk te doen. We hebben er trouwens niet zoveel geplaatst hoor. Barks heeft ook veel verhaaltjes van vier of acht pagina's gemaakt. Er is dus niet helemaal een peil op te trekken. De ingekorte verhaaltjes zijn meestal ook opnieuw gemonteerd: ze staan op vijf balken.

Hoe lang kunnen jullie nog vooruit met nog niet eerder geplaatste Barks verhalen?

Nog een jaar of twee. Er zitten natuurlijk ook vervolgverhalen bij, die over meerdere nummers verspreid worden. We hebben trouwens nog enkele leuke dingen te pakken gekregen, zoals het enige Mickey verhaal dat Barks getekend heeft, zijn eerste Donald Duck verhaal en ontbrekende pagina's uit verhalen als *Terug naar Klondike* (1960/11-13) die indertijd al uit de Amerikaanse comics

weggecensureerd waren. We gaan die verhalen nu compleet plaatsen.

Er is in de DD vrijwel altijd plaats ingeruimd voor Nederlandse tekenaars die andere dan Disney-strips tekenden: Toonder, Jan van der Voo (Ketelbinkie), Piet Wijn (Douwe Dabbert) etc.

Dat is om wat meer variatie te krijgen. De Amerikaanse comics, van Western, hebben dat thema-achtige; in *Uncle Scrooge*, *Donald Duck* of *Mickey Mouse* staan alleen maar verhalen van die ene figuur. Wij borduren wat dat betreft voort op het basisgegeven dat DD altijd in zich heeft gehad. We hebben een tekstverhaal en we willen er een stukje eigen produktie in hebben, waardoor je inhoud wat gevarieerder wordt. Zo zijn we ook op *Snoesje* gekomen. Straks komt *Chlorofyl*, in ieder geval de eerste twee verhalen. Met *Patamoes* gaan we ook door. Disney heeft een aantal karak-

ters en daar moet je het mee doen. Er worden ook weinig nieuwe karakters ontwikkeld en als ze al worden ontwikkeld dan zijn we er niet gelukkig mee.

Hoe zijn de reacties van de lezers op deze niet-Disney strips?

Om Douwe Dabbert maar bij de kop te nemen, de reacties daarop zijn uitstekend. We zijn daar erg blij mee en we gaan er ook ongetwijfeld mee door. Jan van der Voo gaat verder nog 'n Ketelbinkie verhaal maken; Pipo en Waldo plaatsen we niet meer.

Wie maken de scenario's voor de Disney-strips die door Nederlandse tekenaars gemaakt worden?

Dat doen gedeeltelijk de tekenaars, gedeeltelijk doen we het zelf en gedeeltelijk gebeurt het door free-lance tekstdschrijvers, soms Patty Klein.

Momenteel werken we trouwens niet meer met free-lance schrijvers.

Wat voor criteria gebruiken jullie om uit het buitenland

The little Wise Hen. Daar hebben meerdere mensen aan gewerkt: Art Babbit, Dick Huemer, Ub Iwerks. Je kan niet precies zeggen: die of die heeft hem gekreëerd.

Zijn er buitenlandse bladen die een voorbeeld waren voor de Nederlandse DD?

Nee. We hebben wel de indruk dat de Denen ons navolgen.

Is er internationale aandacht voor wat jullie doen?

Ja, ja. Wij halen goede kritieken in Scandinavische fanzines.

En Amerika?

Mmmm. Minder. Ja, toevallig dat ik van de week een brief kreeg van een Amerikaanse jongen die een abonnement op de Nederlandse DD wilde. Maar in Scandinavië slijten we aan zo'n 30 à 40 mensen een abonnement. En er is een stripwinkel in Kopenhagen die grote hoeveelheden Ducks afneemt.

Verkopen jullie ook Nederlands Disney-tekenwerk van Jippes of Van der Kroft naar het buitenland?

Scenes uit Christmas on Bear Mountain.

aangeboden Disney-werk te selecteren voor DD?
Kwaliteit.

Wat is kwaliteit?

Uitvoering en inhoud. De kwaliteit die wij herkennen in Barks of Taliaferro is natuurlijk ook gebaseerd op persoonlijke smaak. Maar er zijn bijvoorbeeld verhalen van Barks die wij niet zullen gebruiken. Die zijn dan te gedateerd, of spelen in een situatie die niet meer zo herkenbaar is. Barks heeft een verhaal gemaakt, *The Treasure of Marco Polo*, dat speelt duidelijk in een Vietnam-achtige situatie. Maar er komen in de loop van het jaar twee delen van *Ich, Donald Duck* in het Nederlands uit, en daar staan verhalen in die je niet één-twee-drie in Duck zal vinden.

Je hebt net Taliaferro genoemd. Is dat de schepper van Donald Duck geweest?
Nee, Donald Duck trad voor het eerst op in een tekenfilm,

Jawel, maar dat levert niks op, hè. Disney is in feite één grote art-bank. Er wordt materiaal uitgewisseld met het buitenland. Wij krijgen voor onze verhalen drie dollar per pagina, dat zijn in feite de reproductiekosten. Maar wij kunnen dus ook uit de Amerikaanse, Griekse, Noorse, enzovoorts, Duck pagina's opvragen en daar mogen zij dan ook maar drie dollar voor vragen. Dus alle mooie Barks-verhalen hebben we voor heel weinig geld. Wat we wel doen is dat we *Mondadori* wel eens wat meer betalen. Die doet soms extra moeite om wat zeldzaam materiaal voor ons te pakken te krijgen. Voor Disney zelf schuilt de afrekening natuurlijk in de royalties, dus het percentage dat van elk verkocht nummer naar Disney gaat.

Hoeveel is dat?

(Cees de Groot wendt zich nu tot een heer, die al enige tijd geleden de kamer was binnengekomen en die wat in archiefkasten staat te snuffelen?).

Mag ik dat zeggen? Ik weet het niet eens uit m'n hoofd. Vijf of zes?

Heer: 'Vijf procent'.

Met die royalties had Disney z'n zaakjes wel voor elkaar. (nonchalant) Nou, de revenuen uit tijdschriften zijn te verwaarlozen voor Disney. De hoofdmoten zijn de films en de pretparken.

Worden er ook door jullie opgescharrelde zeldzame dingen weer door buitenlandse bladen overgenomen?
Ja, bijvoorbeeld in Finland gebruiken ze regelmatig materiaal van ons.

Weet je iets van de Amerikaanse comics-markt?

Nou, voor zover ik weet ligt op het ogenblik de hele comic-scene van Western, Marvel en Williams op z'n kont. Bij Western hebben ze overwogen om de hele comic-line maar op te geven. Ik weet niet hoe het nu is, maar toen ik daar twee jaar geleden was werden mij zeer sombere verhalen verteld.

Er is enige tijd geleden een advertentie gepaast, waarin om mensen gevraagd werd die voor DD Disney-figuren zouden kunnen tekenen. Heeft die iets opgeleverd?

We zijn nog met een paar mensen bezig, maar over het algemeen viel het tegen. We zijn nu wel aan het werk gegaan met Ben Verhagen. Die is niet via die advertentie bij ons gekomen, maar via Martin Lodewijk. Met Ben zijn erg goede resultaten bereikt.

Hoe gaat de toekomst van DD eruit zien?

We draaien nu succesvol en we proberen die lijn voort te zetten. Het enige probleem dat er aan zit te komen is het productieprobleem. Als straks de Barks verhalen op zijn, wat dan? Daar werken we nu aan, daarvoor moeten we tekenaars hebben, en goede scenaristen. We werken op het ogenblik ook met Fred Milton. Dat is iemand die erg goed begrijpt hoe je een pagina op moet bouwen, hoe je een plot moet maken, hoe je de figuurtjes in de kaders moet zetten. Hij kan het alleen niet echt goed tekenen, maar we gebruiken die pagina's wel. Daan Jippes gaat ze bewerken en iemand anders gaat het weer inkten. Er is nu zo'n verhaal bijna klaar, Ben Verhagen heeft dat verder uitgewerkt. We proberen dus eerst een goede kwaliteit te krijgen van ons eigen art-work, en vandaar uit de kwantiteit op te schroeven. Zo proberen we een productie op touw te zetten waarmee we op een gegeven moment een bepaalde vervanging hebben voor het Barks-materiaal of het andere goede materiaal. Wolfje is bijvoorbeeld erg moeilijk om te verkrijgen. Eisenberg is inmid-

dels overleden. Dick Matena tekent nu voor ons Wolfje verhalen. (1976/18 en 1976/22).

En Matena laat de wolf nou eindelijk die biggetjes eens opvreten?

Dat denk ik niet. Hoofdfiguren worden zelden opgegeten.

Mickey Maandblad

Kun je wat vertellen over het Mickey Maandblad?

Over het algemeen kennen de meeste landen naast een weekuitgave ook een maanduitgave van Disney en dat gaan wij nu dus ook doen. Met dit Mickey Maandblad gaan we ons richten op 10-14 jarigen; niet bepaald voor de kleintjes dus, zoals met Disneyland. De doelgroep van DD is ongeveer tot en met twaalf jaar en Mickey Maandblad zou dus iets hoger moeten gaan zitten. Wat het Disney-deel van het Mickey maandblad betreft komen er langere verhalen in van Mickey Mouse, door Murry en Gottfredson. De Gottfredson-verhalen met Eega Beeva bijvoorbeeld. Uiteraard zal Jippes er aan meewerken, voor de vormgeving en de voorplaten, maar we willen er graag nog wat Nederlands werk in hebben. Hiervoor zorgt Peter de Smet, en later misschien ook andere mensen, dat hangt af van het aanbod. Maar voornamelijk gaan we uit van buitenlands, realistisch materiaal. De afleveringen van het indianenverhaal *Le Loup Noir* komen uit *Pif*. En dan veel *King Features* materiaal; *Katzenjammer Kids*, *Henry*. We hadden graag *Popeye* erin gehad, van Sagendorf, maar dat is niet doorgegaan.

Welke oplage heeft het?

50.000. Er verschijnen in ieder geval vier nummers, en als het uit z'n kosten komt gaan we er zeker mee door.

Heb je enig idee, tenslotte, waarom de Disney-strips het kennelijk overal goed doen?

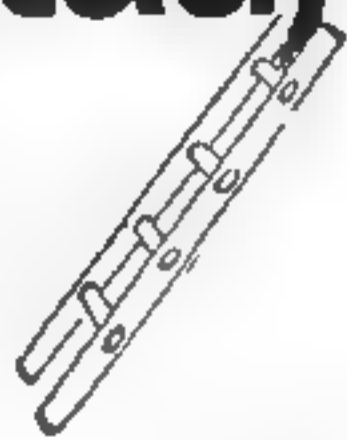
Tja, dat is natuurlijk een heel kompleks gegeven. Zo heb je de grafische conceptie, van een figuurtje als Mickey Mouse, bijvoorbeeld. Er zijn bepaalde essentialia die Disney ontdekt heeft. Tekenaars klagen dat je nauwelijks nog dingen kan doen die bij Disney al niet eens gedaan zijn. Neem bijvoorbeeld een bulldog; zoals Disney die indertijd gemaakt heeft, dat was de bulldog. Misschien ook omdat Donald Duck 'n stripfiguurtje is met een gigantische impact, kinderen kunnen zich er mee identificeren.

Er werd natuurlijk ook ingesprongen op beroemde dingen uit de tekenfilms. Ja, het is allemaal een beetje gissen hoor. Het is ook een kwestie van waarom is Wim Kan succesvoller dan Henk Elsink.

Het restaureren van strips

De verloren schatten
door Fred Milton

De historie van stripverhalen kent veel voorbeelden van verloren schatten in meerdere betekenissen van het woord. Het gaat om series die totaal verdwenen zijn zowel in origineel als in gedrukte exemplaren. Er zijn series waarvan nog alleen versleten exemplaren bestaan. Het originele cliché is zoekgeraakt. Een gedrukte kopie is in de regel altijd kwalitatief slechter en onduidelijker in druk dan het origineel of de film. En dan zijn er nog series waarvan de originele tekst verloren is gegaan en alleen nog maar een buitenlandse verkorte versie, dan dikwijls nog een aangepast formaat en nieuwe vergrote tekstballonnen hebben, die een gedeelte van het originele plaatje afsnijden. Het verloren gaan van schatten kan verschillende redenen hebben. In de jaren vijftig kreeg men in Amerika bij King Features syndicaat de geniale inval om de ondertussen kolossale verzameling originelen en negatieven op microfilm te zetten. Destijds een hypermodern besluit. Op die manier werd ruimte bespaard omdat men de originelen in de prullenbak kon mikken. Helaas ontdekte men later dat microfilm, afhankelijk van de manier van opbergen, beperkt houdbaar waren. Toen had men echter al het archief met originelen opgeruimd. De vergrote kopieën die men nu van de microfilms krijgt zijn zeer vaag en slecht, details zijn voor altijd verloren. (B.v. bepaalde episodes uit Agent X9 van Johnny Hazard). Voor wat betreft de Walt Disney-series ziet het er minder somber uit. Niet omdat men in Burbanks de originelen bewaarde, maar men beschikt daar over een goede voorraad negatieven-films. Als je dan over de code-nummers beschikt kun je afdrukken van de betreffende negatieven aanvragen. Helaas is de wachtlijst lang voor b.v. het oude Dell materiaal: 1 à 1,5 jaar. De zettters krijgen er grijze haren van en het verleidt hen tot een verminkt soort Donaldisme. Maar waar ligt de grens tussen verminkt Donaldisme en het restaureren van de series? Dat hangt af van het talent dat je kun recrutereren. In 2 uitgaven van Dagobert Duck's Geld in gevaar, heeft men geprobeerd slechte kopieën te restaureren, te dunne lijnen bijgewerkt. . . De ogen vormen daarbij het kritieke punt, daar is de restauratie het duidelijkst zichtbaar. Dit soort pogingen kan men beter achterwege laten, met de nodige tijd kan men beschikken over betere kopieën uit Amerika.

een scene uit de Milkman Story (DD 47/1974)
kleurscheiding + bijwerking

Tot verminkt Donaldisme behoort ook het weglaten van wapens, projectielen e.d. en ook de verkorting van verhalen die voorkomt bij de herindeling van Amerikaanse versies. De opnieuw vertaalde teksten zijn minder in kwaliteit en zwakker dan de originele vertalingen uit de eerste druk. En dan niet te vergeten de slechte kleuren. Maar er zijn andere, meer totaal verloren gegane schatten in de geschiedenis van Donaldismen: series die niet in zwart-wit uit de USA verkrijgbaar zijn omdat de originele films zijn weggeraakt of het code-nummer niet bekend is. Hierbij behoren ook de lijsten van de kostbare Give-aways. In de lange Donald Duck verhalen hebben we dan nog Maharajah Donald, maar er zijn nog meer van dit soort 'parels' als Race to the South Seas en Darkest Africa. En hoe los je dat nu op als je in 1976 een Giveaway wilt herdrukken en alleen kunt beschikken over oude kleurafdrukken? Dit kan je proberen met een zgn. 'kleuren-scheiding', alleen krijg je dan problemen met rood. Rood wordt namelijk in het kleur-scheidingsproces herleid tot zwart en wordt als zodanig ook op de resulterende zwart-druk opgenomen. In Nederland besloot men om de historische Race to the South Seas uit te geven. Aan-

vankelijk had men er nogal wat bezwaren i.v.m. Barks' karikaturale voorstelling van de inboorlingen, wat sommige mensen zonder humor nog steeds betitelen als discriminerend. Daan Jippes heeft het verhaal hertekend en men had niemand met meer talent en verantwoordelijkheid aan deze taak kunnen zetten. Zelfs voor de echte Barkskenners is moeilijk te zien dat het niet de meester zelf was die de pen hanteerde. Hier volgt Daan's eigen visie: Omdat de uitgever geen bruikbare afdrukken heeft moet die zich na 'restauratie' van onduidelijke fotokopieën van kopieën behelpen. Ongeveer zoals je een middeleeuws huis dat verzakt is of wegrot moet restaureren, als je het weer de originele aanblik wilt geven. Ik vergroot die slechte kopieën opnieuw op tekenpapier (23,5 x 34 cm) in potlood en inkt die daarna. Soms moet ik met wat inventiviteit aan het werk omdat de kopieën op veel plaatsen alleen maar grijschakeringen geven. Nu zit er ook een filosofische kant aan de zaak: het is inderdaad nogal zinloos om Barks te hertekenen; het zal nooit opnieuw Barks zijn, wat er ook uit komt. Ik moet toegeven dat ik het er nogal moeilijk mee had voor ik besloot er aan te beginnen, maar op een gegeven

moment moet de knoop toch doorgehakt worden. Hoe dan ook, mijn belangrijkste motief was het verhaal gedrukt te krijgen en iedereen die dan denkt Hè, alweer een verhaal van die goeie Donald Duck-tekenaar, hoeft dan niet van zijn illusies beroofd te worden. Het is tenslotte ook zo dat wanneer Barks de plot Best X-mas van 1945 in 1946 opnieuw getekend zou hebben, je waarschijnlijk ook één van de twee versies als niet van Barks zou bestempelen. Sterker nog: zelfs als hij hetzelfde verhaal twee maal getekend zou hebben, direkt na elkaar met dezelfde tekeningen, zou je dan niet voor jezelf ook de meest typische Barksversie er uit halen? Volgens de manier waarop ieder voor zich Barks ziet? Het saillante is dat Barks zelf, diezelfde procedure heeft gevolgd voor zijn eigen vroegere one-shot The Mummy's Ring. Naar aanleiding van 50 Happy Years gaf Gold Key no 44 van Walt Disney's Comics Digest uit. Met als inhoud: The Mummy's Ring, Luck of the North, Ancient Persia en Pixilated Parrot.

vertaling: Corine Noot en Gay Christensen
m.m.v. Thom Roep en Daan Jippes.

Om nog even een voorbeeldje te noemen (degenen die D.D. 1975 in hun bezit hebben, zoeken het nu onmiddellijk op) In DD 27/1975 staat het hier genoemde Race to the South Seas door Daan hertekend. In D.D. 40 Donald's Atom Bomb, eveneens door Daan hertekend en in DD 52 Donald in Toyland dat volgens het kleurscheidingsprocédé in ons bezit kwam en met dekkende witverf werd gerestaureerd. In DD 47/1974 en DD 52/1974 zijn verder nog te vinden resp. Milkman Story (bijgewerkt) en Best Christmas (hertekend door Daan).

Th.Roep

een typisch voorbeeld van hoe het niet moet! Deense Barksverkrachters slaan meedogenloos toe. Een plaatje uit het mooie "echo-roepverhaal" (DD 28/1954). . . . Huil niet!

MICKEY MOUSE ALS OORLOGSVRIJWILLIGER

MICKEY MOUSE

ALS

OORLOGSVRIJWILLIGER

De populariteit van stripfiguren is er oorzaak van dat met name in de laatste jaren de kommersie gebruik is gaan maken van deze papieren helden. Was middel X wordt aangeprezen door Kuifje, benzinemerk Y door de Smurfen en bank Z door Heer Bommel. Ook buiten de kommersie is de strip al lang binnengehaald als een medium dat gemakkelijk de aandacht trekt en een 'boodschap' ook voor de minder ontwikkelden onder ons helderder weet over te dragen. Talloze folders voor werkende jongeren zijn op deze wijze verlucht en dan zwijg ik nog maar over de seksuele voorlichtingsstrips, kruidenstrips en politieke strips. Het verschijnsel is echter al veel ouder, wat de reclame betreft (de welbekende tandpastareklames) maar ook wat de wat ideologische kant aangaat. Als we teruggaan tot de tweede wereldoorlog dan kan bijv. nog eens in herinnering geroepen

worden dat de Duitse bezetter in Nederland geprobeerd heeft enkele toen populaire strips in te schakelen voor zijn ideologie. Met name *Tripje* van Henk Backer en Dick Bos zijn door de weigering aan dat verzoek te voldoen in de oorlogsjaren gestaakt.

Terwijl nu in Europa de productie van een aantal strips stokte en andere striptekenaars zich noodgedwongen op neutraal terrein gingen bewegen, lag de situatie in de Verenigde Staten heel anders. Pas in 1941 raakte dat land verzeild in de strijd tegen Duitsland, Japan en Italië en een direkte konfrontatie, zoals in Europa, ontbrak eigenlijk. Het was dan ook zaak dat de Amerikaanse bevolking warm gemaakt werd voor deze strijd. In hoeverre dat op aandrang van de autoriteiten gebeurd is weet ik niet, maar het is een feit dat in die tijd ook een aantal populaire stripfiguren onder de wapenen geroepen werd. Vaak hadden de auteurs zich al vóór 1941 uitgesproken over de partij waar hun sympathie lag, bij voorbeeld Milton Caniff met zijn strip *Terry and the Pirates*, waarin Pat Ryan al vanaf 1937 een privéoorlog tegen de Japanners voerde. Gedurende de tweede wereldoorlog tekende Caniff zelfs voor de legerbladen de gagstrip *Male Call* waarin met name Miss Lace de harten van de G.I.'s van Reykjavik tot Rangoon verwarmde. Geheim

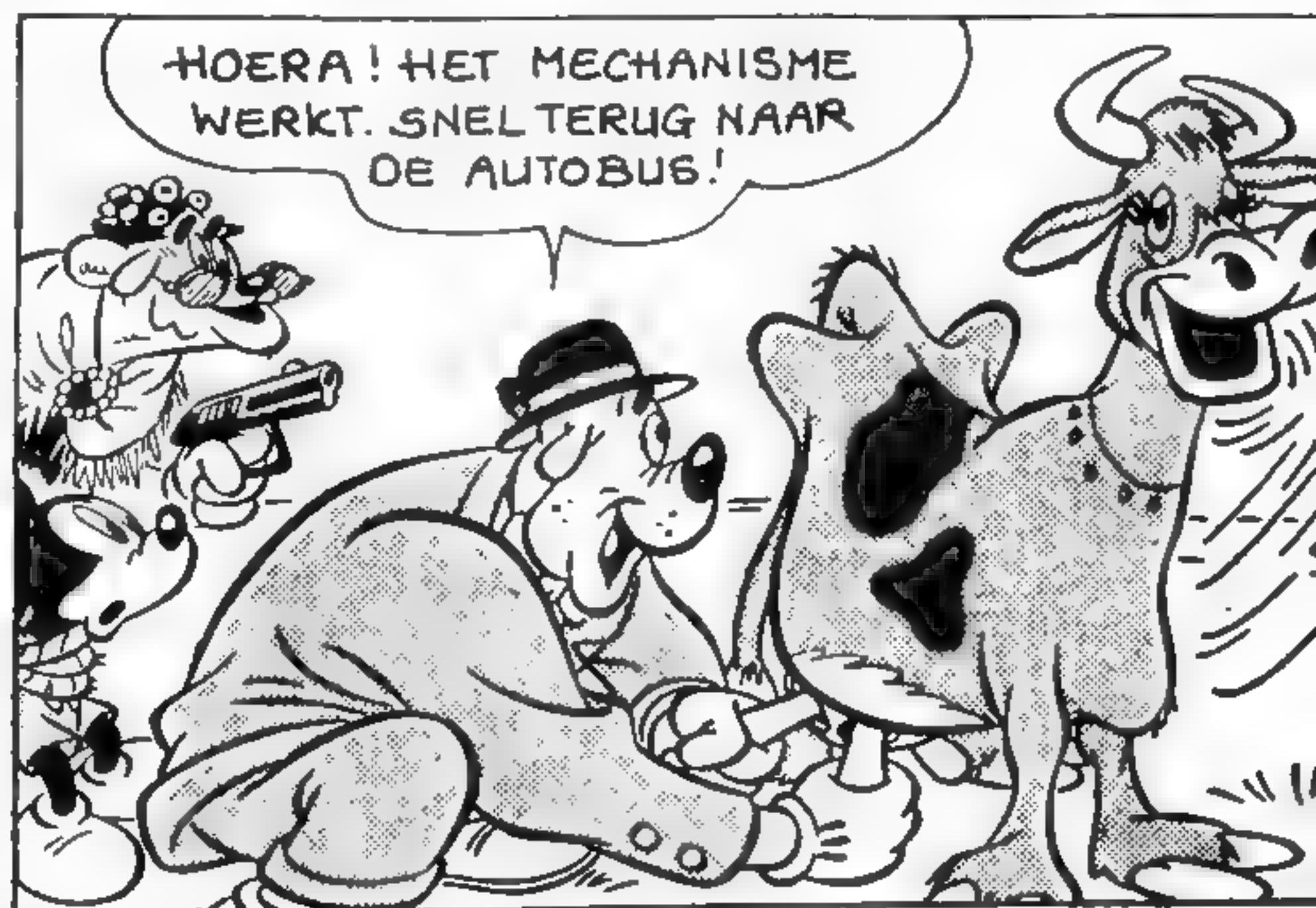
agent X-9 van Austin Briggs maakt een spionagenet onschadelijk dat geleid wordt door Hauptman Ludwig, die door zijn arrogante optreden en zijn uiterlijk (monocle, gladgeschoren Kojakkop) onmiskenbaar model staat voor de Nazi's. Ook Alex Raymond nam al in 1937 stelling tegen het Duitse fascisme als in *Flash Gordon* vanaf die datum de planeet Mongo uitgroeit tot een totalitaire staat met veel militair machtsvertoon. Evenzo is het meer dan toevallig dat de strijd van *Prins Valiant* tegen de Hunnen door Forster uitgebeeld wordt in 1938, het jaar waarin Oostenrijk 'aangesloten' en Praag bezet werd door de Duitsers. Sinds het begin van de tweede wereldoorlog maakten veel tekenaars openlijk stemming voor een interventie van de V.S. en met name na Pearl Harbour trokken *Jungle Jim*, *Joe Palooka*, *Scorchy Smith*, *Dick Tracy*, *Tarzan*, *de Spirit* en Charlie Chan elk op hun eigen wijze het gevechtspak aan en de hakenkruizen overspoelen dan ook zo goed als alle Amerikaanse strips uit die tijd tot woede van de Duitsers. In 1942 ontlokte *Superman*, toen hij de Atlantikwall sloopte, Goebbels in de Reichstag zelfs de historische woorden: 'Superman ist ein Jude!' Het is dan ook niet meer dan normaal dat ook Mickey Mouse en Donald Duck in dienst traden van deze propaganda-

machinerie. En daarmee zijn we aangeland bij de herdruk die Stripschrift hierna afdruckt. Het is een verhaal dat typisch begrepen moet worden in verband met bovenstaande; een tijdgebonden en daarom kurieus document. In 1945 kapituleert Duitsland en de meeste helden keren terug op hun oude stek. In Nederland durft Heer Bommel het aan zich in aug. 1949 als nog als oorlogsvrijwilliger op te gaan geven. De tijd gaat inmiddels verder: corruptie en omkooptochten maken dat Amerika het momenteel meer dan druk genoeg heeft met zichzelf. Dagobert Duck maakt nu reclame voor de Transport Mij. A en voor het herenkonfektie magazine B. In 1971 wordt hij in Chili uitgeroepen tot een 'genadeloze imperialist'. Het lijkt er op dat het beeldverhaal als afzonderlijk medium definitief aanvaard is. . .

Har Brok

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WALT DISNEY

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

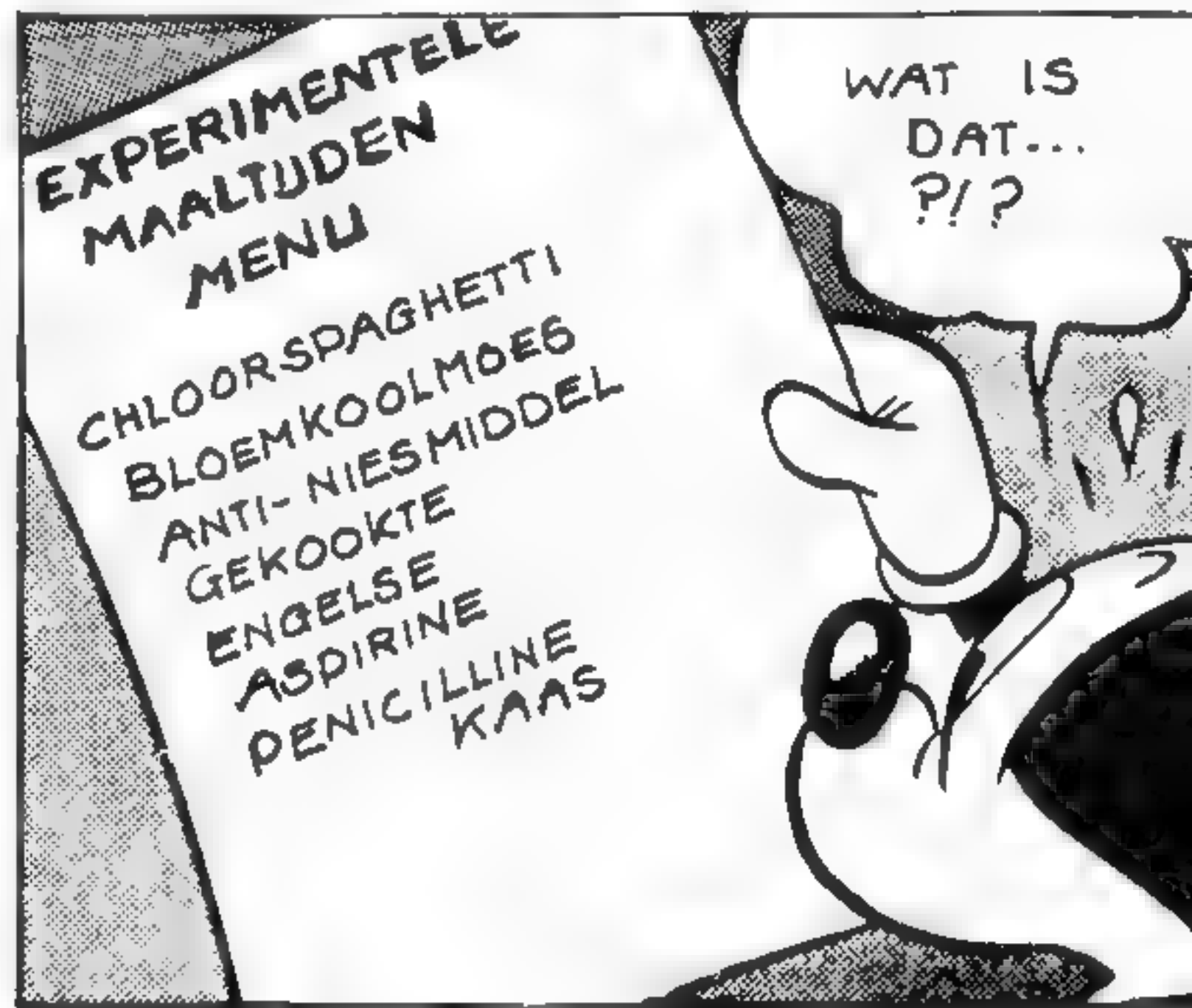
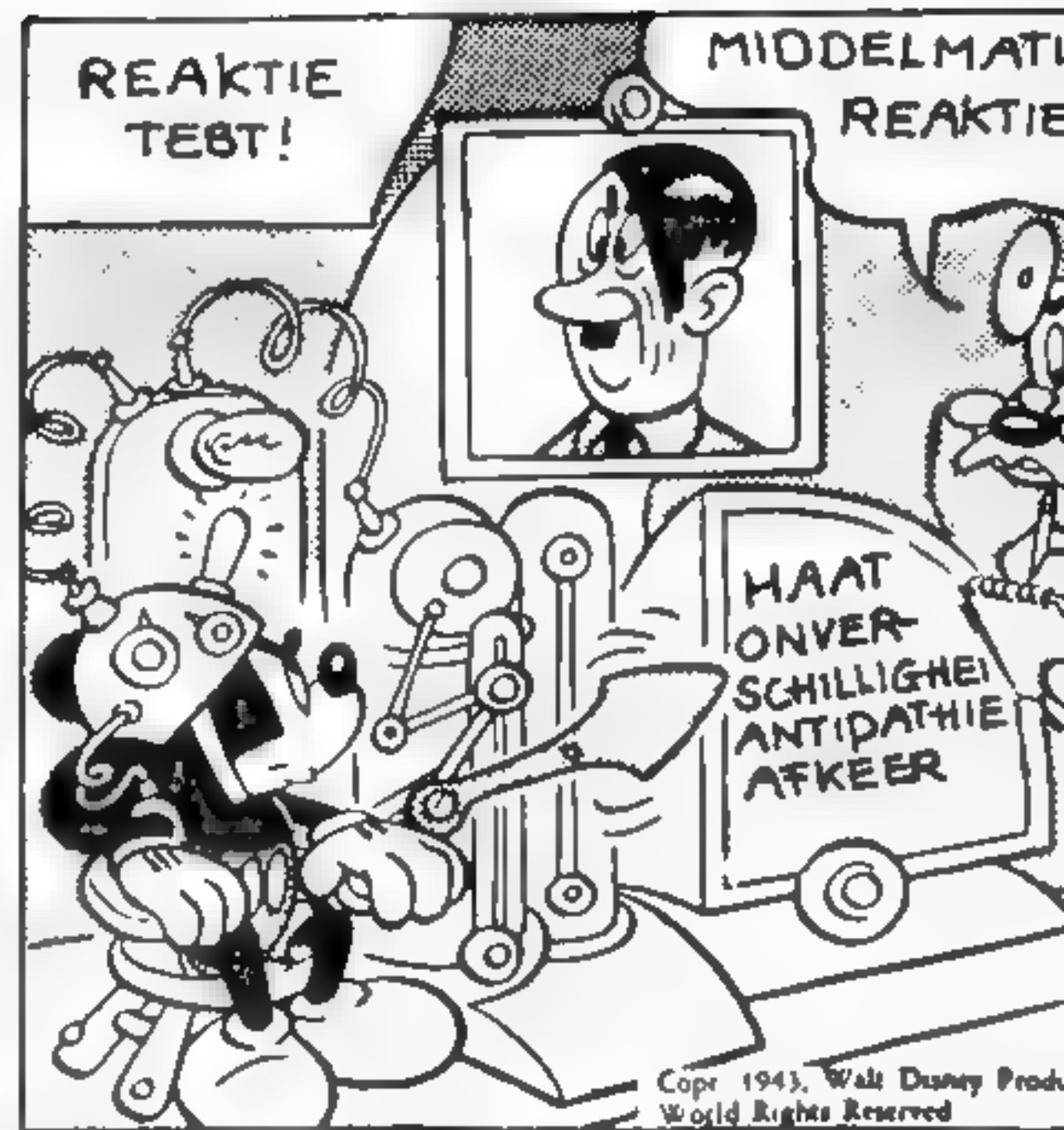
WALT DISNEY

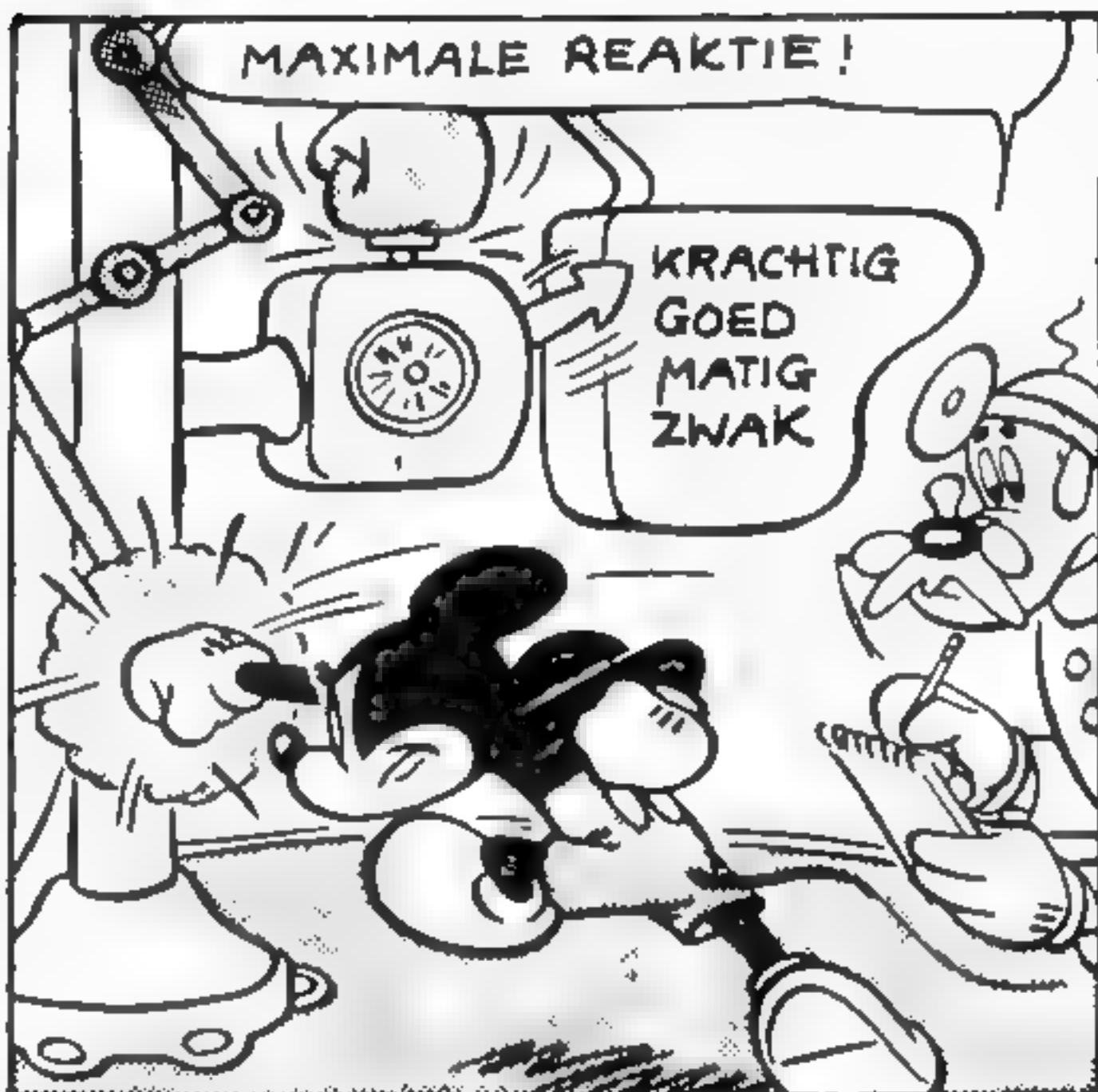
Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WALT DISNEY

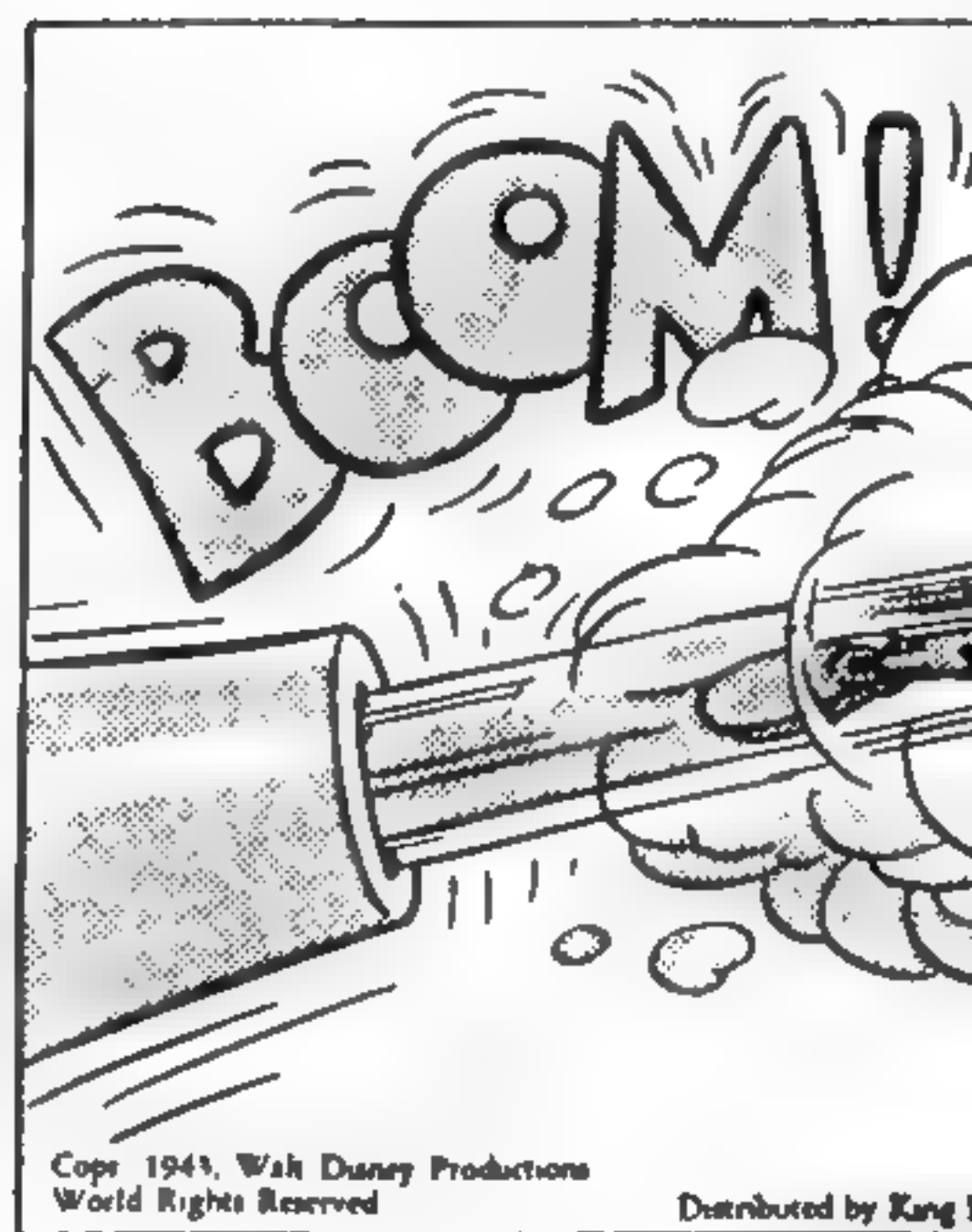

GE
E!

Features Syndicate, Inc

OH, IK KYK NIET...
ALS DAT MAAR
GOED GAAT.

CRASH!

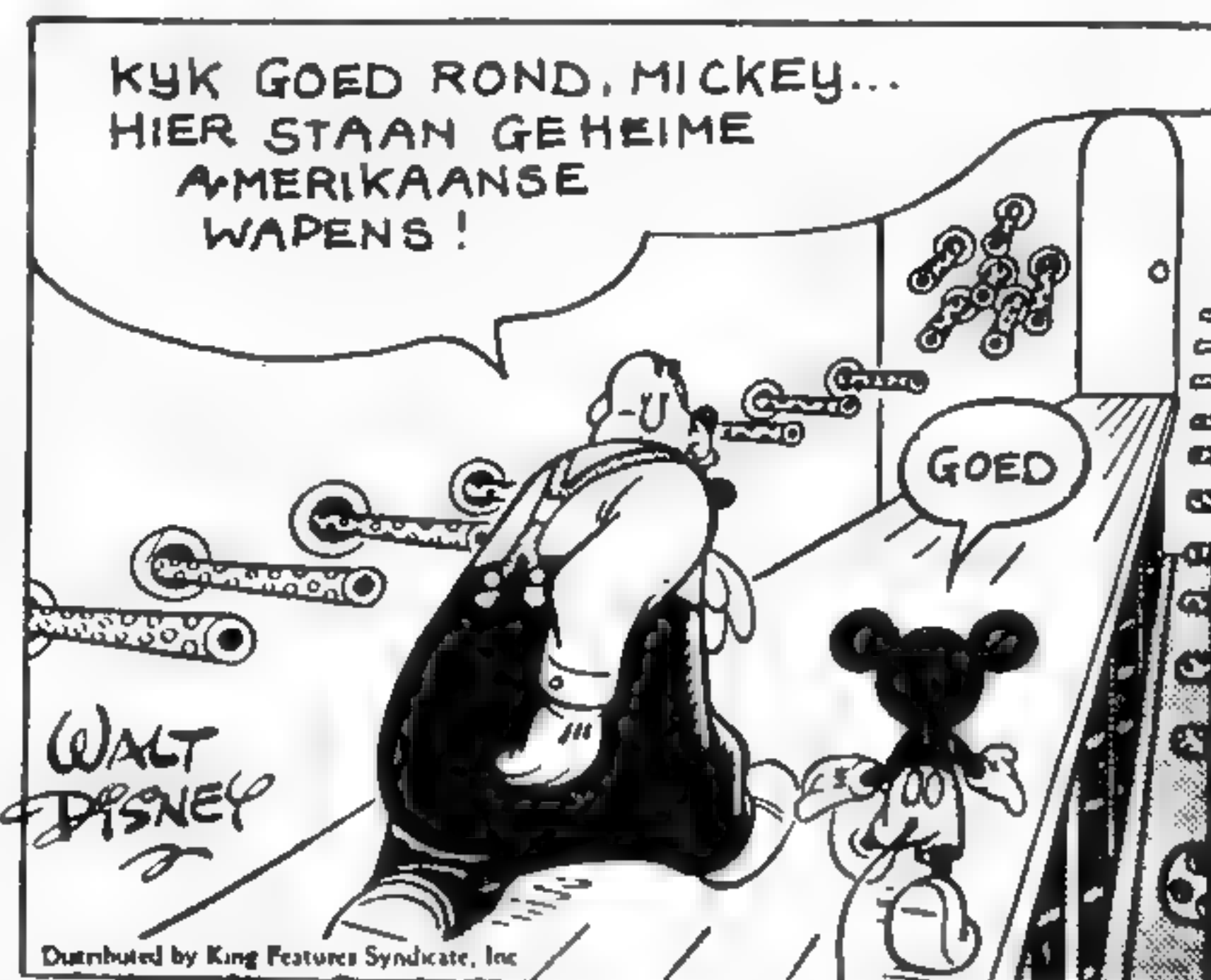
ALLES GOED, M'N
JONGEN?

ALLEEN
MAAR PYN
IN M'N
VOETEN.
M'N VETERS
ZATEN
TE
STRAK!

WALT DISNEY

IS DAT GEEN DAG-
LICHT?
NEE... DAT
IS DIFFUUS LICHT,
AFKOMSTIG
VAN MINERALE
BRONNEN!

KYK GOED ROND, MICKEY...
HIER STAAN GEHEIME
AMERIKAANSE
WAPENS!

GOED

WALT
DISNEY

Distributed by King Features Syndicate, Inc

DUPLICEER AFDELING

WAT ZIJN DIE
MANNEN AAN HET
DOEN?

DIT IS EEN SPECIALE
AFDELING WAAR WE
GEHEIME STUKKEN VER-
VALSEN, DIE WE DAN IN
HANDEN SPELEN VAN DE
VJAND. HET KOST ZE JAREN
OM ER ACHTER TE KOMEN
DAT DIE STUKKEN
VALS ZIJN!

WALT DISNEY

Distributed by King Features Syndicate, Inc

EN TANK TOT
N.

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

NIET TE GELOVEN, HÈ?
HET IS DE "TAKKA", UIT-
GETEST DOOR EEN VAN
ONZE GELEERDEN
OP DE STOELN
VAN EEN
BIOSKOOP!

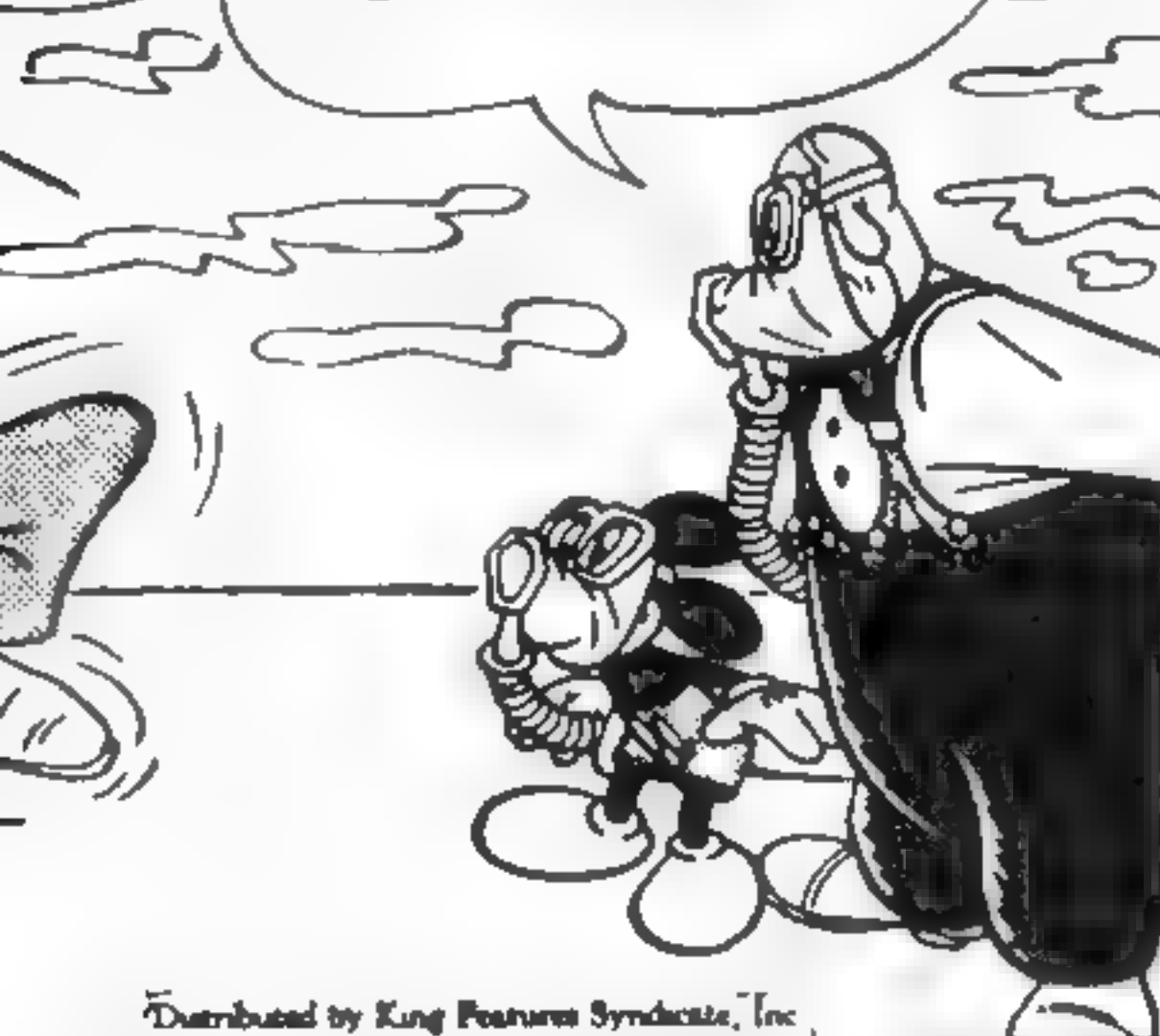
WILT U ZEGGEN
DAT HET...?

ZEKER!
HET IS EEN
MENGSEL VAN
TEER EN KAUWGOM!

R ZIJN
ANSEN!
'N GEVOLG VAN HET
GAS. ZE DANSEN TOT HET
IS UITGEWERKT.

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WAT VOOR GAS
VEROOR ZAAKT
DEZE NAWERKING?

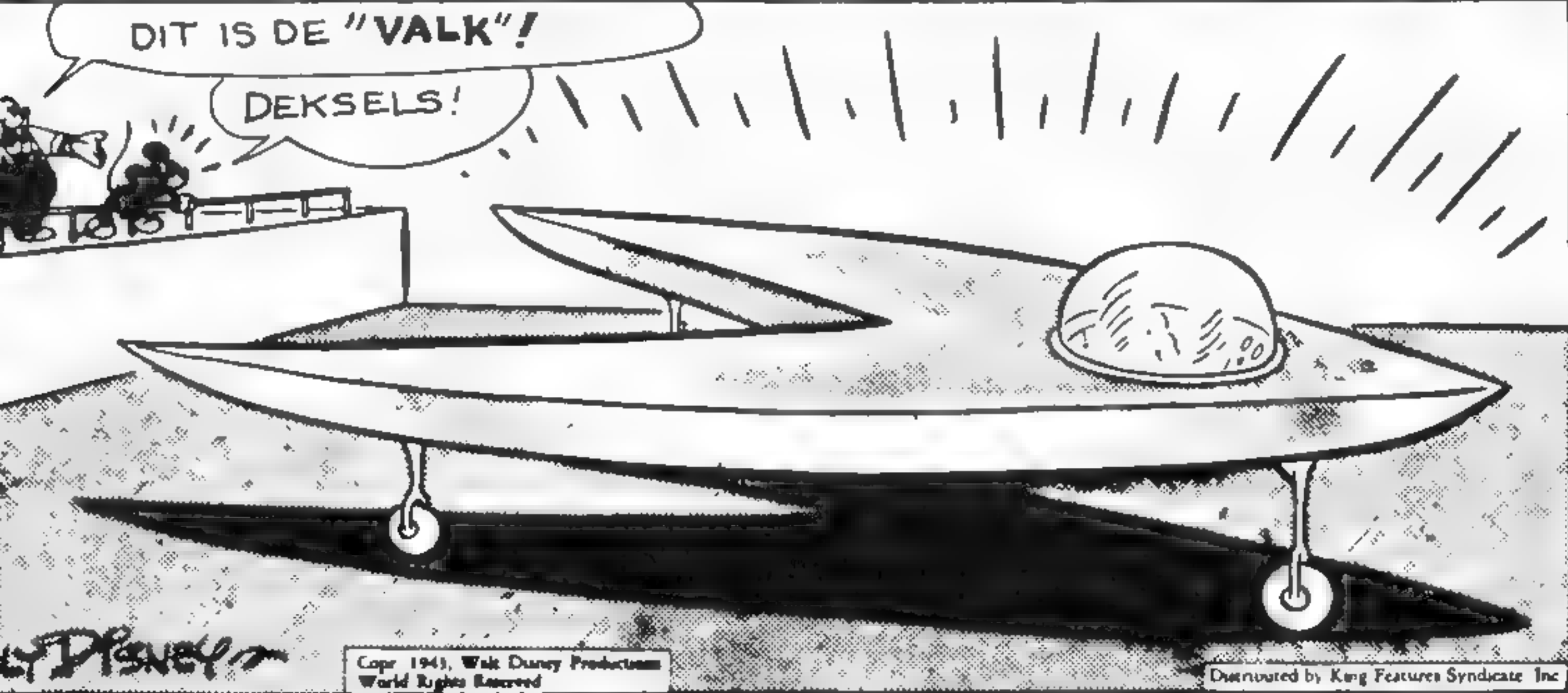
GEEN ENKEL! VOLGEN-
DE WEEK HEBBEN WE
EEN BALLETWEDSTRIJD
EN DAAR ZIJN DEZE
DAMES VOOR AAN
HET OEFENEN.

WALT DISNEY

DIT IS DE "VALK"!

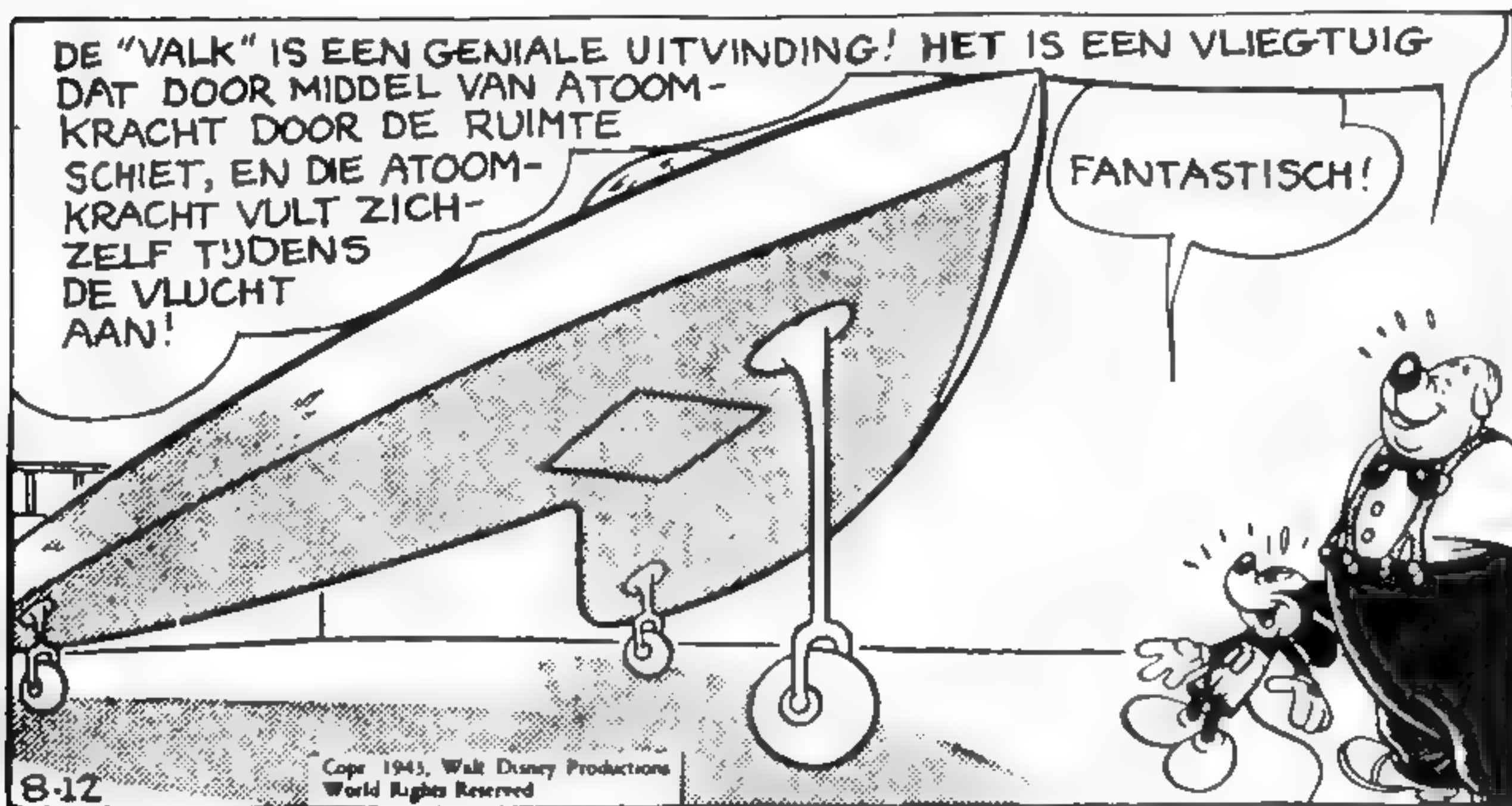
DEKSELS!

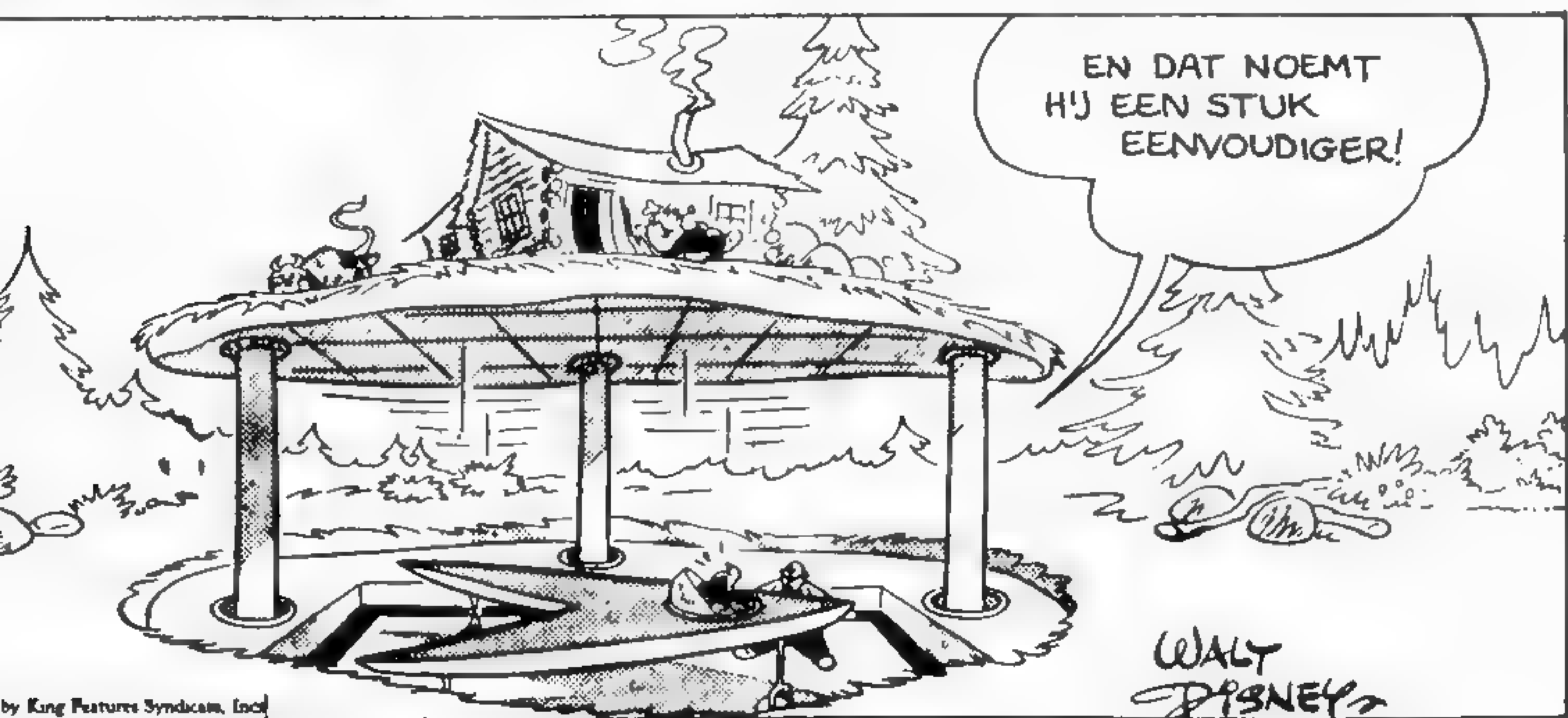

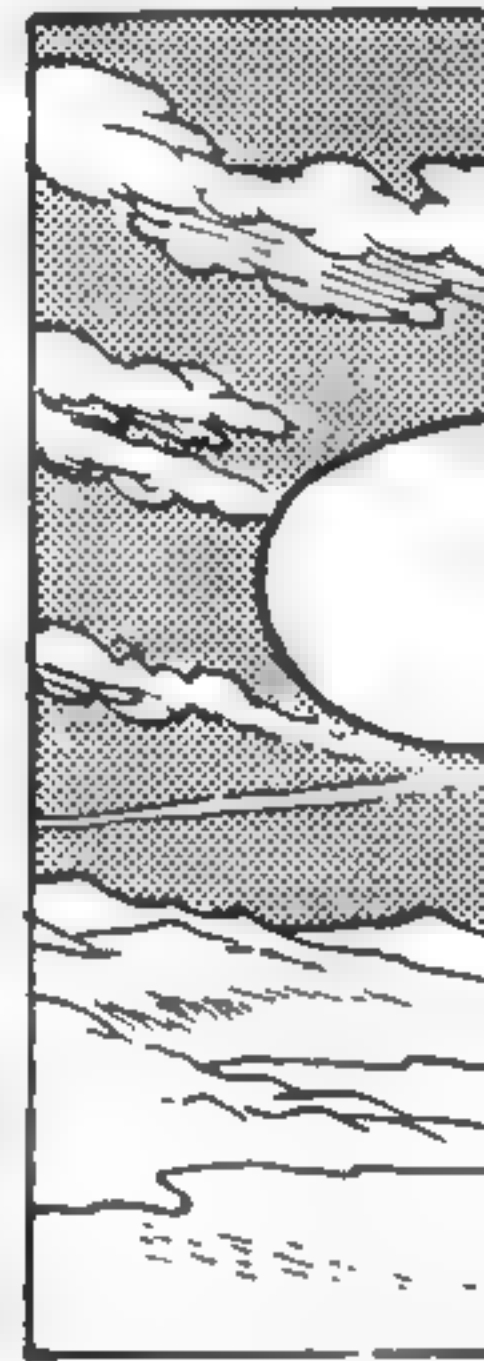
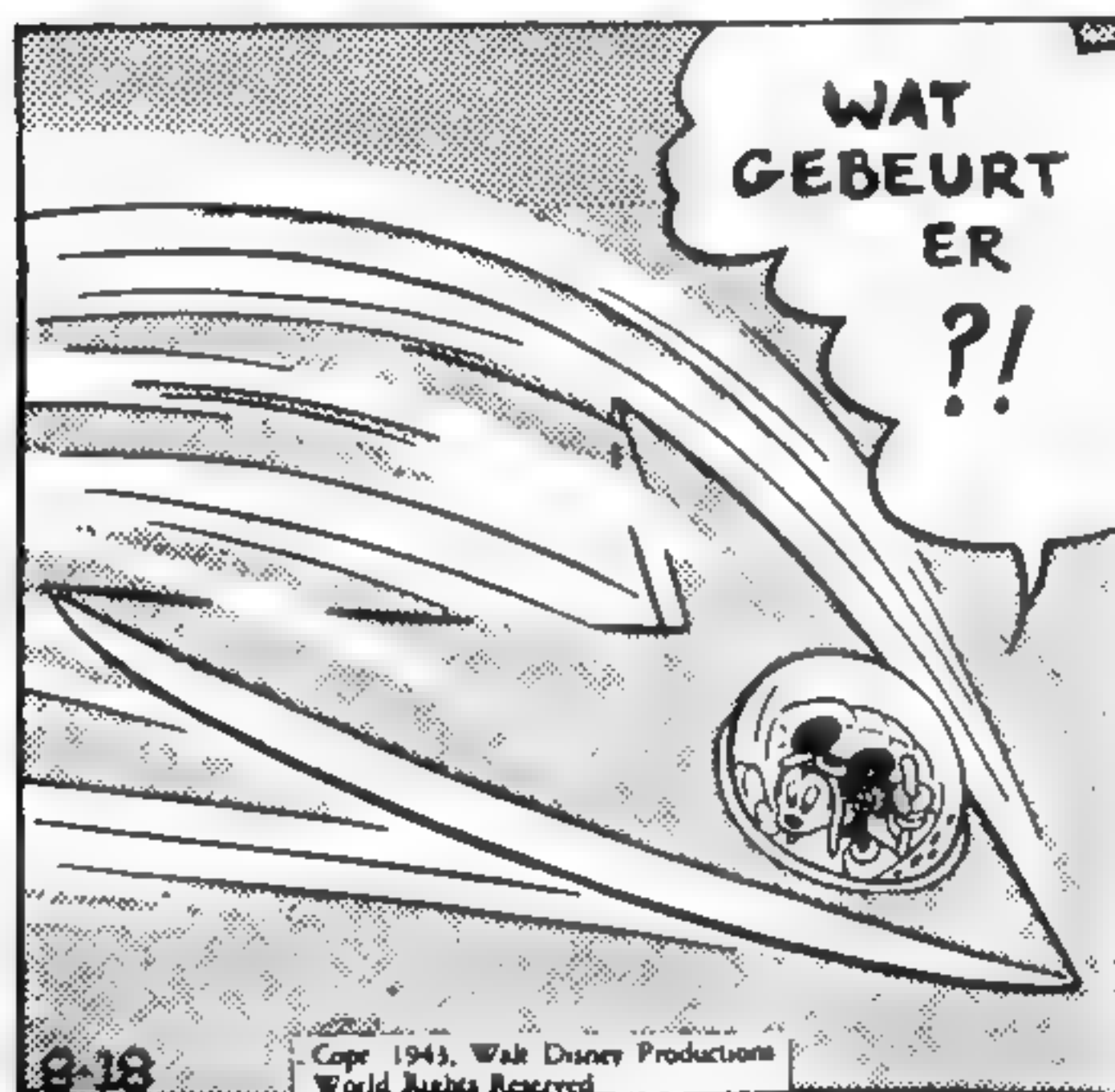
WALT DISNEY

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

DIE NUMMER ZEVEN IS EEN MOOIE
GRAPPENMAKER! VOLGENS HEM ZOU
IK MET DIT APPARAAT IEMANDS
HOED MET EEN APPEL KUNNEN
VERNIELEN!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

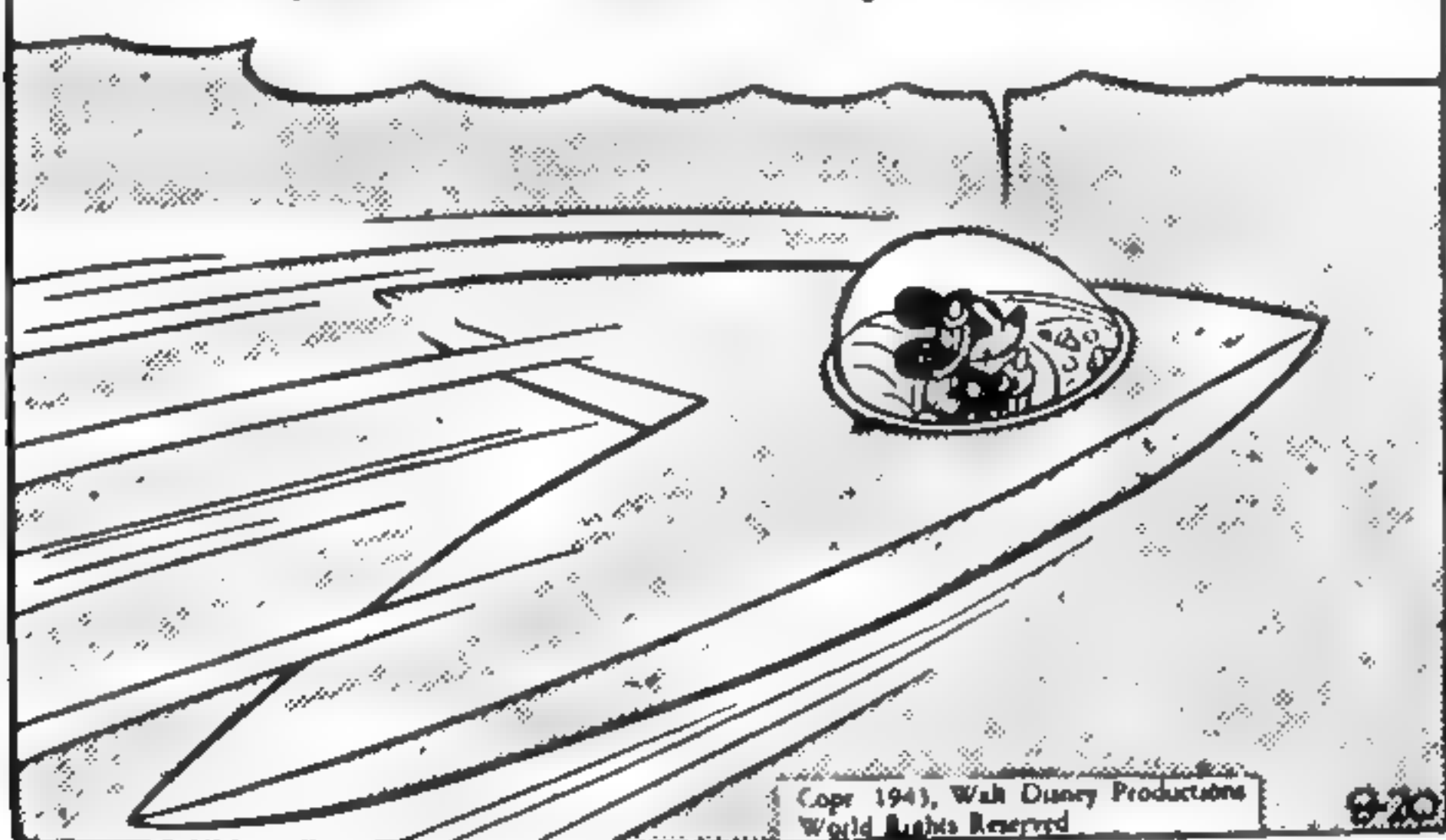
WEL... LAAT IK HET EENS
MET EEN MELOEN
PROBEREN!

VER

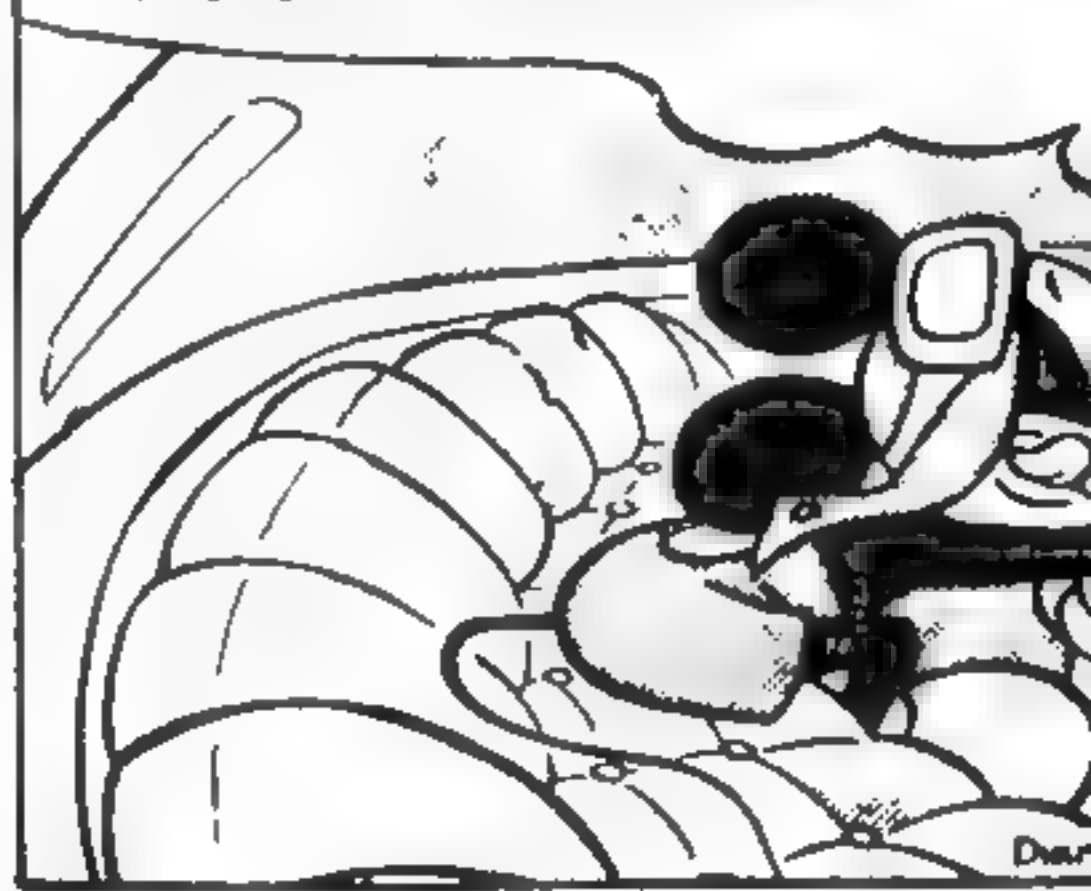
WAT IS HET ANGSTIG STIL IN DE
STRATOSFEER.... MAAR MIJN HART LUKT
WEL EEN DRUMSTEL!

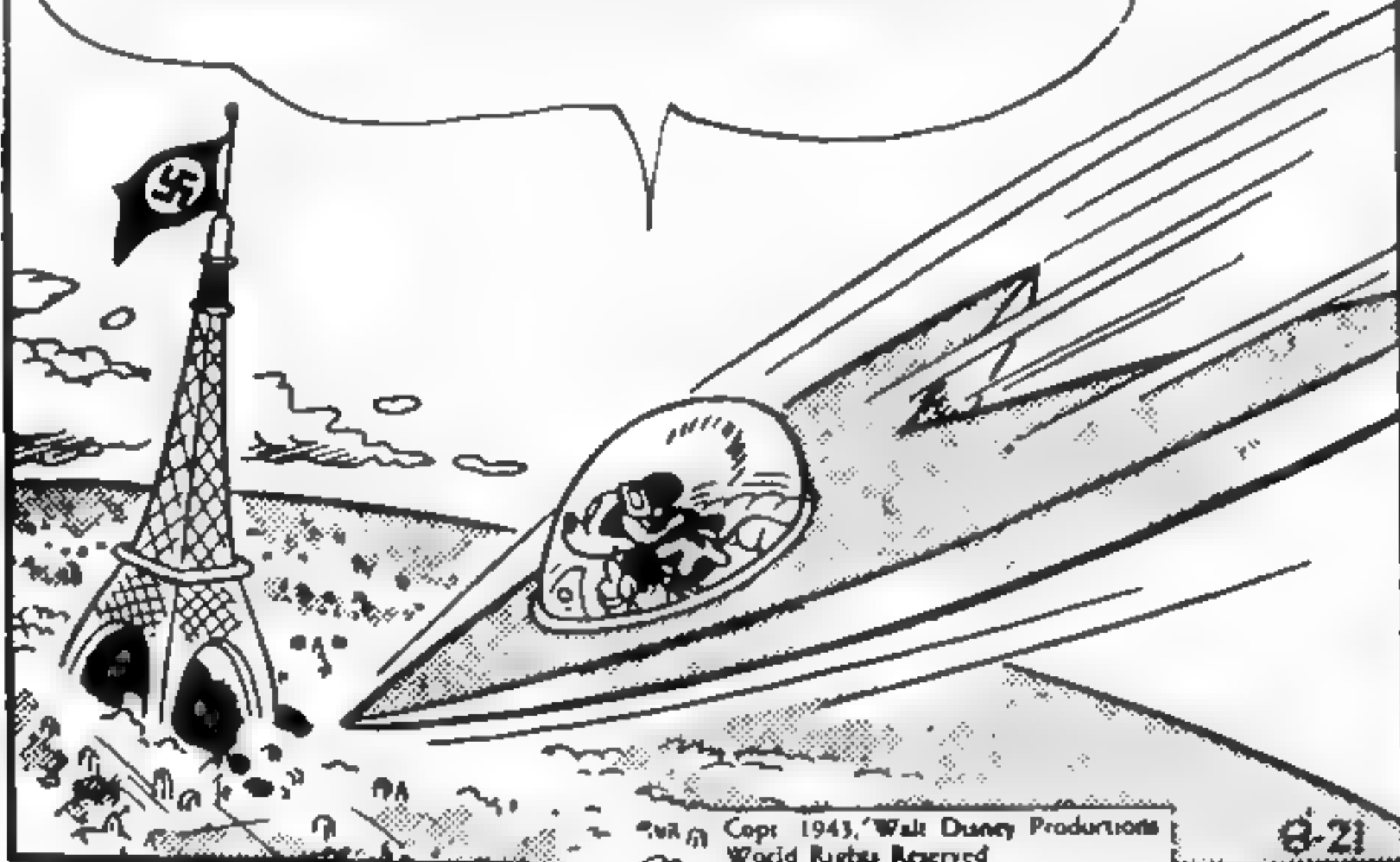
Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

VOLGENS NUMMER ZEVEN
IN ZUIDELIJKE RICHTING, ST

MAAR VOLGENS MIJ ZITTE
TUSSEN DE VUFTIGSTE EN
TIGSTE MERIDIAAN.

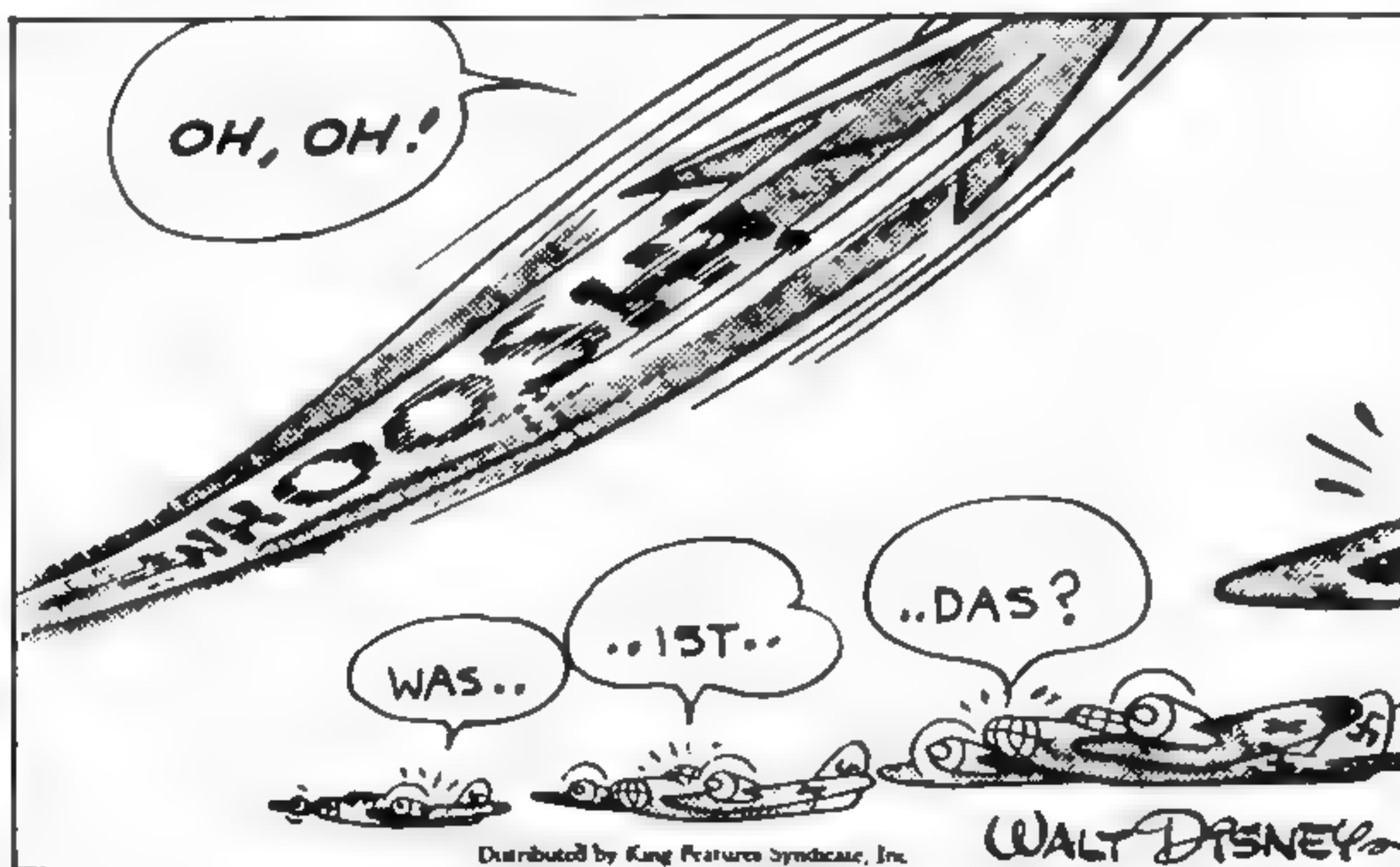
DEKSELS... PARIS! ER IS IETS
MISGEGAAN MET DE APPARATUUR!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

WAS EENE
SCHONE TAG!

DROMMELS! NEGENHONDERD KILOMETER
PER UUR... GELUKKIG MAAR DAT DE
VIJAND ER NU NIET BIJ IS!

8-30

Copyright 1943 Walt Disney Productions
World Rights Reserved

JE KRIJGT
VAST HET IJZEREN
KRUIS VOOR
DEZE FOTO'S!
EH!
EH!

HE! HE!
ER STAAT
OP DEZ

MICKEY, DE GEHEIME DIENST RAPPORTEERT DAT
VON WEASEL, EEN BEVRIEND SPION, IN AMERIKA IS
VOOR DE "VALK"...

VERDRAAID!

Copyright 1941, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

8-31

FOTOGRAFEREN
IS MISLUKT.
DAN STELEN WE
DE "VALK"!

MIJN KLEINE SCHAT IS HELEMAAL WEG
VAN PILOTEN, MENEER! MAG IK EEN HAND-
TEKENING VOOR HAAR?

NATUURLIJK,
DAT.... HÉ! JIJ
BENT PAT, DE BEWAKER,
HELEMAAL NIET!

Copyright 1943 Walt Disney Productions
World Rights Reserved

9-1

HERKEN JE EEN
OUDE VRIEND NIET
EENS?

BORIS BOE

ET IS MISLUKT!
AT HELEMAAL NIKS
E AFDRUK!

ER STAAT
ALLEEN MAAR
EEN WITTE
STREEP OP!

VERDUIVELD! HET APPARAAT
IS TE ZWAK OM DIT SOORT
FOTO'S TE
MAKEN!

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

HIER LIGT DE
BARAK
WAAR 'S NACHTS
DE BEWAKERS
VAN VLEGVELD
ZITTEN!

Veel
Liefde
Adolf

VERDUIVELD!... WIE
ZIJN JULLIE?...
AH!

RUSTIG MAAR, WE ZIJN
OUDE VRIENDEN UIT BERLIN
DIE EVEN OP BEZOEK
KOMEN!

PRE-
CIES!

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

F!

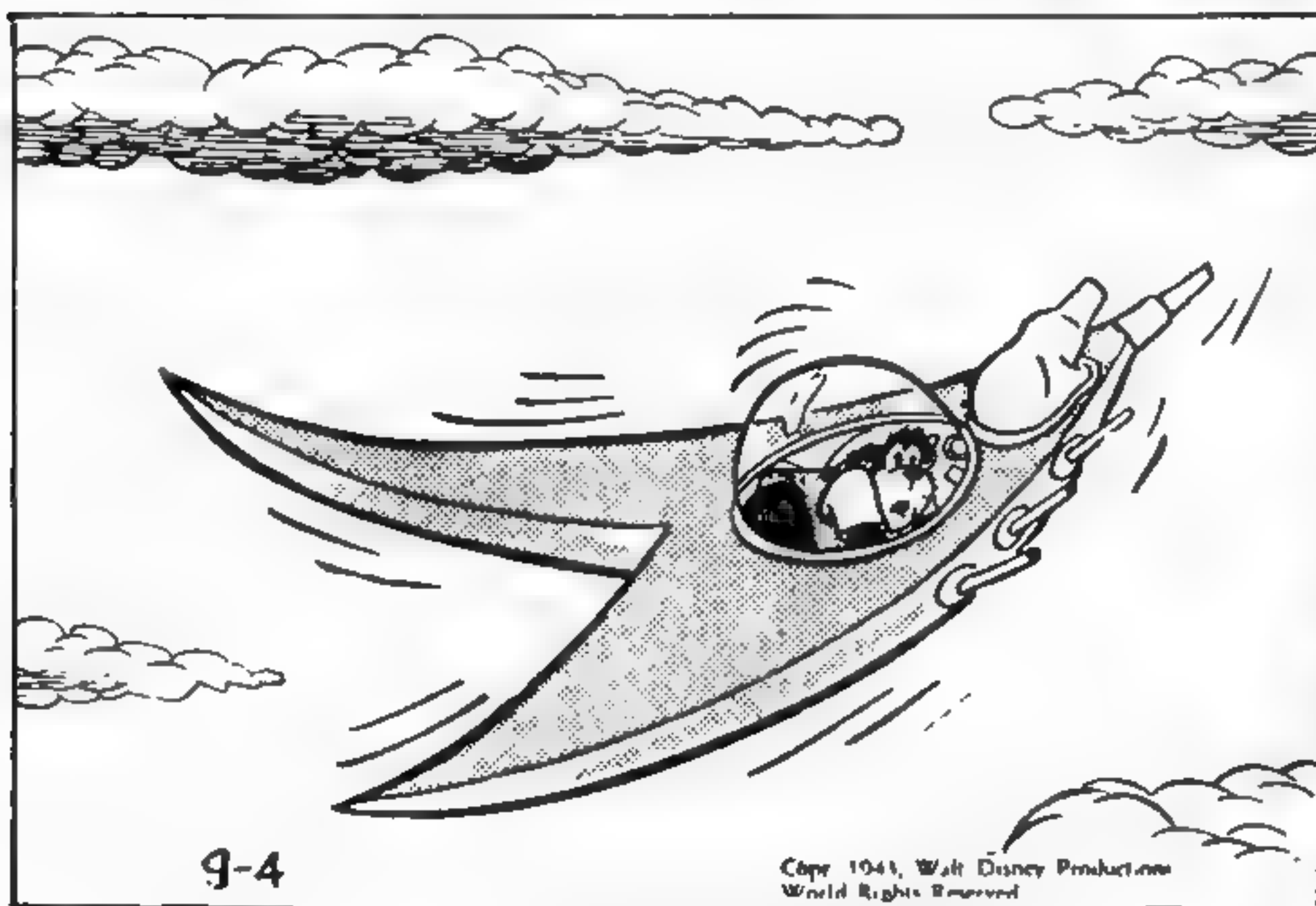
BORIS....IK WEET DAT JE
EEN SCHURK BENT, MAAR JE
GAAT TOCH NIET ZO
VER OM VOOR DE
VJAND TE GAAN
WERKEN!

TOT OP DE
AFGESPRO-
KEN PLAATS,
BORIS!

OKAY, MAAR VERGEET
MIJN \$5000 BELONING
NIET!

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

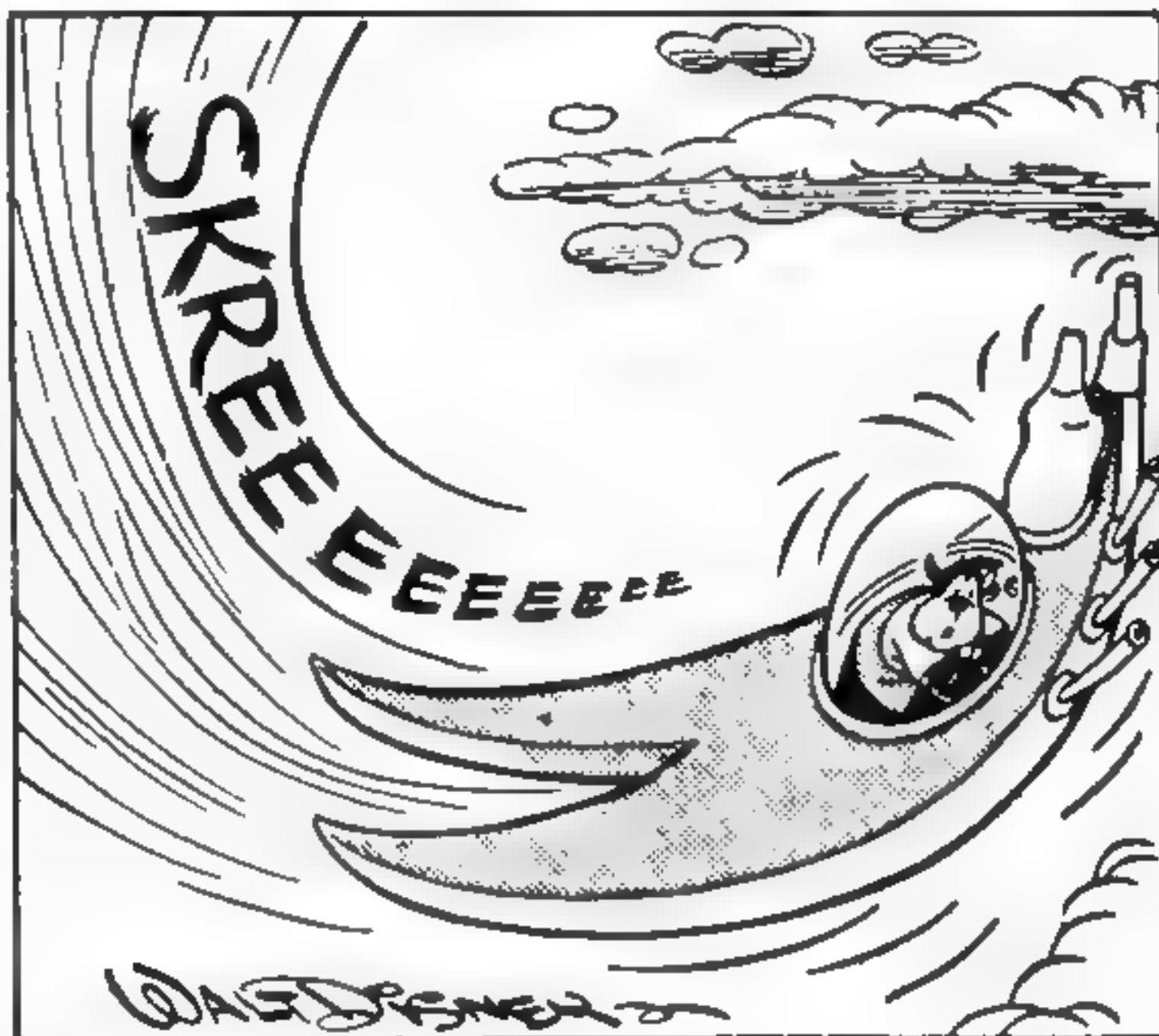
ME NIET MEER TE
ZE KIST GAAT
EIGENLIJK
TE

Syndicate, Inc

WAT EEN VREEMD LICHT, HIER-
BINNEN! IK LIJK WEL HELEMAAL BLAUW!
...IK VOEL ME OOK NIET
BEST...
KALM AAN MAAR...

Distributed by King Features Syndicate, Inc

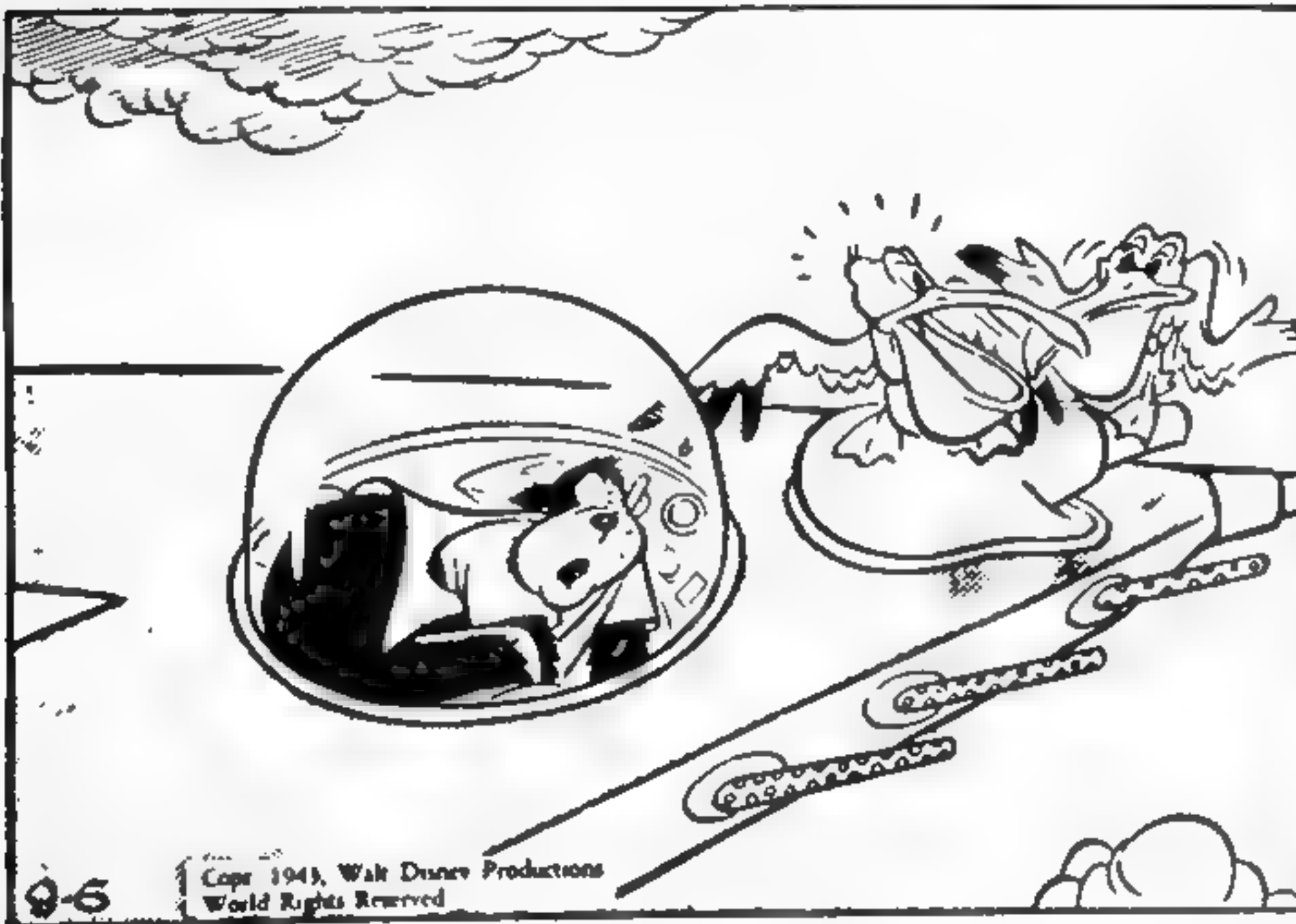

King Features Syndicate, Inc

ER OPAF!
IK HEB EEN
APPELTJE TE SCHILLEN
MET BORIS EN
ZIJN MAAT!

WALT DISNEY

9-6

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

WE VLIAGEN BIJNA BOVEN
DE "VALK"!

IK WIL
DIT ZELF
MET
BORIS
UITVECHTEN

MISSCHIEN
KAN DEZE
COMBINATIE
ME NOG
REDDEN!

9-7

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

WAAR BEN IK? LEEF IK NOG?
DAT VERDUIVELDE VLEGTUIG
ER HALVERWEGE
MEE GESTOPT!

BORIS, IK WAARSCHUW JE!
IK HEB VAAK MET
WORSTELLEN EN BOKSEN
GEWONNEN, HOOR!

AH, IS DAT ZO?!
MAAR VOOR MIJ IS
ZELFS DE DOOD BANG!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

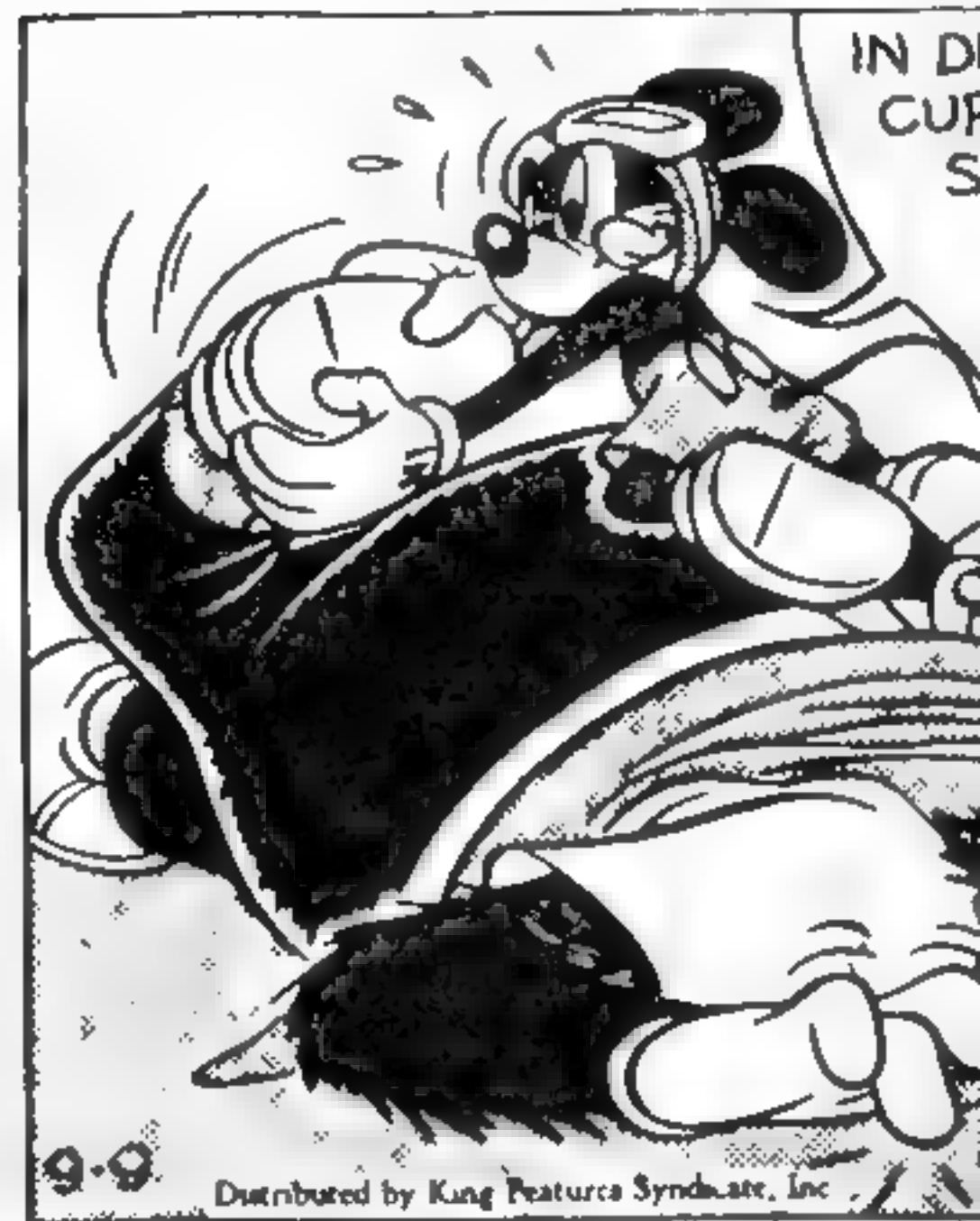

HIER HEB IK MIJN
WEDSTRUDDIPLOMA'S!

IK HEB JE GEWAAR-
SCHUWD, BORIS!

9-8

E SCHRIJFTELIJKE
RSUS VRIJWORSTELLEN
TAAT IN ARTIKEL 2,
PARAGRAAF 3, HOE
JE DE VOETEN
VAN JE TEGEN-
STANDER ONDER
DE ENKELS
MOET
VASTKNO-
PEN!

EN DAARNA
KNOOP JE DE
ARMEN VAST..
HE!

WALT DISNEY

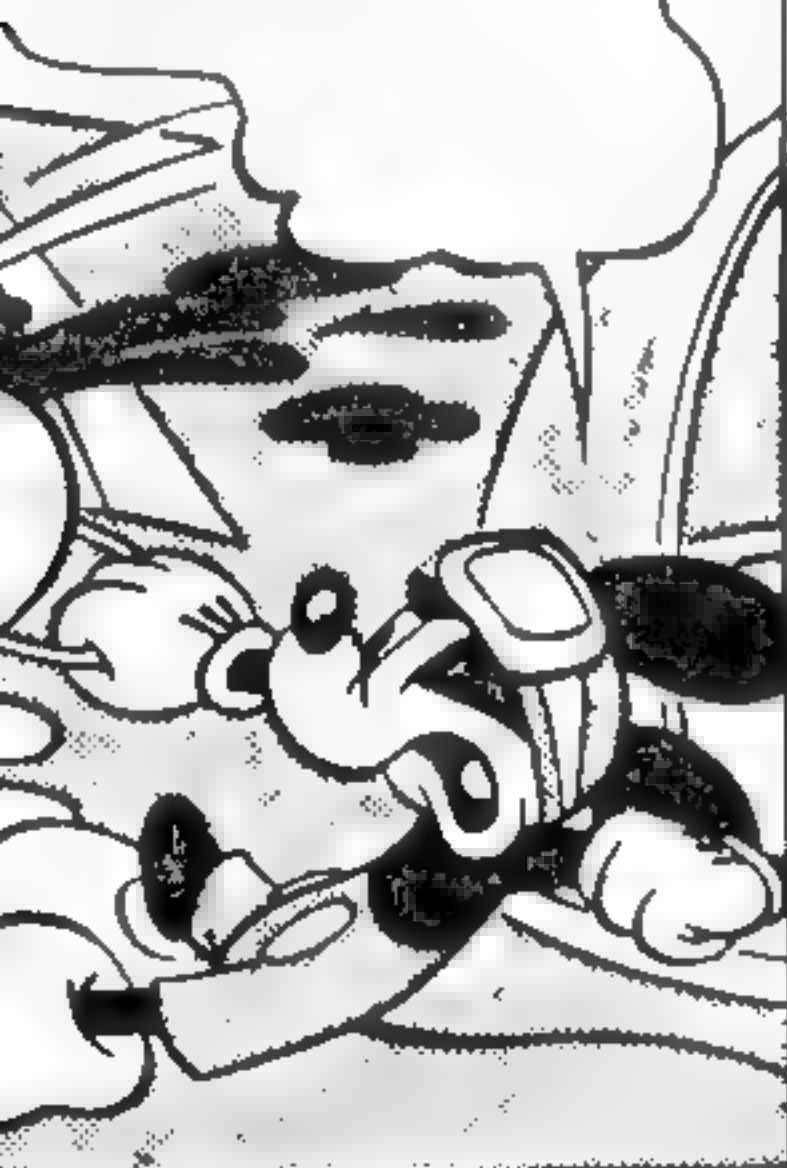
NU
WORD IK
KWAAD!

GELUKKIG IS
DIT PLASTIC ERG
ELASTISCH!

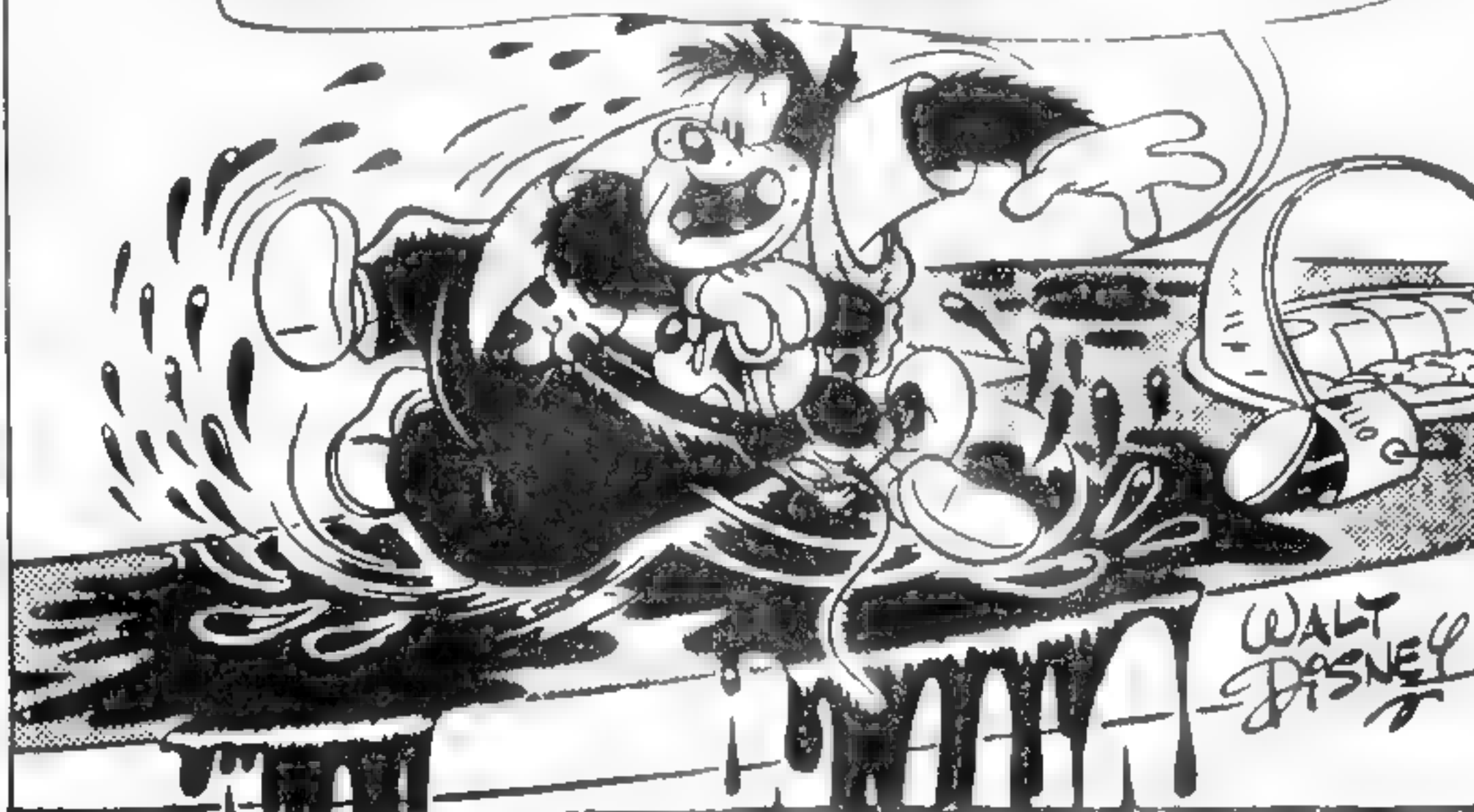

Syndicate, Inc

OUDELIJKE
STUL NIET?

BORIS, DIT IS NIET HET MOMENT OM TE GAAN DAN-
SEN! WE VALLEN NAAR BENEDEN!

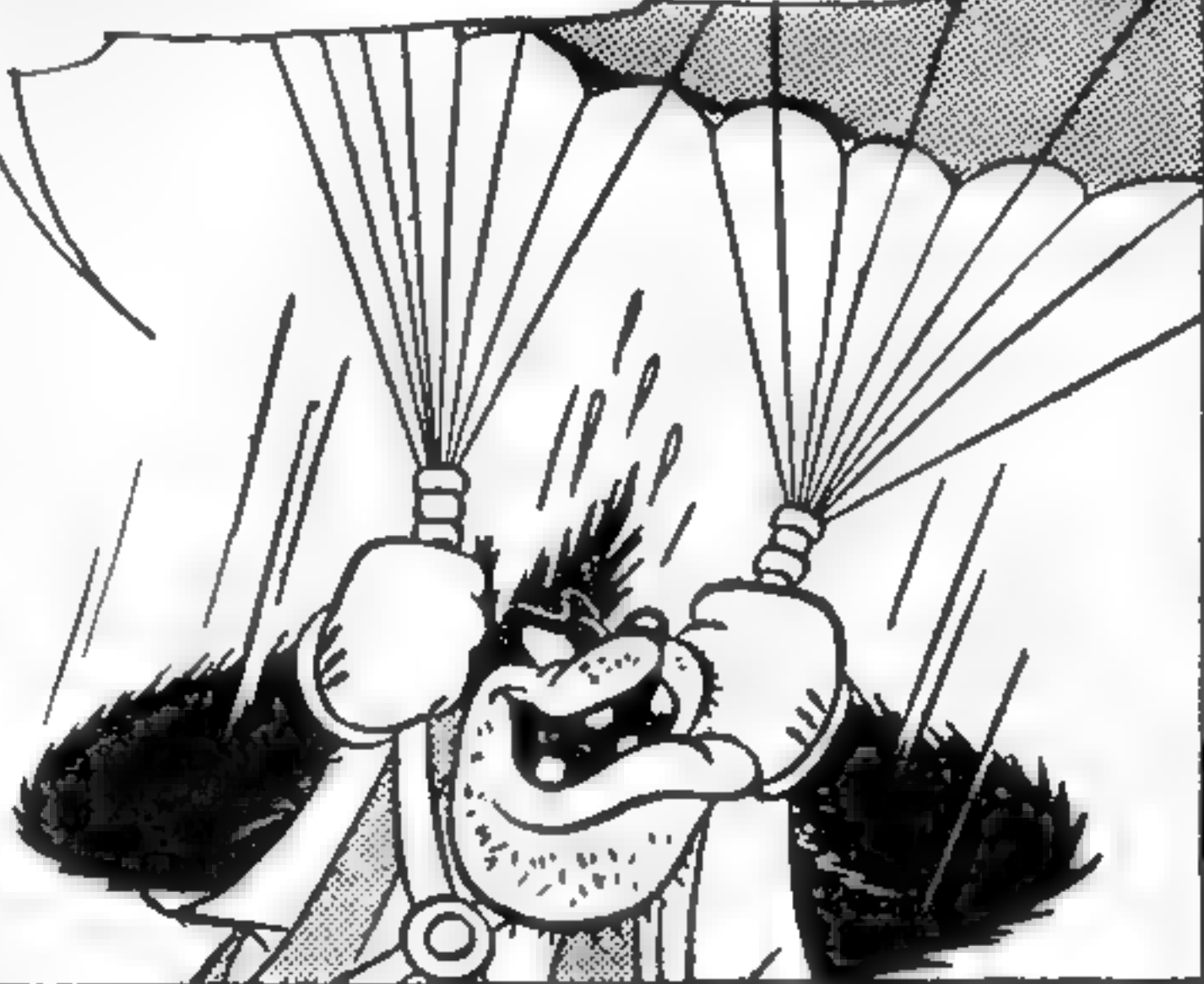

WALT
DISNEY

VAARWEL, VRIENDJE! BLUF ZITTEN
WAAR JE ZIT!

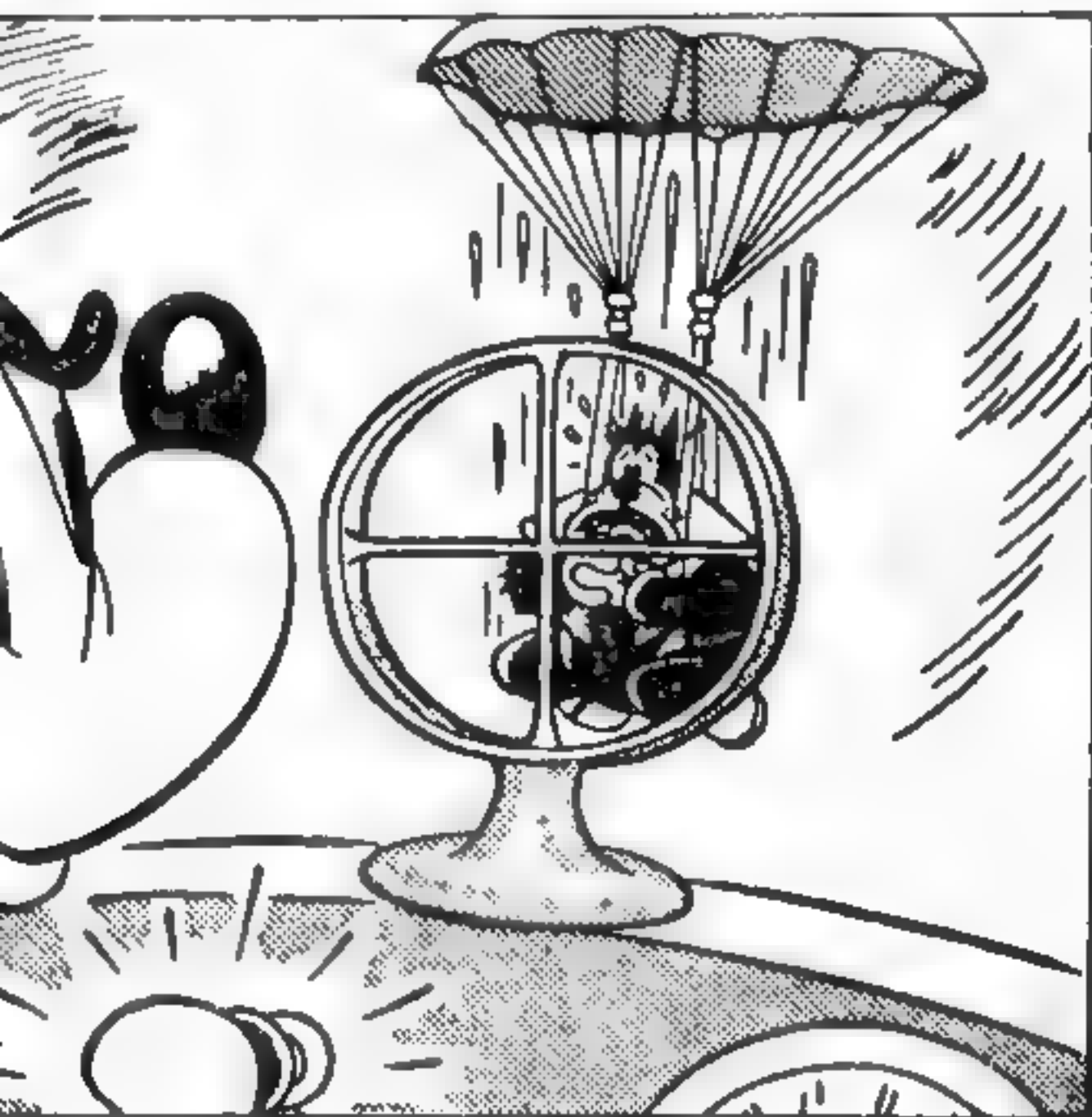

WAT EEN STANK
MINNIE, STAAT ER OP
HET FORNUIS
IETS AAN TE
BRANDEN?

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WALT
DISNEY

ONMOGELIJK ZOIETS KAN
IK NIET DOEN!

WALT
DISNEY

KORT DAAROP KLOPT EEN VERMOMDE
MICKEY OP DE DEUR VAN HET HUIS
VAN DE SPIONNEN.

NU IK HUN HUIS GEVONDEN
HEB ZAL IK ZE ONTMASKEREN
EN AAN DE POLITIE
OVERLEVEREN! ZE
ZULLEN ME WEL
NIET HERKEN-
NEN...

KNOCK!
KNOCK!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

9-20

GOEDE
MORGEN,
HEREN.
WILT U
MISSCHIEN WAT
VERSE GROENTE
KOPEN....

KOM BINNEN,
MICKEY, EN DOE DIE
ONTHANDIGE
VERMOMMING-
TOCH AF!

DAT IS ERG BELANG-
RIJK! HET KON WEL
EENS EEN ERG SLIMME
BELEGGING BLIJKEN
TE ZIJN!

HIER, MICKEY! EEN LEKKER
HAPJE, OP KOSTEN VAN HET HUIS!

JULLIE KUNNEN
ME NIET MEER
OM DE TUIN
LEIDEN! JULLIE
ZIJN SPIONNEN!

9-21

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

NATUURLIJK ZIJN
WIJ SPIONNEN,
MAAR... BEWIS
HET MAAR EENS!
HA! HA! HA!

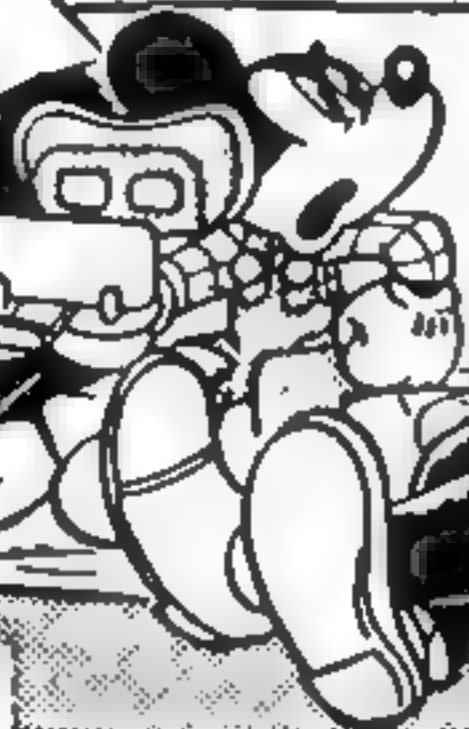
DAT
E
H
F
R

..EN TOEN
WAS IK DRIE
JAAR...

ER IS NIETS GEZELLIGER DAN EEN
AVONDJE MET JE BESTE VRIENDEN,
VIND JE OOK NIET?

HOU OP MET DAT GE-
LEUTER! WAT ZIJN
JULLIE VAN PLAN?

9-22

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

LATEN
JULLIE
ME
ZO-
MAAR
GAAN
?

ZEKER!
MAAR JE MOET
DE GEHEIME
DIENST VER-
TELLEN DAT
WE ONSCHUL-
DIG ZIJN!

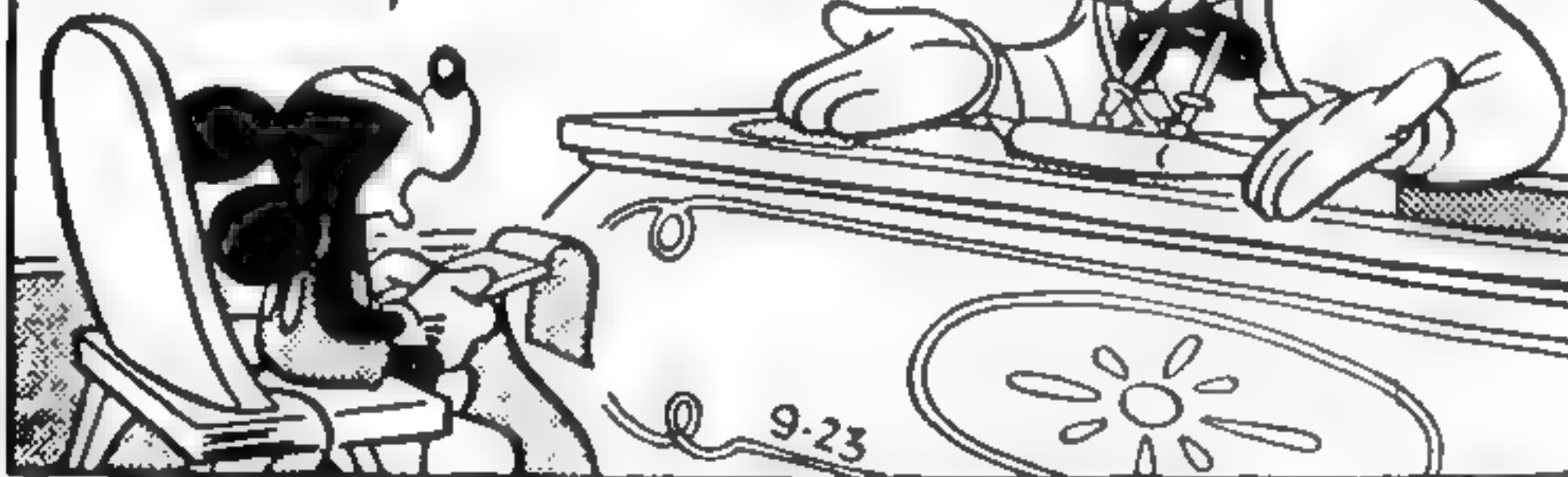

LATER... OP DE GEHEIME BASIS

... IK HEB DIE TWEE
SPIONNEN DAG EN
NACHT LATEN VOL-
GEN, MAAR WE
HEBBEN NIETS
ONTDEKT...

WIJ ZULLEN ONS VOLLEDIG
MET DE CONTRA-SPIONAGE
BEZIGHOUDEN, DAN KUN JIJ
JE VOORBEREIDEN OP DE BE-
SLISSENDE
PROEFVLUCHT
VAN DE "VALK"!

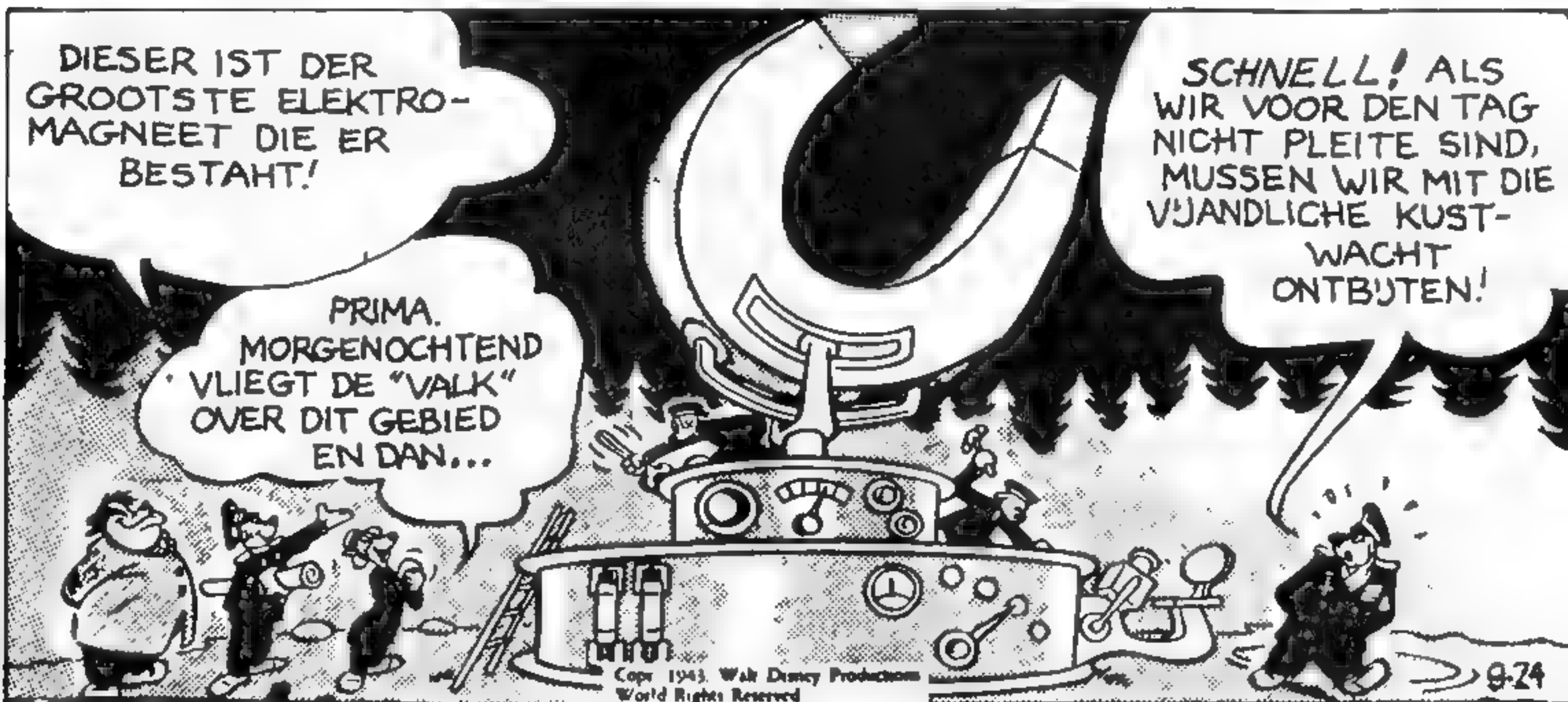
DAAR IS DE ONDER-
ZEEËR MET DE
UITRUSTING VOOR
HET KAPEN VAN
DE "VALK".

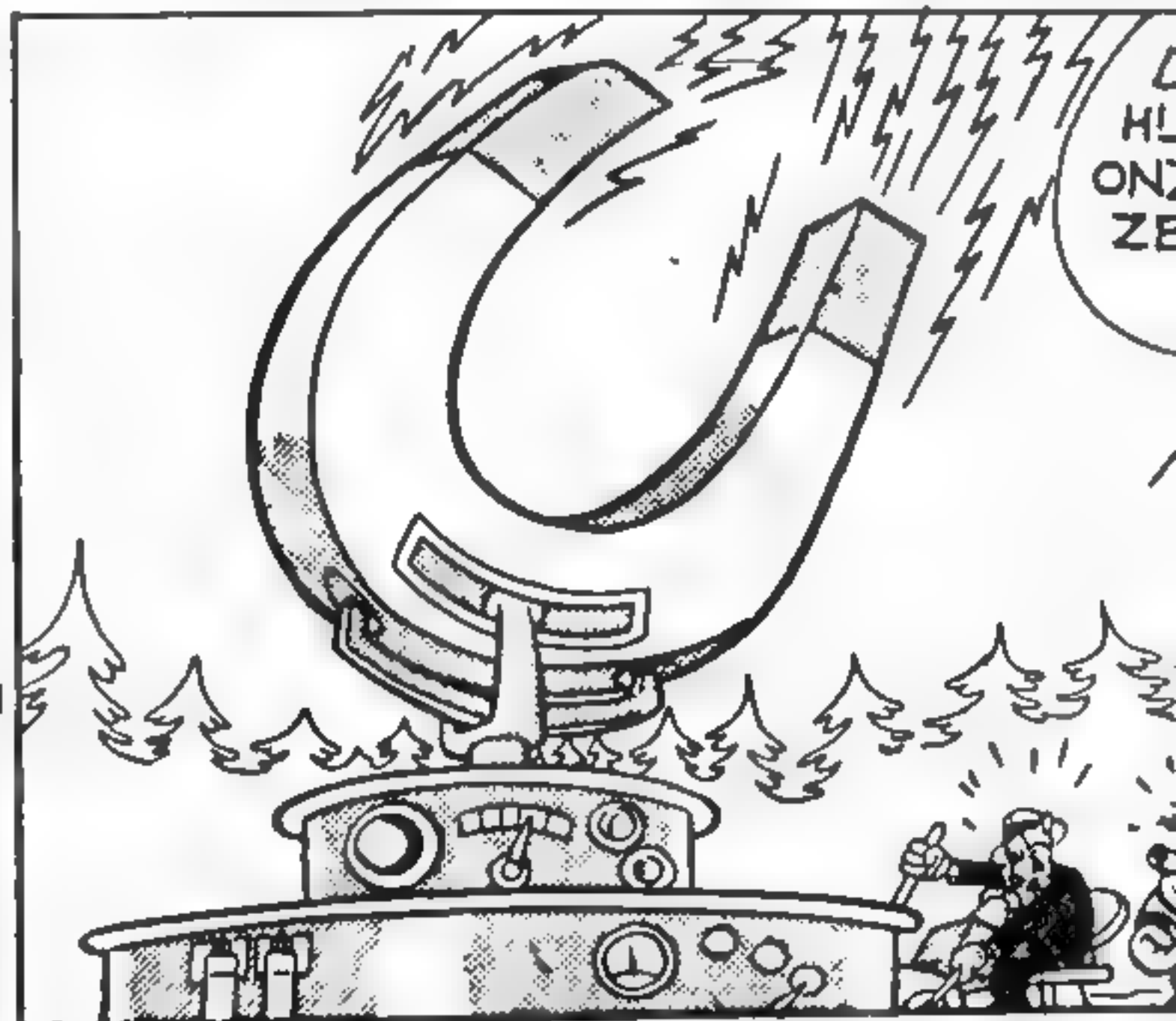
DIESER IST DER
GROOTSTE ELEKTRO-
MAGNEET DIE ER
BESTAHT!

PRIMA.
MORGENOCHTEND
'VLIET DE "VALK"
OVER DIT GEBIED
EN DAN...

SCHNELL! ALS
WIR VOR DEN TAG
NICHT PLEITE SIND,
MUSSEN WIR MIT DIE
VJANDLICHE KUST-
WACHT
ONTBUTEN!

HA, HA! EERST EVEN STUGEN EN
DAN GA IK MET EEN DUIKVLUCHT
HET STOF UIT HUN KLEDING
JAGEN!

RDUIVELD!
WAT
EEN
ANJER!

BEDANKT VOOR DE
MAGNEET! EN MIJN
COMPLIMENTEN VOOR
DIT MAGNIFIEKE NIEUWE
TYPE DUKBOOT!

DANKE, MAAR
WIR MUSSEN
SCHNELL WIEDER
ZURÜCK!

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WALT
DISNEY

BIJ ZONSOPKOMST VERZAMELEN DE AUTORITEITEN ZICH BIJ DE STARTBAAN...

BEGREPEN, MICKEY?
MAAK MAAR EEN FRAAI
SHOWTJE VOOR
DIE HOGE AUTO-
RITEITEN!

GESNAPT, HOOR!
DAT IS EEN
KOLFJE NAAR
MIJN
HAND!

WALT
DISNEY

DAAR KOMT-IE!
U VLIJGT
ZE ZÔNE BINNEN!
T DE MAGNEET
AAN!

TREK HEM
NAAR
BENEDEN!

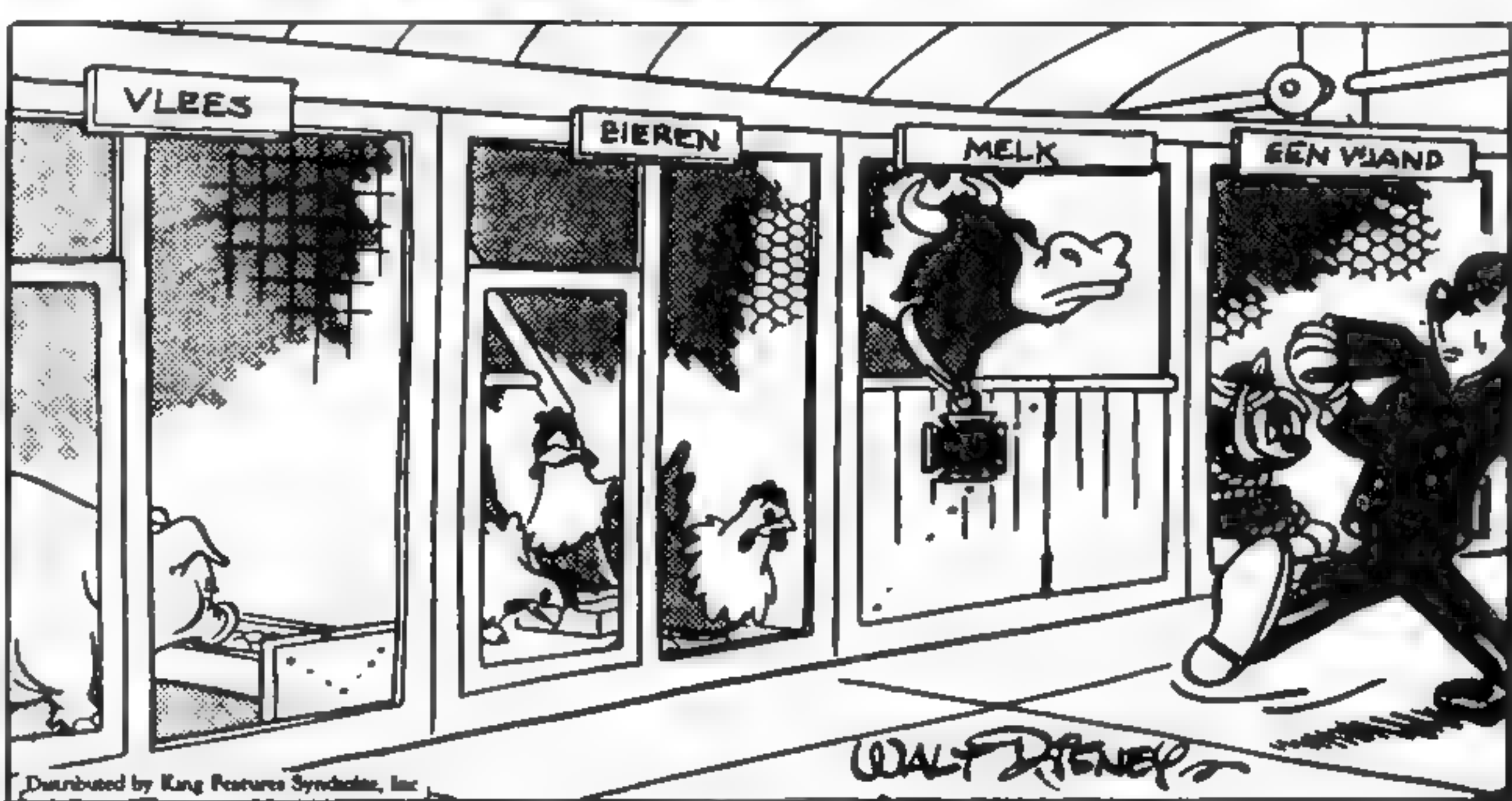
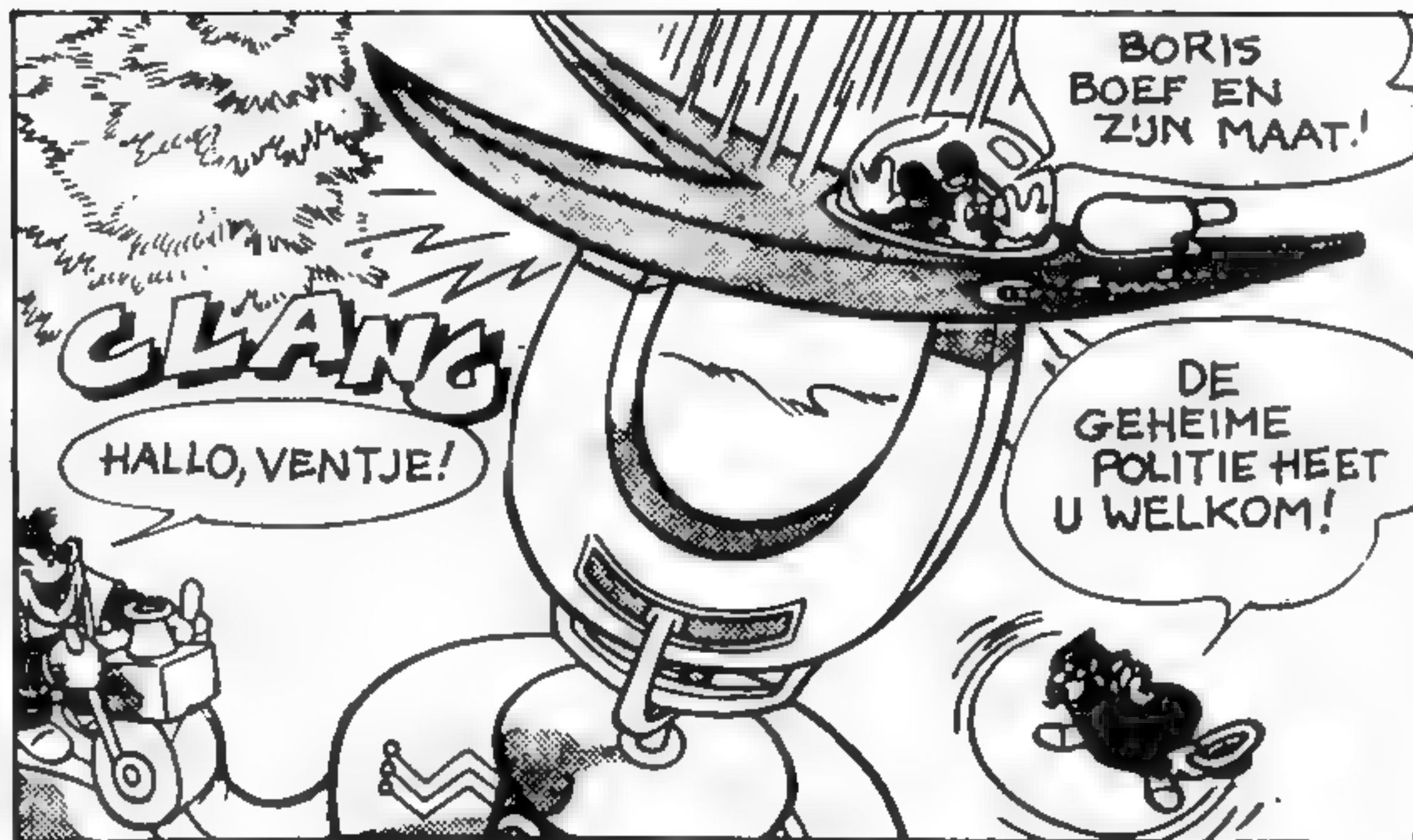
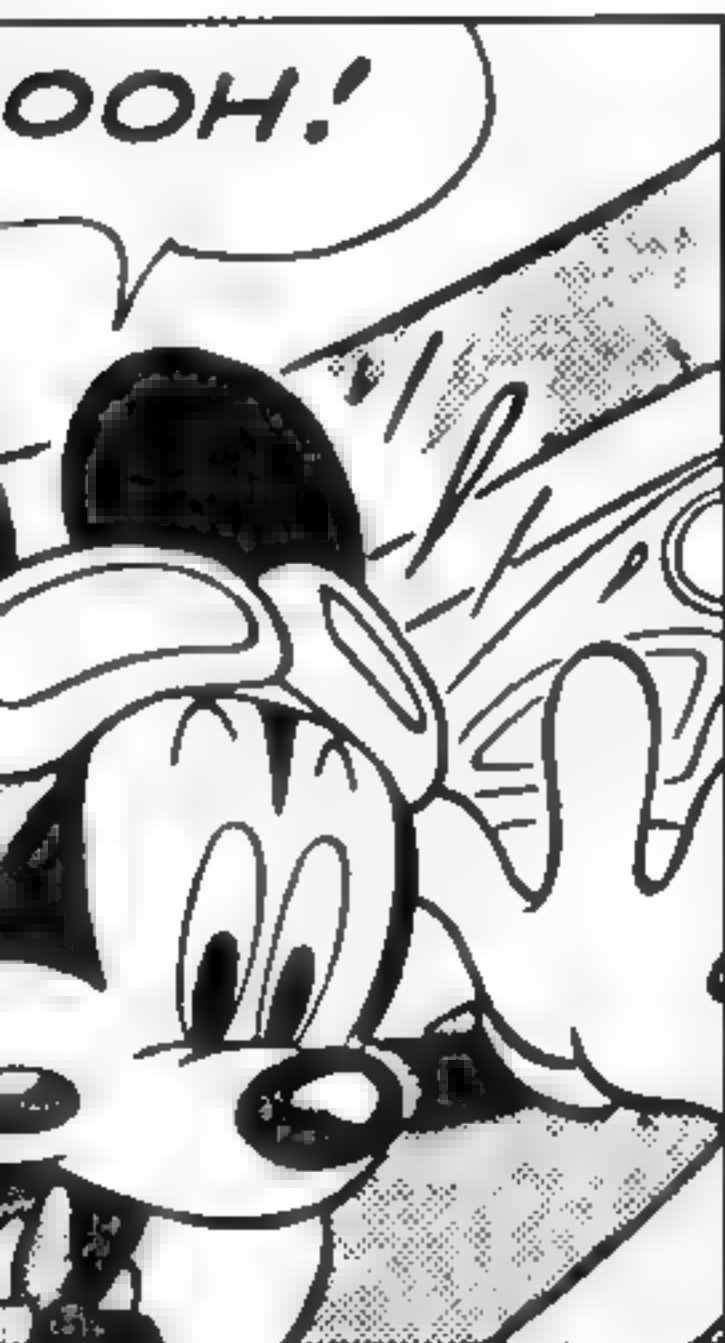
DROMMELS! EEN LUCHT-
AANVAL!

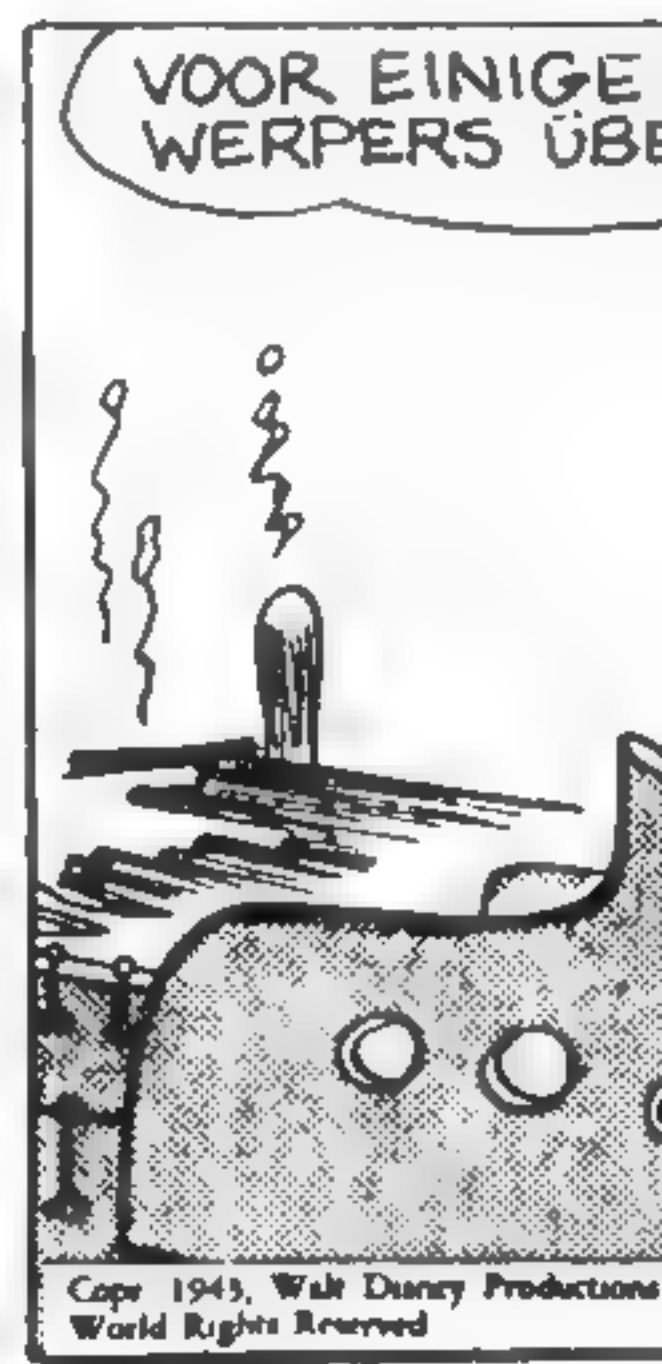
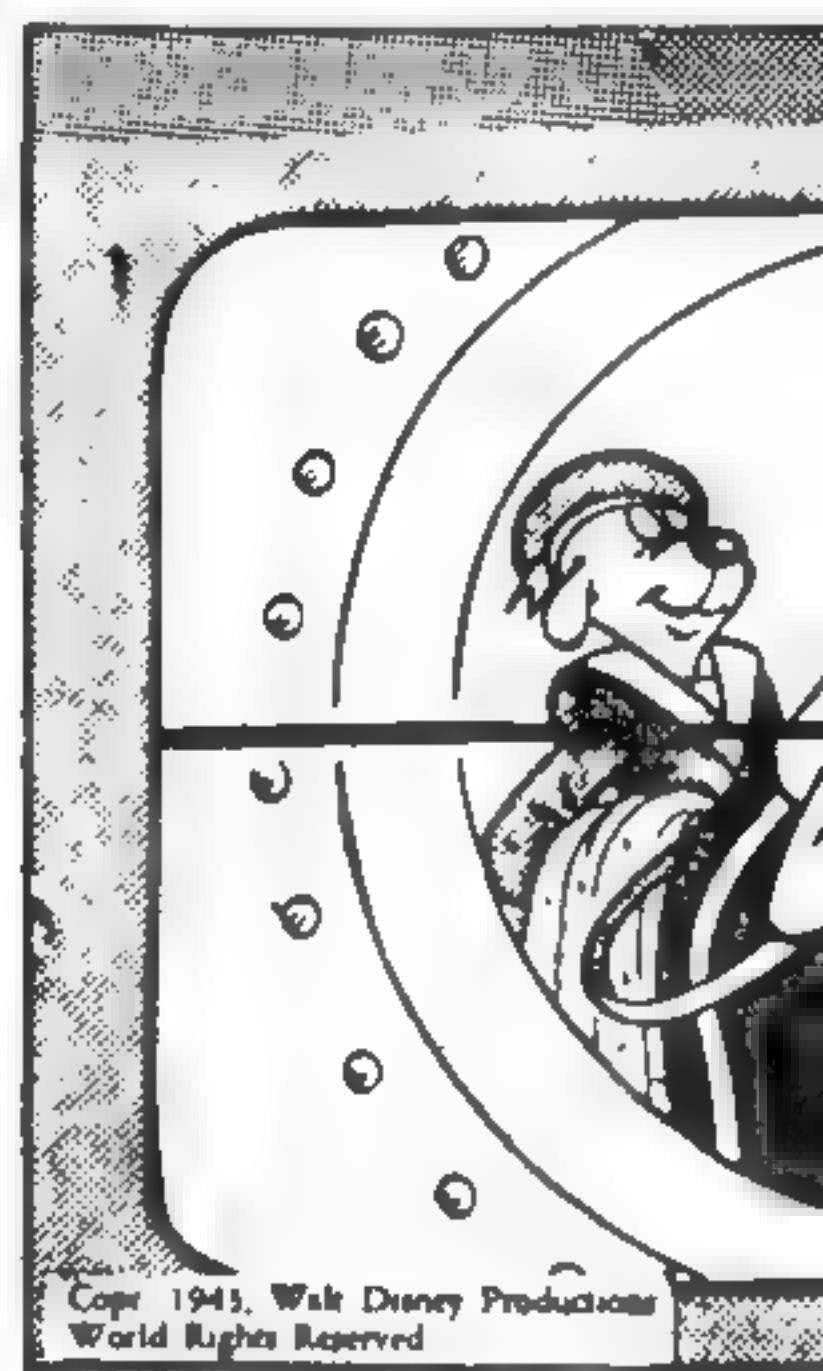

WALT
DISNEY

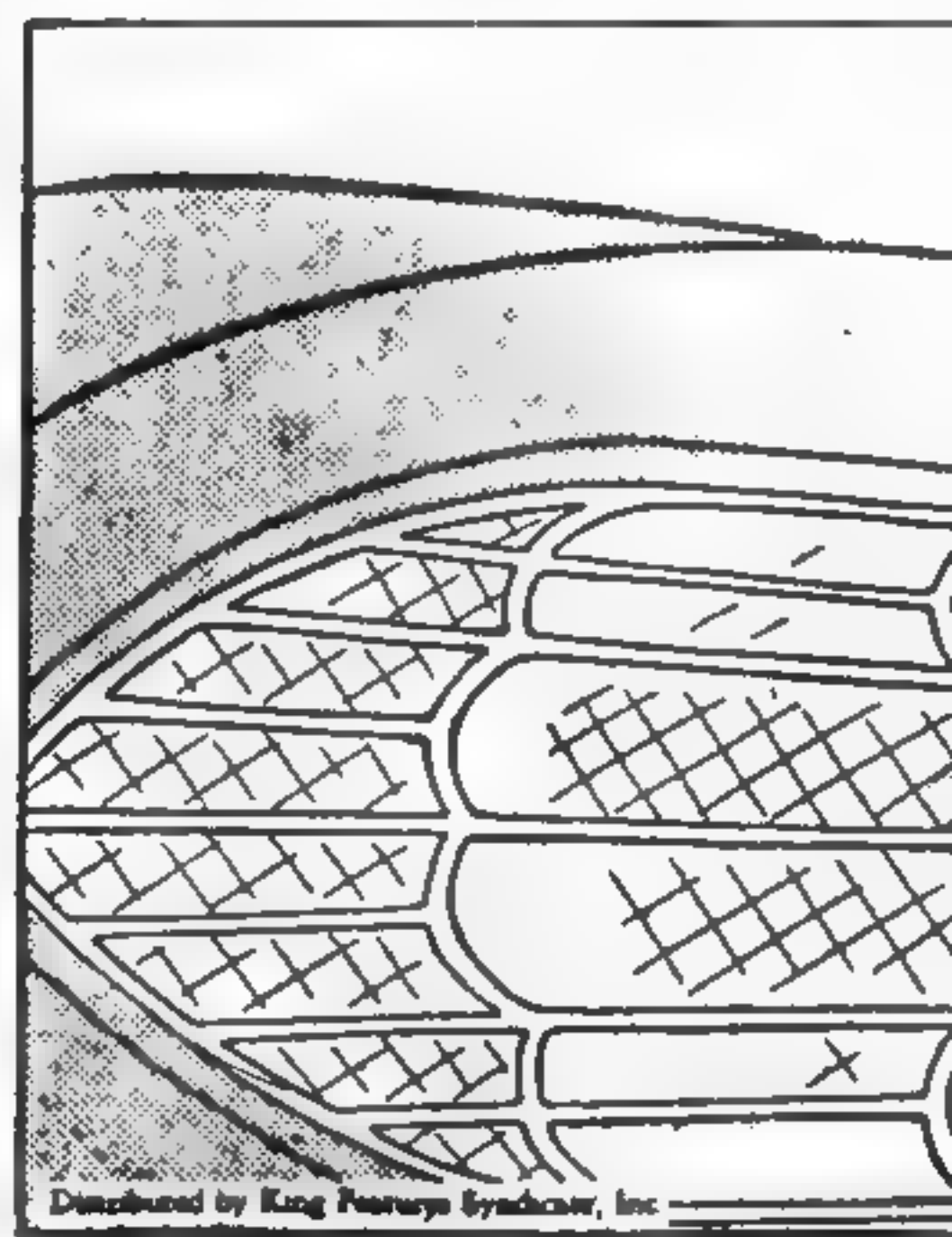
Distributed by King Features Syndicate, Inc.

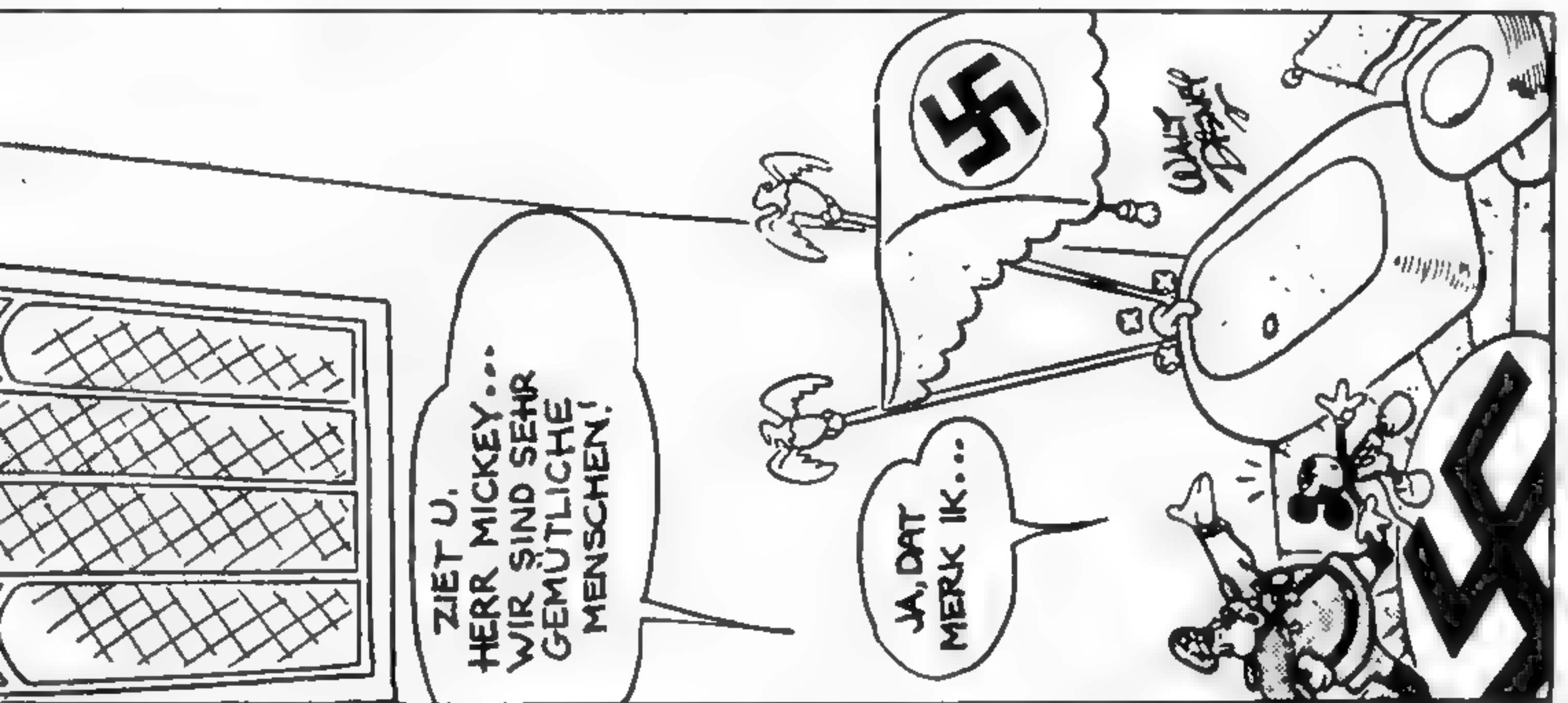

... DAS REICH SAL DAN DEN OORLOG WINNEN
UND DIE WELT SAL UNSER SEIN!

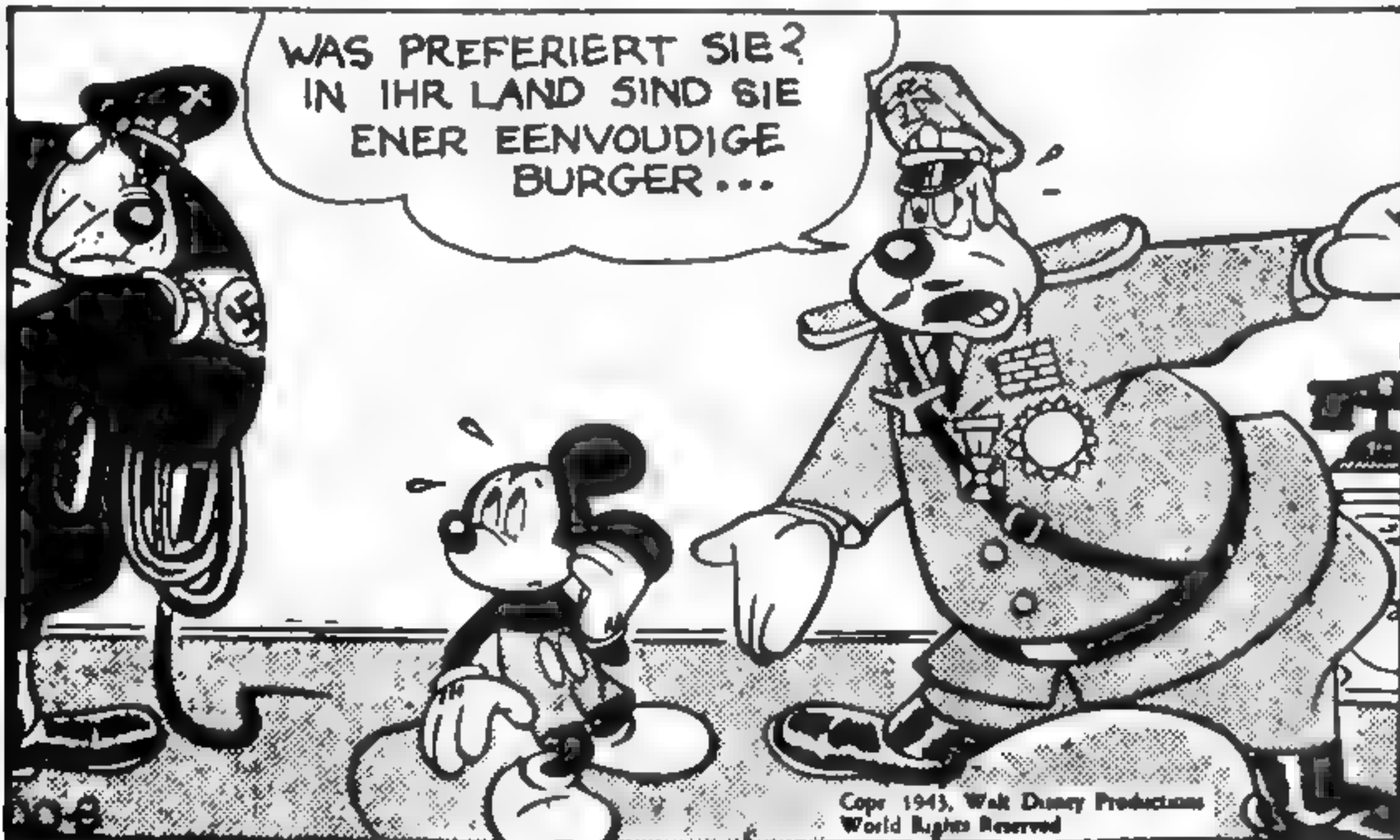
Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

MAARSCHALK, STA
MIJ TOE DAT IK U
IN UW GEZICHT
UITLACH:....
HA, HA, HA!

ICH
SPEL
HOU

WAS PREFERIERT SIE?
IN IHR LAND SIND SIE
ENER EENVOLDIGE
BURGER...

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ONTHUL UNS DA
"FALCK" UND
EINER HO
VON DAS
EENER H

WE HEBBEN WEL ZO-
VEEL VERTROUWEN IN
JE DAT WE JE GEEN
PARACHUTE MEEGEVEN!

... UND DIESES PIS-
TOOL IST NUR EINE
FORMALITÄT!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

DOE KEIN DUMME DINGEN UND
MACHEN VON SIE EINE HELD
VERSTANDEN

IE
ZAL
EN MIJ
PRATEN

BIN GEK AUF
LETJES. MISSCHIEN
DEN SIE DAAR
AUCH VON!

HERR MICKEY...
HIER SIND ZWEI FRIENDEN
OM MIT DIR DAS FRAAG-
UND ANTWORT-SPIEL
ZU SPELEN!

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WALT DISNEY

AS GEHEIM VON DER
DIE SIE WORDEN
HE OFFICIER
REICH! ODER
HOHE
POLITIKER?

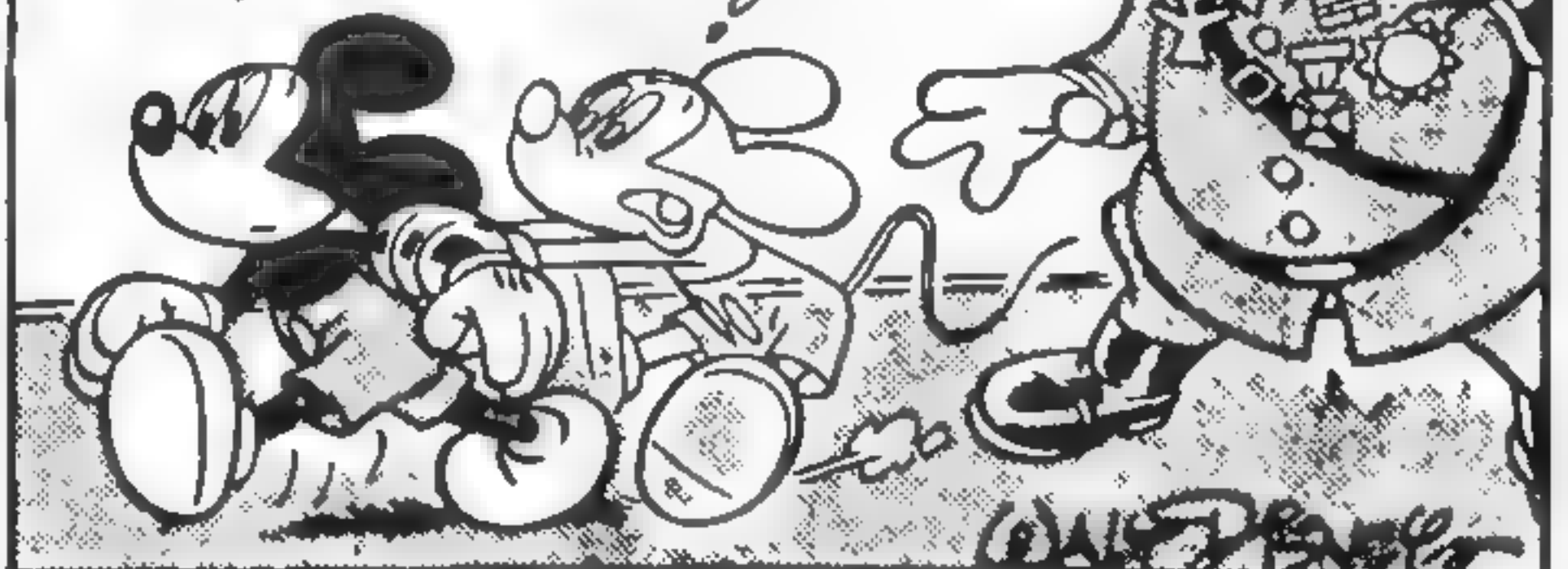

IK HEB
GEEN KEUS..

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

BRENG ME NAAR
HET VLEGTUIG!
IK ZAL U
LATEN ZIEN
HOE U DE
"VALK" MOET
BESTUREN.

MICKEY MOUSE!
WACHT!
LUISTER
NAAR MIJ!
DAT KUN JE
NIET DOEN!

WALT DISNEY

D WIR
D. WIR
?

ZEKER,
ZEKER!
EDEREEN
OVER MIJ
N DADEN

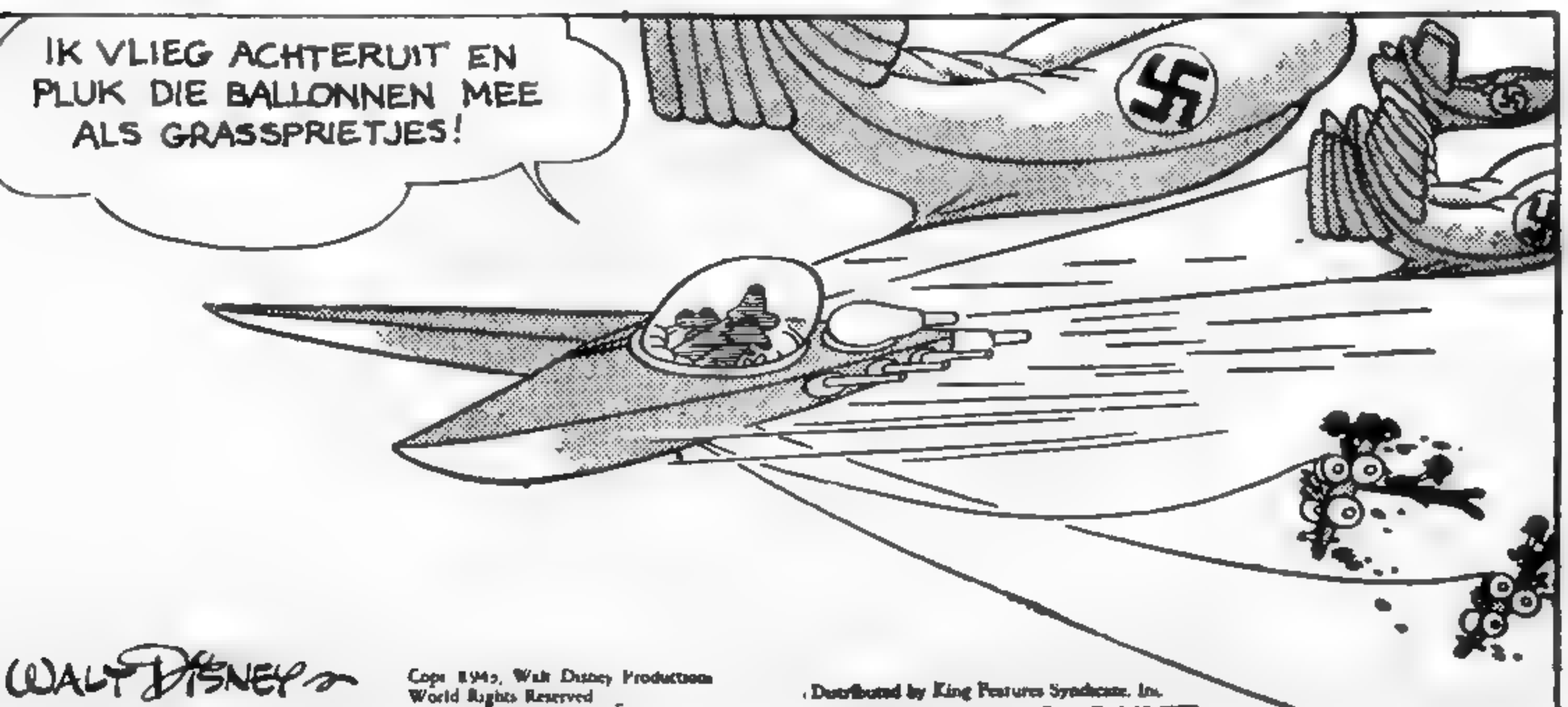
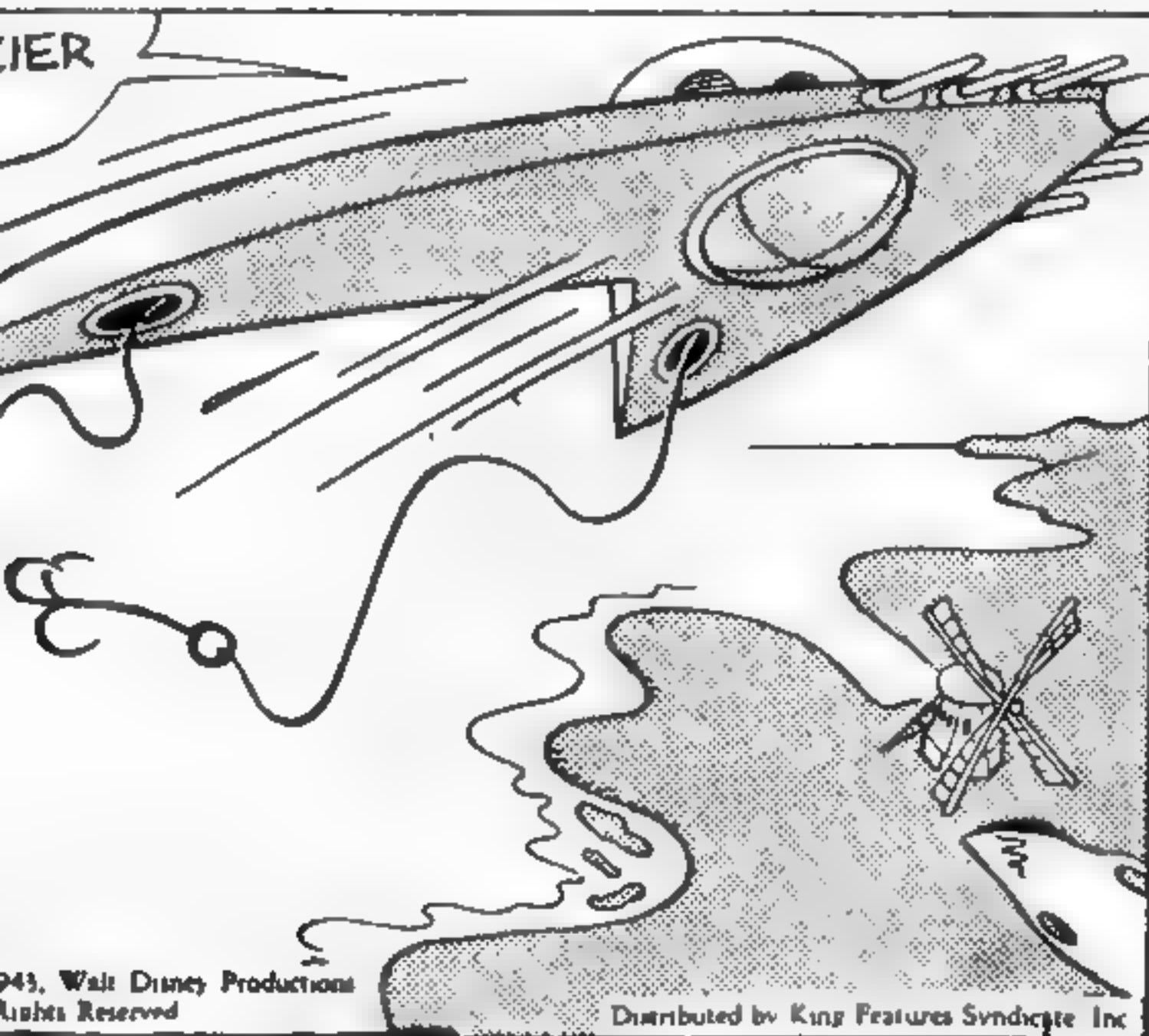
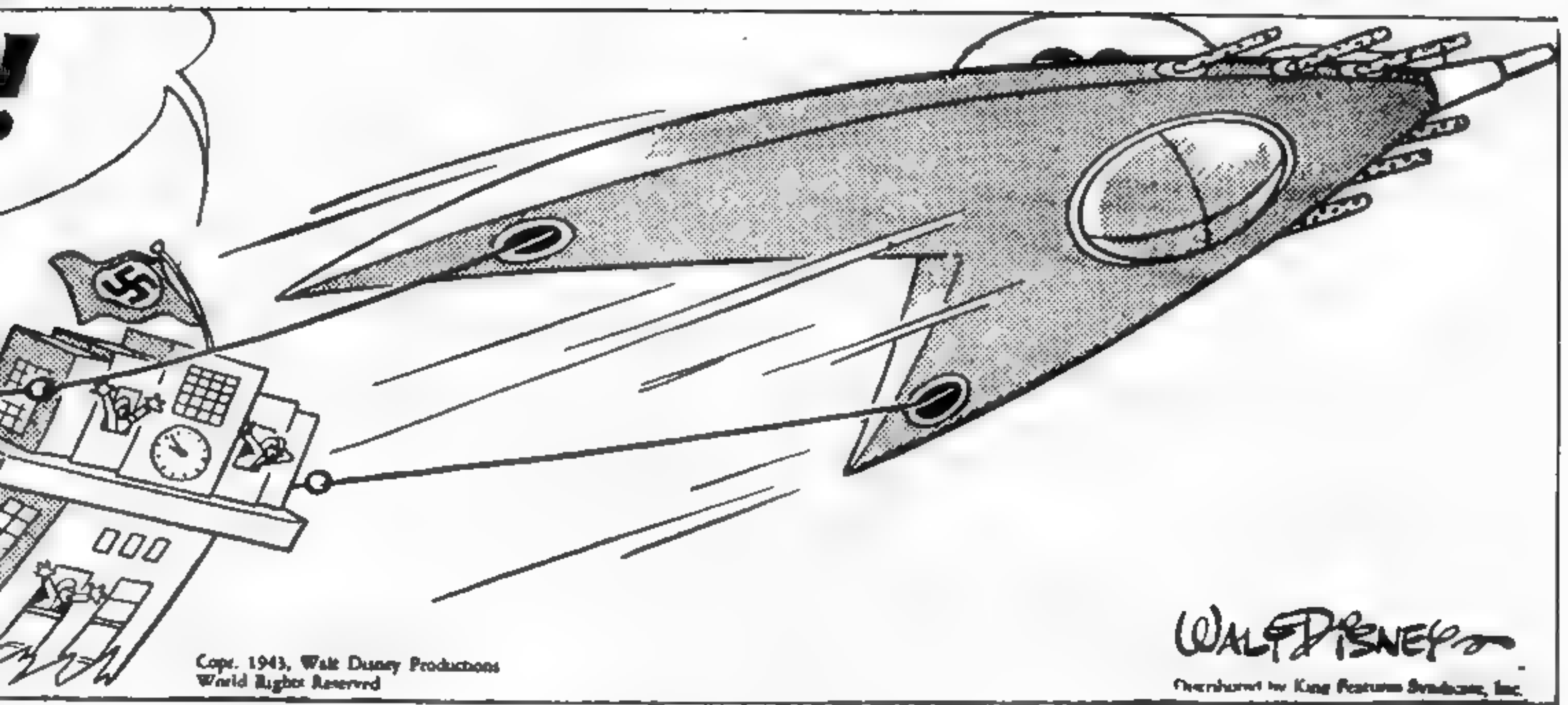

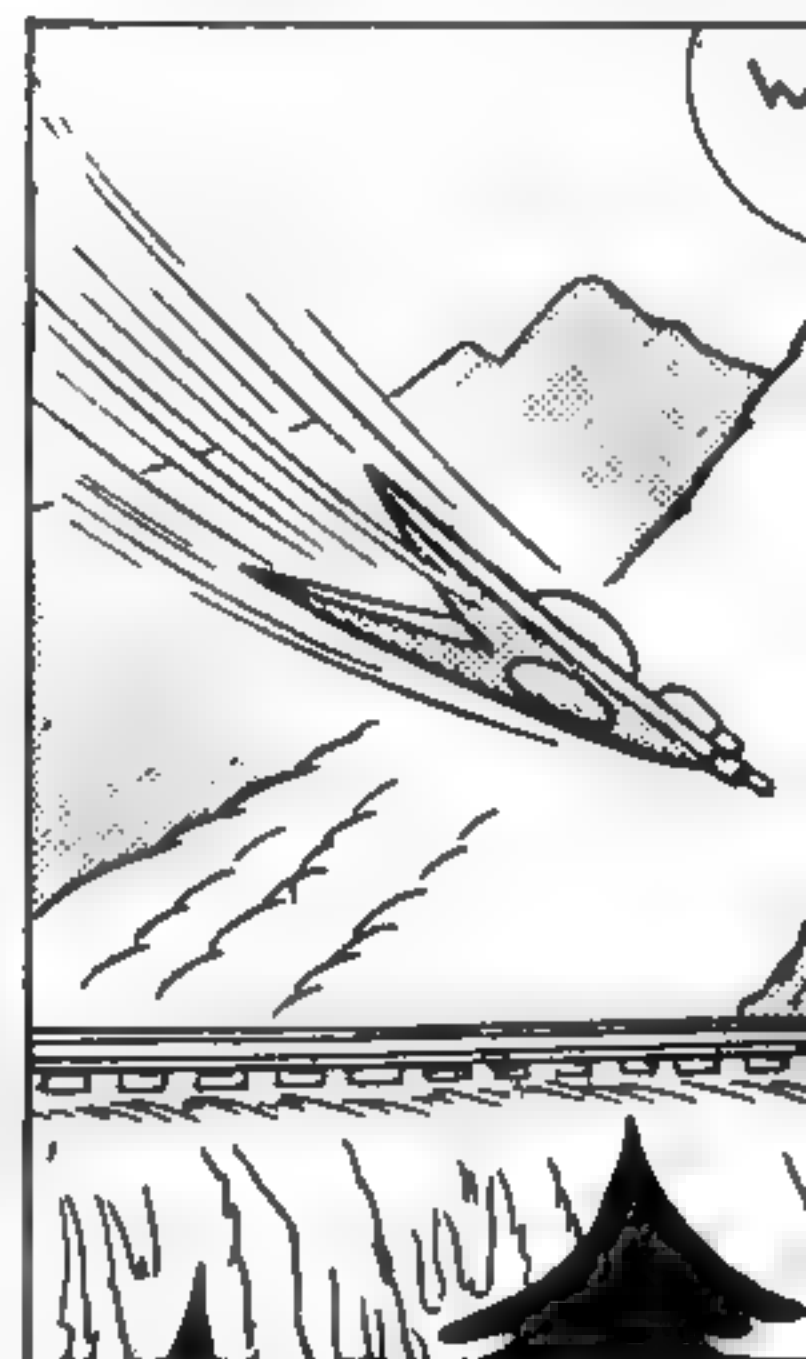
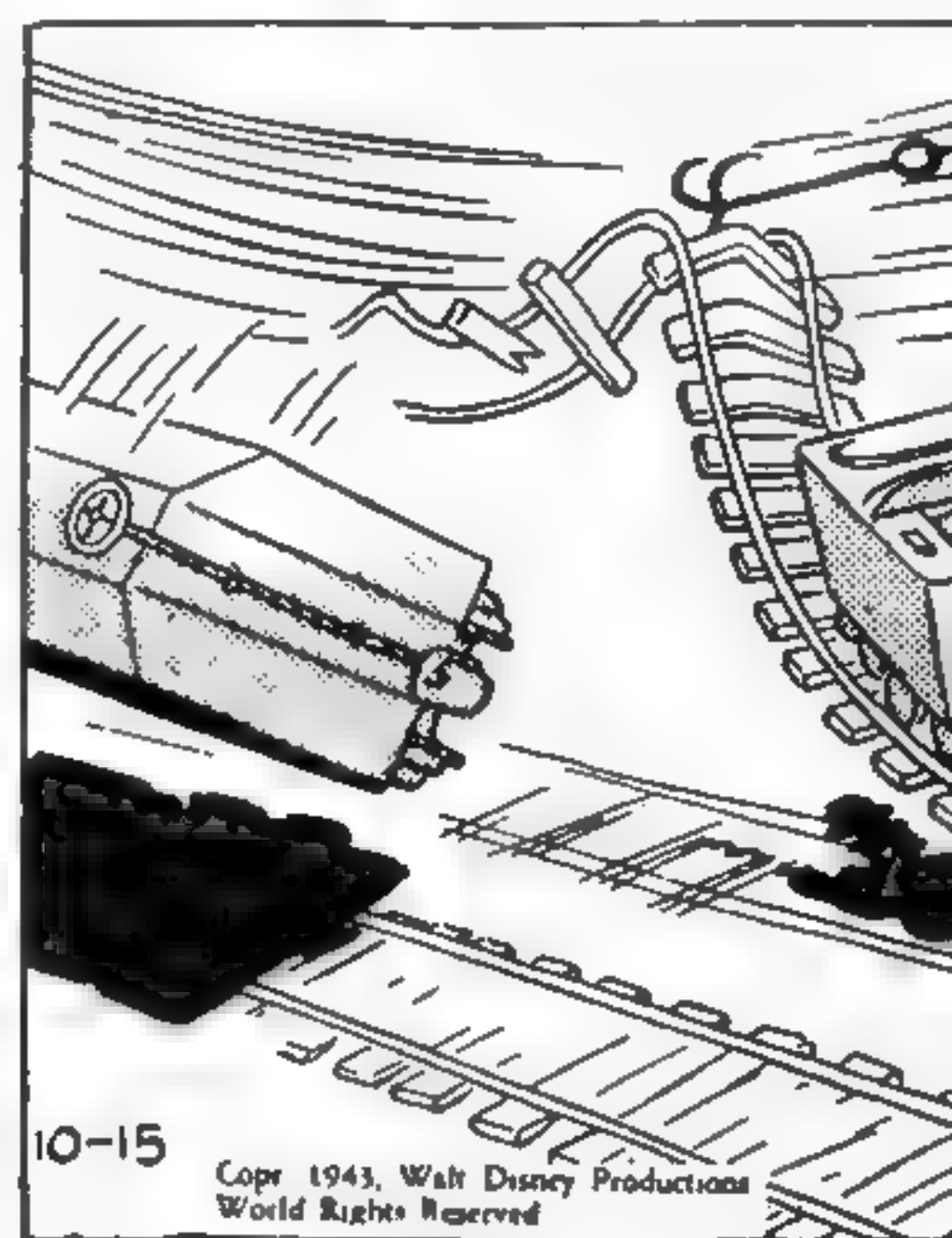
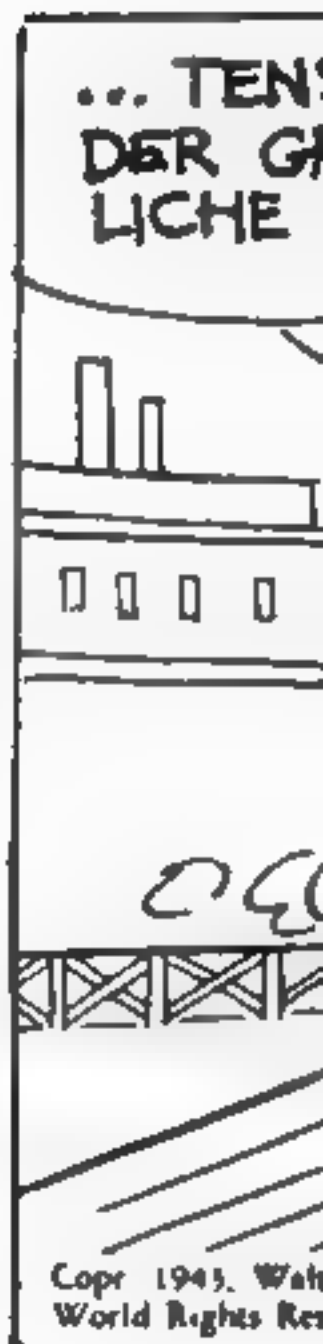
Distributed by King Features Syndicate, Inc.

DASS IST DER PILOOT,
DIE NACH DEN LANDUNG
GEEXECUTEERD WIRD. WIR
SOLLEN DAS DUMME
VENTJE FUSILLEREN!

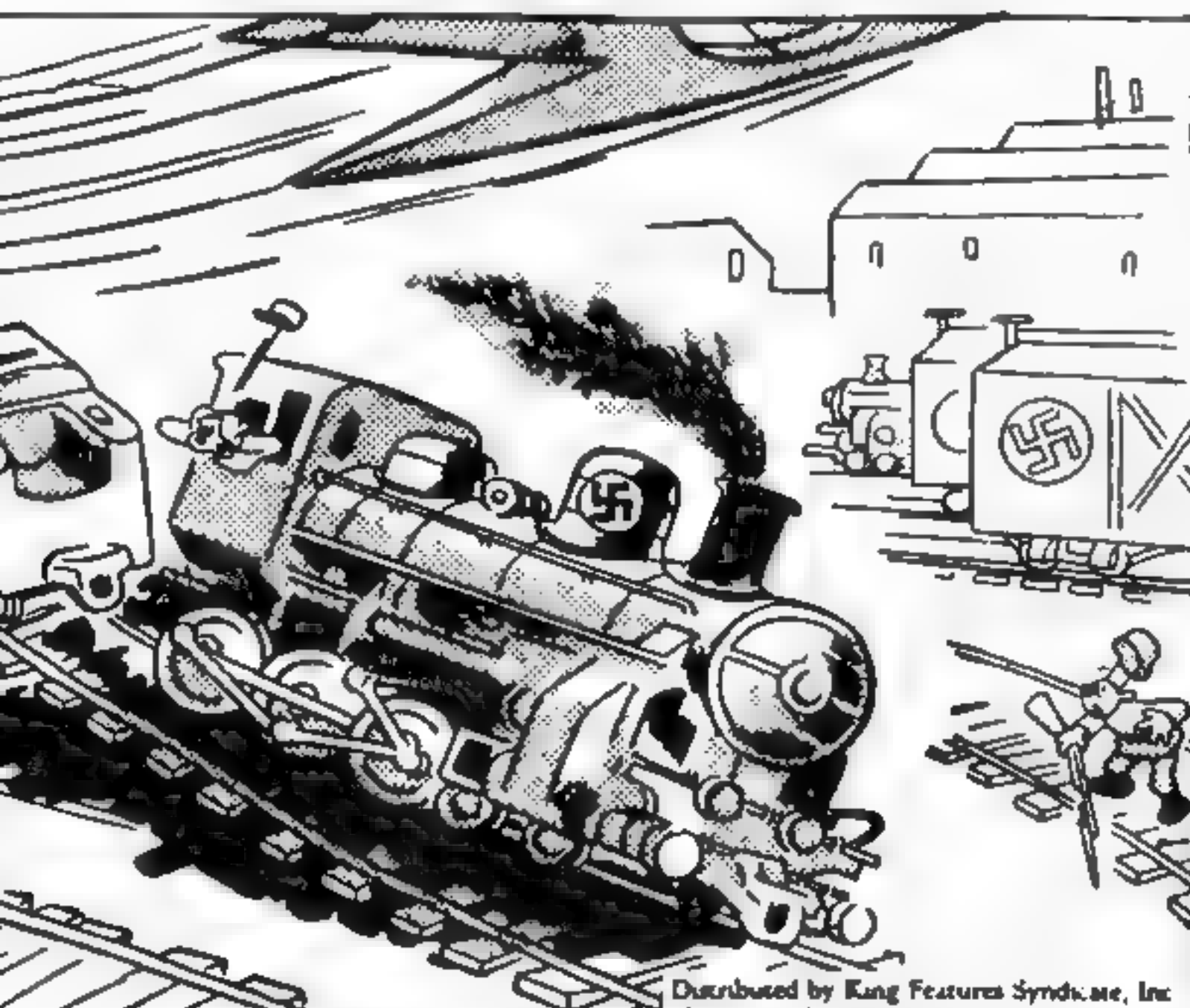

SLOTTE BIN ICH ES DIE
GROSSTE SCHADE AN DIE VJAND-
STEDEN ZUBRENGT....

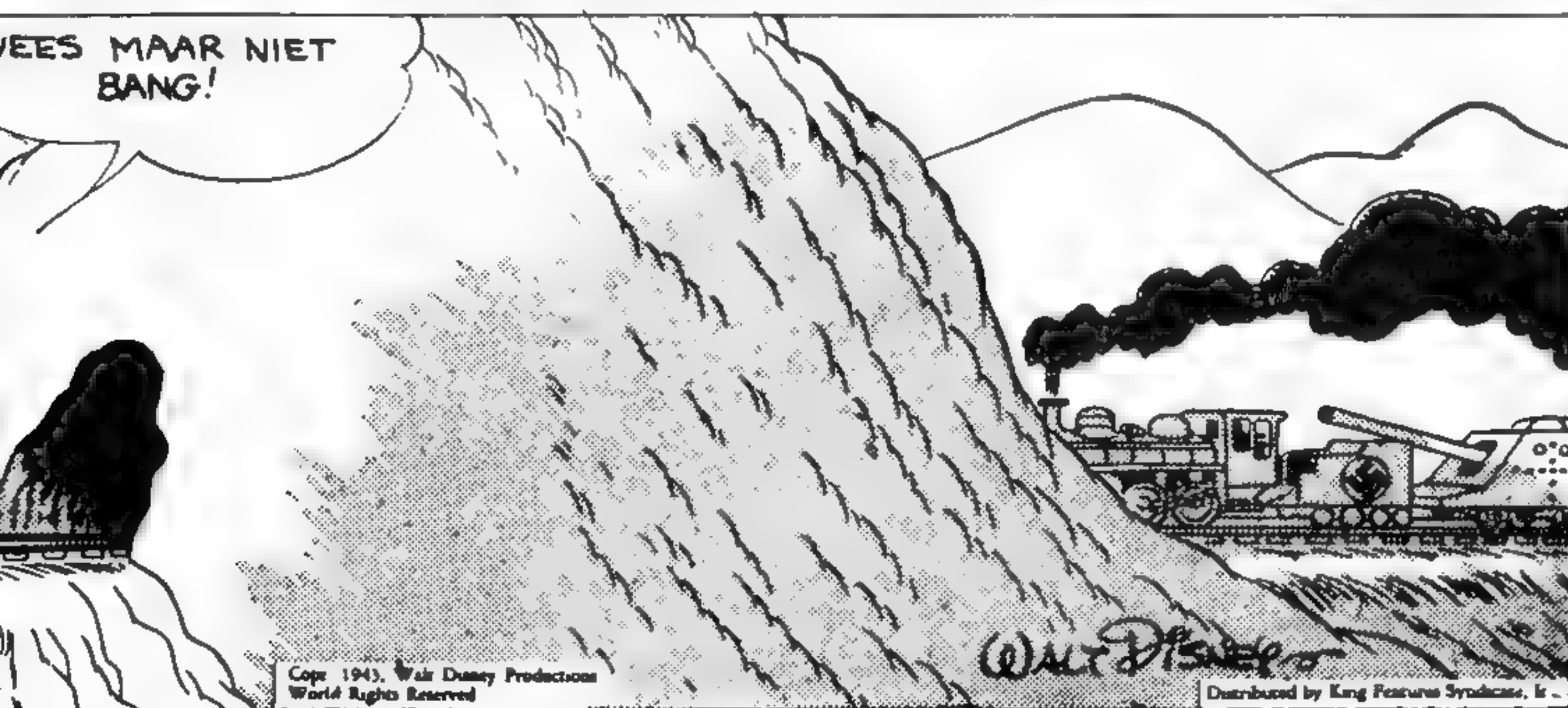

ICH BID SIE,
NEHM DIE BESTU-
RING ÜBER!

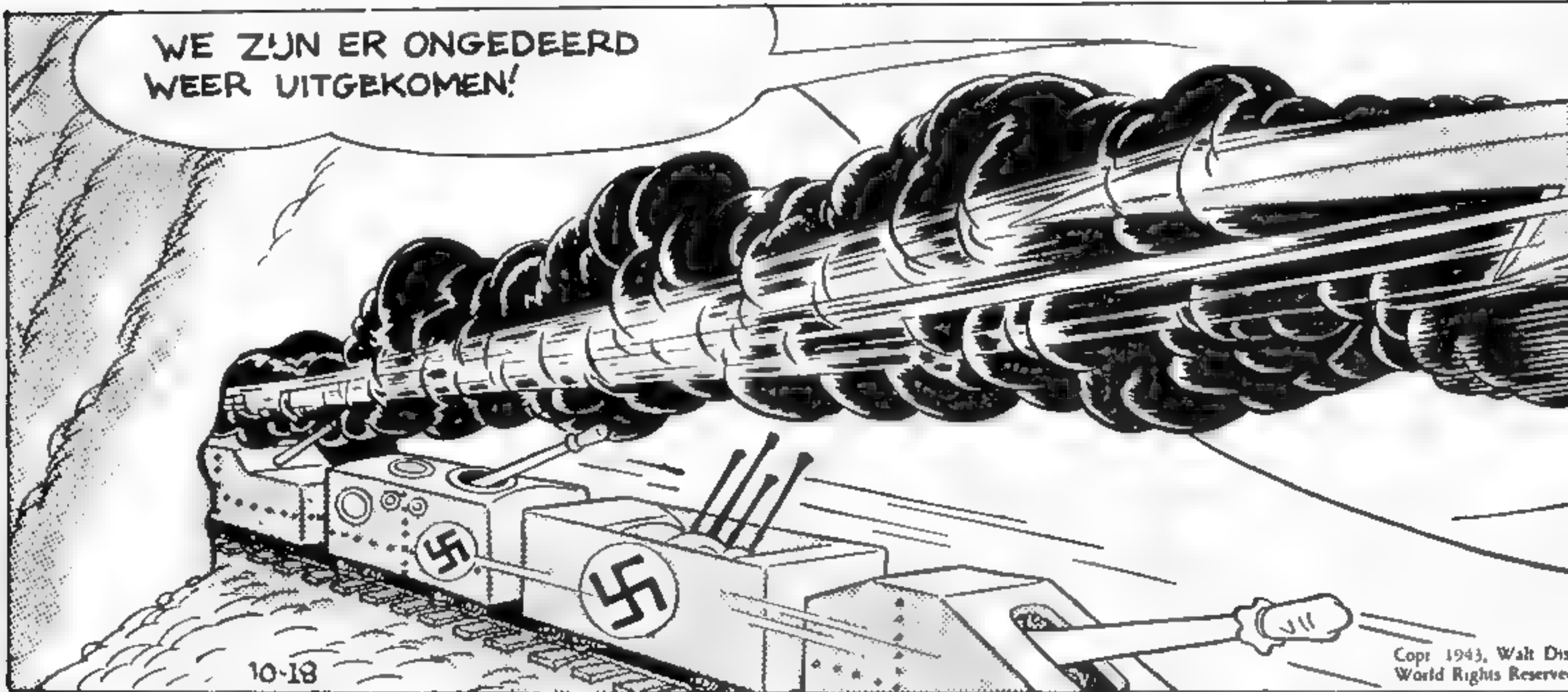
HOEZO?
BENT U
DAN NIET
DE BEROEND-
STE PILOOT
VAN DE
LUFTWAFFE?

VEES MAAR NIET
BANG!

WE ZIJN ER ONGEDEERD
WEER UITGEKOMEN!

10-18

Copyright 1943, Walt Disney
World Rights Reserved

EEN PRACHTIG GEZICHT! IK HOOP
DAT IK NIETS VERGETEN HEB!

10-19

VERDORIE!
HET AFWEERGESCHUT!
IK MOET SNEL
HANDELEN!

10-20

RAAK GESCHOSSEN, SERGEANT!
ES FALT IN DIE TANK,
DORT!

HEIL! DAS VIAND-
LICHE FLIEGZEUG IST
KAPUT!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Disney Productions

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

WAT NU? ONZE
SUPER-NAZI'S VALLEN
FLAUW BIJ EEN BEETJE
STUNTEN?

WALT
DISNEY

LATEN WE MAAR
OVERGAAN TOT HET
ZWAARDERE
WERK!

SNAP!

Copyright 1943, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

EVEN EEN VRIENDE-
LIJKE GROET AAN DE
FÜHRER BRENGEN!

RR-RIPP!!

BERCHTESGADEN

GEEN
TOEGANG
PARTICULIER
BEZIT

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

ACH SO!
ER GEHT
WIEDER
HERAUS!

TEER

WALT
DISNEY

Distributed by King Features Syndicate, Inc.

Distributed by King Features Syndicate Inc

y Productions

Distributed by King Features Syndicate Inc

uctions

Distributed by King Features Syndicate, Inc

EINDE

STRIPANTIQUARIAAT SWORS

VOORSTRAAT 371
078 - 42012

DORDRECHT

OUDE STRIPS
ANTIEKE STRIPS
WEEKBLADSTRIPS

NIEUWE STRIPS
TWEDEHANDS
STRIPS
POSTERS

TE
GEK
ZEG!

GEOPEND :
MA. t/m VR. VAN 13.00
t/m 18.00 UUR.
ZATERDAGS VAN
10.00 t/m 18.00 UUR

STRIPSCHRIFT

OUDE NUMMERS

NUMMER	PRIJS		
16	f 2,25	62	2,25
18	2,25	63	2,25
19	2,25	65	2,25
20	2,25	65 plus	2,25
25/26	3,25	66	2,25
31/32	3,25	67	2,25
36 1/2	1,50	68/69	3,75
37/38	3,25	70	2,25
38 1/2	1,50	71	2,25
41/42	3,25	72	2,25
43/44	3,25	73	2,95
45/46	3,25	74	2,95
47/48	3,25	75/76	4,25
49/50	3,75	77	2,95
51/52	3,75	78	2,95
53/54	3,75	79	2,95
55/56	3,75	80	2,95
57/58	3,75	81/82	4,25
59/60	3,75	83	2,95
61	2,25	84	3,60
		85	2,95

Deze nummers kunt u bestellen door overmaking van het betreffende bedrag op gironummer 209948 van Stripschrift Koninginneweg 164 Amsterdam 1007 (met vermelding van de door u gewenste nummers).

Indien u prijs stelt op een overzicht van de inhoud uit de nummers 1 t/m 50 kunt u dit vinden in het nummer 49/50 van jan/febr. 1973. En van 51 t/m 84 in nummer 86 van febr. 1976

WALT DISNEY'S

Donald Duck

presenteert

NR. 27

EEN EXTRA DIK NUMMER:

RAMPSPOED, MUSKIETEN, KROKODILLEN EN GNOEBELS

WACHTEN ONS IN "HET MYSTERIE VAN HET MOERAS!"

EEN 24 PAGINA'S TELLEND BARKS-AVONTUUR UIT 1945!

VERDER NATUURLIJK VASTE GASTEN ZOALS CHLOROPHYLL

48 PAGINA'S! EN WIE MOET DAT BETALEN? IK NATUURLIJK WEER **BAH!**

EN CALVO'S PATAMOES!

VAN WULFEN STUDIO

TARDI

Isabelle en het Monster
De Demon van de Eiffeltoren

Floyd Gottfredson

Een ding is zeker: Walt Disney heeft Mickey Mouse gecreëerd

door Malcolm Willits
vertaling: Corine Noot/Gay
Christensen
aanvullende gegevens Thom
Roep en Daan Jippes.

Floyd Gottfredson, heeft zo'n 40 jaar de strip Mickey Mouse getekend. Reden te over om hem eens op te zoeken in Hollywood. Floyd's werkkamer bevindt zich op de tweede verdieping van een oud gebouw, dat vroeger deel uitmaakte van de Disneystudio's op Hyperion Avenue in het oostelijk gedeelte van Hollywood. Disney was

nl. aan het eind van de dertiger jaren met zijn studio naar Burbanks verhuisd. Een tekentafel, een schrijfburo en een paar stoelen vormen de sobere meubilering. Aan de muren hangen veel modelsheets van Mickey Mouse; het is duidelijk een werkruimte, niet geschikt om bezoek te ontvangen. Met een glimlach word ik ontvangen, een half afgemaakte

strip ligt op de tafel. Hoewel hij het erg druk heeft stelt hij mijn bezoek toch op prijs. Geïnteresseerd slaat hij zijn bezoeker gade en gaandeweg wordt duidelijk dat Floyd zijn werk niet als bijzonder revolutionair beschouwd en dat hij zich erover verbaast dat 'ontwikkelde' mensen zijn werk zo waarderen. Gedurende het gesprek komt hij wat los en

durft hij zijn enthousiasme voor het onderwerp bloot te geven.

Om maar meteen bij het begin te beginnen vraag ik hem van wie het idee afkomstig was voor een Mickey-Mouse serie. Comfortabel in zijn stoel genesteld met zijn handen in zijn nek steekt Floyd Gottfredson van wal:

Ik was er nog niet bij toen het allemaal in 1930 begon met een brief van een medewerker van King Features aan Walt Disney, waarin deze voorstelde een Mickey Mouse-strip voor de krant te maken; een direct gevolg van het succes dat de eerste Mickey Mousefilm had. Walt Disney schreef daarna zelf de eerste dagstrips. Aan de zondagsafleveringen, die pas twee jaar later kwamen, heeft hij zelf niets meer gedaan. Een van Disney's medewerkers, Ub Iwerks, maakte de schetsen voor die eerste dagstrips en Win Smith, een toen veertigjarige professionele tekenaar, inktte ze. Zo werden de eerste achttien verhalen gemaakt, alle gebaseerd op de M.M.-films. Na die achttien verhalen hield Disney zich verder met de

scenario's bezig en nam Win Smith het tekenwerk over. Na twee maanden liet King Features weten dat men vervolgh verhalen met een vast patroon wilde hebben. Walt ging toen nog enkele maanden door en probeerde intussen Win Smith zo ver te krijgen dat hij ook het scenario overnam. Omstreeks die periode kwam ik bij de studio met als ideaal striptekenaar te worden. In het begin voelde Walt daar niets voor en plaatste mij op de Public Relationsafdeling. Ik vond dat leuk werk en toen Smith terug ging naar de krant en Walt Disney mij vroeg Win's werk voort te zetten, was ik daar in het begin niet zo gelukkig mee. Walt vond dat ik, zo lang hij naar een opvolger zocht, het de eerste weken best kon overnemen. Later werd mij duidelijk dat hij vergat naar een opvolger te zoeken! Ik nam dus in april '30 de serie over en ik heb daar nooit spijt van gekregen.

Hoe oud was je en wat voor ervaring had je?

F.G.: Ik was vierentwintig en was al vijf jaar getrouwd. Ik ben in Kaysville-Utah geboren in de stationswoning, mijn grootvader was stationschef. Al jong stelde ik belang in karikatuurtekenen en nam enkele goede schriftelijke kursussen. Ik deed zelfs mee in een wedstrijd voor de American Free Association, waarbij ik de

tweede prijs won. Mijn ouders waren het met mijn tekenaspiraties niet eens, maar na die wedstrijd reisde ik met mijn tekenwerk naar Los Angeles waar ik werk hoopte te vinden bij een plaatselijke krant. Dat ging niet zo gemakkelijk, maar omdat ik in Utah filmoperator geweest was, kon ik als zodanig in L.A. aan de slag komen. Op een dag zag ik enige Disney-posters in een etalage. Toen ik daarover met de eigenaar van de winkel een praatje maakte vertelde hij mij dat Walt Disney naar New York zou reizen om mensen voor zijn P.R.-afdeling aan te nemen. Spoorlags ben ik toen naar Hyperion in Hollywood gereisd waar de oude studio's waren. Een goed zakenman was ik niet: als filmoperator verdiende ik \$65 per week, voor die tijd een goed salaris en bij Disney begon ik voor \$18. Gelukkig had ik ernaast free-lance werk.

Hoe ervaren je het werken in de Disneystudio's?

F.G.: Prima, het was net één grote familie, voor een nieuw-aangekomene was iedereen erg vriendelijk. Het was stimulerend en interessant werk.

In de loop der tijd is de figuur Mickey drastisch gewijzigd. Heb jij daar nog enige inbreng bij gehad?

F.G.: Eigenlijk niet zoveel, ik hield zoveel mogelijk rekening

met de wensen van de studio. In januari '33 heb ik de dunne streepjes boven Mickey's ogen weggelaten om de zaak te vereenvoudigen. Maar langzamerhand werd de ontwikkeling van Mickey beïnvloed door de nieuwe modelsheets die we gebruikten.

Als voorbeelden daarvan kan ik noemen: Mickey's pupillen die in de film *De Tovenarsleerling* werden geïntroduceerd en dan natuurlijk de staart die hij kwijtraakte en later weer terugkreeg. Mickey's rode broek met de twee grote knopen werd b.v. vlak na de in 1940 uitgekomen film *The little Whirlwind* gewijzigd: daarin verscheen hij nl. voor het eerst in lange broek. Ik geloof dat dit soort veranderingen Mickey een nieuw leven gaven, ik heb er in ieder geval nooit spijt van gehad.

In de loop der tijden is er zoveel in de tekenstijl veranderd, dat het velen verwondert dat de strip nog steeds door dezelfde tekenaar wordt gemaakt als in 1930. Wat denk je daarvan?

F.G.: Wat het tekenwerk betreft: dat vind ik beter dan het ooit was. De stijl is nu meer gestroomlijnd en de tekeningen zijn professioneler. In de jaren dertig was Mickey nogal ruw opgezet, krukkig en anatomisch onjuist. Er zat wel een zekere regelmaat in, maar Mickey was toen een veel sterkere persoonlijkheid. Hij was wellicht niet zo professioneel, maar hij moest dan ook een muis voorstellen en niet een mens.

Jouw werk had toen zijn charme, echte kwaliteit die ik eerlijk gezegd tegenwoordig niet meer zie.

F.G.: Bij jou speelt natuurlijk de nostalgie een grote rol, maar wat mijzelf betreft, ik krijg kippevel als ik zie wat ik toen maakte. Ik wil trouwens ook nu nog niets zien van wat ik langer dan een half jaar

De eersten... geschreven door Walt Disney (echt waar!) getekend door Ub Iwerks en geïnk't door Win Smith.
Boven 15 jan. 1930, 3 febr. 1930.

By IWERKS

MICKY MOUSE

1933

1936

1938

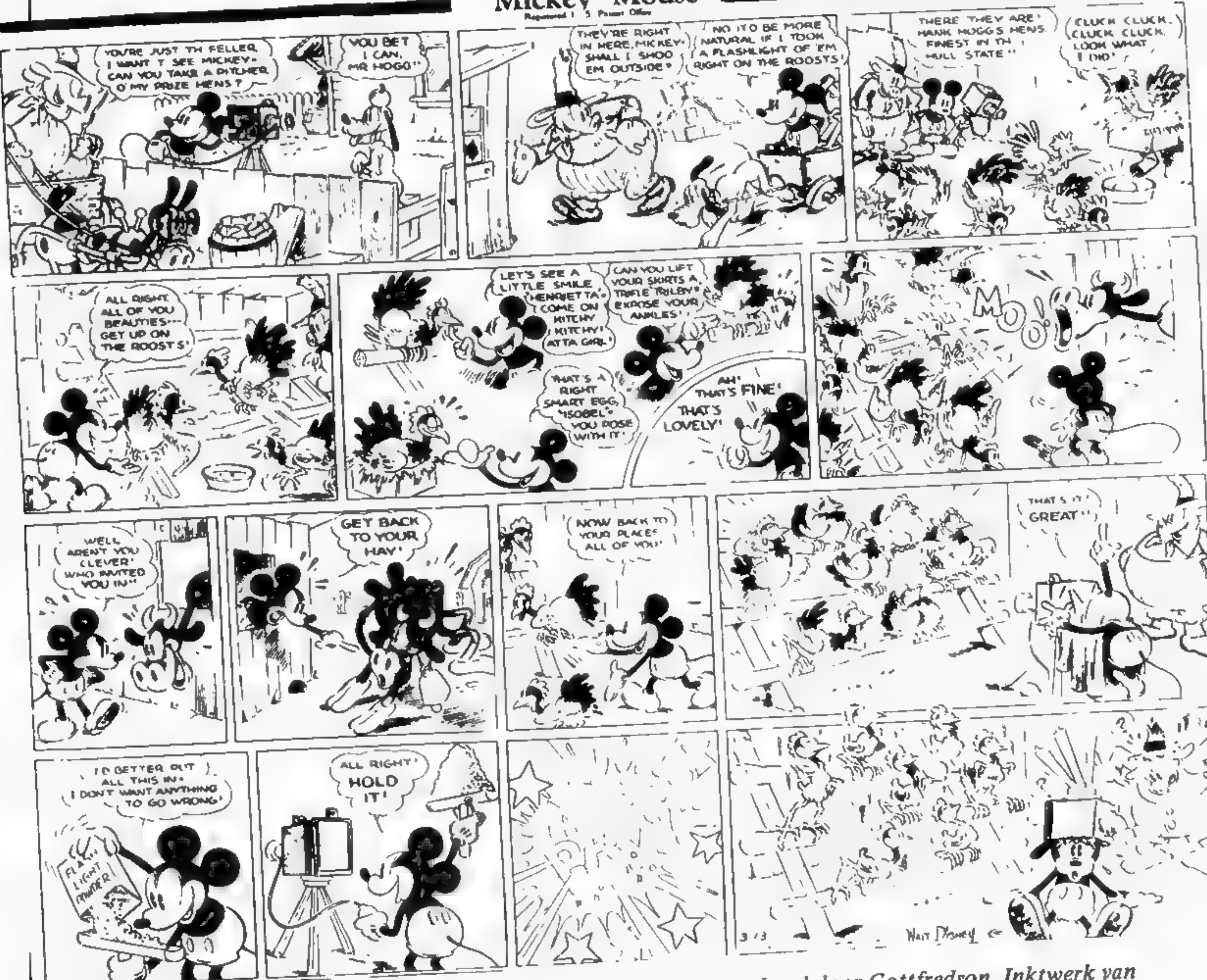
1942

Gottfredson's Goofy door de jaren heen

Mickey Mouse

Registered U.S. Patent Office

Mickey Mouse Sunday color page, March 13, 1932. Geschreven en getekend door Gottfredson. Inktwerk van Taliaferro en Ted Thwaiters.

geleden gemaakt heb. En ik vind het dan ook niet prettig dat het steeds maar herdrukt wordt. Ik vind dat het te oud is. Ik moet wel toegeven dat de verhalen in onze tegenwoordige kranten te klein worden afgedrukt en dat geeft bepaalde grenzen aan de layout. Vroeger besloeg een strip 5-7 kolommen breedte, nu mogen dat er hoogstens 3 zijn. Het effect van het inkten gaat daardoor gedeeltelijk verloren. Misschien is het principe van de huidige vervolgverhalen wel gebaseerd op de nostalgie naar de oude series.

Waarom heb jij het principe van het vervolgverhaal opgegeven?

F.G.: Daarvoor ben ik niet verantwoordelijk, toen de tv destijds begon met het uitzenden van komische tekenseries, besloot King Features om terug te keren naar de gagstrip. Dat

was in het begin van de jaren vijftig. Persoonlijk gaf ik de voorkeur aan komische vervolgverhalen die zo gemaakt werden dat het niet uitmaakte of de lezer een of twee dagen miste. Ze moeten m.i. ook niet zo ingewikkeld worden als de oude series.

Is het waar dat hij uiteindelijk alles zelf deed?

F.G.: Nee, Al Taliaferro inktte de tekeningen en verzorgde de lettering van 1931-1937, toen hij zijn eigen Donald-Duck-strip begon, waarvoor hij nog steeds de schetsen maakt. Hij is een subliem tekenaar. Vanaf 1951 heb ik de strip zelf geïnk, want het is hoe dan ook niet te voorkomen dat er iets verloren gaat als je 't zelf niet doet. De ideeën zijn van mij, ik maak ook zelf de synopsis. Verschillende tekstdrschrijvers maken dan het geheel af. Ik verander dan nog wel eens wat in de dialogen. We hebben zo

nogal wat scenaristen gehad in de loop der tijden; Ted Osborn en Meril de Maris b.v. wisselden elkaar in de jaren '34-'39 af. Inmiddels had Disney een schrijver nodig voor de filmafdeling en daardoor bleef Maris mijn enige scenarist voor de zondagsafleveringen. Toen hij vertrok nam Dick Shaw het over. In '44 begon Bill Walsh en omdat hij een echte professional was, hoefde ik zelfs de plots niet meer te maken. Bill is nu een van de topmensen hier. Hij schreef en produceerde b.v. Mary Popkins. Maar hij bleef tot 1964 voor ons schrijven omdat hij het leuk vond. Nu schrijft Roy Williams de scenario's.

Hoe selecteerde jij je verhalen en welke figuren maakte je het liefst?

F.G.: Ik neem aan dat hetgeen er om ons heen gebeurde daar nogal invloed op had. Zo stonden we er in de tweede wereldoorlog bij stil, hoe de wereld er daarna uit zou zien. In 1944

maakten we dus Mickey Mouse in de wereld van Morgen, en maakten we in 1933 M.M. in Blaggard Castle. We waren daarbij waarschijnlijk beïnvloed door een Mickeyfilm uit datzelfde jaar *The mad Doctor*. Ik herinner me ook nog dat we eens drie gekke professoren in ons verhaal hadden; allen met die diepliggende ogen uit een Boris Karloff-film die ik net had gezien.

Zo waren er ook nogal wat goede science-fictionfilms in de jaren dertig, m.n. de film *Things to come*, uit 1936. We maakten toen dan ook in M.M. *on Sky Island*, gebruik van atoomkracht in het scenario. Toen in de jaren dertig vliegen de grote mode was, maakten we M.M. *the Mailpilot* en na de films *Scarface* en *Little Caesar* was het leuk om in '35 M.M. *runs his own Newspaper* te maken. Daarin wordt Mickey Mouse door gangsters uit Chicago, die zich bezighielden met gokhuizen, illegale whiskey en gestolen machinegeweren, bedreigd.

Een van onze beroemdste verhalen was toen M.M. *outwits the Phantom Blot* uit 1939. De laatste jaren is deze figuur weer in de weekbladen opgedoken. Weet je nog hoe je aan die figuur gekomen bent?

F.G.: Als kind las ik een uitstekende strip met de titel *Jerry on the Job* van Walter C. Hoban. Daarin tekende Walter op een keer een neger-tweeling die hij helemaal zwart maakte en *The Blots* noemde. Toen ik later een nieuwe boeiende figuur nodig had, vond ik zo'n figuur zwart als de nacht fascinerend. Verder herinner ik mij dat ik in 1937 een verhaal had, gebaseerd op de film *De gevangene van Zenda*, dat werd M.M. *as His Royal Highness*; een fictief Balkanland wordt door een spilzieke vorst, die in de serie M.M.'s dubbelganger is, tot verval gebracht. In een van de Balkanlanden weigerde men dit verhaal te plaatsen, dat geeft te denken!

Met dat al gebruikte jij Donald Duck zeer effectief in je verhalen. Het meest bekend is waarschijnlijk wel M.M. and the seven Ghosts. Waarom gebruikte je de figuur niet vaker?

F.G.: Hoofdzakelijk omdat zijn populariteit zo snel groeide dat hij al gauw een eigen serie kreeg. Dat bood ons tevens de

1947

1955

1968

1975

(Jammer dat hij in 1955 niet met pensioen ging (ThR))

gelegenheid twee series te verkopen aan concurrerende kranten. Als een van de kranten de rechten voor de verhalen van D.D. kocht, zou het onredelijk zijn geweest als D.D. ook verscheen in de concurrerende M.M.-versie. Aan de andere kant was het leuk hem er bij te hebben, omdat hij veel grappiger was dan M.M.

Had je toen ook te maken met censuur?

F.G.: Nee, als we ons er maar aan hielden dat geweld nooit gebruikt mocht worden als herkenningsteken van de serie. Kranten kampen nu eenmaal niet met dezelfde censuurproblemen als de weekbladen die immers aan kinderen verkocht worden.

Waarschijnlijk ken je Carl Barks wel die D.D. tekende voor de bladen en Uncle Scrooge (Dagobert Duck) creëerde?

F.G.: Hij werkte hier in de studio tot het eind van de jaren dertig en was een goede gagman en inspirator. Hij heeft enorm goed werk gedaan met het aanpassen van Donald voor weekbladen, al tekende hij Donald anders dan op de studio werd gedaan.

Hoe zat het toen met de fan-mail?

F.G.: Ik kan me herinneren dat we in 1931 dmv de strip een gratis gesignde foto van Mickey aanboden. Direkt daarop ontvingen we zo'n tien zakken post per dag. Maar pas toen ik Mort Walker ontmoette realiseerde ik me dat ik fans had. Toen hij hoorde wat ik deed, herinnerde hij zich met hoeveel bewondering hij vroeger *The bad Bandit* gelezen had. Anderen hadden me dat verhaal ook al genoemd. Ik heb geen favoriet verhaal. Ik vond ze allemaal even leuk om te maken, maar als ik ermee klaar was, was ik ze alweer vergeten.

Misschien kun je dat ophelderen, sommigen vertelden mij dat M.M. een creatie van Ub Iwerks was?

F.G.: Een ding is zeker: Walt Disney heeft Mickey Mouse gecreëerd. Hij was Oswald the Rabbit aan de Universal filmstudio kwijt geraakt en zocht dus een nieuwe figuur. Hij kwam op het idee een muis als figuur te nemen en maakte daar een stel ontwerpen van. Die waren echter nogal stijf uitgevoerd en Walt's partner Ub Iwerks slaagde er naar aanleiding daarvan in de uiteindelijke versie, die de wereld

onder ogen kreeg, te vervaardigen.

Het is wel waar dat verder veel W.D.-figuren op de studio door medewerkers werden gecreëerd en Walt heeft daar ook nooit een geheim van gemaakt. Bij het maken van de films was er altijd een gemeenschappelijk gevoel van verantwoordelijkheid tussen de medewerkers, dat hebben we altijd allemaal zo ervaren.

Het zou trouwens voor het publiek nogal verwarrend zijn als er M.M. van Gottfredson of Carl Barks presenteert D.D. zou staan. Ik ben het daar wel mee eens.

Heb jij ooit zondagspagina's of illustraties in Mickey-boeken gemaakt?

F.G.: Niet in boeken, ik tekende wel de zondagsafleveringen tot in 1939 Manuel Gonzales dat overnam. Ik was toen zo'n twaalf uur met een zondags-

pagina bezig, heel wat minder dan er vandaag de dag aan besteed wordt. Een dagaflevering maakte ik in zo'n vijf uur. Van 1942-'45 nam Bill Wright het over omdat Gonzales in dienst moest, maar na de oorlog nam Gonzy het in '45 weer over.

Heb je al plannen om er mee te stoppen?

F.G.: Nog niet, ik heb geen hobby's, ik interesseer me voor zoveel. Verder heb ik drie kinderen en vijf kleinkinderen waarvan mijn oudste zoon art-director is.

Een laatste vraag: Heeft Mickey een toekomst? Hij treedt niet meer op in films of vervolgseries, het ziet er naar uit dat hij werkloos is... hij besteedt tenminste zijn tijd aan eindeloze bezoeken aan Minnie en Goofy, of kijkt met een scheve glimlach naar zijn baldadige neefjes...

F.G.: M.M. leeft altijd, hij is een symbool. Hij is het kenmerk van onze studio en ivm de verknochtheid die Walt Disney t.o.v. M.M. had, zal ons hoofddoel zijn Mickey in leven te houden.

Ik stap op, bedank Gottfredson en loop de deur uit. In de auto ergerde ik mij eraan dat ik vergeten had te vragen waarom Boris Boef, Floyd's grootste schurk en Mickey's aartsvijand, in de loop der jaren zijn houten been was kwijtgeraakt... een fatale nalatigheid...

Net zoals de grote 'Ik Donald Duck'-boeken een oorspronkelijk Italiaans werk is: *Io Paperino*, heeft Arnaldo Mondadori ook het grote boek van Mickey Mouse *Io Topolino* uitgegeven. Het is ook in het Duits uitgegeven in twee delen *Ich Mickey Mouse* deel 1 en 2. Ze bevatten de tekeningen van Gottfredson vanaf 1930. In Italië heeft men nu ook de serie *Topolino d'Oro* met bijna al het oude M.M. werk in zwart-wit uitgegeven. Het ligt in de bedoeling dat het zojuist verschenen Mickey Maandblad, enkele Gottfredson verhalen opneemt, die over het algemeen vrij lang zijn, in ieder geval te lang voor het weekblad DDuck.

Mickey May Be Down,
But Never Out.

By Walt Disney

MICKEY MOUSE

Gottfredson - eerste - 27 mei 1930

Gottfredson 45 jaar later! 23 mei 1975

BARKS INDEX

Carl Barks vijfenzeventig jaar. Daar moet nodig eens iets aan gedaan worden. Dit najaar zal er misschien een nederlandse bibliografie verschijnen samengesteld door mensen van Donald Duck. In afwachting daarvan publiceren wij onze lijst van in Nederland verschenen Barkswerk. Het is eigenlijk te gek om los te lopen dat er nu pas zo'n lijst verschijnt. Wij hebben hem onlangs samengesteld omdat er niets te vinden was waarmee wij onze verzame-

lingen op volledigheid konden controleren. We hopen de Barks liefhebbers hiermee een goed hulpmiddel aan de hand te doen om hun verzameling na te kijken en eventueel te completeren. Hoewel wij erg zorgvuldig te werk zijn gegaan is het natuurlijk mogelijk dat wij iets over het hoofd hebben gezien. Wie meent fouten te ontdekken wordt verzocht contact op te nemen met Redactie Stripschrift, postbus 9494 Amsterdam.

door Arie Lodder en Kees Oostdijk met aanvullende gegevens van Thom Roep.

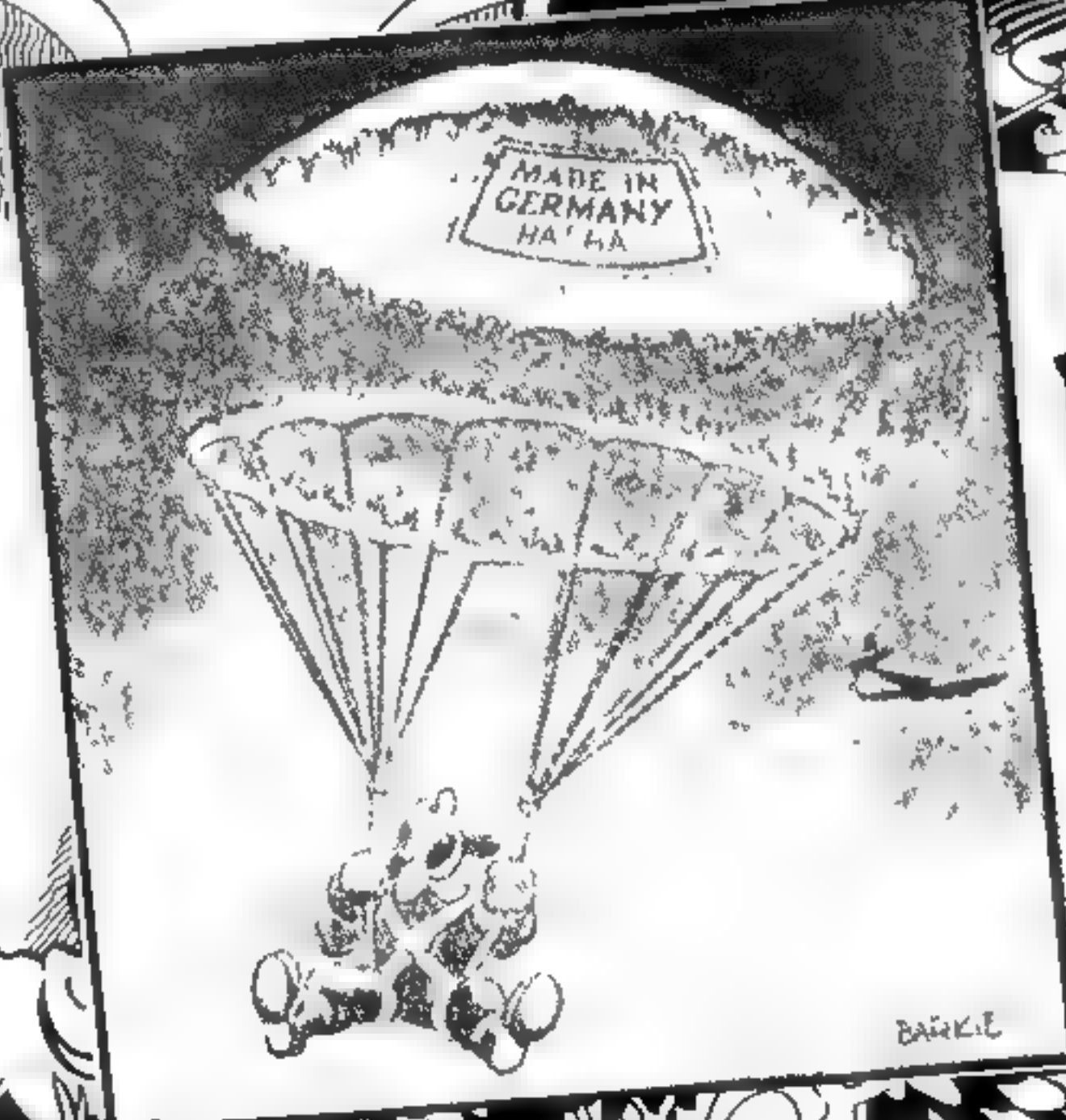
Overzicht van in Nederland verschenen Barkswerk: onder het jaartal staat links in iedere kolom het nummer en rechts het aantal bladzijden per verhaal. Vervolgverhalen zijn door kaders aangegeven. Een cijfer tussen haakjes duidt een herdruk aan.

Donald Duck Weekblad

1952	30.	10
1. 9	32.	10
2. 10	34.	10
3. 10	35.	10
4. 10	37.	10
5. 10	38.	8
6. 10	39.	8
7. 10	40.	8
8. 10	42.	10
9. 10	44.	10
10. 10	46.	10
	48.	8
	49.	8
	50.	8
	51.	6
1953	1955	+ 8
1. 10	1. 10	
2. 10	3. 10	
3. 10	4. 10	
6. 10	7. 10	
7. 10	11. 10	
8. 10	15. 10	
10. 10	18.	8
11. 10	19.	8
12. 10	20.	10
13. 10	22.	10
14. 10	26.	10
15. 10	28.	10
17. 10	34.	10
18. 8	35.	5
19. 8	36.	10
20. 7	38.	10
21. 7	42.	8
24. 10	43.	6
25. 10	44.	6
28. 10	45.	10
30. 10	47.	10
42. 10	49.	4
45. 10	52.	10
47. 10	53.	10
50. 10		
52. 10		
1954	1956	
2. 10	4. 9	
4. 10	9. 10	
6. 10	14. 8	
12. 10	18. 9	
15. 10	19. 1	
17. 10	30. 10	
19. 10	31. 10	
21. 10	33. 12	
25. 10	34. 8	
27. 10	35. 8	
28. 10	41. 10	
	43. 10	

46. 10	34. 10
51. 10	35. 10
	38. 4
1957	39. 9
1. 9	40. 10
7. 10	42. 4
9. 8	44. 10
10. 10	46. 4
11. 1	48. 5
13. 10 + 4	49. 6
22. 10	52. 10
30. 10	53. 10
38. 10	
40. 10	1961
42. 10	1. 10
47. 7	2. 6
	3. 10 + 4
	4. 6
1958	9. 10
1. 10	11. 10
2. 4	12. 7
6. 1	15. 10 + 4
10. 10	16. 6
12. 10	17. 10
13. 1	18. 7
14. 10	19. 10
23. 10	22. 7
26. 10	23. 10
32. 1	24. 4
38. 10	25. 4
40. 10	26. 10
41. 4	27. 7
47. 10	29. 8
52. 10	30. 6
	31. 10
	32. 10
1959	34. 4
6. 8	35. 10
7. 8	36. 10
8. 10	38. 7
12. 4	40. 10 + 7
15. 10	41. 9
16. 10	42. 9
22. 10	43. 6
23. 7	44. 4
25. 4	46. 10
27. 10	47. 4 + 4
31. 10 + 4	50. 10
32. 10	
33. 10	1962
35. 10	1. 6
41. 5	4. 10
47. 4	5. 6
49. 6	8. 10
50. 8	13. 9
	14. 10
	17. 6
	18. 10
	22. 10
	24. 4
	27. 8
	28. 8 + 4
	29. 9
	30. 10
	31. 7
	34. 7
	35. 10
	37. 10 + 4
	44. 8
1960	
3. 6	
9. 6	
11. 8	
12. 11	
13. 8	
19. 4	
23. 10	
24. 6	
26. 10	
29. 6	
31. 4	
32. 10 + 4	

45. 10	17. 9	25. 10	40. 8 + 1
49. 10	20. 9	26. 9	41. 10 + 1
51. 10	21. 9	28. (10)	42. 5 + 1
	22. 10	32. 11	43. 1
1963	26. 10	33. 9	44. 7 + 1
3. 10	27. 6	34. (10)	45. 13 + 1 + 1
5. 7	28. 9	38. 10	46. 5 + 1
6. 4	29. 9	39. 10	47. 5 + 1
13. 8	31. 10	40. (10)	48. 10 + 1
17. 1/2	36. 7	44. (10)	49. 10 + 1
18. 4	37. 7	46. 9	50. 16 + 1
23. 5	38. 7	47. 7	51. 10 + 1
28. 7	40. (10)	48. 8	52. 8 + 1
31. 8 + 4	41. 10	49. 10	
36. 4	42. 7	51. 10	1976
44. 6	43. 7		
45. 5	44. 10		
46. 10		1974	1. 10
	1969	2. 10	
	3. 1	1. (10) + 1	3. -
1964	9. 1	2. 1	4. 5
2. 10	10. 1	4. 10	5. -
4. 4	27. 7	7. 10	6. 10
6. 6	29. 10	8. 12	7. 12
7. 10	33. 10	11. 10	8. 10
11. 10	45. 10	13. 10	9. 9
17. 4	46. 1	16. (10)	10. -
19. 10	52. 1	19. 9	11. 10
23. 10		20. 9 + 1	12. -
27. 10	1970	21. 6	13. 10
41. 10	2. 10 + 1	22. 10	14. 21
	9. 4	23. (10)	15. 10
1965	10. 1	24. 4	16. -
1. 4	15. 10	25. 8	17. 8
9. 10	19. 1	26. 10	18. 10
18. 7	20. 1	27. 9	19. 10
19. 7	23. 1	28. 7 + 4	20. 10
21. 9	28. 10 + 1	29. 6 + 4	21. 12
22. 7	31. 1	30. (10)	22. 9
23. 10	39. 10	31. 10	23. 9
27. 10	52. 10	34. 6	24. 7
28. 4		35. 10	25. -
31. 10	1971	36. (10)	26. 10
50. 1	1. 10	37. 10	27. 24
	6. 1	38. 10	28. 10
1966	8. 1	39. 7	29. 5
2. 10	15. 10	40. 10	
8. 10	17. 10	41. (10)	Donald Duck boeken.
19. 10	18. 10	43. 10	2. 22
28. 10	21. 10	44. 12	3. 20
29. 10	22. 9	45. 10	4. 27
31. 7	29. 12	46. (10)	5. 26
32. 6	30. 10	47. 10	6. 16
33. 6	34. 11	48. 6	7. 26
34. 14	35. 8	49. 10	8. 20
36. 5	37. 10	50. 10	9. 10 + 17
42. 10	40. 10	51. 10	10. 26 + 27 + 4
47. 10	41. 8	52. 8	11. 22
49. 9	42. 9		12. 18
51. 10	45. 11	1975	13. 10
53. 10	46. 8	1. (10) + 1	14. 16
	50. (9)	2. 10 + 1	15. 17 + 20
	53. 12	3. 6 + 1	17. 10 + 24 + 10
1967		4. 1	20. 32 + 10
2. 4	1972	5. 10 + 1	+ 1 + 1
3. 10	2. (1)	6. 23 + 1	21. 32 + 1
4. 10	3. 10	7. (10) + 1	+ 7 + 15
23. 7	4. 11	8. 8 + 1	22. 32 + 18
24. 7	6. 9 + 1	9. (4) + 1	
25. 7	12. 11	10. 10 + 1	Donald Duck Pockets
29. 10	13. 6	11. 8 + 1	2. 20
30. 5	18. 12	12. 1	10. 1
31. 5	19. 9	13. (10) + 1	
32. 5	24. 10	14. 10 + 1	Miniducks uit Margriet 1974
33. 5	26. (11)	15. 12 + 1	39. 13
34. 4	27. (7)	16. 10 + 1	42. 21
40. 10	31. 1	17. 10 + 1	
41. 10	37. 9 + 1/2	18. (10) + 1	Inkt
44. 10	38. 11	19. (10) + 1	1. 5
45. 8	39. 1/2	20. 10 + 1	2. 5
46. 7		21. 4 + 1	6. 9 1/2
47. 7	1973	22. 1	
52. 9	1. 10 + 1/2	23. 10 + 1	Stripschrift 1973
1968	2. (10)	24. 1	59/60. 20
1. 7	3. (10)	25. 10 + 1	
2. 8	4. (7)	26. 1	D.Duck boeken. Beste verhalen uit Donald Duck
3. 1	5. 9	27. 22 + 1	1. 48
4. 8 + 1	6. (10)	28. 1	2. 48
5. 9	13. (10)	29. 9 + 1	Stripofiel 1976
6. 7	15. 10	30. 10 + 1	4/4 1/2. 10
13. 9	16. 10	31. 4 + 1	
14. 7	18. (10)	32. 1	
15. 8	22. 5	33. 10 + 1	
16. 9	24. (10)	34. 10 + 1	
		35. 9 + 1	
		36. 9 + 1	
		37. 10 + 1	
		38. 7 + 1	
		39. 1	

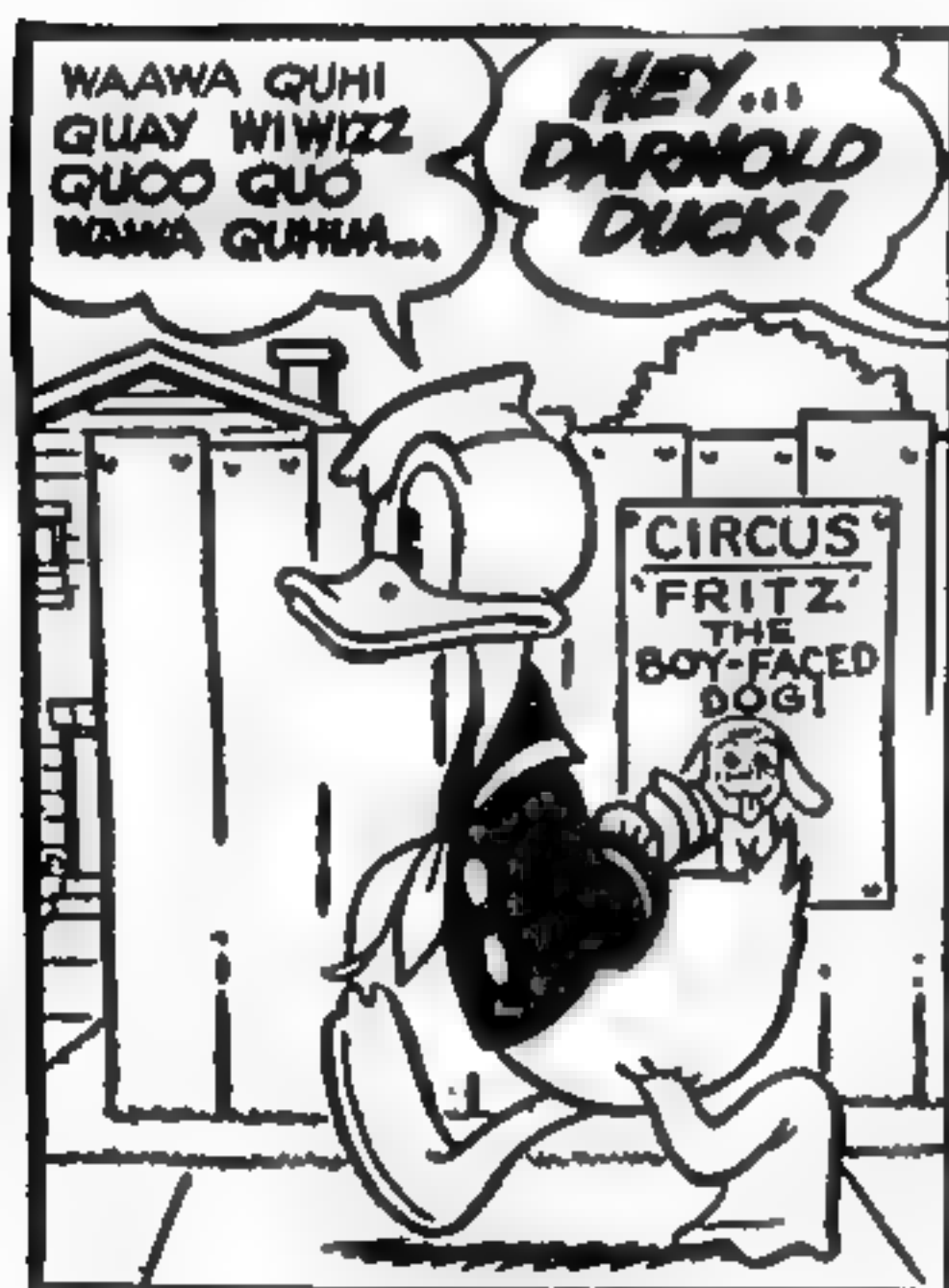
In bijgaande strippersiflage *Mick de Knager*, waarin Bill Elder voor het eerst de term *Walt Dizzy* bezigt, een term die later zo vaak zal worden genoemd in artikelen en handboeken over Disney (zonder bronvermelding overigens), - draait alles om de gunst van het publiek Mickey blijkt zijn tanende populariteit maar moeilijk te kunnen verwerken en zet voor de oorzaak daarvan - rivaal *Donald Duck* - een val. Donald komt terecht in een eendenkooi en daardoor dreigt de 'mens' Donald, als het 'dier' eend roemloos ten onder te gaan. Een boeiend geval voor het Zoologisch Gezelschap. . . .!

De strip werd in 1954 door Bill Elder voor het blad *MAD* (am.) gemaakt en is uit de later verschenen pocket 'Inside MAD', van William M. Gaines, een uitgave van Ballantine Books N.Y. (eerste druk 1955) overgenomen. De typisch Amerikaanse woordgrappen in de strip deden ons besluiten u deze onvertaald aan te bieden. *Red*

MICKEY RODENT!

1

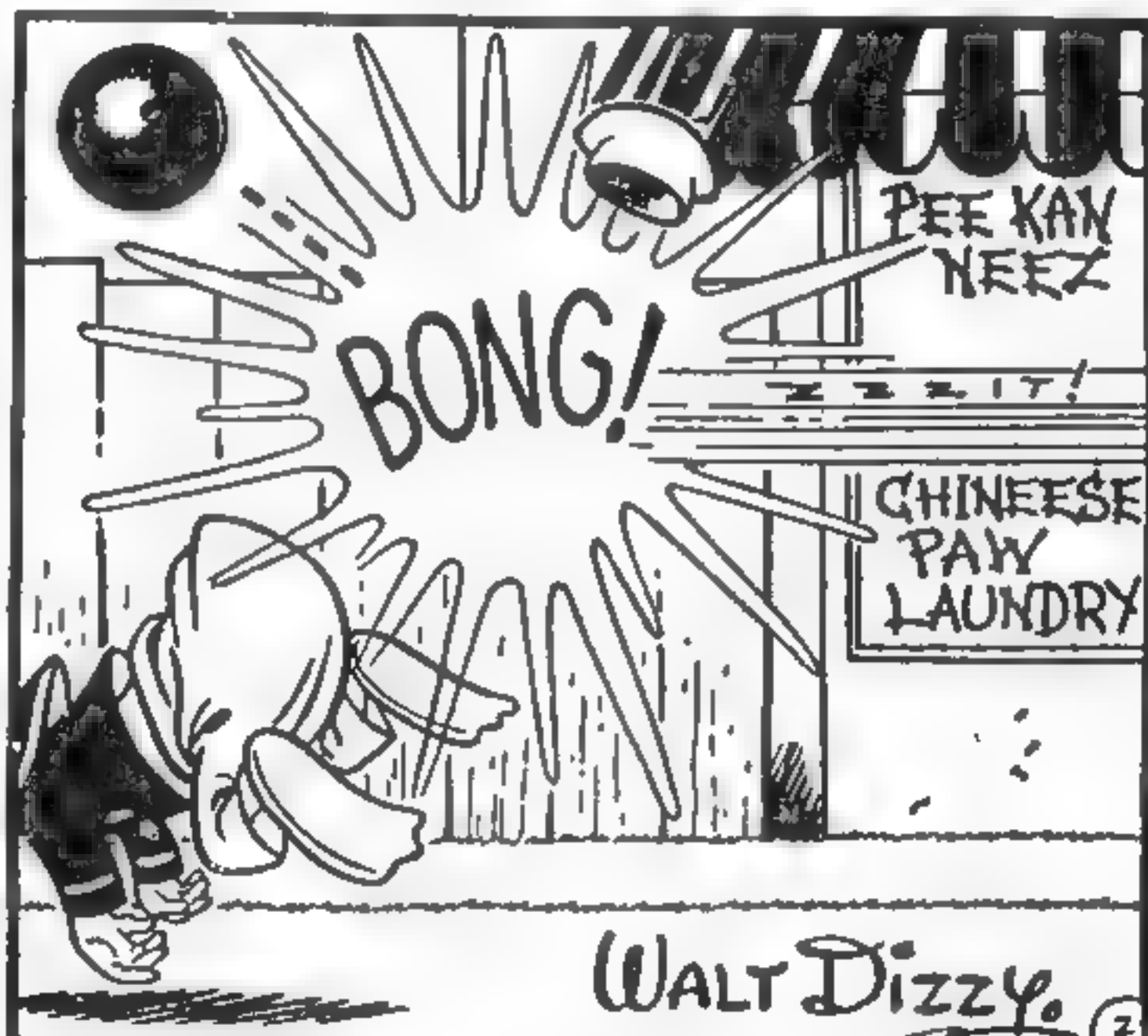
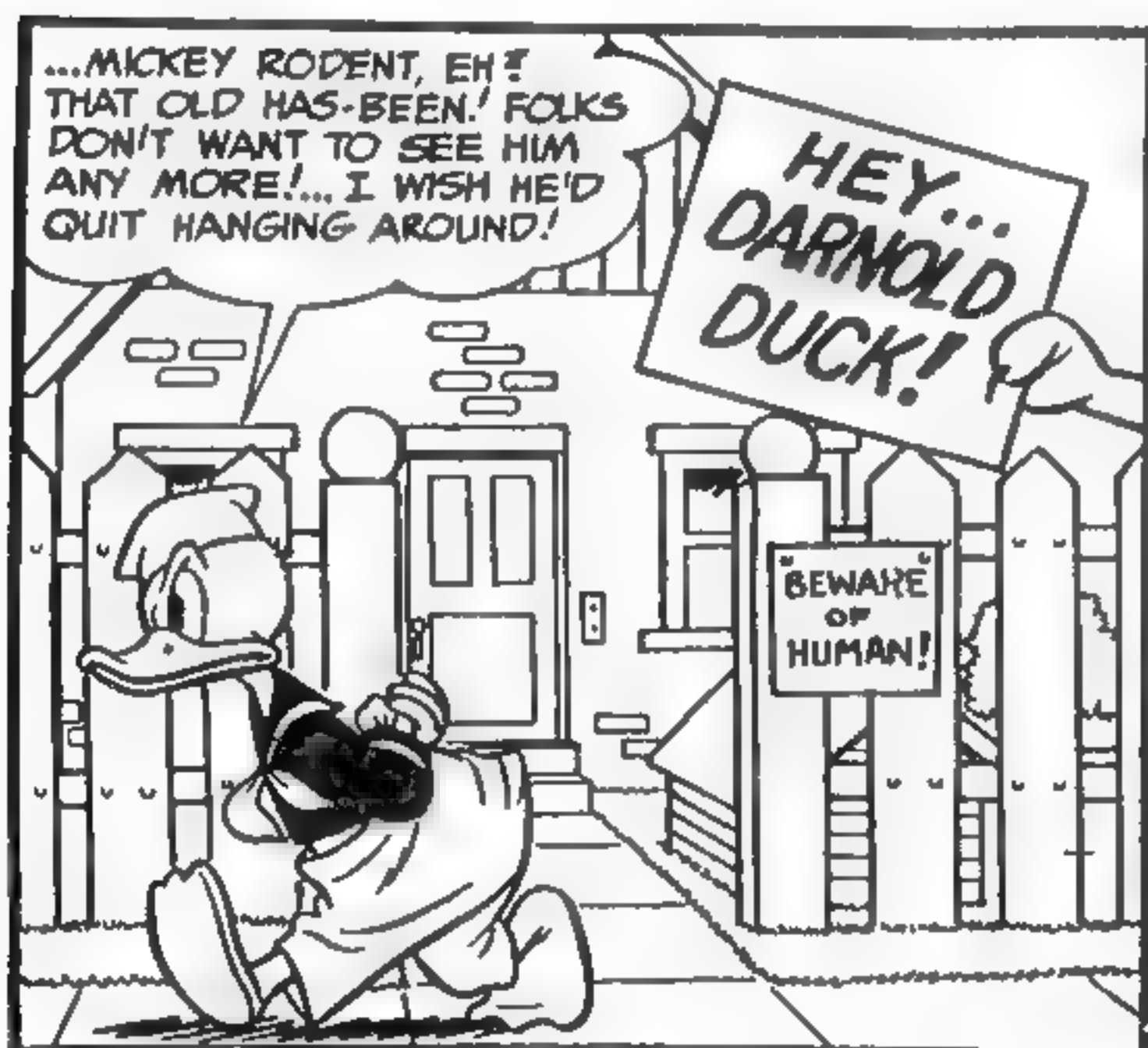
2

3

4

5

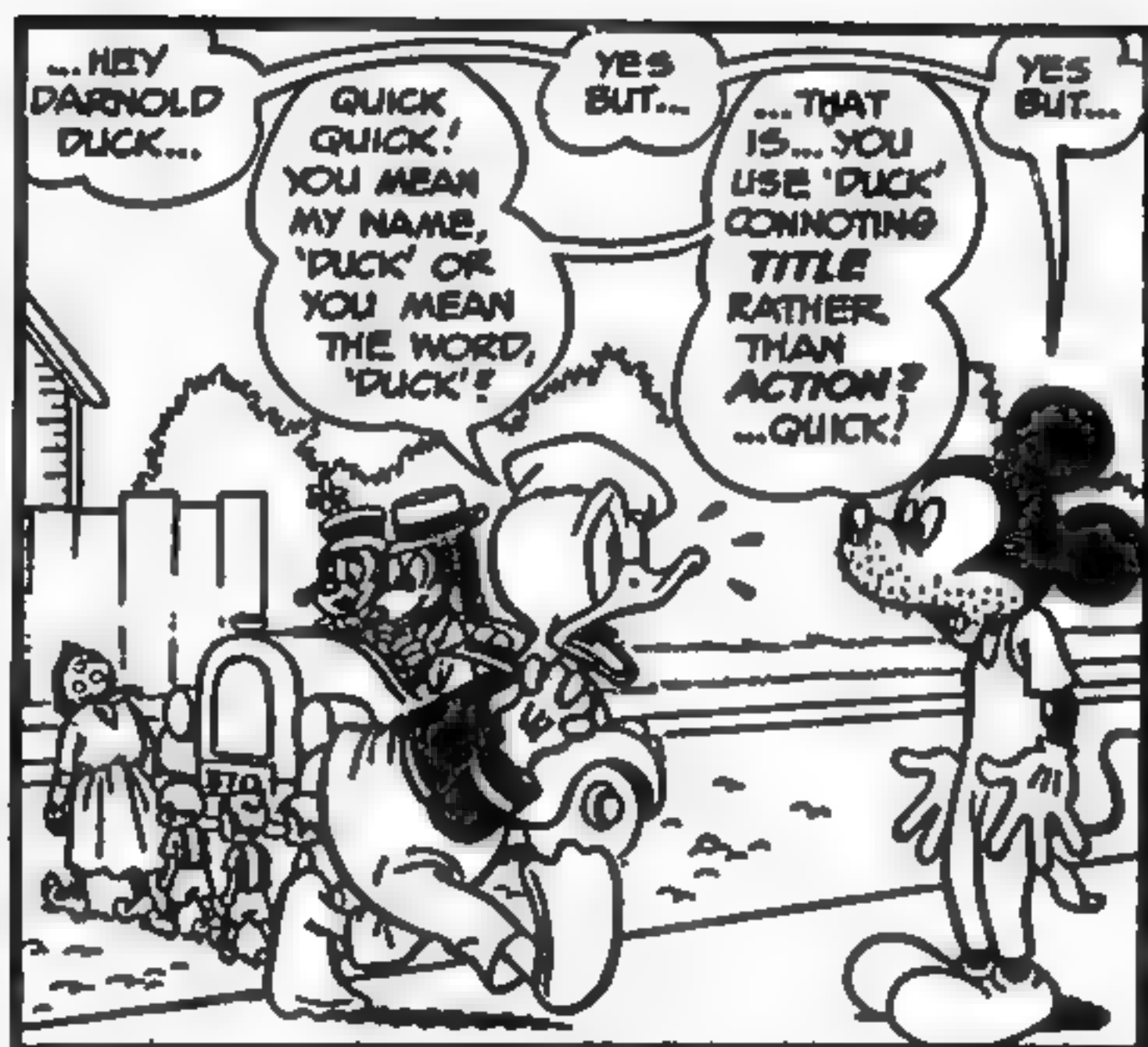
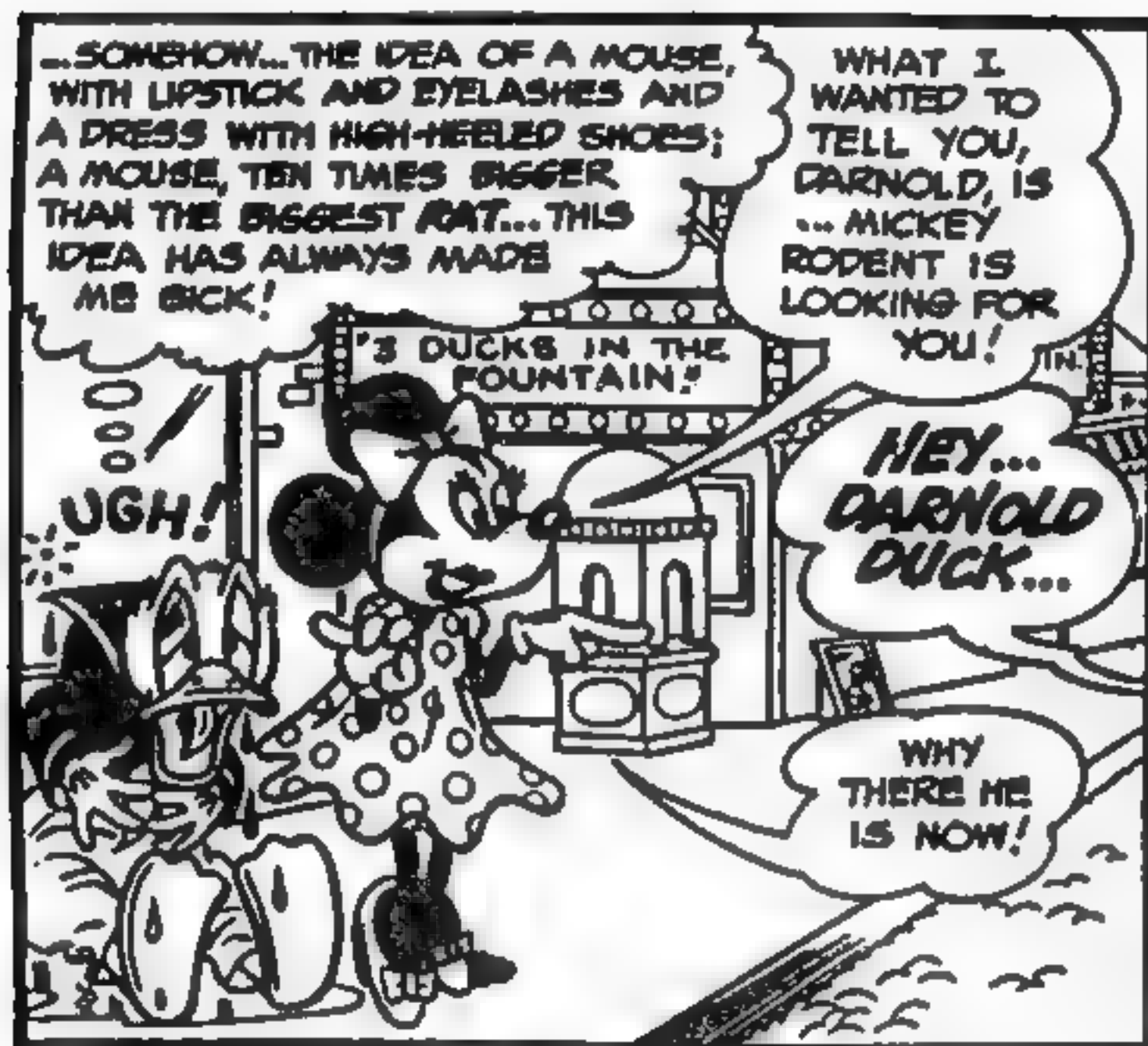
6

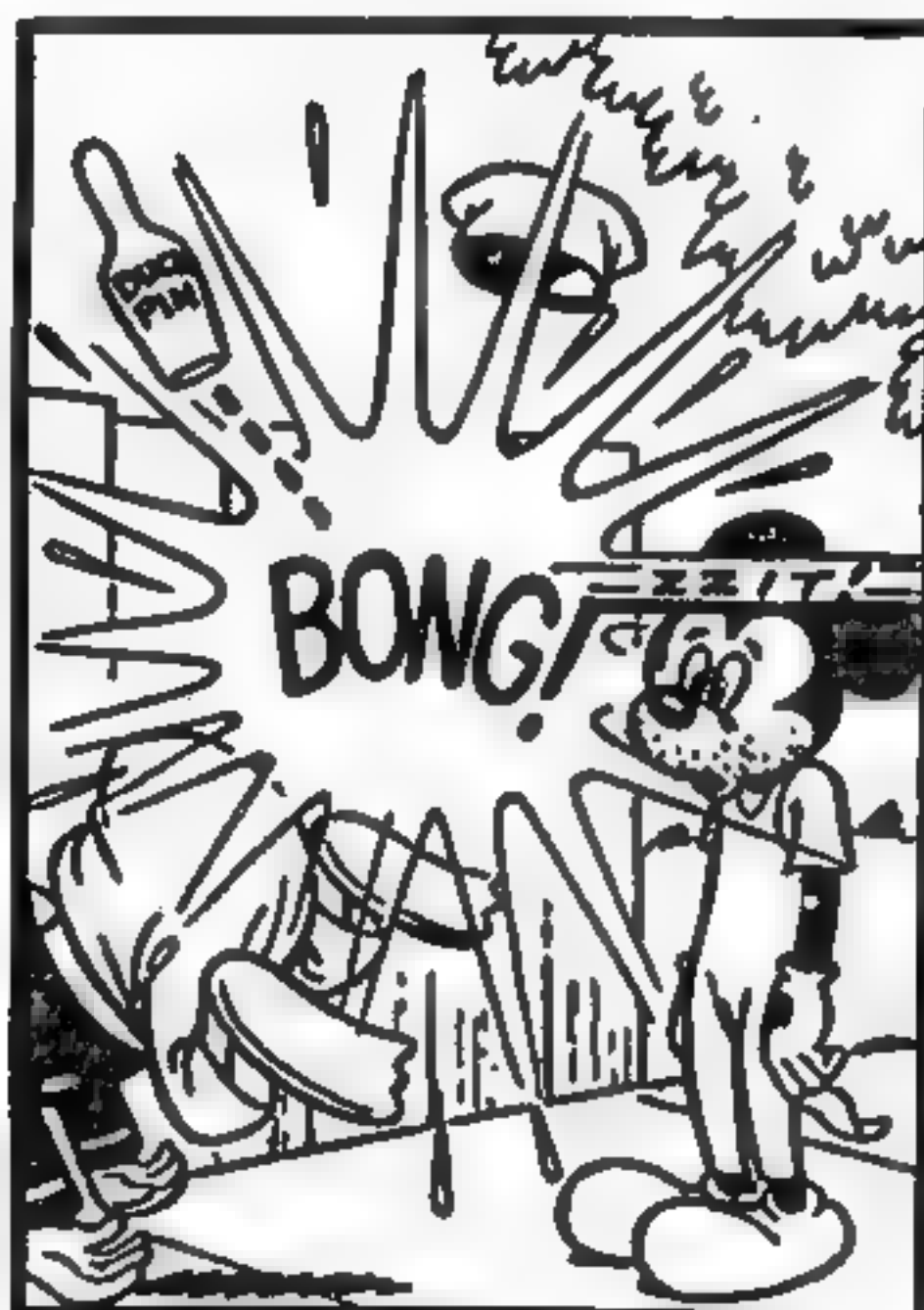
7

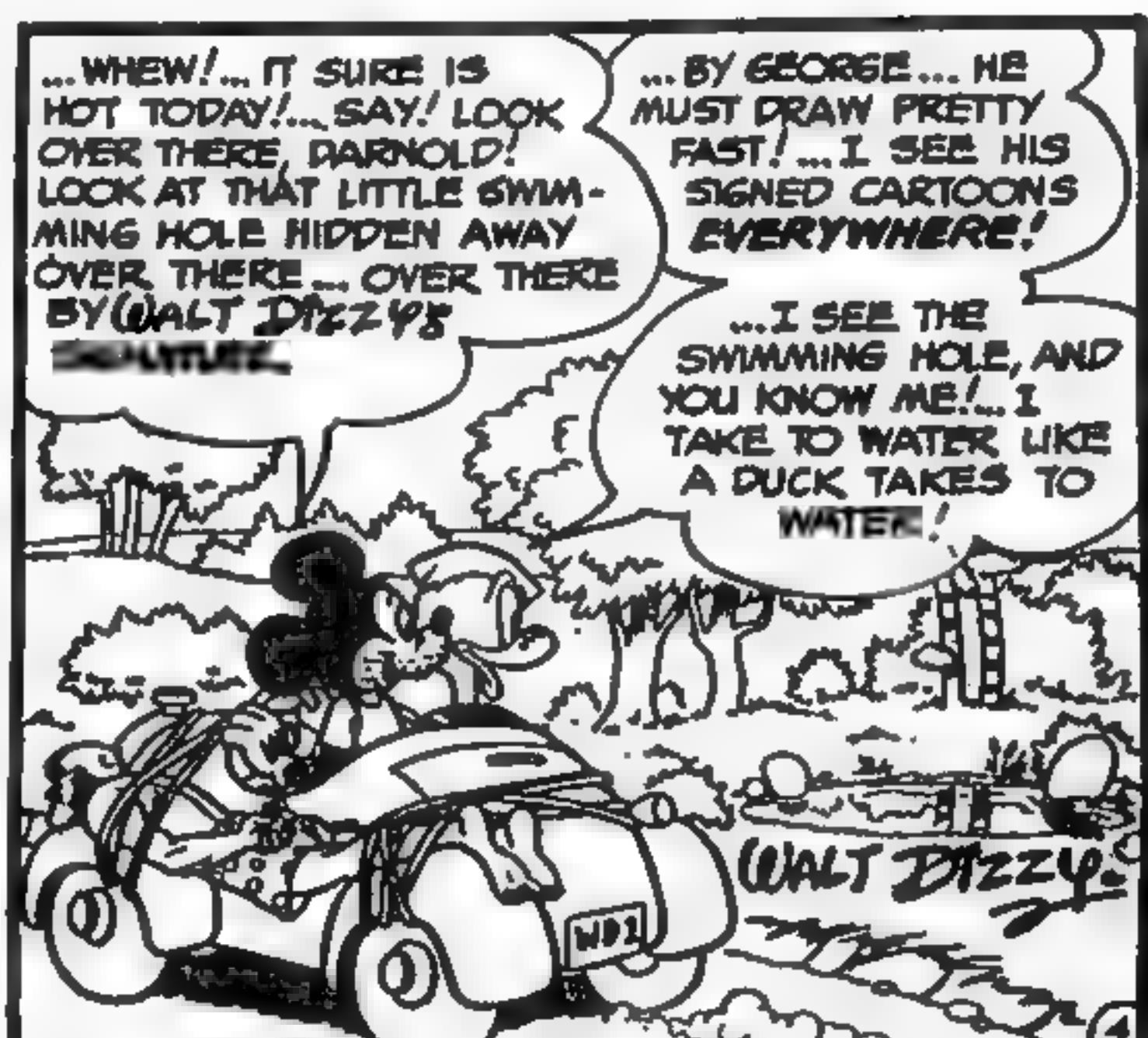
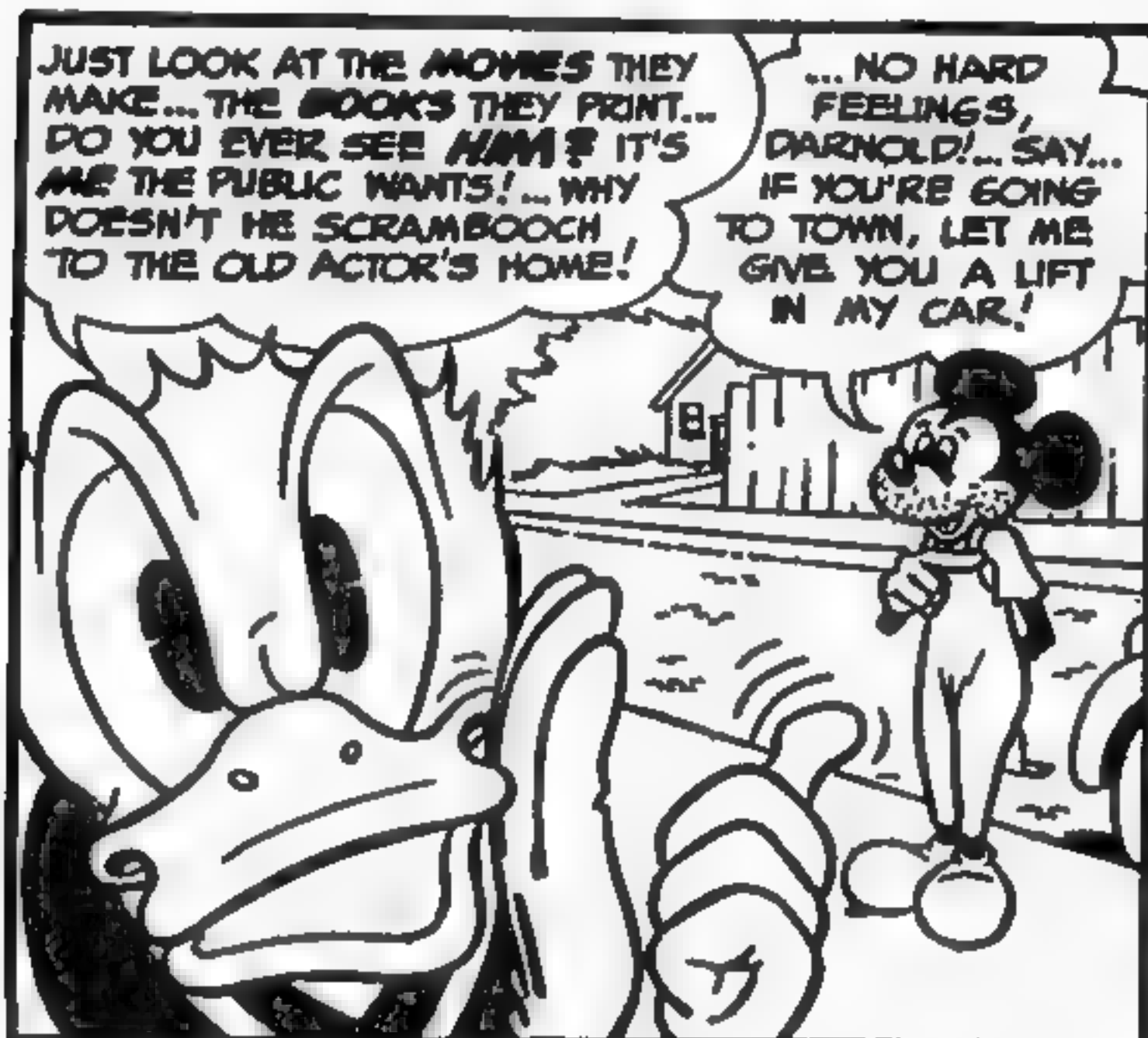
8

9

10

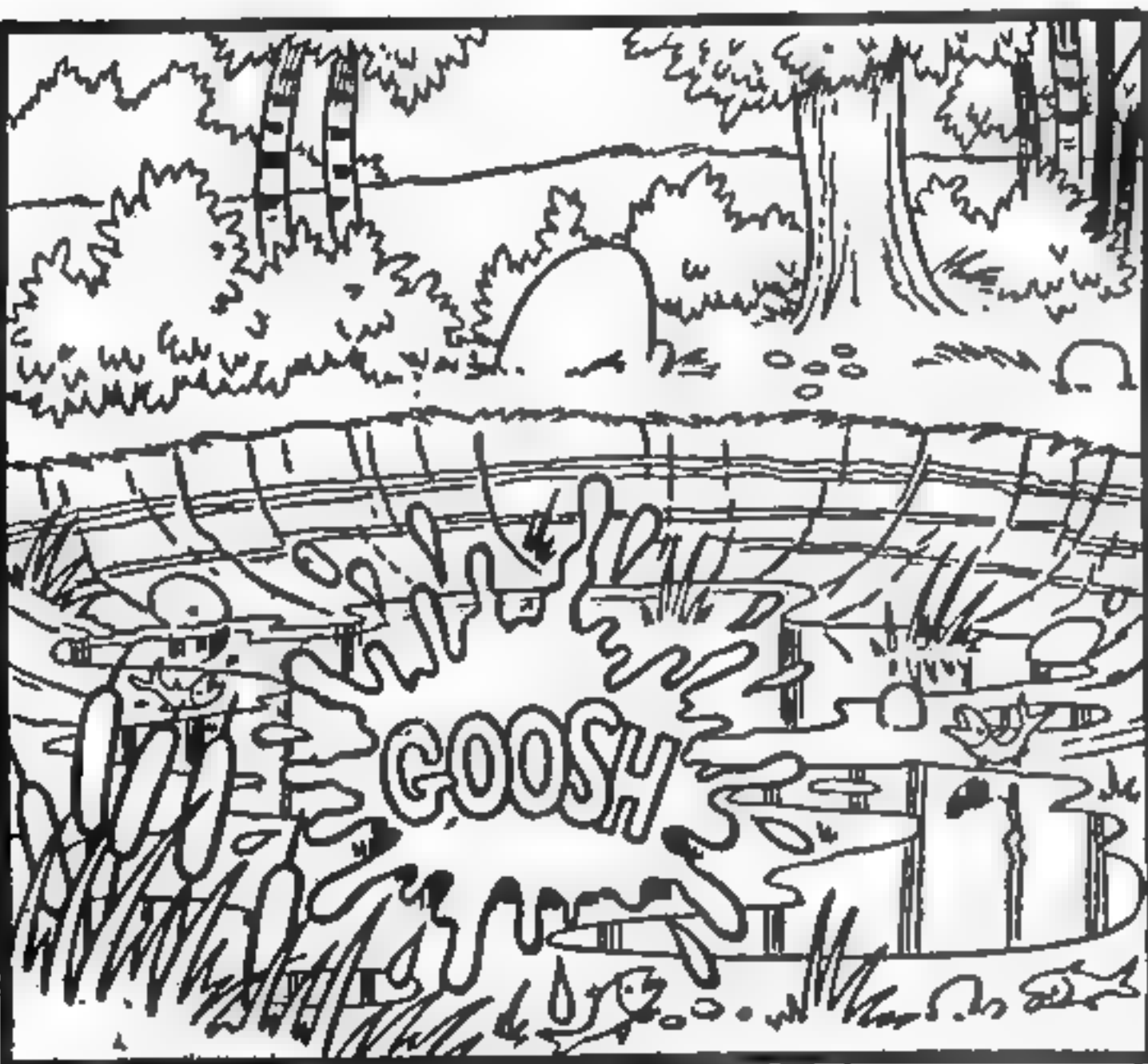
11

12

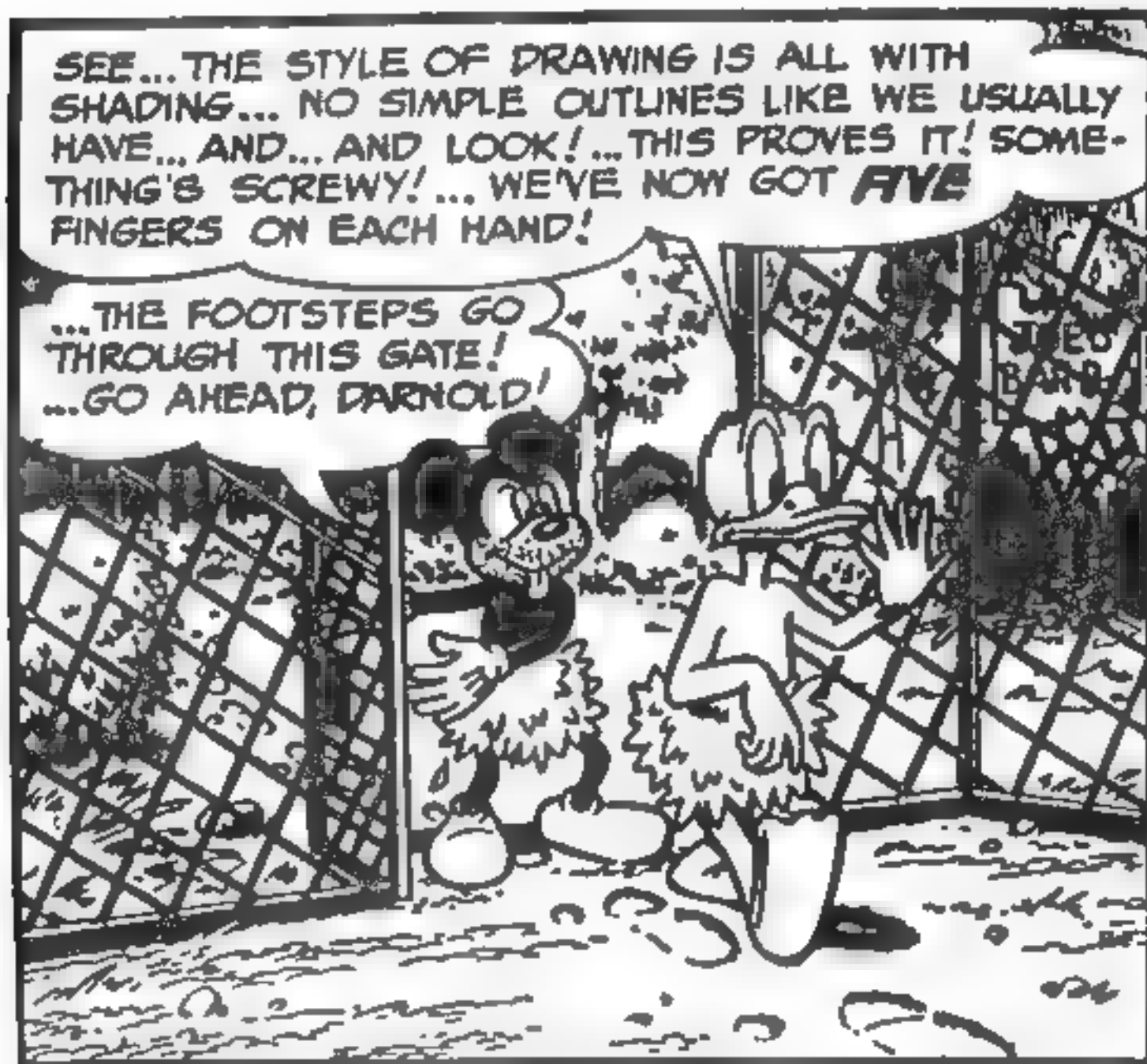
13

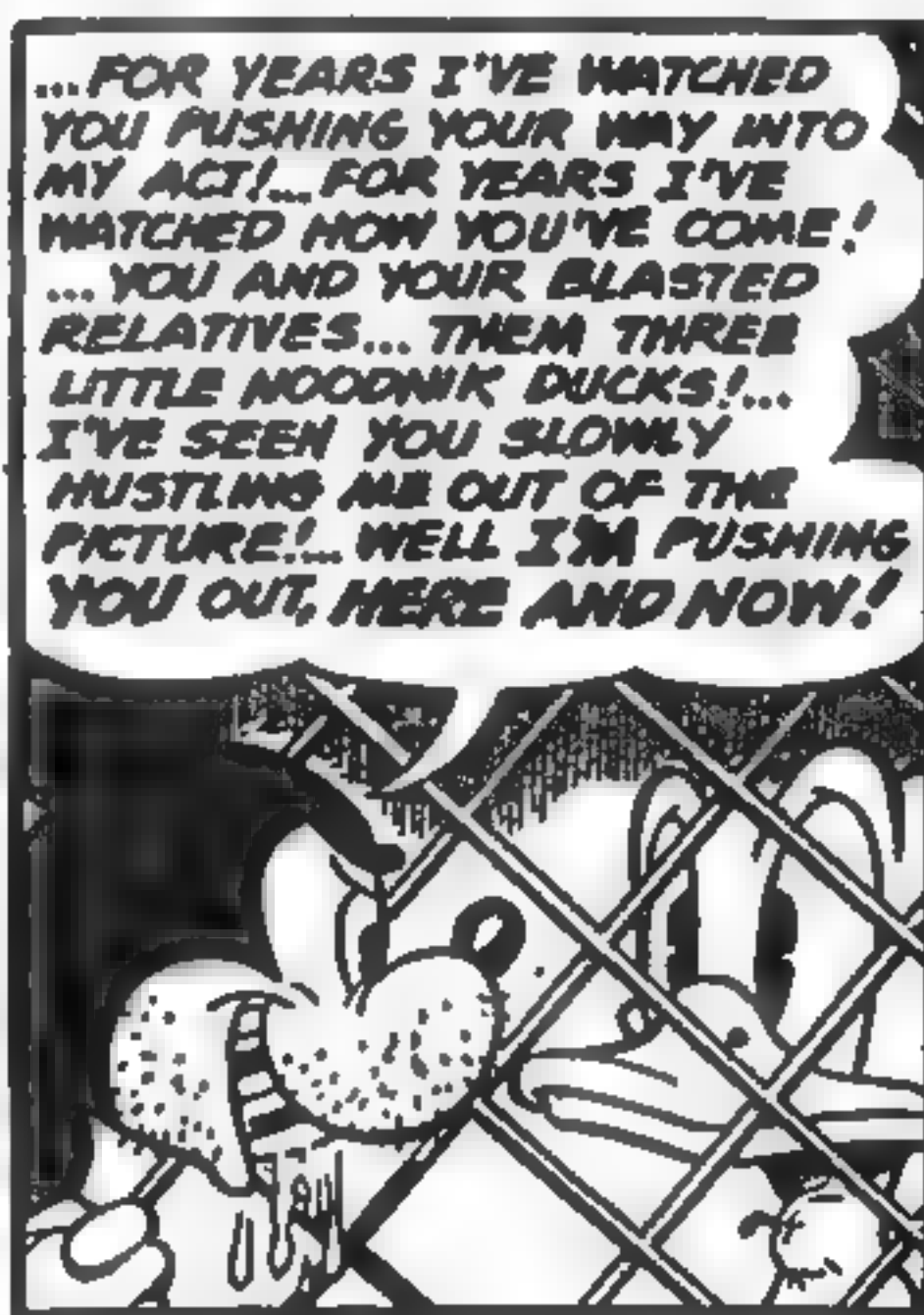
14

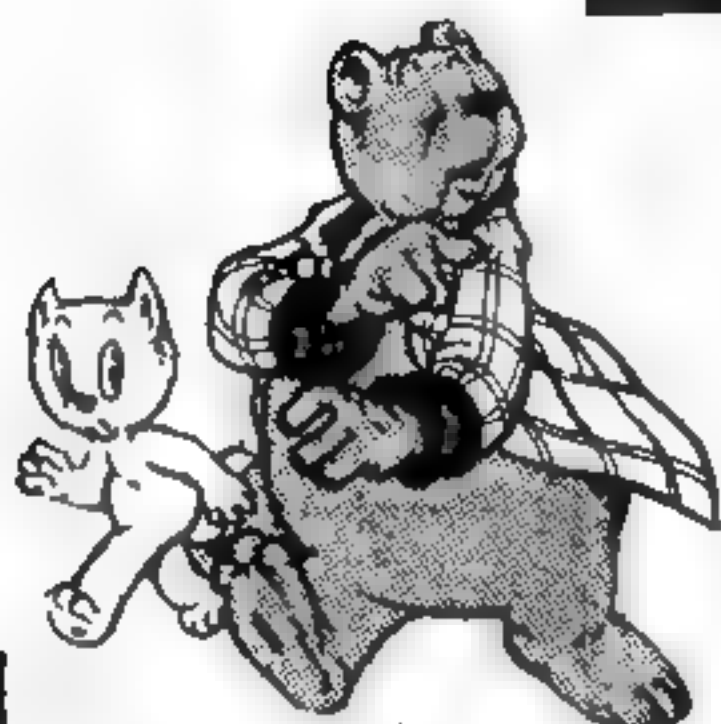
15

16

17

De avonturen van Tom Poes door Marten Toonder, uitgegeven door De Beige Bij in samenwerking met het Stripschap, ontvangt u als u zich abonneert op

TIJDSCHRIFT OVER STRIPS, TEKENFILM EN KARTOEN.

Het kan niemand ontgaan zijn dat de tijd dat strips onder schoolbanken en dekenen gelezen werden voorgoed voorbij is. Strips zijn nu immers algemeen geaccepteerd en de meewarige glimlach die om de lippen krulde bij het zien van volwassenen verdiept in beeldverhalen is versterkt. Voor een deel is dat te danken aan de oprichting van Het Stripschap (een naam met een knipoog) in 1967. Het Stripschap - bij het ontstaan een vereniging van stripverzamelaars - ontwikkelde zich in de laatste jaren tot het Nederlands Centrum voor Belangstellenden in strips.

Van de vele activiteiten die Het Stripschap in de afgelopen jaren ontplooid heeft moet vooral de uitgave Stripschrift, het eerste Nederlandse blad over strips, genoemd worden.

Evenals Het Stripschap ontgroeide Stripschrift het stadium van verenigingsorgaan. Dat gebeurde in 1969 toen het blad in professionele uitgevershanden belandde. Die professionele aanpak leidde tot een totale metamorfose van het blad: met boekbesprekingen, herdrukken van zeldzame stripverhalen, internationaal stripnieuws, interviews, beschouwende en kritische artikelen werd Stripschrift het stripvakblad.

Gesterkt door het enthousiasme waarmee Stripschrift door kenners en liefhebbers van het beeldverhaal werd ontvangen, zetten redactie en Stripschap zich in om de tweemaandelijkse

uitgave om te zetten in een maandelijkse, zodoende tegemoet komend aan de wens naar meer, betere en snellere informatie. Met ingang van nr. 73 (jan. 1975) is Stripschrift onder de betrouwbare vleugels van uitgeverij Thespa (Koniginneweg 164, Amsterdam) gekomen.

Ook is een Encyclopedie van Nederlandse tekenaars in afleveringen opgenomen, uitneembaar en te bundelen tot een uniek standaardwerk.

Als u ook geïnteresseerd bent in strip, tekenfilm of kartoent, dan kunt u uw enthousiasme daarvoor omzetten in een abonnement op Stripschrift doorf28,50, voor een jaargang over te maken op: postrekening 20 99 48 tnr Stripschrift, Koniginneweg 164, Amsterdam, na ontvangst van acceptgirokaart.

In de reeds verschenen nummers van Stripschrift kunt u o m artikelen aantreffen over Marten Toonder: - De Toonder Story, - De Stripkunst van Marten Toonder - een speciaal blad over Tom Poes - uitgaven met als onderwerp Kapitein Rob, Mickey Mouse, Eric de Noorman, Robbedoes, Guust, MAD, Dick Bos, Prins Vaillant, Panda, Koning Hollewijn, Kappie Kuifje, Suske en Wiske, Paulus, Sjors, Kraaenhove, Undergroundstrips, Gruwelstrips, Kresse's Indianeverhalen en Science Fiction-strips.

De avonturen van Tom Poes door Marten Toonder

Set A - bestaande uit

MV-5 De Drakenburcht

MV-16 De Bergmensen

Set B - bestaande uit

MV-6 Het Verdwijneiland

MV-17 Het geheim van het Noorderlicht

Set C - bestaande uit

MV-7 De Reuzenvogel

MV-22 De Meester-Schulder

Set D - bestaande uit

MV-9 Het eiland van Gnm.

Gram en Grom

MV-13 De laatste Markies van Carabas

Set E - bestaande uit

MV-10 De zieke hertog

MV-21 De Superfilm-onderne-
ming

Set F - bestaande uit

MV-8 De rare uitvinding

MV-14 Het land van de blikken
mannen

Marten Toonder - De Bovenba-
zen, met een inleiding van R.
Godthelp, uitgegeven door De
Beige Bij

Opsturen in envelop aan

Antwoordnummer 7015 Amsterdam-1007
Postzegel plakken hoeft niet.

Ondergetekende abonneert zich op Stripschrift.

- ☐ met ingang van 1 januari 1975
- ☐ met ingang van 1 juli 1975
- ☐ met ingang van 1 januari 1976

En ontvangt als welkomsgeschenk

- ☐ De avonturen van Tom Poes, set
- ☐ De Bovenbazen van Marten Toonder

Naam:

Adres:

Plaats:

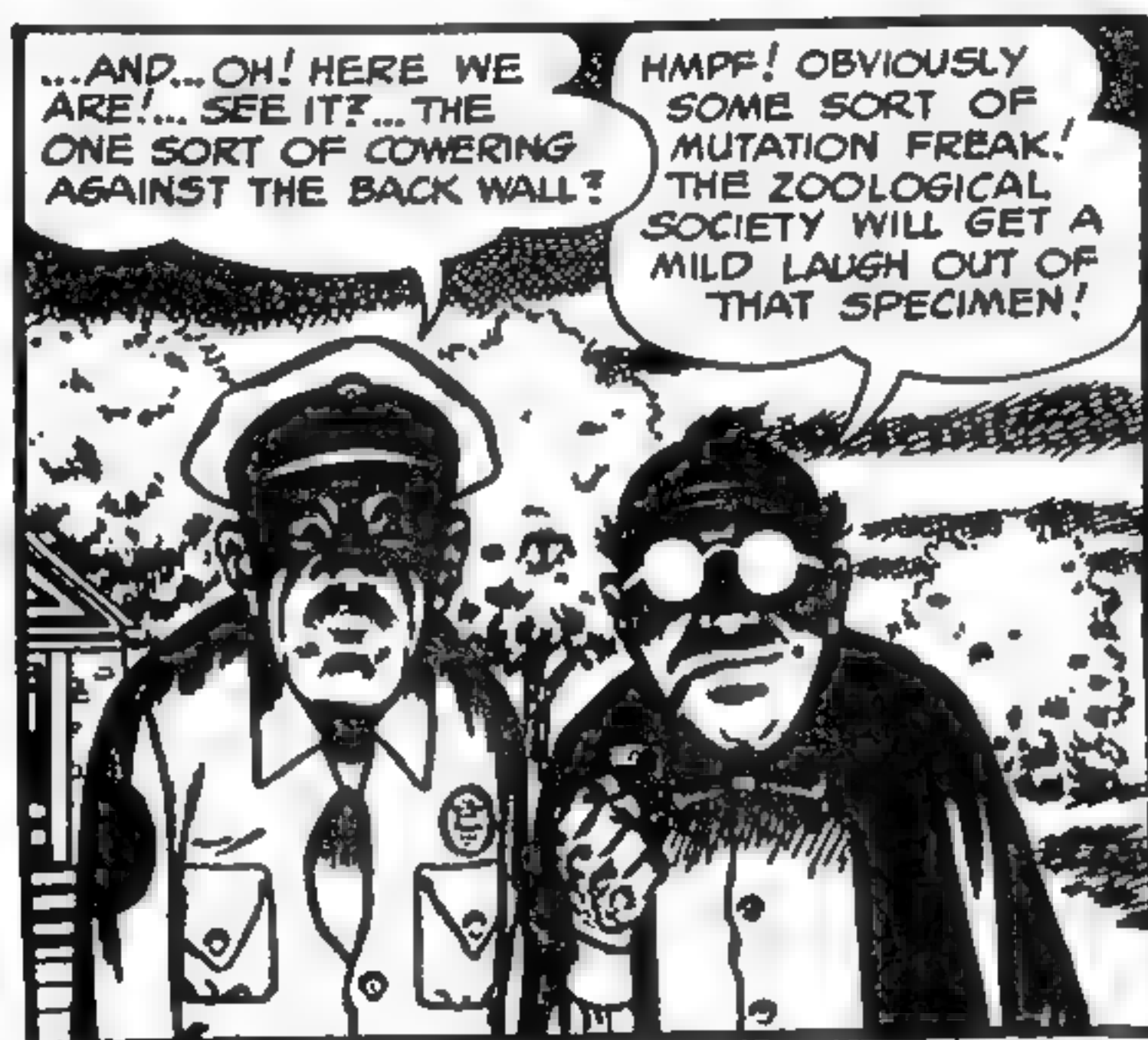
Handtekening:

18

19

20

nederlands centrum voor belangstellenden in strips

Postbus 11335. Amsterdam-1000.

HET BESTUUR VAN HET STRIPSCHAP

Martin Wassington, voorzitter,
tel. 020-171332

Har Brok, secretaris,
tel. 020-250975

Wil Soyer, penningmeester,
tel. 020-166113

Kees Helderman
tel. 020-168214

John van der Mark,
tel. 020-935310

Hans Stoovelaar,
tel. 02975-61112

John Willemse

TAAKVERDELING IN HET BESTUUR

MARTIN: voorzitter/redactie
Stripschrift

HAR: sekretaris/tentoon-
stellingen

WIL: penningmeester/kalender

KEES: ledenadministratie/veilingen

JOHN vd MARK: SDCN/filmotheek

HANS: speciale aanbiedingen/
Stripschappagina

JOHN WILLEMSE: evenementen/stripdagen

AGENDA

Wassenaar gaat niet door.

26 juni t/m 5 september.

Knokke-Heist, België, 15e
Wereldkartoenaal.

18 september. Gouda. Achtste
Stripdag, motto Louter Ka-
bouter.

6 november: Breda, Ruilbeurs.

11 december: Amsterdam.

ALV/Ruilbeurs/Veiling.

15de ALV TE APELDOORN

Ruim 200 man zijn op 24 april '76 in Het Hof van Gelre te Apeldoorn komen opdagen voor de 15de Algemene Ledenvergadering van Het Stripschap met aansluitend een ruilbeurs en de prijsuitreiking aan de winnaars van de Kuifje-prijsvraag uit *Stripschrift* nr. 85. Het assortiment op de ruilbeurs was zoals altijd erg gevarieerd: van *Tim Tuimel* tot en met een van de eerste drukken van *Tintin au Congo* (hoeveel Tim Tuimels zou dat album trouwens moeten opbrengen?). Speciale gasten op deze dag waren de Belgische tekenaars Jean-Pol en Bob de Moor, die

namens Hergé de prijzen uitreikte van de Kuifje-prijsvraag. De Moor nam die gelegenheid te baat om nog eens ondubbelzinnig de geruchten tegen te spreken dat hijzelf méér verantwoordelijk zou zijn voor het nieuwe Kuifje-album dan Hergé. Met veel gevoel voor humor beantwoordde hij ook een aantal vragen uit de zaal. De 15de ALV, geleid door Har Brok, omdat de voorzitter de buitenlandse betrekkingen onderhield, verliep zonder noemenswaardige incidenten of het zou moeten zijn dat het zittende bestuur bij akklamatie een nieuwe ambtsperiode gegund werd. Van de rondvraag werd bijna traditiegetrouw gretig gebruik gemaakt door de stripantkwariaten en door het meest trouwe (ere-)lid van Het Stripschap P. Hans Frankfurter. Moe maar voldaan enz. enz. . . . H.B.

SPECIALE AANBIEDINGEN

Strips, anatomie van een massamedium.

Geschreven door Reitberger en Fuchs, vertaald uit het Duits, uitgegeven door Bruna in 1974. Een kloek boek van 265 pagina's, gewicht ruim een kilo. Een standaardwerk over de Amerikaanse strip, echter zonder de Underground Comics. Als toegift een hoofdstukje over de strip in Europa/Nederland.

anatomie van een massamedium

A.W. Bruna & Zoon Utrecht/Antwerpen

Uit de recensies:

'Door de geweldige informatie die het boek de lezer verschaft, door de omschrijvingen van strips en stripfiguren, en door de vele, vaak zeer goede illu-

straties, is het een geslaagde stripkatalogus geworden.'

Rob van Eijck in *Stripschrift*
'Een vlotgeschreven met aardige anekdotes gelardeerd en rijk geïllustreerd geschiedenisboek over strips.'

Martin Wassington
in *Bibliotheek en Samenleving*

'Als standaardwerk uniek en beslist aan te raden voor iedere stripliefhebber.'

Kees de Bree in *Stripschrift*

Normale prijs voor dit boekwerk f 29,50.

Prijs voor abonnees van *Stripschrift* f 26,50

Prijs voor leden van Het Stripschap f 23,50

Plakboekjes

Formaat 24,5 x 17 cm. omvang 40 blz. = 80 pagina's, voldoende voor het inplakken van de meeste oblong krantestrips. Het papier is iets zwaarder als vroeger, zodat de prijzen tengevolge van de portotarieven iets moeten wijzigen.

De prijzen worden nu:
per stuk, afgehaald op ruilbeurzen b.v.:

- voor abonnees van *Stripschrift* f 1,25
 - voor leden van Het Stripschap f 1,—
- per 3 stuks, verzonden:
- voor abonnees van *Stripschrift* f 7,—
 - voor leden van Het Stripschap f 6,25.

Bommelluitgaven.

Iedereen, die ingeschreven staat, ontvangt bij set K, welke eind juni wordt verzonden, een vervolgacceptgirokaart voor de sets L-M-N. Spijtoptanten gelieven f 17,55 per set over te maken teneinde ook de sets L-M-N toegezonden te krijgen.

Betalingen.

Alle aanbiedingen zijn te verkrijgen door overmaking op postgiro 3291121 tnv Het Stripschap, Postbus 104, Uithoorn 1220.

Pandaas Stripkatalogus.

Uitgever Panda bericht dat het nog even kan duren, hij wil hem steeds completer maken, hetgeen natuurlijk een loffelijk streven is. Wie reeds betaalde en het te lang vindt duren, hij geve een seintje en hij krijgt het bedrag teruggestort. Voorlopig blijft het dus behelpen met de overigens voortreffelijke Bommelbibliografie à f 14,— en de Dupuis katalogus à f 7,50.

SDCN

Het Strip Dokumentatie Centrum Nederland, (opgericht

door de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek in samenwerking met Het Stripschap, anno 1971, beheerder Rob Richard), is elke woensdag geopend van 9.30 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17.00 uur. Adres: Singel 425, Amsterdam. Tel. 020-5252284. Degenen, die van ver buiten Amsterdam komen, kunnen eventueel telefonisch contact met Rob opnemen voor een bezoek op een ander tijdstip.

OBERON ZWART-WIT ALBUMS

Een uitgave van Oberon met medewerking van Het Stripschap. Deze albums, speciaal voor de stripliefhebbers, worden in een beperkte oplage van ca. 1500 ex. gemaakt en zijn alleen verkrijgbaar bij Het Stripschap, de 12 Stripantkwariaten en een 30-tal stripspecialzaken.

Reeds verschenen:

deel 1. Dick Matena. Ridder Roodhart De Strijd om Hildegonde.

deel 2. Dick Matena. Grote Pyr De grotten van de witte beer.

deel 3. Fred Julsing. Wellington Wish Het kruisvat van gehoorzaamheid.

deel 4. Fred Julsing. De broertjes Samovarof Het geschenk van de Tsaar.

Eind juni verschijnen 2 albums van Peter de Smet en wel:

deel 5. Joris PK Het zwingende zwaard.

deel 6. Joris PK De valse koning tezamen met Anna Tommy, detective.

In augustus komen 2 albums uit met Science Fiction verhalen van Bert Bus, namelijk Theban.

Prijzen: f 4,95 voor abonnees van *Stripschrift*; f 4,45 voor leden van Het Stripschap. Betalingen op postgiro 3291121 tnv Het Stripschap, Postbus 104, Uithoorn.

VAKANTIES

Ook het bestuur van Het Stripschap gaat met vakantie; uw gewaardeerde brieven en bestellingen gedurende het tijdvak half juni t/m half augustus kunnen daardoor met vertraging worden behandeld.

Hans Stoovelaar.

DICK BOS GLASHARD

De ingeving werkt goed - ofschoon zij door open vlammen rennen, beschermt het wonderlijke materiaal hen en komen zij ongedeerd en ongeschroeid buiten. Enkele seconden later hollen zij weg van het landhuis.

Waarvan hollen wij weg, waarheen en waarom?

Alleen een ingeving - blijf rennen.

208

Hadden we geen geluk dat die smokkelaars kwamen opdagen en begonnen te vchten? Die Frankenstein zou me binnen enkele minuten zijn gaan opereren en omdat jij hulpeloos was, zou hij mij ertoe hebben gebracht jou te doden!

Geluk? Je bollehoofd! Ik wantrouwde die Zabolle vanaf het ogenblik dat hij in staat bleek fotografische vergrotingen te maken in een landhuis, dat - volgens hem - geen elektriciteit had. Omdat bovendien zijn landhuis midden in het centrum van het operatieveld van de hersenstoringen lag, gaf ik Big Red een paar wenken dat Don McDair het landhuis gebruikte als geheim laboratorium en datzelfde vertelde ik aan Don over Big Red. Ik hoopte dat een stevige knokpartij in Zabolle's huis een paar geheimen zouden onthullen als die er waren. EN DIE WAREN ER!

KUM

Op dat moment veroorzaakt een enorme explosie achter hen een diepe krater op de plek waar eerst een fraai landhuis had gestaan.

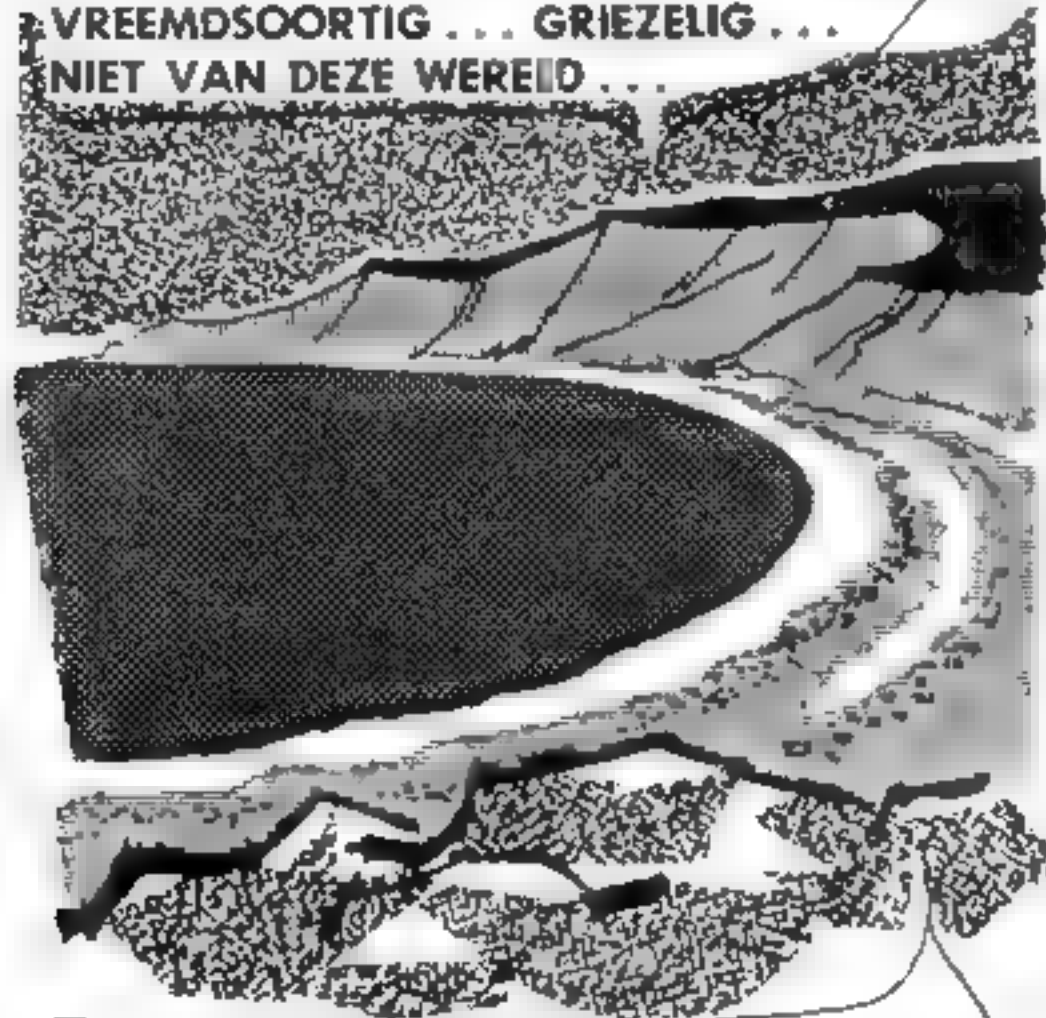
Neemaar! DAT was een ingeving, die jij had...

Ik heb er nog een! Blijf hollen! Het is maar een paar honderd meter van Zabolle's landhuis tot de „Lady Janette“...

210

Verdraaid, ja! Dat drietal speelt onder één hoedje! Weet je dat zij de hele wereld willen regeren door ALLE leiders te vermoorden die hun niet aanstaan? Gelukkig dat dat misdadige laboratorium verwoest is. Het was... het was...

VREEMDSOORTIG... GRIEZELIG... NIET VAN DEZE WERELD...

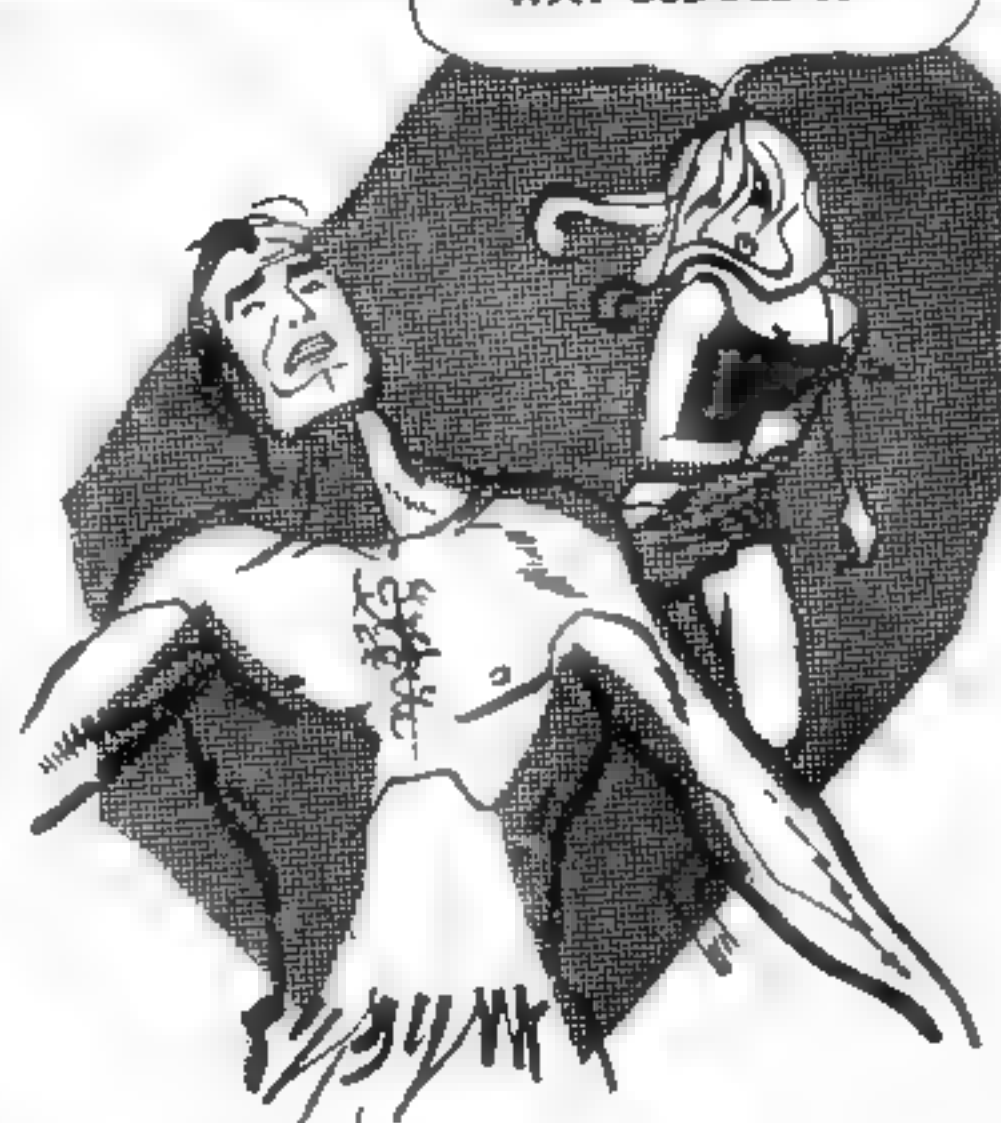

Misschien heb je de spijker PRECIES op de kop geslagen... WIE zijn die mensen? WAAR komen zij VANDAAN?

211

Ondertussen hebben zij de rand van de rots bereikt.

WAT BEDOEL JE?

KIJK ZELF MAAR!

212

Verdorie! De Lady Janette staat in brand! Ze vliegt de lucht in. NET ALS ZABOLLE'S LANDHUIS.

DENK JE? KIKK NOG EENS!

213

Voor hun ogen zinkt de in een blauw vuur gehulde massa onder de oppervlakte van het water.

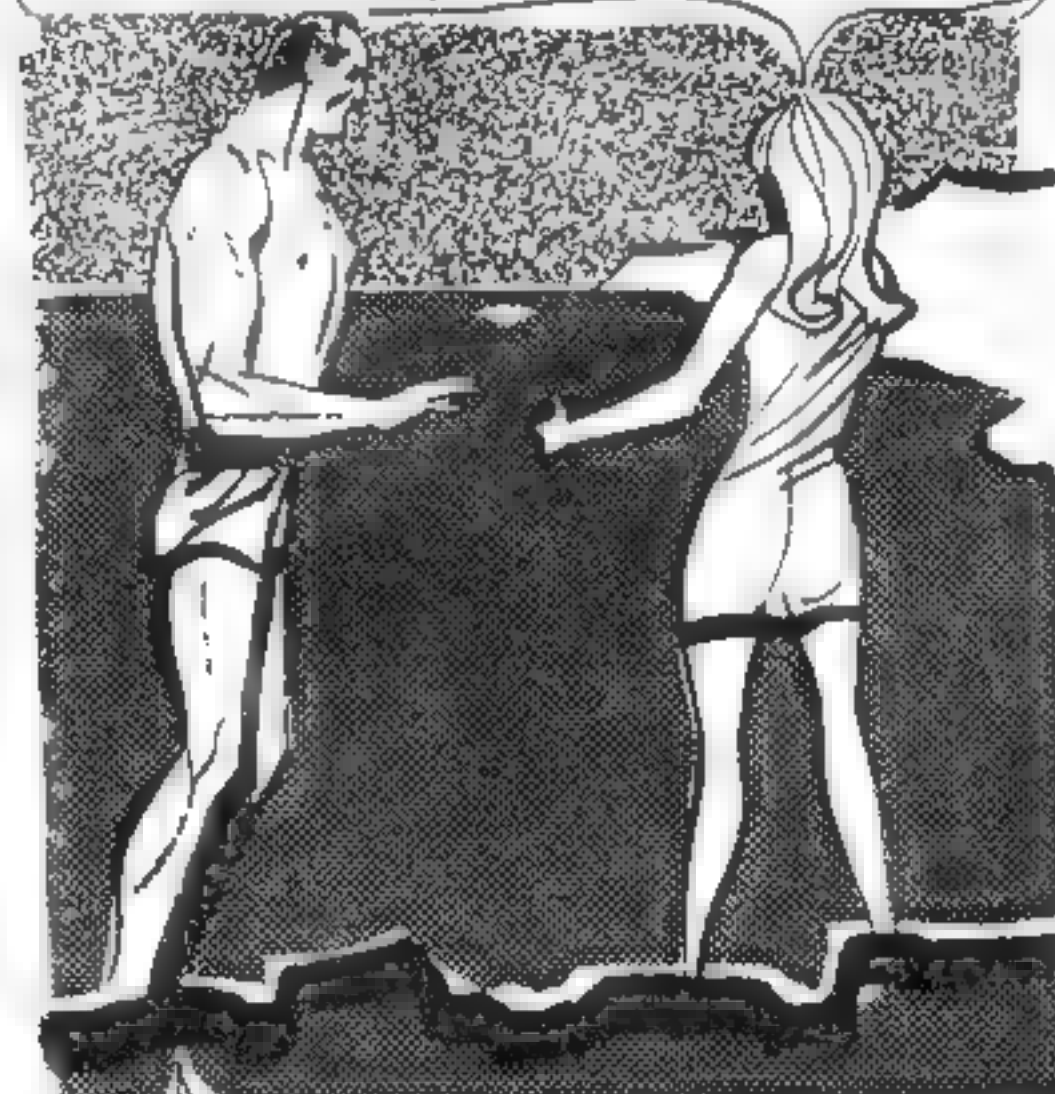
Waarachtig, ze ZINKT, hè? Hela, dat is raar, ze blijft branden ONDER WATER!

214

Met steeds toenemende snelheid trekken de lichten weg naar de open zee - ONDER DE OPPERVLAKTE.

Neemaar, dat is onmogelijk! Het brandende wrak VAART WEG!

Als het een wrak IS...? Misschien kijken we naar Mr. Burrup's DUKBOOT...

215

Probeer je me bang te maken? Je kletst Science fiction! Dit is ONMOGELIJK! Je zou even goed kunnen zeggen dat Dr. Zabolle die explosie OVERLEEFD heeft en eerder dan wij bij de Lady Janette aankwam om zijn vrienden te waarschuwen...? Nu?

ZEG DAN IETS.

Alsjeblieft.

't Wordt frisjes...

216

Drie weken later. Terug in Holland

Er zijn geen verslagen meer van gevallen van krankzinnigheid in Puddle Creek. Dr. Zabolle MOET zijn omgekomen in die vuurzee... Je hebt opnieuw gezegevierd...

Je vleit me geweldig - In 't gunstigste geval zou ik zeggen, dat het gelijk spel is. Die lieden zijn nog op geen stukken na verslagen...

217

Geloof je nog steeds dat Dr. Zabolle en zijn mannen van een andere planeet kwamen? Waarom eigenlijk?

Nogal duidelijk. Dat wonderlijke weefsel... onbrandbaar, ijzersterk en soepel, buitenaards...

218

Mis, baas! Helemaal niet buitenaards! Weet je wat dit is?

Dat is een gordijn...

219

Niet zo maar een gordijn. Ik heb uit Puddle Creek een monster meegenomen van Dr. Zabolle's wonderweefsel en wat blijkt? J. van Geuns en Co N.V. uit Amsterdam kan het zo uit voorraad leveren! Het is VEGECON beauty-glass!

EINDE

Hier eindigt de Dick Bosvervolgstrip *Glashard*. Onze dank gaat uit naar Mevrouw Mazure-Bolleurs, die ons de strip ter beschikking stelde. Bij de eerste afleveringen in *Stripschrift no. 83*, werd abusievelijk een pagina niet opgenomen, op veler verzoek en voor de volledigheid hierbij alsnog de betreffende pagina 12.

Op *Glashard* uitgevers, een tekenaar die in het verlies van zijn uitgever deelde, morele chantage, ondeugdelijke en eenzijdige kontrakten, een envelop met veertig guldens als jubileumgeschenk voor 40 jaar striptekenen, auteursrecht, reclamespots en strip posters, zaken die ook rond Alfred Mazure's schepping Dick Bos speelden - komen we terug. Red.

Die avond, in de gelagkamer, poelt D.B. de publieke opinie (na eerst aan alle aanwezigen een randje te hebben aangeboden...)

't Is een nieuw soort virus, dat in koeienmagen is ontstaan...

Invasie uit het heelal!

Het zijn de communisten!

Zij gooien i.s.d. in ons waterreservoir...

220

ZOUVIST VERSCHENEN!
ACHT KLASSIEKE AVONTUREN VAN DONALD DUCK, GESCHREVEN EN GETEKEND DOOR CARL BARKS.

- ★ HET BEVROREN GULD
- ★ VERDWAALD IN DE ANDES
- ★ BOMBIE DE ZOMBIE
- ★ MAHARADJA DONALD
- ★ MET GIJS NAAR DE NOORDPOOL
- ★ IN HET SPOOR VAN DE EENHOORN
- ★ BETOETERDE TOTEMS
- ★ KERMIS IN SHACKTOWN

PLUS EEN OVERZICHT VAN LEVEN EN WERKEN VAN DEZE WERELDBEROEMDE EEND! 135 PAGINA'S, GEHEEL IN KLEUR. 25x34 CM. EEN BOEK VAN FORMAAT!

PRIJS F. 29.75.

(DEEL 2 VERSCHIJNT IN SEPTEMBER 1975.)

WALT DISNEY
DONALD DUCK

ZO'N DUUR BOEK VOOR ZO WEINIG GELD? ONGELOOFLIJK!

VAN WULFTEN STUDIO

28

BOEK BESPREKINGEN

The Doonesbury Chronicles,

door Garry Trudeau. Uitgave Holt, Rinehart en Winston, New York.

Het beste boek over de Amerikaanse geschiedenis van de afgelopen zeven jaar is een stripverzameling. In 'The Doonesbury Chronicles', een album van bijna 600 dag- en weekstrips, geeft stripmaker Garry Trudeau een indruk van wat Amerika in die jaren bezighield: Rassenintegratie, emancipatie, de oorlog in Vietnam, de oliecrisis en natuurlijk het Watergate-schandaal.

De 'chronicles' beschrijven hoe Michael Doonesbury en zijn mede-studenten het eind van de zestiger en het begin van de zeventiger jaren beleven. Voornaamste personen in de strip zijn naast Doonesbury de 'Football'-speler B.D., die later als vrijwilliger naar Vietnam gaat en door Vietkongstrijder Phred krijgsgevangene wordt gemaakt; Mark, die door zijn vader het huis uitgegooid wordt en als diskjockey beroemd raakt met zijn karakterschetsen van verdachten in de Watergate-zaak; Zonker Harris, macrobiotisch expert

en diepzeeduiker (soms wel twee meter diep); Mrs. Caucus, gescheiden huisvrouw en dolle Mina. Ook President Nixon speelt regelmatig de hoofdrol. Te zien krijgen we hem niet, maar zijn stem is al meer dan voldoende.

Trudeau komt met zijn strips regelmatig op politiek erg gevoelig terrein. Vooral ten tijde van Watergate weigerden enkele kranten nogal eens bepaalde afleveringen af te drukken. Andere kranten plaatsten de strip op een andere pagina, met een redactioneel stukje ernaast. Ondanks, of misschien wel dankzij deze problemen wordt 'Doonesbury' nu in meer dan 350 kranten gepubliceerd. Bovendien worden de strips geregeld in pock-ets uitgebracht (zes stuks tot

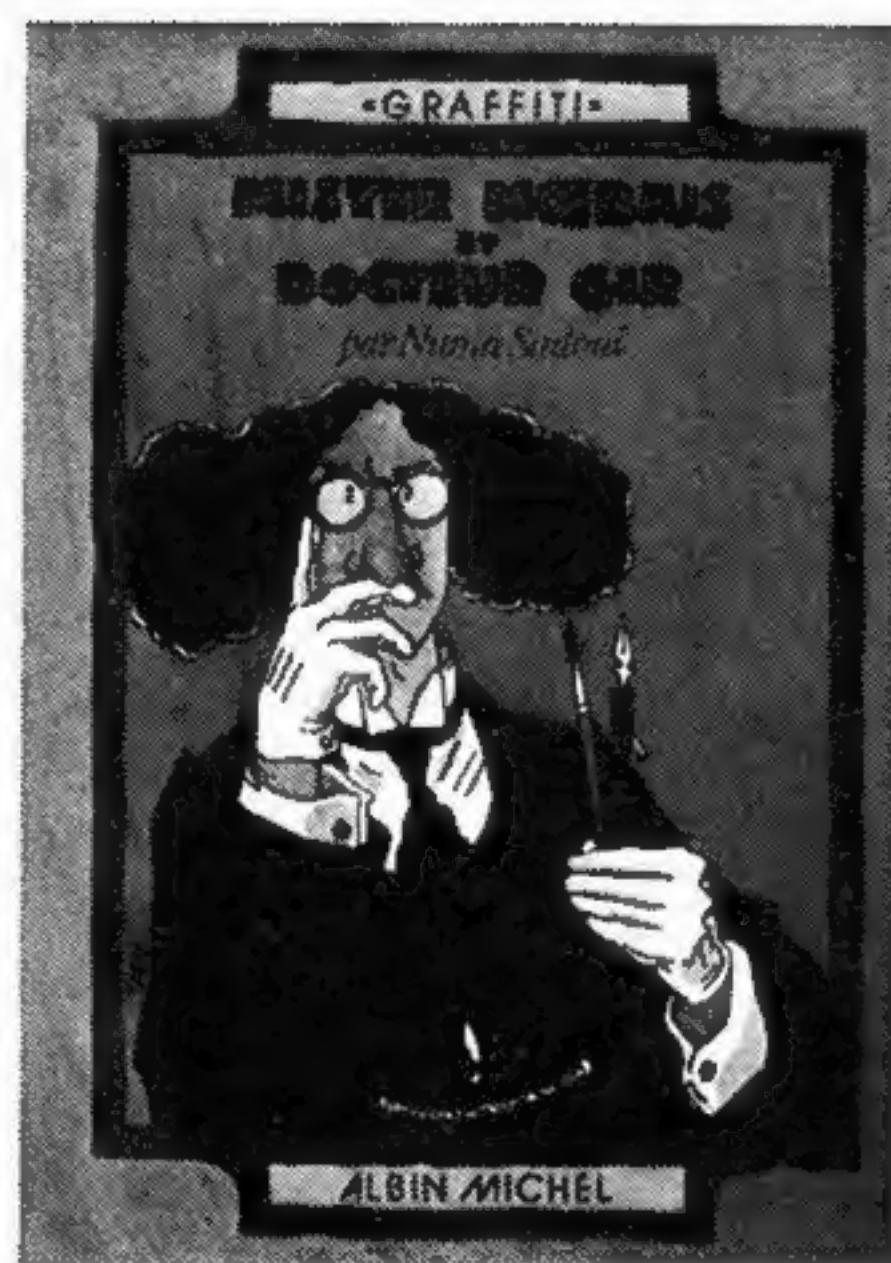
dusver), en in paperbacks (zeven delen, meestal met dezelfde strips als de pock-ets). Een aantal geselecteerde Doonesbury-strips zijn afgedrukt in boeken uit de serie 'Cartoons for new children' (twee delen aan Doonesbury gewijd).

De 'chronicles' zijn het eerste teken dat de strip bij het grote publiek begint aan te slaan. Zoals columnist Art Buchwald in 1972 al voorspelde zullen we binnenkort wel tee-shirts, asbakken en andere rommel met Doonesbury-figuren te zien krijgen. Zeker nu aan Trudeau de Pulitzer Prijs voor Editorial cartooning van 1975 toegekend is (de prijs voor politieke tekeningen, zouden wij waarschijnlijk zeggen). 'The Doonesbury Chronicles' is nu nog te koop voor f 22,95 (o.a. bij American Discount, Amsterdam), maar wees er snel bij. De dollar kan ieder moment weer omhoog gaan, als we B.D. geloven. . . HvdB.

Mister Moebius et Docteur Gir,

door Numa Sadoul. Uitgave Albin Michel in de collectie 'Graffiti'. Omslagtekening van Tardi, prijs in Nederland nog onbekend, maar waarschijnlijk rond de twintig gulden.

Numa Sadoul, vroeger voor-
namelijk bekend van

'Schtroumpf', heeft zich de laatste tijd met succes op het schrijven van boeken over tekenaars gestort. Na *Gotlib* en *Tintin et moi* is nu een boek verschenen over Giraud, onder de titel *Mister Moebius et Docteur Gir*.

Het bestaat in de eerste plaats uit een interview dat Sadoul in maart '74 met Giraud maakte, en dat dus niet al te recent meer is. Hier en daar gaat de tekenaar in op de toekomst-plannen die intussen al weer verwezenlijkt zijn. Sadoul geeft weliswaar met tekstjes aan waar en hoe de situatie sinds '74 veranderd is, maar storend is het wel. Na het interview volgt een analyse van de Blueberry-verhalen, die Sadoul in vier groepen verdeeld heeft:

1. de eerste vijf albums, tot en met 'La piste des Navajos' (thema is hier steeds Fort Navajo);
 2. de albums vanaf 'Le cheval de Fer' tot en met 'General-Tête-Jaune' (thema is de spoorweg, overlopend in het gegeven van de 'indianenvretende' generaal);
 3. de albums 'La mine de l'Allemand perdu' en 'Le spectre aux balles d'or' met als thema het goud van Prosit Luckner; en tenslotte
 4. de albums 'Chihuahua Pearl' tot en met 'Angel Face'.
- Dit album zal, zo blijkt uit het boek, voorlopig ook wel het

laatste in de serie blijven, want Giraud heeft zich sinds kort helemaal op de film geconcentreerd. Hij werkt mee aan de verfilming van de science-fiction roman 'Duin' van Frank Herbert.

Dit wil echter nog niet zeggen, dat Giraud totaal niet meer tekent. Zijn tweede ik 'Moebius' publiceert nog wel degelijk af en toe in bladen als Metal Hurlant. Sadoul behandelt uitgebreid wat Giraud als Moebius sinds 1964 (Hara-Kiri) heeft laten verschijnen. Dat blijkt een merkwaardige mengeling van zeer goede en zeer slechte strips te zijn, die iedere lezer maar voor zichzelf moet beoordelen. Alle artikelen zijn vanzelfsprekend van vele illustraties voorzien (frappant zijn o.a. de verschillende gezichten van Blueberry in de loop der tijden, en de enorme verschillen tussen Gir en Moebius). In verband met de vele verwijzin-

gen is enige voorkennis, en vooral het bezit van alle Blueberry-albums echter wel vereist.

HvdB.

Simon van de rivier,

'De stam der ruiters', het onlangs in de Collectie Jong Europa van Uitgeverij Lombard verschenen eerste album van Simon van de Rivier, is een science-fictionverhaal met een moraliserende inslag, geschreven en getekend door Auclair. Het verhaal speelt zich af in de toekomst, geen verre, maar een tamelijk nabije toekomst, waarin de mensheid ten gronde is gegaan door de verregaande technologie. De oude geleerde Charles vertelt Simon hoe het gekomen is dat de mensheid gedeeltelijk weer tot een primitieve staat is teruggevallen. Hij begint zijn verhaal bij de grote studentenopstanden van 1967/68 en schakelt dan over op de energiecrisis, waardoor er oorlogen om de grondstofgebieden uitbreken. In tegenstelling tot vele andere s.f-verhalen over de toekomst van de aarde, die meteen maar atoom-uitroeiing inschakelen, laat Auclair de mensheid over meer gezond verstand beschikken, waardoor de totale vernietiging uitblijft. Desalniettemin komt het toch tot een chaos waardoor het grootste deel van de bevolking van de huidige ontwikkelde landen zich teruggeworpen ziet tot een bestaan als landbouwer of veehoedende en jagende nomade.

Er is echter een aantal steden blijven bestaan, waarin de vroegere regeringen, nu verenigd tot een wereldregering, het puikje van de wetenschap hebben verzameld om te proberen alsnog de oude glorie en luister te herstellen. Maar het bijna onvermijdelijke gebeurt: sinistere figuren maken zich

langzamerhand van de macht meester en laten de geleerden voor zich werken om met technisch uiterst verfijnde middelen de wereldbevolking aan hun totalitair regiem te onderwerpen. Zo ontstaat de strijd tussen de vrije natuurmensen en de meesters van de cities.

De oude Charles is een van de geleerden die de boze opzet tijdig hebben doorzien en naar de natuurmensen zijn gevlucht; Simon zelf is de zoon van 'n wetenschapsman die een laserpistool uitvond en daarom is doodgemarteld door de Meesters van de City, omdat zij de beschikking over dit wapen wilden hebben. Maar Simon is met het enig bestaande laserpistool gevlucht en wil het tegen de wrede Meesters van City III gebruiken om hun macht te breken.

Voorlopig komt daar nog maar heel weinig van terecht. Simon wordt (aanvankelijk zeer tegen zijn zin) opgenomen door een jagers/veehoudersstam, de Centaurclan, waar hij de oude Charles en diens schone dochter Estelle ontmoet. Igaal, de overmoedige leider van de weerbare mannen van de stam, daagt Simon uit tot een gevecht om Estelle. Simon wordt verslagen en moet gewond het gebied van de clan verlaten. Tijdens zijn afwezigheid wordt de stam door de Meesters van de City genadeloos uitgemoord en Simon zweert de strijd tegen de tyrannen met alle middelen aan te zullen binden. . .

De Stam der Ruiters, dat in 1974 in Kuifje verscheen, is niet het eerste verhaal van Simon van de Rivier. Een jaar eerder werd *De Ballade van Roodhaar* gepubliceerd, een bewerking van de roman 'Le chant du monde' van J.Giono. In dit verhaal beleeft Simon de nodige avonturen in *De Stad aan de Rivier*, waarop in *De Stam der Ruiters* zo nu en dan gezinspeeld wordt. Toch is het

niet absoluut noodzakelijk dat eerste verhaal gelezen te hebben, want erg veel meer over de mysterieuze afkomst en jeugd-omstandigheden van Simon komen we daarin ook niet te weten. Integendeel, in *De Stam der Ruiters* wordt veel meer uit de doeken gedaan over de toekomst in de toekomstige wereld dan in *De Ballade van Roodhaar*.

Dit hele waas van mysterie rond Simon en de zijnen is trouwens een van de sterke kanten van de serie. Je tast voortdurend in het duister omtrent de bevolkingsgroepen die er in de onmiddellijke omgeving rondspoken en van wie je slechts zo af en toe een glimp mag opvangen. Dit meeleven met de onwetendheid van de mensen met wie Simon in contact staat, veroorzaakt een gevoel van onwezenlijke dreiging. De tekeningen zijn van een voortdurend hoge klasse en over het algemeen vol sfeer. Voor wereldse panorama's en grote volksmenigten draait Auclair ook al de hand niet om en die tekeningen zijn nog zeer verzorgd ook. De vertelwijze in beelden is zeer filmisch, waardoor dikwijls momenten van grote betrokkenheid worden bereikt. Auclair is bepaald niet iemand die zich strikt aan zijn drie of vier rechte stroken per pagina houdt, hij deelt zijn platen zeer gevarieerd in. Maar niet zomaar met de losse pols. Door zijn sterke afwisseling in beeldgrootte en -plaatsing weet hij de zwaarte van de handeling en de filmische werking enorm te versterken. Hij volgt zeker niet klakkeloos de stripmodetrend die dikteert dat men kost wat kost door de kaders moet breken, maar lijkt zijn indeling precies zo te maken als hijzelf nodig vindt, op een weloverwogen, rustige manier. Auclair is beslist een aanwinst voor de Europese stripwereld. Laten we daarom hopen dat het epos van Simon van de Rivier, dat nu sinds 1973 regelmatig in Kuifje wordt gepubliceerd, nog lang voortgezet zal worden, en dat daardoor steeds meer tipjes van de sluier rond deze mysterieuze figuur en zijn onbekende wereld zullen worden opgelicht. Help hier in ieder geval aan mee door nu alvast dit album te kopen. R.v.E.

AANGEBODEN

Eric, De Laatste Slag, Sjors-weekblad nr. 1 1954 t/m nr. 13 1958

Tom Poes, Het Klerenkoffertje, Taptoe: 1964 t/m 1970

GEVRAAGD

PEP, 1962, 1963, 1964; Kressemateriaal

Bert Meppelink, Dreeslaan 39, Havelte (Dr.) (05214-1491)

AANGEBODEN

Dupuis/Lombard (o.a. Rob op Avontuur, Chlorophyl, Tinvers), T.P. (2 en 3 serie, Laarzenreuzen), Rotman, DD '52 t/m '58 (los, nieuwstaat) en nog veel meer.

GEVRAAGD

EC comics, Pum Pum, Kuifje banden 1, 3, 5, 7, blikken speelgoed van stripfiguren, pre-code horror e.d.

G.Knispel, Rijswijkstraat 337, Amsterdam (020-150316)

GEVRAAGD

Sjors weekblad: 1945/1, 1955/28,43; 1959/14,28,49,52; 1960/8,52; 1962/14,17,21,24,26,29,38,41,42,47,49,51; 1963/2,36,43; 1965/3,4,5,9,10,16,17; 1966/3,4,34,51,1968/17,20,23; 1969/1,2,3,5,10,13,15 t/m 22.

Diverse Donald Ducks

G.J.Peereboom, Oosteinde 11, St.Jacobi Parochie

AANGEBODEN

Tom Poes dagstrips 77 t/m 78 (knipsels), uit Revue: vele losse aflev. (alle verhalen).

GEVRAAGD

Tom Poes verhalen 40, 41, 49, 50 en 61. Ter completering no vele T.P.-aflev. uit Revue.

P.J.Sjouw, Gentiaanstraat 16, Assen (05920-10409 's avonds)

AANGEBODEN

Te ruil: diverse Eric de Noorman, Kapitein Rob, Dupuis, Lombard, etc.

GEVRAAGD

Te ruil: Ketelbinkie vertelt uit zijn jeugd (nr. 3 en 4), Ketelbinkie krant, en oude plaatjes-boeken van Flip en Flap.

J.W.Rameijer, Europaplantsoen 32, Hoogmade (Z.H.) (tel. 01712-8063)

AANGEBODEN

Tom Poes Weekblad compleet, Eric (Wolters Noordhoff): 2, 3, 5 en 6, Kuifje weekblad losse nummers jrg. 1, 2 en 3 (± 20 manco's), Suske en Wiske: orig. De Bokkerijders en De Witte Uil etc.

GEVRAAGD

Pum Pum jrg. 1, 2 en 4; de eerste 7 verhalen (knipsels) van Smidje Verhopen.

Evert van der Spek, Uiterlier 114, De Lier (Z.H.) (01745-4934)

AANGEBODEN

Kompl.jrg. Donald Duck 1964; Pep 1965; Sjors 1965 t/m 1970; Partij v.d. Blijheid (I.10.2); Dick Bos 65 cent; nummers 1 t/m 28, veel Nederlandse Mads en knipsels.

GEVRAAGD

T.P.; Verkade-albums; sprookjesboeken e.v.a.

Frans de Jong, Van Hogendorpstraat 141III, Amsterdam (020-842451)

AANGEBODEN

7 complete, in prima staat verkerende Bommelnipsels uit DD; Mondria D2 t/m D8; Knipsel 'T.P. en de Watergeest' (Handelsblad 1947; 1 fotokopie); Knipsel 'H.B. en de Windhandel' (Volkskrant, 1958; 3 afleveringen ontbreken).

GEVRAAGD

Nummers TP-Weekblad Van der Pijl, H.Swarthstr. 19, Zwolle

GEVRAAGD

Blader Mee, Grim, Gram en Grom, Zieke Hertog, Vliegende Kalief, oude puzzles en kaarten, Tom Poes Weekblad

AANGEBODEN

Veel en goed Bommel-materiaal, Lombard, Jong Europa J.F.Rook, Julianalaan 6, Vlaardingen

AANGEBODEN

Robbedoes en kwabbernoot, vierkant, origineel (D 330)

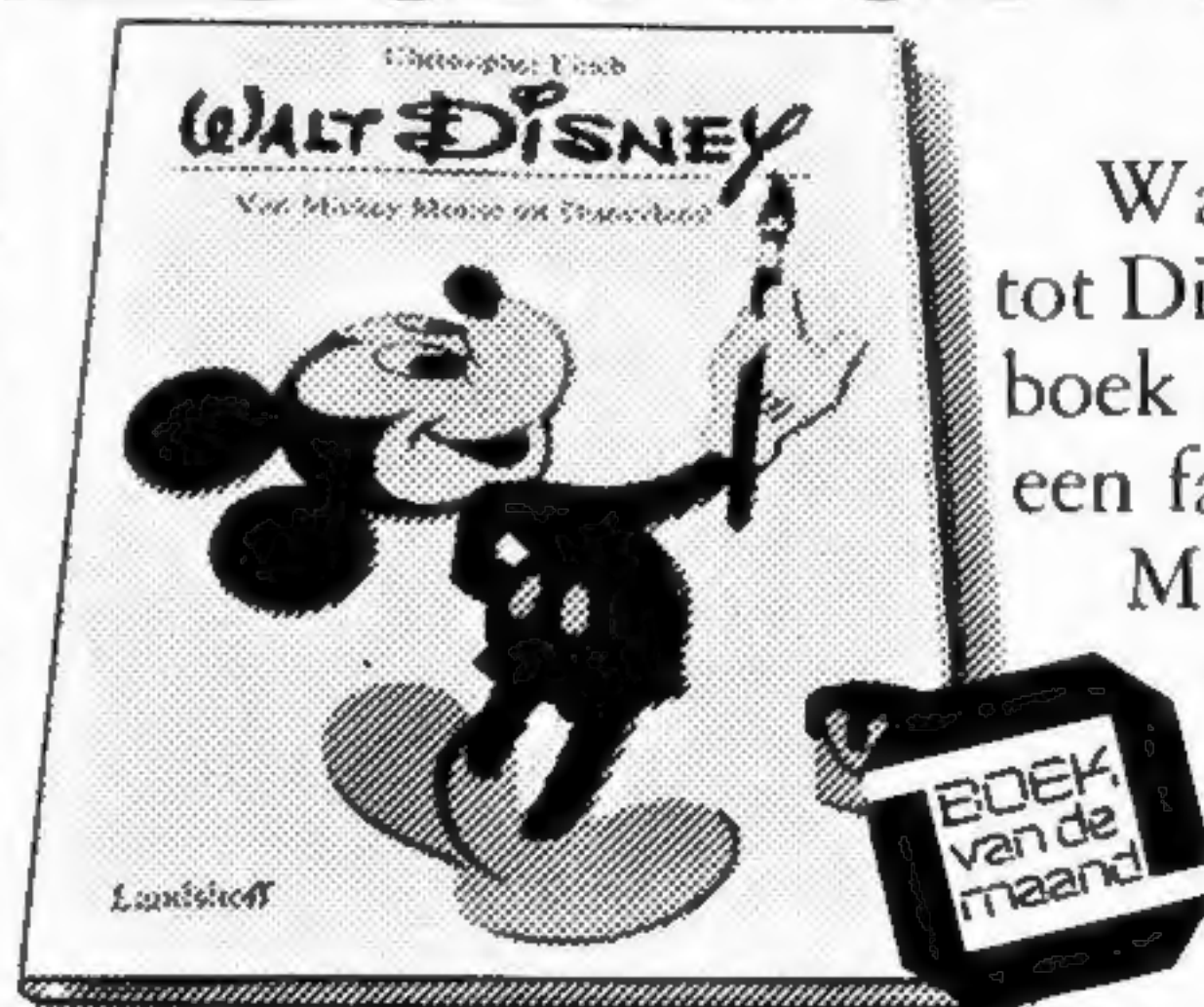
GEVRAAGD

Godfried van Bouillon of Stanley, (of eventueel andere interessante Dupuisboeken)

Jesse van Muylwijk, Verlengde Hereweg 148, Groningen (050-260392)

Boek van de Maand:

© Walt Disney Productions

Walt Disney - Van Mickey Mouse tot Disneyland. Een pracht van een boek dat u de werkelijkheid toont van een fantastische wereld.

Met meer dan 300 illustraties, veelal in kleur.

Nu f13.50

Na 3 juli: f22,50

Postbus 9494, Amsterdam.

ASTERIX

De horlogebandenfabriek 'Horba B.V.' heeft Asterix-horlogebanden op de markt gebracht. Ze zijn verkrijgbaar in vier modellen en in een even-groot aantal kleuren (dat moeten dus wel zestien verschillende bandjes zijn). Binnenkort verkrijgbaar bij uw antikwar-
riaat. (?)

Het boek 'Beeldenstorm', anthologie van het politieke beeldverhaal, geschreven door Steef Davidson, dat eerst bij uitgeverij Tango zou verschijnen, is overgenomen door uitgeverij Van Gennep. Daan Jippes tekende een Donald Duck extra op de sterk gewijzigde omslag.

BOLLEWANG

Een blad voor iedereen die graag z'n (amateur) strips kwijt wil. Iedere tekenaar jong of oud, rechts of links, goed of slecht kan bij Bollewang terecht. Iedereen die graag amateurstrips leest uiteraard ook. Technisch verre van perfect maar barstensvol goede wil. Het drukwerk is matig maar aan te zien, de stripinformatie beperkt. Wie f 2,30 voor 18 pagina's amateurstrips over heeft, moet genoemd bedrag overmaken op postrekening 2760457 tnv Wino Evertz, De Vossekuil 190, Heerlen.

BOMMEL

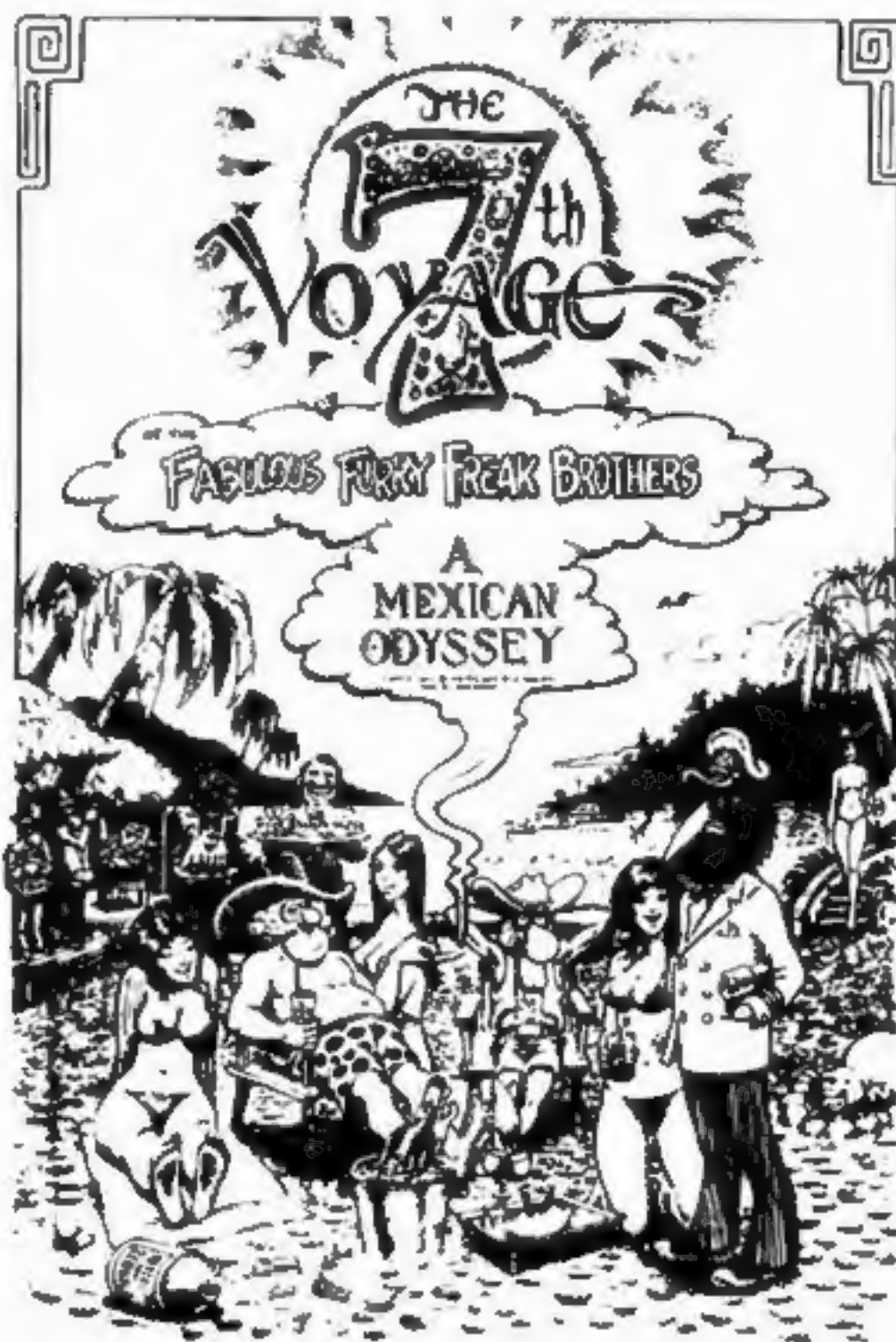
Ollie B. Bommel doet niet mee aan de milieukrant die het provinciaal bestuur van Utrecht dezer dagen in een oplage van 300.000 exemplaren huis-aan-huist laat verspreiden. Deze heer van stand wil liever niet gevaar lopen in een politieke strijd te worden gemengd. . .

FREAK BROTHERS

Hoeveel kritiek ik ook heb op het huidige aanbod undergroundstrips en hoe tragisch ik de verloederding van vele, ooit oorspronkelijke, underground-tekenaars ook vind, een feit blijft dat uit de smeulende puinhoop die is overgebleven toch enkele strips en striptekenaars kaarsrecht en ongeschon-

den zijn blijven staan. In de meeste gevallen zijn het de strips die niet slechts fragmentarisch zijn opgezet maar die al vanaf het begin een vaste hoofdpersoon hadden. Dat zijn de minder tijdgebonden strips geworden waarin de karakters zich de afgelopen jaren zo tussen neus en lippen door hebben kunnen ontwikkelen. Eén van die strips is *The fabulous freak brothers* van Gilbert Shelton en Dave Sheridan. Het is één van de weinige strips die niets aan kracht heeft ingeboet. Dat wordt eens te duidelijker als je de laatste comic leest waarin het prachtige verhaal *The 7th*

voyage of the fabulous Furry Freak Brothers, a Mexican Odyssey, is opgenomen. Een vermakelijke zwerftocht door het Mexico zoals iedere toerist dat voor ogen heeft: corrupt als de hel en fascistoïde. De smalle strook onder de strip, waarin geheel afzonderlijk de avonturen van Fat Freddy's Cat, wordt optimaal benut door Sheridan en Shelton. Aan het eind van het verhaal vloeien 'hoofd'- en 'bij'-strip op kunstige wijze in elkaar over. Fat Freddy's Cat is overigens ook de centrale figuur in het 2e deel van de comic waarin kortere verhalen zijn opgenomen. Op de voorflap staat vragend: 'Brother can you spare 75 ¢ for the Freak Brothers? Zoja, doen! In Nederland f 3,50. Indien niet in de antikwariaten bovenstaand bedrag + f 1,25 porto storten op postgiro 2069168 tnv Paranoia, Laren (N.H.). (KdB)

FROMAGE-UITGAVEN

In Frankrijk is een nieuwe serie franse albums op de markt gebracht onder de titel: *L'echo des Savanes présente*. Het zijn albums op groot formaat, 48 pagina's dik en geheel in zwart wit. Deel 2 is *Pétillon*, deel 3 *Masse* en deel 4 *Mandryka*. De albums hebben dus geen naam van een stripfiguur maar van de tekenaars zelf. Prijs Ffr. 20.— Het zijn uitgaven van Les Editions du Fromage. Wij zullen een volgende keer nader op deze boeken ingaan.

Datzelfde geldt voor de volgende albums die in Frankrijk net zijn verschenen of op het punt staan te verschijnen. Bij Editions Audie: *Alexis, avatars et coquecigrues* (48 pag. zwart-wit) en van Gotlib *Gai-Luron en écrase méchamment* (het 2e deel in de Gai-Luron reeks). Editions Audie: 1, Rue Claude Matrat 92130 (Issy-les-Moulineaux, France). Importeur Paranoia zal deze deeltjes naar Nederland halen. Prijs omstreeks f 11,—. Deze importeur heeft net het album *Rumeurs sur le Rouergue* van Christin en Tardi, in de reeks Futuropolis naar ons land gehaald (48 pag. zwart-wit). Prijs incl. porto f 10,95. Dit verhaal is in afleveringen in kleur in het tijdschrift Pilote verschenen in 1971. Futuropolis 130, Rue de théâtre, Paris (15e).

STANDAARD

Bij deze uitgeverij verschenen: Jerom no.66 *De Schrootpiraten*, Bessy no.118. *De Greenhorns*, Robert en Bertrand no. 14. *De Spookhond*, Pats no. 5. *Het Spook van de Opera*, Nero no. 46. *De Wensring*, Suske en Wiske no. 159. *De Minilotten van Kokonera* en de Rode Ridder no. 71. *De Lijfwacht*.

STRIPS IN GEVAAR

Van tekenaar Gerrit Stapel ontvingen wij enkele afleveringen van het Amerikaanse wekelijks verschijnende blad 'Captain George's Penny Dreadful'. Hierin staan enkele verontrustende mededelingen van specialisten op het gebied van het bewaren en conserveren van kostbare oude tijdschriften, verbonden aan de Openbare Bibliotheek van New York. Op een openbare tentoonstelling hebben zij onlangs uiterst negatieve geluiden laten horen over de duurzaamheid van oude comics, pulp magazines en 'big little books'. De comics van voor de 2e wereldoorlog bevatten een bestanddeel dat fel reageert op licht, warmte, vochtigheid en de tegenwoordig behoorlijk vervuilde lucht. Het zuur-bestanddeel vreet langzaam het papier weg, het brokkelt af, wordt bruin en wordt een soort as. In het papier dat tegenwoordig gemaakt wordt zit dat zuur niet maar wel in al het vooroorlogse ma-

teriaal en er is niets dat het vernietigingsproces van die goede oude comics kan tegenhouden. De konklusie van de experts komt in het kort hierop neer: Tussen 1985 en 1990 zullen de beste strips uit de periode van 1933-1945 geheel vernietigd zijn. Er zijn te veel strips om alles op film vast te leggen zodat het er werkelijk afschuwelijk uitziet voor zowel de strips zelf als voor alle stripliefhebbers. In *The Comic Book Price Guide*, nr. 5 wordt echter een methode aan de hand gedaan waardoor de strips behouden zouden kunnen worden. Bewaren in een donkere, koele ruimte met een ideaal vochtigheidspercentage van 50 en een temperatuur van 40 tot 50 graden F. Niet bewaren in kartonnen dozen, maar in aluminium dozen die de comics beschermen tegen alle schadelijke invloeden. Een chemicus raadt de bibliotheek, maar ook alle verzamelaars die boekjes uit die tijd hebben, aan om de oude comics te behandelen met ammonium carbonaat, meestal verkrijgbaar in een scherpruikend zout. Op de bodem van b.v. een polyester ijsbox iets meer dan een handvol vers verpulverd ammonium carbonaat gooien. Het vrijkomende ammoniakgas zal dan alle schadelijke zuren of gifstoffen in het papier neutraliseren. (Er kunnen 30 à 40 boekjes tegelijk behandeld worden). De box vier dagen gesloten houden. Het verdient aanbeveling de behandeling om de paar jaar te herhalen. Aldus chemicus David Cushman. Succes met uw oude strips. Of het afdoende werkt merkt u wel tussen 1985 en 1990.

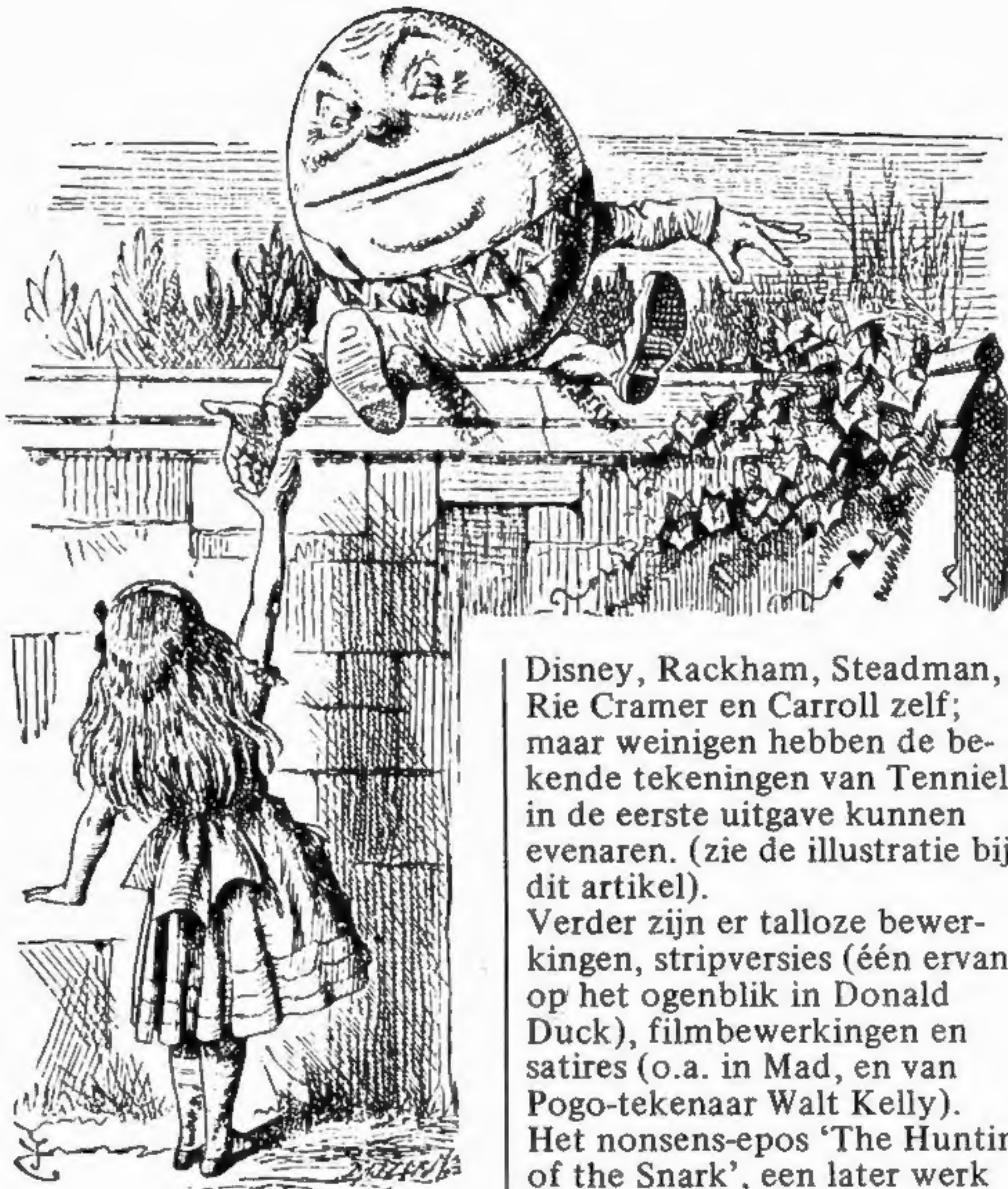
STRIPVERHAAL

Premier Olof Palme van Zweden heeft zijn abonnement op een Zweeds weekblad opgezegd omdat in een stripverhaal een personage voorkomt dat naar zijn beeld is geschapen en waarvan zijn kinderen vinden dat het een lafbek is.

REAL FREE

De Real Free Press is momenteel bezig met de voorbereidingen voor een 64 pagina's dik gebonden boek vol kleurenstrips van de hand van Joost Swarte. De prijs is nog onbekend. Verder verwacht RFP een 100 pagina's tellend gebonden boek waarin Richard Corben het verhaal *Bloodstar, king of the northern abyss* van Robert E. Howard op kleurige wijze in beeld brengt. RFP heeft net deel 3 en 4 van de Spirit dagstrip uitgebracht en zal binnenkort deel 5 en 6 van Krazy Kat op de markt brengen. Voor Krazy Kat liefhebbers is het aardig te weten dat er in een beperkte oplage Krazy Kat buttons verkrijgbaar zijn voor f 2,75 + f 0,35 porto. Te bestellen bij Real Free Press, Oude Nieuwstraat 10 te Amsterdam.

Lewis Carroll Genootschap: Op zoek naar de Snark.

Lewis Carroll (C.L. Dodgson, 1832-1898) was méér dan alleen de schrijver van *Alice in Wonderland*. Hij doceerde wiskundige logica in Oxford, was een pionier op het gebied van de fotografie, vond tal van volstrekt overbodige dingen uit, voelde zich alleen echt op z'n gemak in het gezelschap van kleine meisjes, en is nu nog steeds een der meest geciteerde, vertaalde, becommentarieerde en vooral gelezen auteurs van zijn tijd. *Alice in Wonderland* bestaat in 43 talen en vele honderden uitgaven; vele kunstenaars hebben het geïllustreerd, onder wie zulke uiteenlopende als Dali,

Disney, Rackham, Steadman, Rie Cramer en Carroll zelf; maar weinigen hebben de bekende tekeningen van Tenniel in de eerste uitgave kunnen evenaren. (zie de illustratie bij dit artikel). Verder zijn er talloze bewerkingen, stripversies (één ervan op het ogenblik in Donald Duck), filmbewerkingen en satires (o.a. in *Mad*, en van Pogo-tekenaar Walt Kelly). Het nonsens-epos 'The Hunting of the Snark', een later werk van Carroll, is een zeldzame klasse. Het lijkt een vlijmscherpe satire - alleen kan niemand vertellen waarop. In navolging van dergelijke gezelschappen in Engeland en de V.S., is op 16 januari het *Lewis Carroll Genootschap* opgericht. Dit staat open voor allen die belang stellen in het werk van Lewis Carroll. Het Genootschap houdt regelmatig bijeenkomsten en er wordt gedacht aan de mogelijkheid van publicaties. Eén der eersten daarvan zal waarschijnlijk zijn een vertaling van de *Snark*, waaraan de leden gezamenlijk werken. Verder zijn enkele leden-verzamelaars van alles wat met Alice en met Carroll heeft te maken; ook daarin vindt een zekere uitwisseling plaats en gezamenlijk

wordt naar uitbreiding gestreefd.

Tenslotte bestaat er een goed contact met de Lewis Carroll Society in Engeland en Amerika.

Ieder die belangstelling heeft voor het Lewis Carroll Genootschap kan contact opnemen met de *Secretaris, Casper Schuckink Kool, Fleeërde 306 in Amsterdam.*

OBERON B.V.

Verschenen in de reeks *De beste (Barks) verhalen uit Donald Duck*, deel II met als inhoud: *Donald Duck en de drie Beren* (1949), *Donald als Schoolopziener* (jan.1949), *Donald als Cowboy* (maart

'49), een éénpagina-gagstripuit 1957, *Oom Dagobert als Kwiskandidaat '57* en de *Geschiedenis van G-2, de Springkikker* (sept. '49).

In de reeks zwart-wit herdrukken van Pepverhalen verschenen twee albums van Fred Julsing t.w. 3. *Wellington Wish in Het Kruitvat der Gehoorzaamheid* en 4. *De Broertjes Samoravof & Co. in Het Geschenk van de Tsaar*. (zie ook Stripschappagina).

DE VRIJE BALLOEN nr. 4.

Het eerste nummer van dit tijdschrift dat geslaagd is. Robert v.d. Kroft en Andries Brandt zijn vertegenwoordigd met een Flash Gordon persiflage, The Tjong Khing met het absolute hoogtepunt 'TV Privaat' waarin Marilyn Monroe (mooi getekend) op bezoek is bij Henk v.d.Ghosers. Acht

mensen (tekenaars + tekstschrijvers) hebben een tijdroovende 'kettingstrip' gemaakt en Harry Balm laat in 'Merle' zien dat hij echt tekenen kan. Het belangrijkste is dat de onderbroeken-lol uit De Vrije Balloen verdwenen is. Prijs f 2,95 (KdB)

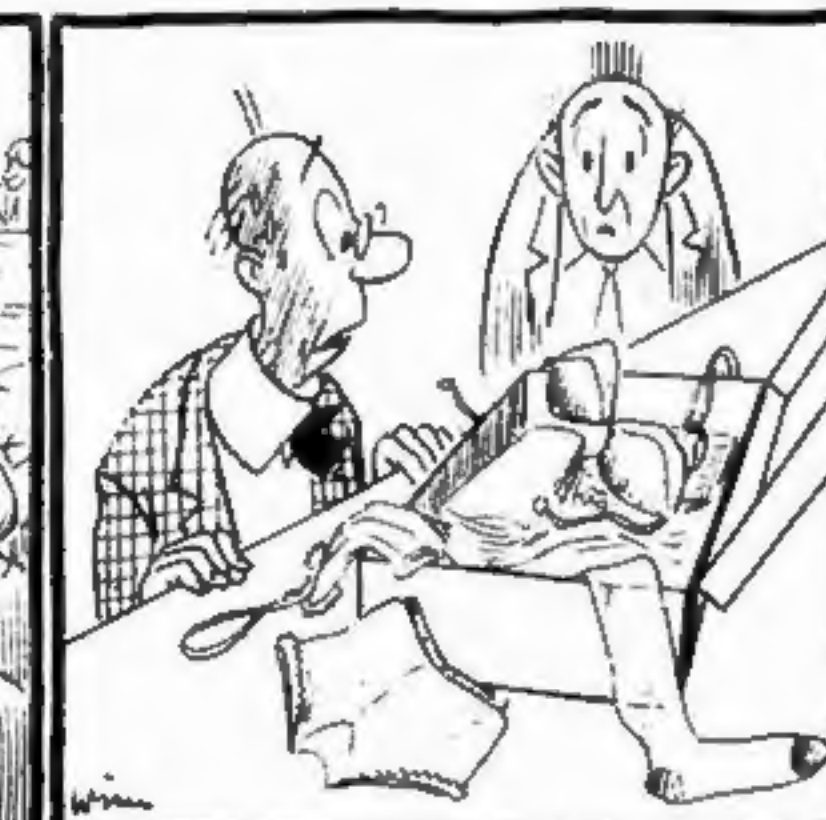
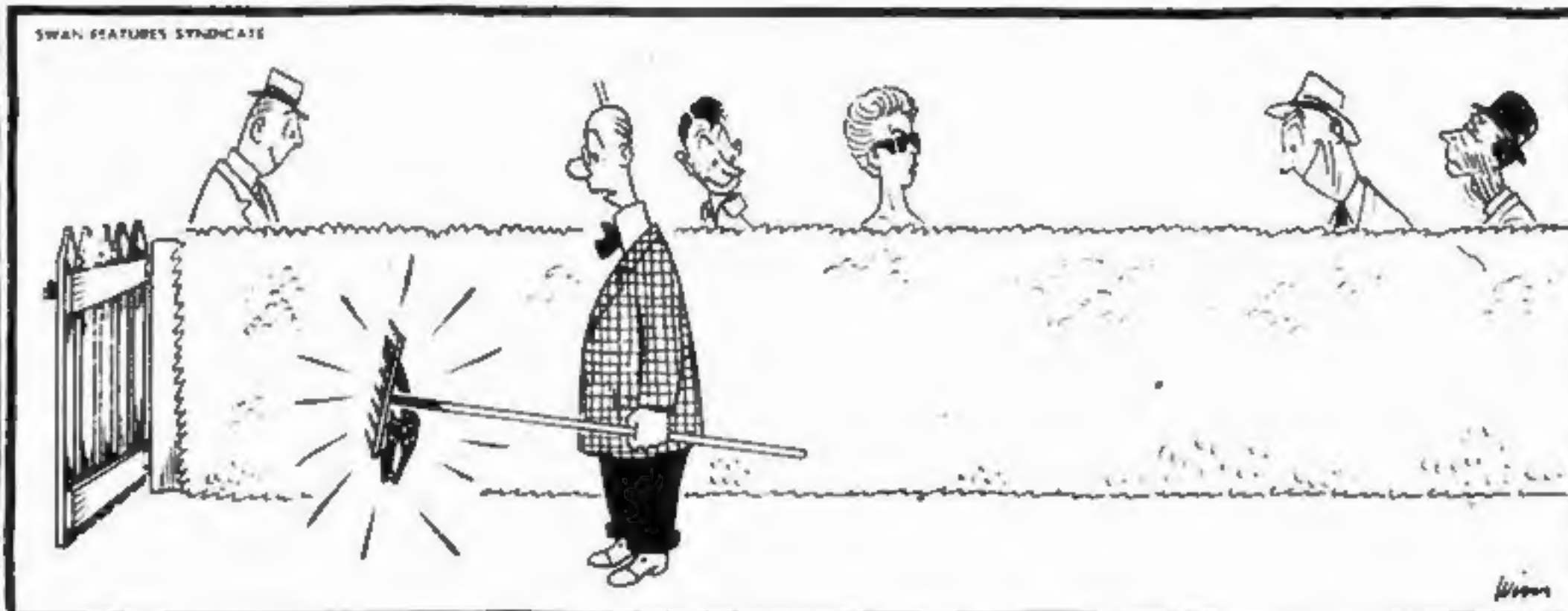
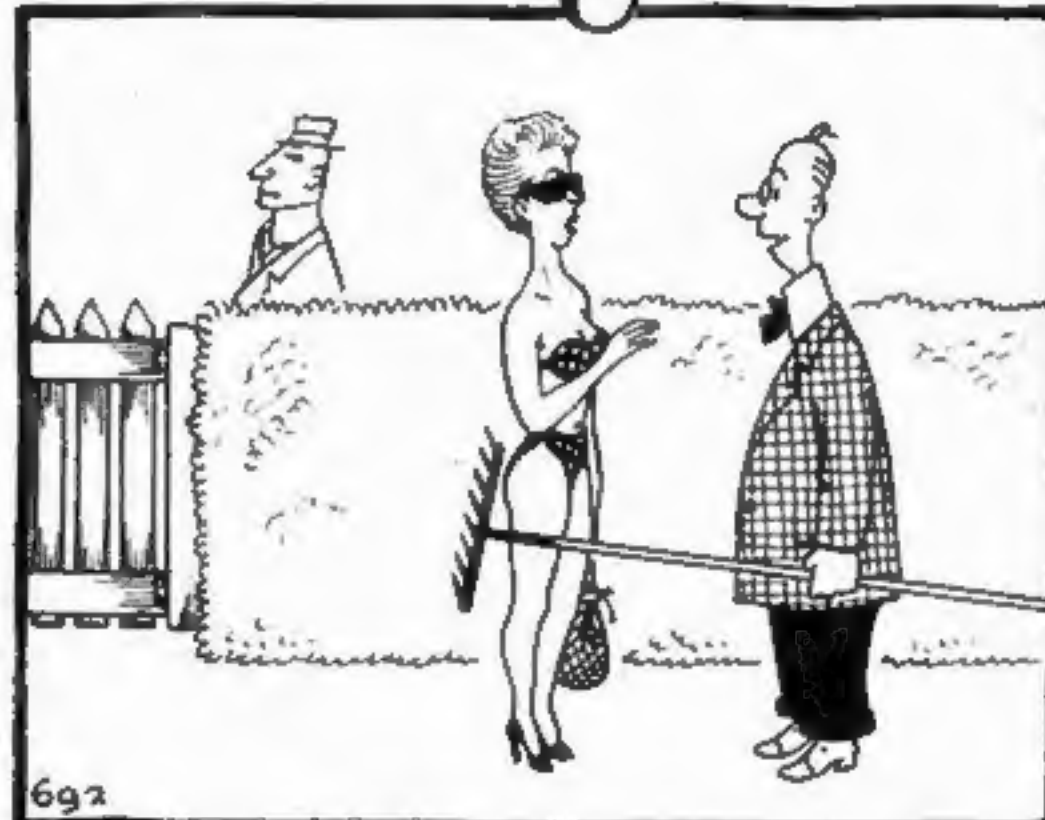
METAL HURLANT nr. 6.

Weer 86 pagina's uitmuntende strips. Een geheel aparte mengeling van SF en stoffige woestijnromantiek in 'Crux Universalis Eternity Road' door Enki Bilal. Onze vriend Moebius (Giraud) begeeft zich weer voorzichtig op het western-pad, SF-specialist Corben blijft uniek maar begint toch commerciëler te tekenen. Zijn vrouwen hebben nog steeds overdadig grote borsten maar hun hoofden zijn tegenwoordig ook om aan te zien en dat is wel eens anders geweest. Ook neemt hij steeds meer sieraden en tempels in zijn strips op en begeeft zich op het meer conventionele SF-gebied. Briljant is ook het precisieus getekende knekelhuis van Bihannic naar

teksten van Druillet. Het lijkt erop dat dit één-en-dezelfde is. Verder werk van Tardi, Lob en Dionnet. Aanbevelen wordt bij dit blad haast overbodig. Prijs f 6,95. Bij importeur Paranoia (postgiro 2069168) f 1,25 extra (KdB).

simpelman

STRIPSCHRIFT IN AUGUSTUS:

- DE AUTO IN DE STRIP
- GRATON EN MICHEL VAILLANT
- JIDÉHEM
- VAN STRIJDT TOT STRIP
- J.G. TOONDER OVER DE STRIPKUNST IN DE ZOEKER
- ETC. ETC. ETC.